

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa
oraz inne informacje
Grupy Kapitałowej
Powszechnej Kasy Oszczędności
Banku Polskiego Spółki Akcyjnej
podlegające ogłoszeniu
według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Ujawnienia

Kwartalne

Półroczne

Roczne

WPROWADZENIE

Raport „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej podlegające ogłaszaniu według stanu na 31 grudnia 2023 roku”, zwany dalej „Raportem”, został przygotowany zgodnie z:

- art. 111a ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe¹, zwanej dalej „Ustawą Prawo bankowe”,
- art. 99a ust. 6 ustawy z 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, zwanej dalej „Ustawą o BFG”,
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR,” lub „CRR” z uwzględnieniem aktów zmieniających Rozporządzenie CRR,
- Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do publicznego ujawniania przez instytucje informacji, o których mowa w części ósmej tytułu II i III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (zwane dalej „Rozporządzeniem 2021/637”) z uwzględnieniem aktów zmieniających Rozporządzenie 2021/637,
- Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2021/763 z dnia 23 kwietnia 2021 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do sprawozdawczości nadzorczej w obszarze minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych oraz podawania tego wymogu do wiadomości publicznej,

a także zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) oraz rekomendacjami i wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „KNF”, w szczególności:

- Rekomendacją M dotyczącą zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- Rekomendacją P dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków,
- Rekomendacją R dotyczącą zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, szacowania i ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zarządzania ryzykiem kredytowym,
- Rekomendacją Z dotyczącą zasad ładu wewnętrznego, oraz zgodnie z wymogami zawartymi w następujących wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego,
- Wytycznymi EBA/GL/2020/12 zmieniającymi wytyczne EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (CRR) informacji na temat okresu przejściowego służącego łagodzeniu skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych w celu zapewnienia zgodności z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyspieszonym w odpowiedzi na pandemię COVID-19,
- Wytycznymi EBA/GL/2017/06 dotyczącymi praktyk zarządzania ryzykiem kredytowym w instytucjach kredytowych oraz ujmowania oczekiwanych strat kredytowych.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna zwana dalej „PKO Bankiem Polskim S.A.” lub „Bankiem”, spełniająca w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 146 Rozporządzenia CRR definicję dużej instytucji, zgodnie z art. 13 ust. 1 oraz art. 433a ust. Rozporządzenia CRR ogłasza informacje dotyczące adekwatności kapitałowej, o których mowa w części ósmej Rozporządzenia CRR w cyklu rocznym, półrocznym i kwartalnym, w odrębnym dokumencie.

Niniejszy Raport został sporządzony zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad polityki informacyjnej PKO Banku Polskiego S.A. w zakresie adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłaszaniu (dalej: Zasady polityki informacyjnej), które zgodnie z art. 431 ust. 1 Rozporządzenia CRR, udostępnione są na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) Nr 183/2014, w rachunku adekwatności kapitałowej zostały uwzględnione ujmowane w rachunku wyników korekty, które są związane z ryzykiem kredytowym, dotyczące okresów ujętych w kapitale podstawowym Tier 1. W związku z powyższym Bank uwzględnił korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego według stanu na 30 czerwca 2023 roku, odpowiednie korekty zostały również uwzględnione na poziomie Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej.

O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe przedstawione w Raporcie wyrażone zostały w milionach złotych. Ewentualne różnice w sumach i udziałach wynikają z zaokrągleń kwot do milionów złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do jednego miejsca dziesiętnego.

Raport został przygotowany z uwzględnieniem wszystkich dostępnych danych według stanu na 31 grudnia 2023 roku. W Raporcie odniesiono się do wymagań regulacji opisanych wyżej, w takim zakresie, w jakim dotyczą one Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku. W przypadku braku odniesienia do konkretnego artykułu, oznacza to, że ujawnienia w jego zakresie nie mają zastosowania. Niniejszy Raport był przedmiotem wewnętrznej weryfikacji przeprowadzonej przez Departament Audytu Wewnętrznego Banku.

Spis treści

1	Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku	4
2	System zarządzania	10
2.1	Zarządzanie ryzykiem	10
2.2	Kompleksowe testy warunków skrajnych i odwrotne testy warunków skrajnych	14
2.3	System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem	15
2.4	Ocena członków Zarządu i Rady Nadzorczej, informacje dotyczące polityki rekrutacji, oceny odpowiedności	16
2.5	Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko kredytowe kontrahenta	18
2.6	Ryzyko stopy procentowej	40
2.7	Ryzyko walutowe	44
2.8	Ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania	45
2.9	Ryzyko operacyjne	50
2.10	Ryzyko biznesowe	56
2.11	Ryzyko modeli	57
2.12	Ryzyko zmian makroekonomicznych	58
2.13	Aktywa obciążone i wolne od obciążeń	58
2.14	Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Hipotecznym S.A.	62
3	Adekwatność kapitałowa	63
3.1	Fundusze własne	65
3.2	Wymogi w zakresie funduszy własnych i kwot ekspozycji ważonych ryzykiem	72
3.3	Bufory kapitałowe	73
3.4	Wymóg minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)	75
3.5	Wpływ rozwiązań przejściowych na adekwatność kapitałową	79
3.6	Kapitał wewnętrzny (filar II)	81
3.7	Dźwignia finansowa	82
3.8	Wsteczne uwzględnienie wyniku za 2023 rok	85
4	Ujawnienia informacji na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ryzyko ESG)	87
4.1	Informacje ostrożnościowe na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego	87
4.2	Informacje ilościowe na temat ryzyka przejścia i ryzyka fizycznego związanego ze zmianami klimatu	94
5	Polityka wynagrodzeń	108
5.1	Główne elementy polityki wynagrodzeń oraz sposoby ich stosowania	108
5.2	Dane ilościowe dotyczące wynagrodzeń	111
6	Słownik użytych pojęć i skrótów	115

1 INFORMACJE O BANKU I GRUPIE KAPITAŁOWEJ BANKU

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na potrzeby adekwatności kapitałowej stosuje się konsolidację ostrożnościową, która, w odróżnieniu od konsolidacji zgodnej z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, obejmuje tylko podmioty zależne spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Grupę Kapitałową na potrzeby konsolidacji ostrożnościowej stanowią: PKO Bank Polski S.A., Grupa Kapitałowa PKO Leasing S.A., PKO BP BANKOWY PTE S.A., PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., Grupa Kapitałowa KREDOBANK S.A., PKO Finance AB, PKO BP Finat sp. z o.o., PKO Bank Hipoteczny S.A., oraz Grupa Kapitałowa Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A.

Z konsolidacji ostrożnościowej wyłączone są podmioty niefinansowe i ubezpieczeniowe. Tabele 1.1-1.3 prezentują różnice w zakresie konsolidacji Grupy Kapitałowej Banku do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Grupa Kapitałowa Banku nie identyfikuje jednostek zależnych nieobjętych konsolidacją ostrożnościową, w przypadku których fundusze własne są niższe niż wymagane. Ponadto Grupa nie stosuje odstępstwa, o którym mowa w art. 7 CRR ani metody konsolidacji indywidualnej określonej w art. 9 CRR.

Tabela 1.1 Różnice między rachunkowym a ostrożnościowym zakresem konsolidacji oraz przyporządkowanie kategorii sprawozdań finansowych do kategorii ryzyka regulacyjnego [wzór EU L11]

	31.12.2023						
	a	b	c	d	e	f	g
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji ostrożnościowej	podlegające ramom ryzyka kredytowego	podlegające ramom ryzyka kredytowego kontrahenta	Wartości bilansowe pozycji		
					podlegające ramom sekurytyzacji	podlegające ramom ryzyka rynkowego	niepodlegające wymogom w zakresie funduszy własnych lub podlegające odliczeniu od funduszy własnych
Podział według klas aktywów zgodnie z bilansem w opublikowanym sprawozdaniu finansowym							
1	Kasa, środki w Banku Centralnym	17 813	17 813	17 813	-	-	-
2	Należności od banków	14 438	14 292	11 344	2 948	-	-
3	Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 174	1 174	1 174	1 174	-	1 174
4	Pozostałe instrumenty pochodne	8 406	8 406	8 406	8 406	-	7 648
5	Papiery wartościowe	197 484	194 830	193 277	-	-	1 553
6	Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	372	372	372	-	-	-
7	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	245 776	244 913	244 913	-	-	-
8	Należności z tytułu działalności ubezpieczeniowej	90	-	-	-	-	-
9	Rzeczowe aktywa trwałe oddane w leasing operacyjny	2 117	2 117	2 117	-	-	-
10	Rzeczowe aktywa trwałe	3 203	3 015	3 015	-	-	-
11	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	19	19	19	-	-	-
12	Wartości niematerialne	3 918	3 704	1 156	-	-	2 548
13	Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	284	1 908	1 908	-	-	-
14	Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	6	6	6	-	-	-
15	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 000	3 363	3 363	-	-	-
16	Inne aktywa	2 416	2 410	2 410	-	-	-
	AKTYWA OGÓŁEM	501 516	498 342	491 293	12 528	-	10 375
Podział według klas zobowiązań zgodnie z bilansem w opublikowanym sprawozdaniu finansowym							
1	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	10	-	-	-	10
2	Zobowiązania wobec banków	3 423	3 423	-	-	-	3 423
3	Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 992	2 992	-	2 992	-	2 992
4	Pozostałe instrumenty pochodne	9 291	9 291	-	9 291	-	9 291
5	Zobowiązania wobec klientów	399 193	399 240	-	-	-	399 240
6	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-	-	-
7	Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej	2 915	-	-	-	-	-
8	Otrzymane kredyty i pożyczki	1 489	1 489	-	-	-	1 489
9	Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	17 201	17 475	-	-	-	17 475
10	Zobowiązania podporządkowane	2 774	2 774	-	-	-	2 774
11	Pozostałe zobowiązania	11 007	11 029	-	-	-	11 029
12	Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 117	1 109	-	-	-	1 109
13	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	712	17	-	-	-	17
14	Rezerwy	4 165	4 157	-	-	-	4 157
	ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	456 289	453 006	-	12 283	-	12 283

Wartości bilansowe wykazane w ujęciu regulacyjnym różnią się od wartości ujętych w publikowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2022 z powodu zastosowania różnych zakresów konsolidacji.

Aktywa i zobowiązania podlegające więcej niż jednemu rodzajowi ryzyka wymienionemu w części trzeciej Rozporządzenia CRR to głównie instrumenty pochodne, które podlegają zarówno wymogom kapitałowym na ryzyko kredytowe kontrahenta, CVA dla wybranych podmiotów oraz ryzyko rynkowe w przypadku księgi handlowej.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 1.2 Główne źródła różnic między regulacyjnymi kwotami ekspozycji a wartościami bilansowymi w sprawozdaniach finansowych [wzór EU LI2]

		31.12.2023				
		a	b	c	d	e
		Pozycje podlegające				
		Ogółem	ramom ryzyka kredytowego	ramom sekurytyzacji	ramom ryzyka kredytowego kontrahenta	ramom ryzyka rynkowego
1	Kwota wartości bilansowej aktywów wchodzących w zakres konsolidacji ostrożnościowej (zgodnie ze wzorem LI1)	495 794	491 293	-	12 528	10 375
2	Kwota wartości bilansowej zobowiązań wchodzących w zakres konsolidacji ostrożnościowej (zgodnie ze wzorem LI1)	12 283	-	-	12 283	12 283
3	Kwota całkowita netto w zakresie konsolidacji ostrożnościowej	483 511	491 293	-	245	- 1 908
4	Kwoty pozabilansowe	94 633	29 307	-	-	
5	Różnice w wycenach	-	-	-	-	
6	Różnice wynikające z różnych zasad kompensacji, innych niż uwzględnione w wierszu 2	21 162	3 599	-	7 972	
7	Różnice wynikające z uwzględnienia rezerw	- 9 235	- 9 235	-	-	
8	Różnice wynikające z zastosowania technik ograniczania ryzyka kredytowego	- 4 720	- 2 322	-	- 2 398	
9	Różnice wynikające ze współczynników konwersji kredytowej	- 65 325	-	-	-	
10	Różnice wynikające z sekurytyzacji z przeniesieniem ryzyka	-	-	-	-	
11	Inne różnice (korekta przejściowa dot. MSSF9 w RWA)	1 373	1 373	-	-	
	korekta przejściowa dot. MSSF9 w RWA	1 373	1 373	-	-	
	pomniejszenie funduszy zgodnie z art. 48 CRR	-	-	-	-	
	bilans - wyłączenie CCP (w głównej nocie w różnicach z wyceny)	-	-	-	-	
12	Kwoty ekspozycji ujmowane do celów regulacyjnych	532 447	525 065	-	5 819	1 563

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 1.3 Zarys różnic w zakresach konsolidacji (każdego podmiotu) [wzór EU LI3]

		31.12.2023						
Lp. ¹	a Nazwa podmiotu	b Metoda konsolidacji rachunkowości	c Metoda konsolidacji ostrożnościowej				g Odliczone ²	h Opis podmiotu
			d Pełna konsolidacja	e Konsolidacja metodą proporcjonalną	f Metoda praw własności	g Nie są skonsolidowane i nie są odliczone od kapitału		
1	PKO Bank Polski S.A.		Jednostka dominująca					Działalność bankowa.
2	PKO Bank Hipoteczny S.A.	Pełna konsolidacja	X					Działalność bankowa.
3	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Pełna konsolidacja	X					Tworzenie i zarządzanie otwartymi i zamkniętymi funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami klientów.
4	PKO BP BANKOWY PTE S.A.	Pełna konsolidacja	X					Zarządzanie otwartym i dobrowolnym funduszem emerytalnym.
5	PKO Leasing S.A.	Pełna konsolidacja	X					Działalność leasingowa i udzielanie pożyczek.
	PKO Agencja Ubezpieczeniowa sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X					Pośrednictwo ubezpieczeniowe.
	PKO Leasing Finanse sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X					Usługi pomocnicze w zakresie sprzedaży przedmiotów poleasingowych.
	PKO Leasing Sverige AB	Pełna konsolidacja	X					Działalność leasingowa.
	Prime Car Management S.A.	Pełna konsolidacja	X					Działalność leasingowa i usługi zarządzania flotą.
	Futura Leasing S.A.	Pełna konsolidacja	X					Usługi pomocnicze w zakresie przechowywania i sprzedaży przedmiotów poleasingowych.
	Masterlease sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X					Działalność leasingowa.
	MasterRent24 sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X					Wynajem krótkoterminowy pojazdów.
	Polish Lease Prime 1 DAC ³	Pełna konsolidacja	X					Spółka celowa utworzona na potrzeby sekurytyzacji wierzytelności leasingowych.
	PKO Faktoring S.A.	Pełna konsolidacja	X					Działalność faktoringowa.
6	PKO BP Finat sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X					Działalność usługowa, w tym m.in. usługi agenta transferowego oraz outsourcing specjalistów IT. Na podstawie zezwolenia KNF - usługi w charakterze krajowej instytucji płatniczej.
7	PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	Pełna konsolidacja					X	Ubezpieczenia na życie.
	Ubezpieczeniowe Usługi Finansowe sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X		Działalność usługowa.
8	PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	Pełna konsolidacja					X	Pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe.
9	PKO Finance AB	Pełna konsolidacja	X					Usługi finansowe.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

31.12.2023

Lp. ¹	a Nazwa podmiotu	b Metoda konsolidacji rachunkowości	Metoda konsolidacji ostrożnościowej				g Odliczone ²	h Opis podmiotu
			c Pełna konsolidacja	d Konsolidacja metodą proporcjonalną	e Metoda praw własności	f Nie są skonsolidowane i nie są odliczone od kapitału		
10	KREDOBANK S.A.	Pełna konsolidacja	X				Działalność bankowa.	
	„KREDOLEASING” sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X				Usługi leasingowe.	
11	Merkury - fiz an	Pełna konsolidacja				X	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.	
	„Zarząd Majątkiem Górczewska” sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X	Zarządzanie nieruchomością.	
	Molina sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X	Komplementariusz w spółkach komandytowo-akcyjnych funduszu.	
	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 1 S.K.A.	Pełna konsolidacja				X	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek. Zarządzanie nieruchomościami.	
	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A. ⁴	Pełna konsolidacja				X		
	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A. ⁴	Pełna konsolidacja				X		
	Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 6 S.K.A. w likwidacji	Pełna konsolidacja				X		
12	NEPTUN - fiz an	Pełna konsolidacja				X	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.	
	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe S.A.	Pełna konsolidacja	X				Działalność usługowa oraz zarządzanie portfelem własnym.	
	„Inter-Risk Ukraina” spółka z dodatkową odpowiedzialnością	Pełna konsolidacja	X				Działalność windykacyjna.	
	Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X				Usługi finansowe.	
	Finansowa Kompania „Idea Kapitał” sp. z o.o.	Pełna konsolidacja	X				Obsługa prawna nabytych roszczeń pieniężnych z tytułu umów kredytowych.	
	Qualia sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X	Obsługa posprzedażowa produktów deweloperskich.	
	Sarnia Dolina sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X	Działalność deweloperska.	
	„Sopot Zdrój” sp. z o.o.	Pełna konsolidacja				X	Zarządzanie nieruchomością.	
13	PKO VC - fiz an	Pełna konsolidacja				X	Lokowanie środków zebranych od uczestników funduszu.	

¹ Podmioty „numerowane” inne niż PKO Bank Polski S.A. - podmioty bezpośrednio zależne od PKO Banku Polskiego S.A.; pozostałe podmioty - podmioty pośrednio zależne.

² W pozycji „odliczone” zaznaczone są zaangażowania kapitałowe Banku (inne niż podmioty objęte konsolidacją ostrożnościową) uwzględnione przy kalkulacji odliczeń od funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku. Biorąc pod uwagę, że suma zaangażowań w instrumenty kapitału podstawowego Tier 1 podmiotów sektora finansowego nie przekroczyła progów wyznaczonych w Rozporządzeniu CRR, kapitał podstawowy Tier 1 Grupy Kapitałowej Banku w konsolidacji ostrożnościowej wg stanu na 31 grudnia 2023 roku nie został pomniejszony o wyżej wymienione zaangażowania. Zaangażowania te, zgodnie z wymogami Rozporządzenia CRR, zostały ujęte w aktywach ważonych ryzykiem z wagą 250%. Grupa Kapitałowa Banku nie posiada również zaangażowań stanowiących pomniejszenia kapitału Tier 2.

³ PKO Leasing S.A. zgodnie z MSSF 10 sprawuje kontrolę nad wyżej wymienioną spółką, mimo że nie posiada w spółce zaangażowania kapitałowego.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 1.4 Korekty z tytułu ostrożnej wyceny (PVA) [wzór EU PV1]

		31.12.2023									
		a	b	c	d	e	EU e1	EU e2	f	g	h
AVA na poziomie kategorii		Kategoria ryzyka					AVA na poziomie kategorii - Niepewność wyceny		Razem na poziomie kategorii po dywersyfikacji		
		Ekspozycje kapitałowe	Stopy procentowe	Kurs walutowy	Ryzyko kredytowe	Towary	AVA z tytułu niezrealizowanych marż kredytowych	AVA z tytułu kosztów inwestycji i finansowania	W tym: Metoda podstawowa razem w portfelu handlowym		W tym: Metoda podstawowa razem w portfelu bankowym
1	Niepewność dotycząca cen rynkowych	0	27	3	-	0	3	-	33	2	31
2	Nie dotyczy										
3	Koszty zamknięcia	0	14	1	-	0	4	-	19	1	17
4	Pozycje o dużej koncentracji	34	146	-	-	-	Nie dotyczy	Nie dotyczy	180	21	159
5	Przedterminowe rozwiązanie umowy	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	Nie dotyczy	-	-	-
6	Ryzyko modelu	-	-	4	-	-	3	2	10	5	5
7	Ryzyko operacyjne	-	-	-	-	-	Nie dotyczy	Nie dotyczy	-	-	-
8	Nie dotyczy										
9	Nie dotyczy										
10	Przyszłe koszty administracyjne	0	2	0	-	0	Nie dotyczy	Nie dotyczy	2	0	2
11	Nie dotyczy										
12	Łączna kwota dodatkowych korekt wyceny (AVA)								243	30	213

W 2023 roku nie było istotnych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Banku.

Postawiono w stan likwidacji podmioty z portfela Merkury fiz an: Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 2 S.K.A. w likwidacji oraz Molina spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 4 S.K.A. w likwidacji. Rozpoczęto połączenie funduszy inwestycyjnych: NEPTUN - fizan (jako funduszu przejmującego) i Merkury - fiz an (jako funduszu przejmowanego). Przedmiotowe połączenie nastąpiło w dniu 30 stycznia 2024 roku. W rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego S.A. - Merkury - fiz an, zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) nr 15, jest wykazywany jako aktywo przeznaczone do sprzedaży, a w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. - fundusz i jego spółki zależne są uwzględniane w konsolidacji.

Dominującym podmiotem Grupy Kapitałowej Banku jest PKO Bank Polski S.A., którego udział w skonsolidowanej sumie bilansowej wynosi 89%¹.

PKO Bank Hipoteczny S.A. jest bankiem specjalistycznym prowadzącym działalność na podstawie ustawy z 29 sierpnia 1997 roku o listach zastawnych i bankach hipotecznych. Specjalizuje się w udzielaniu mieszkaniowych kredytów hipotecznych dla klientów indywidualnych, jak również nabywa wierzytelności z tytułu takich kredytów od PKO Banku Polskiego S.A. PKO Bank Hipoteczny S.A. emituje listy zastawne, które stanowią jedno z głównych źródeł długoterminowego finansowania kredytów zabezpieczonych nieruchomościami. Spółka prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym listy zastawne są emitowane w Polsce oraz na rynku europejskim.

Grupa Kapitałowa PKO Leasing S.A. (tj. PKO Leasing S.A. oraz jej spółki zależne) świadczy głównie usługi leasingowe, faktoringowe, zarządzania flotą i wynajmu pojazdów. Spółki wyżej wymienionej Grupy prowadzą działalność głównie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Szwecji (PKO Leasing Sverige AB) i Irlandii (Polish Lease Prime 1 DAC).

KREDOBANK S.A. prowadzi działalność bankową na terytorium Ukrainy oraz podlega ukraińskiemu nadzorowi bankowemu. KREDOBANK S.A. jest bankiem uniwersalnym, który obsługuje klientów głównie w zachodniej części Ukrainy i w Kijowie. Spółka na koniec 2023 roku posiadała centralę we Lwowie oraz 68 oddziałów, w tym w rejonach najbardziej dotkniętych działaniami wojennymi zlokalizowanych było 13 oddziałów. Spółka oferuje usługi w zakresie między innymi: prowadzenia rachunków osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, gromadzenia depozytów, udzielania kredytów, poręczeń i gwarancji, leasingu, operacji na rynku walutowym, a także operacji na rynku papierów wartościowych. W warunkach stanu wojennego priorytetem KREDOBANK S.A. jest zapewnienie pracownikom bezpieczeństwa, utrzymanie ciągłości działania i bieżąca obsługa klientów.

„KREDOLEASING” sp. z o.o. - spółka zależna od KREDOBANK S.A. z siedzibą we Lwowie rozpoczęła działalność leasingową - podjęła czynności operacyjne w ograniczonym zakresie ze względu na sytuację wojenną.

Pozostałe podmioty wymienione w tabeli 1.3. wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Banku (według konsolidacji ostrożnościowej), prowadzą działalność głównie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w Ukrainie (Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” sp. z o.o., Finansowa Kompania „Idea Kapitał” sp. z o.o. i „Inter-Risk Ukraina” spółka z dodatkową odpowiedzialnością) oraz Szwecji (PKO Finance AB).

Poprzez oddziały zagraniczne, PKO Bank Polski S.A. prowadzi również działalność w Republice Federalnej Niemiec (PKO Bank Polski S.A. Niederlassung Deutschland), Republice Czeskiej (PKO BP S.A., Czech Branch), Republice Słowackiej (PKO BP S.A., pobočka zahraničnej banky) oraz w Rumunii (PKO Bank Polski S.A. Varșovia, Sucursala București) - operacyjne uruchomienie oddziału planowane jest na 2024 rok.

Informacja o wszystkich podmiotach zależnych Banku, w tym o udziałach Banku w kapitałach zakładowych poszczególnych podmiotów, została zawarta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku, które zostało opublikowane 7 marca 2024 roku (nota 1 Działalność Grupy Kapitałowej).

W ramach Grupy Kapitałowej Banku występują niżej opisane ograniczenia do przedterminowej spłaty zobowiązań przez podmioty zależne² oraz w zakresie przekazywania funduszy w postaci dywidend:

- 1) zgodnie z Postanowieniem Narodowego Banku Ukrainy banki ukraińskie, w tym KREDOBANK S.A., ze względu na trwającą wojnę, nie mogą dokonywać: przedterminowej spłaty lokat (depozytów) osobom powiązanych z bankiem, wypłaty dywidendy oraz podziału kapitału w innej formie niż przeznaczenie zysków na podwyższenie kapitału zakładowego, tworzenie rezerw ogólnych i funduszy banku w ramach kapitału regulacyjnego oraz pokrycie strat z lat ubiegłych,
- 2) w KREDOBANK S.A. obowiązuje także moratorium na wypłatę dywidendy wprowadzone uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki w 2009 roku,

Jednocześnie PKO Bank Polski S.A. i jego podmioty zależne przy podejmowaniu decyzji o wypłacie dywidendy lub spłacie zobowiązań przed terminem kierują się przepisami prawa (w tym w zakresie utrzymania wysokości funduszy własnych i wskaźników adekwatności kapitałowej) oraz rekomendacjami KNF. Oczeiwania nadzorcze w zakresie miar adekwatności kapitałowej zostały szerzej opisane w rozdziale: „3. Adekwatność kapitałowa” niniejszego Raportu.

¹ Udział został wyliczony w stosunku do skonsolidowanej sumy bilansowej spółek uwzględnianych w konsolidacji ostrożnościowej przed korektami i wyłączeniami konsolidacyjnymi według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

² Inne niż wykup obligacji czy listów zastawnych na życzenie emitenta przed terminem zapadalności.

2 SYSTEM ZARZĄDZANIA

2.1 Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych zarówno w PKO Banku Polskim S.A., w tym także w oddziałach Banku za granicą, jak i w pozostałych podmiotach Grupy Kapitałowej Banku. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie prowadzenia rentownej działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymania w ramach przyjętej przez Bank i Grupę Kapitałową Banku tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Oczekiwany poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

Celem zarządzania ryzykiem poprzez dążenie do utrzymywania poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji jest:

- ochrona wartości kapitału akcjonariuszy oraz ochrona depozytów klientów przy jednoczesnym wsparciu Grupy Kapitałowej Banku w prowadzeniu efektywnej działalności,
- zapewnianie możliwie najpełniejszej informacji o ryzyku przy podejmowaniu decyzji,
- doskonalenie procesów oraz efektywne osadzenie zarządzania ryzykiem w kulturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- 1) Grupa Kapitałowa Banku zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka,
- 2) proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, poziomu i złożoności danego ryzyka i na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- 3) metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru lub oceny ryzyka są dostosowane do poziomu i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności oraz otoczenia, a także są okresowo weryfikowane lub walidowane,
- 4) zarządzanie ryzykiem ESG w Banku odbywa się w ramach zarządzania innymi rodzajami ryzyka, ze względu na specyfikę ryzyka ESG, nie jest ono odrębnym rodzajem ryzyka, lecz przekrojowym wpływającym na poszczególne rodzaje ryzyka występujące w Banku; zarządzanie ryzykiem ESG uwzględnia perspektywę wpływu czynników ESG na działalność, wynik finansowy i rozwój Banku oraz wpływu działalności Banku na społeczeństwo i środowisko - informacja o podejściu do zarządzania ryzykiem ESG została zawarta w Rozdziale 4,
- 5) zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru zarządzania ryzykiem od działalności biznesowej,
- 6) zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi,
- 7) poziom ryzyka, w tym ryzyka ESG, jest na bieżąco monitorowany i kontrolowany,
- 8) proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację Strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze Strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko.

Kultura ryzyka opisana została w Strategii zarządzania ryzykiem Banku wraz z rodzajami ryzyka, którymi Bank zarządza oraz apetytem na ryzyko (strategiczne limity tolerancji). Strategia zarządzania ryzykiem Banku i procedury wewnętrzne zawierające wytyczne w zakresie postępowania w przypadku naruszeń lub przekroczeń progów ryzyka są udostępniane w bazie przepisów wewnętrznych dostępnej dla wszystkich pracowników oraz na wewnętrznych stronach intranetowych Banku dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Dodatkowo informacja o nowelizacjach tych procedur przekazywana jest w ramach komunikacji wewnętrznej kierowanej cyklicznie do pracowników Banku, a w przypadku rodzajów ryzyka dotyczących wszystkich pracowników przygotowywane są stosowne szkolenia.

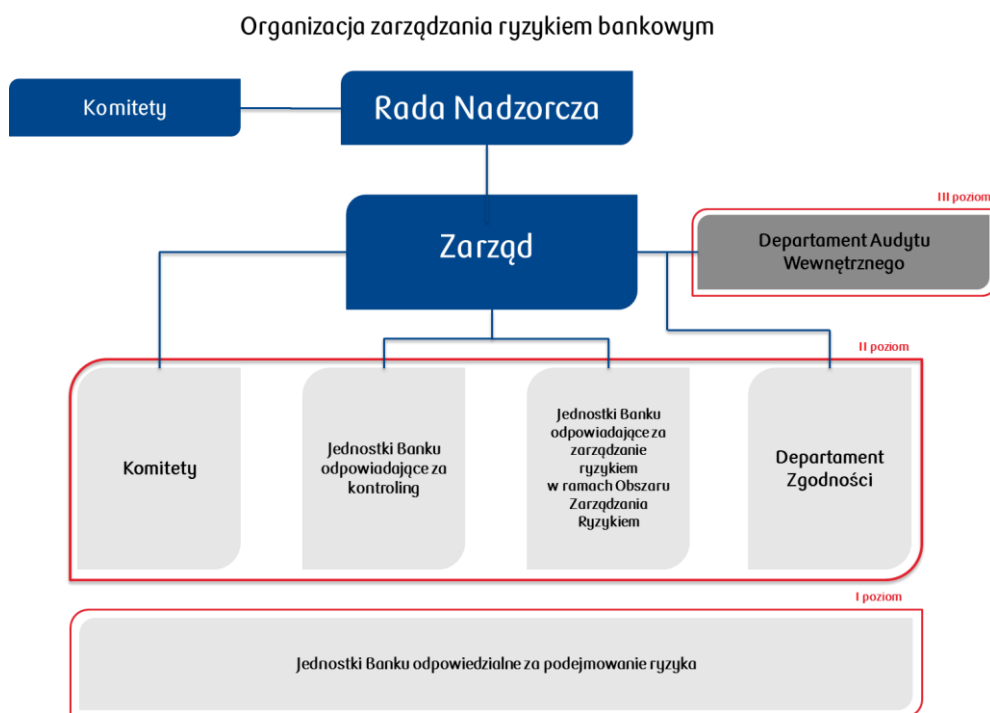
Na proces zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku składają się następujące elementy:

- 1) **identyfikacja ryzyka** - polegająca na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka oraz oszacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na działalność Banku i Grupy Kapitałowej Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określa się te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej Banku oraz na poziomie Grupy Kapitałowej Banku. Ocena istotności ryzyka i analizę wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność biznesową Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej Banku przeprowadza się nie rzadziej niż raz w roku. W sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania Banku lub Grupy Kapitałowej Banku lub środowisku zewnętrznym ocena istotności może być przeprowadzana z większą częstotliwością. Ocena istotności przeprowadzana jest poprzez określenie stopnia występowania poszczególnych czynników wpływających na dany rodzaj ryzyka, określenie, czy analizowany rodzaj ryzyka jest ryzykiem istotnym, takim który ma istotny wpływ w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia, czy też podlegającym monitorowaniu. W zakresie konsolidacji ostrożnościowej, za istotne w Grupie Kapitałowej Banku uznaje się: ryzyko kredytowe, ryzyko walutowych kredytów hipotecyjnych dla gospodarstw domowych, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania, ryzyko operacyjne, ryzyko biznesowe, ryzyko zmian makroekonomicznych i ryzyko modeli. Dla tych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne, w kolejnym etapie, określa się metodę szacowania kapitału wewnętrznego. Dla rodzajów ryzyka uznanych za podlegające monitorowaniu w Banku i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku, z częstotliwością półroczną i roczną dokonuje się porównania bieżących wartości wskaźników istotności z ich wartościami progowymi. Podmioty Grupy Kapitałowej Banku mogą uznać za istotne w tych podmiotach inne rodzaje ryzyka z uwzględnieniem specyfiki i skali swojej działalności oraz rynku, na którym podmiot prowadzi działalność. Dla tych rodzajów ryzyka, Bank weryfikuje istotność ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej Banku. Podmioty Grupy Kapitałowej Banku uczestniczą w ocenie istotności rodzajów ryzyka inicjowanej przez podmiot dominujący i ocenianej na poziomie Grupy Kapitałowej Banku;
- 2) **miar i ocena ryzyka** - pomiar ryzyka obejmujący określanie miar ryzyka odpowiednich do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, a także ocena ryzyka polegająca na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem. W ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się prace związane z wyceną ryzyk dla potrzeb polityki cenowej a także testy warunków skrajnych oraz odwrotne testy warunków skrajnych, które są elementem rzetelnej oceny ryzyka. Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w celu określania przewidywanego wpływu założeń zdarzeń na wyniki Banku i Grupy Kapitałowej Banku (np. zyski lub kapitał itd.). Odwrotny test warunków skrajnych jest natomiast rygorystycznym testem na zdolność przetrwania Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Dodatkowo przeprowadzane są w Banku kompleksowe testy warunków skrajnych, które obejmują analizę wpływu zmian w otoczeniu i funkcjonowaniu Banku na sytuację finansową Banku i Grupy Kapitałowej Banku;
- 3) **kontrola ryzyka** - polegająca na określaniu narzędzi wykorzystywanych do diagnozowania lub ograniczania poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Obejmuje ustalenie dostosowanych do skali i złożoności działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności w postaci strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka, które podlegają monitorowaniu, a w przypadku ich przekroczenia podejmowane są działania zarządcze;
- 4) **prognozowanie i monitorowanie ryzyka** - polegające na cyklicznym sporządzaniu prognoz poziomu ryzyka oraz monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, rekomendacji i zaleceń wydanych przez zewnętrzny organ nadzoru i kontroli), a także przeprowadzaniu testów warunków skrajnych (specyficznych, odwrotnych i kompleksowych). Prognozy poziomu ryzyka poddaje się weryfikacji. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności;

- 5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o profilu ryzyka, wynikach identyfikacji, pomiaru ryzyka lub oceny ryzyka, przyczynach zmian i potencjalnych zagrożeniach, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców. Rada Nadzorcza, w sytuacji potencjalnych problemów płynnościowych Banku, jest niezwłocznie informowana o poziomie płynności Banku, zagrożeniach i podejmowanych działaniach zaradczych, jak również o przesłankach uruchomienia kapitałowych działań awaryjnych oraz planu naprawy Banku lub Grupy Kapitałowej Banku oraz w przypadku wystąpienia istotnych zdarzeń operacyjnych lub incydentów bezpieczeństwa;
- 6) **działania zarządcze** – polegające w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych kształtujących proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, określających poziom tolerancji na ryzyko, ustalających wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji, w tym o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się na wszystkich poziomach struktury organizacyjnej Banku.

Schemat 2.1. Organizacja zarządzania ryzykiem Banku

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany i oceniany przez Radę Nadzorczą, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku i Grupie Kapitałowej Banku oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Radę Nadzorczą wspierają m.in. następujące komitety:

- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń (KNIWRN),
- Komitet ds. Ryzyka (KRRN),
- Komitet Audytu (KARN).

Do zadań KNIWRN należy opiniowanie i bieżące monitorowanie zasad wynagradzania w ramach przyjętej w Banku Polityki Wynagrodzeń oraz wspieranie organów Banku w zakresie kształtowania i realizacji Polityki Wynagrodzeń”. Przez „Politykę Wynagrodzeń” należy rozumieć zasady wynagradzania w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej, ujęte w Polityce wynagradzania pracowników Banku i Grupy Kapitałowej PKO BP SA.

W 2023 roku odbyło się 9 posiedzeń KNIWRN. KNIWRN został szerzej opisany w rozdziale „6. Polityka wynagrodzeń” niniejszego Raportu.

Komitet ds. Ryzyka wspiera Radę Nadzorczą między innymi poprzez opiniowanie całościowej, bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka, z uwzględnieniem profilu ryzyka podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, wyrażonej w szczególności poprzez strategiczne limity tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka, opiniowanie rozwiązań dotyczących ograniczania ryzyka prowadzonej działalności, wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorze nad wprowadzeniem przez Zarząd systemu zarządzania ryzykiem w Banku, ocenie adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, a także w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu wspiera Radę Nadzorczą w szczególności poprzez monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej i wykonywania czynności rewizji finansowej oraz kontrolowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. KARN wspiera również Radę Nadzorczą poprzez monitorowanie adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego, a także monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności poprzez analizę informacji otrzymanych od Komitetu ds. Ryzyka.

W 2023 roku odbyło się 8 posiedzeń KRRN oraz 8 posiedzeń KARN.

Zarząd, w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem oraz wielkości i profilu ryzyka związanego z działalnością podmiotów Grupy Kapitałowej Banku. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania ryzykiem.

Zarząd, w zarządzaniu ryzykiem, wspierają następujące komitety działające w Banku:

- Komitet Ryzyka (KR),
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAP),
- Komitet Kredytowy Banku (KKB),
- Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO),
- Komitet Zrównoważonego Rozwoju (KZR).

KR monitoruje integralność, adekwatność i efektywność systemu zarządzania ryzykiem, adekwatność kapitałową i wdrażanie zasad zarządzania ryzykiem zgodnie ze strategią Banku oraz analizuje i ocenia stosowanie strategicznych limitów tolerancji na ryzyko określonych w Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej Banku. KR wspiera Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem przez formułowanie zaleceń i wydawanie opinii w sprawie adekwatności kapitałowej i efektywności systemu kontroli ryzyka.

W 2023 roku odbyło się 8 posiedzeń Komitetu Ryzyka.

KZAP zarządza aktywami i pasywami Banku poprzez wpływianie na kształtowanie struktury bilansu Banku i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego. Komitet wspiera Zarząd w działaniach Banku i Grupy Kapitałowej Banku dotyczących kształtowania struktury bilansu, zarządzania adekwatnością kapitałową, zarządzania rentownością z uwzględnieniem specyfiki działalności oraz generowanego ryzyka, zarządzania ryzykiem finansowym, w tym ryzykiem rynkowym i płynności, ryzykiem biznesowym oraz ryzykiem kredytowym (rozliczeniowym i przedrozliczeniowym) transakcji na rynku hurtowym.

W 2023 roku KZAP podejmował decyzje w trybie elektronicznym oraz na 25 posiedzeniach.

KKB wydaje opinie i podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych, albo wydaje rekomendacje w tym zakresie dla Zarządu, wydaje rekomendacje i podejmuje decyzje w zakresie zarządzania wierzycielami trudnymi, a także podejmuje decyzje dotyczące zatwierdzenia modeli i parametrów ryzyka kredytowego oraz wyników walidacji tych modeli, a także akceptuje raporty o ryzyku kredytowym.

W 2023 roku KKB podejmował decyzje w trybie elektronicznym oraz na 85 posiedzeniach.

KRO wspiera Zarząd w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym przez podejmowanie decyzji w szczególności dotyczących stosowanego w Banku podejścia AMA i narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz wydawanie rekomendacji, zaleceń w zakresie działań związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym. KRO formułuje opinie i zalecenia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku, które są przekazywane w ramach sprawowanego przez Bank nadzoru właścicielskiego nad tymi podmiotami.

W 2023 roku KRO podejmował decyzje w trybie elektronicznym oraz na 15 posiedzeniach.

KZAP, KKB, KRO, KR, Zarząd, KRRN, KARN i Rada Nadzorcza są odbiorcami cyklicznych raportów dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej.

KZR podejmuje i wypracowuje rekomendacje albo decyzje potrzebne do realizacji celów strategicznych Banku i Grupy Kapitałowej Banku w zakresie zrównoważonego rozwoju, nadzoruje funkcjonowanie zintegrowanego systemu zarządzania wpływem czynników ESG (ang. Environmental, Social, Governance) na Bank i Grupę Kapitałową Banku oraz wpływu Banku i Grupy Kapitałowej Banku na czynniki ESG (ESG Governance).

W 2023 roku odbyło się 5 posiedzeń KZR.

System zarządzania ryzykiem jest realizowany na trzech, niezależnych wzajemnie uzupełniających się poziomach:

- 1) **pierwszy poziom** - tworzą struktury organizacyjne zarządzające produktem, realizujące sprzedaż produktów i obsługę klientów oraz inne struktury realizujące zadania operacyjne generujące ryzyko, funkcjonujące na podstawie przepisów wewnętrznych. Funkcja jest realizowana we wszystkich jednostkach Banku i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku. Jednostki Banku implementują, zaprojektowane przez jednostki Banku usytuowane na drugim poziomie, odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne. Jednocześnie podmioty Grupy Kapitałowej Banku obowiązują zasada spójności i porównywalności oceny i kontroli ryzyka w Banku oraz w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku, z uwzględnieniem specyfiki działalności podmiotu oraz rynku, na którym prowadzi działalność,
- 2) **drugi poziom** - obejmuje działalność komórki do spraw zgodności oraz identyfikację, pomiar, ocenę lub kontrolę, monitorowanie i raportowanie istotnych rodzajów ryzyka, a także stwierdzanych zagrożeń i nieprawidłowości - zadania realizowane są przez wyspecjalizowane struktury organizacyjne działające na podstawie obowiązujących przepisów wewnętrznych Banku; celem tych struktur jest zapewnienie, żeby działania realizowane na pierwszym poziomie były właściwie zaprojektowane w przepisach wewnętrznych Banku i skutecznie ograniczały ryzyko, wspierały pomiar, ocenę i analizę ryzyka oraz efektywność działalności. Drugi poziom wspiera podejmowanie działań mających na celu eliminację niekorzystnych odchyleń od planu finansowego wpływających na ilościowe strategiczne limity tolerancji na ryzyko. Funkcja realizowana jest w szczególności w Obszarze Zarządzania Ryzykiem, Departamencie Zgodności, jednostkach Banku odpowiadających za kontroling i właściwych komitetach,
- 3) **trzeci poziom** - stanowi audyt wewnętrzny, realizujący niezależne audyty elementów systemu zarządzania Bankiem, w tym systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje odrębnie od pierwszego i drugiego poziomu. Funkcja realizowana jest zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Niezależność poziomów, polega na zachowaniu organizacyjnej odrębności w następujących płaszczyznach:

- 1) funkcja drugiego poziomu w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszego poziomu,
- 2) funkcja trzeciego poziomu jest niezależna od funkcji pierwszego i drugiego poziomu,
- 3) funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu.

Jednostki Banku zarządzające ryzykiem istotnym oraz pozostałymi ryzykami identyfikowanymi w działalności Banku w zakresie przyznaných kompetencji były w 2023 roku umiejscowione w szczególności w ramach: Pionu Ryzyka Bankowego, Departamentu Wierzytelności Korporacyjnych, Centrum Restrukturyzacji i Windykacji, Departamentu Outsourcingu i Sprzedaży Wierzytelności oraz Wierzytelności Wydzielonych, Pionu Ryzyka Kredytowego Klienta Rynku Detalicznego oraz Pionu Ryzyka Kredytowego Klienta Rynku Korporacyjnego, które nadzorowane są przez Wiceprezesa Zarządu nadzorującego Obszar Zarządzania Ryzykiem oraz w Departamencie Zgodności nadzorowanym przez Prezesa Zarządu.

Celem Pionu Ryzyka Bankowego jest tworzenie i wdrażanie systemowych rozwiązań w zakresie zarządzania ryzykami, które zidentyfikowane zostały jako istotne, jak również zarządzanie adekwatnością kapitałową oraz inicjowanie i koordynacja działań integracyjnych w odniesieniu do zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku.

Pion Ryzyka Bankowego w zakresie zarządzania ryzykiem odpowiada w szczególności za:

- identyfikację czynników i źródeł ryzyka,
- pomiar, ocenę, kontrolę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka,
- koordynowanie działań w zakresie Strategii,
- pomiar i ocenę adekwatności kapitałowej,

- przygotowywanie rekomendacji dla Zarządu lub komitetów dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka,
- tworzenie i opiniowanie przepisów wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- rozwój systemów informatycznych i aplikacji przeznaczonych do wspierania zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- koordynowanie wdrożenia spójnych standardów zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku,
- walidację modeli stosowanych do zarządzania ryzykiem³.

Departament Wierzytelności Korporacyjnych odpowiada w szczególności za:

- zarządzanie przejętymi wierzytelnościami trudnymi w rozumieniu odrębnych przepisów wewnętrznych Banku, w tym wypracowywanie i realizację optymalnego sposobu odzyskiwania tych wierzytelności,
- współpracę z podmiotami Grupy Kapitałowej Banku w zakresie oceny ryzyka klienta lub transakcji oraz określania strategii postępowania z wierzytelnościami trudnymi wobec klientów wspólnych,
- przygotowywanie propozycji w sprawach powierzenia dochodzenia lub sprzedaży wierzytelności trudnych,
- przejmowanie majątku w wyniku dochodzenia należności,
- dokonywanie przeglądu i klasyfikacji wierzytelności będących w zarządzaniu Departamentu oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych i ustalanie poziomu odpisów z tytułu utraty ich wartości związanej z ryzykiem działalności Banku.

Centrum Restrukturyzacji i Windykacji odpowiada w szczególności za:

- zarządzanie przejętymi wierzytelnościami trudnymi, w tym podejmowanie efektywnych działań w celu odzyskania tych wierzytelności,
- tworzenie rozwiązań systemowych w celu odzyskania wierzytelności trudnych,
- przejmowanie i zarządzanie majątkiem przejętym w wyniku dochodzenia należności,
- monitorowanie działalności Banku w zakresie obsługiwanych wierzytelności trudnych oraz zapewnianie informacji na potrzeby zarządzania tymi wierzytelnościami,
- prowadzenie akcji wyjaśniających oraz prowadzenie wczesnego monitorowania opóźnień w spłacie wierzytelności.

Departament Outsourcingu i Sprzedaży Wierzytelności oraz Wierzytelności Wydzielonych odpowiada w szczególności za:

- udział w identyfikowaniu wierzytelności możliwych do sprzedaży lub objęcia outsourcingiem,
- przygotowywanie propozycji w sprawach sprzedaży i outsourcingu wierzytelności oraz monitorowanie realizacji umów w tym zakresie,
- przekazywanie do outsourcingu wybranych wierzytelności trudnych,
- prowadzenie sprzedaży wybranych wierzytelności trudnych.

Pion Ryzyka Kredytowego Klienta Rynku Detalicznego (PRD) odpowiada w szczególności za:

- projektowanie i kształtowanie efektywnego systemu oceny ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów bankowości detalicznej oraz klientów bankowości firm i bankowości przedsiębiorstw, w tym przepisów wewnętrznych Banku dotyczących zasad (polityk) i metodyk oceny ryzyka kredytowego oraz narzędzi wspierających procesy,
- ocenę, podejmowanie ryzyka kredytowego w ramach przyznaných uprawnień oraz monitorowanie ryzyka kredytowego klientów i transakcji.

Pion Ryzyka Kredytowego Klienta Rynku Korporacyjnego (PRS) odpowiada w szczególności za:

- projektowanie i kształtowanie efektywnego systemu oceny ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów rynku korporacyjnego, w tym przepisów wewnętrznych Banku dotyczących zasad (polityk, w tym polityk branżowych) i metodyk oceny ryzyka kredytowego oraz narzędzi wspierających procesy,
- ocenę, podejmowanie ryzyka kredytowego w ramach przyznaných uprawnień oraz monitorowanie ryzyka kredytowego klientów i transakcji,
- operacyjne zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań Banku.

Departament Zgodności, w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiada w szczególności za:

- zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
- zarządzanie ryzykiem postępowania,
- zarządzanie ryzykiem utraty reputacji,
- organizację i monitorowanie funkcji kontroli.

Jednostki Banku odpowiedzialne za kontroling i finanse odpowiadają w szczególności za podejmowanie działań zarządczych w zakresie poziomu i struktury funduszy własnych, w tym emisji instrumentów klasyfikowanych do funduszy własnych, przeprowadzanie transakcji sekurytyzacji oraz przygotowywanie długoterminowego planu finansowania zewnętrznego oraz za zapewnienie prawidłowego i rzetelnego odzwierciedlenia sytuacji Banku i Grupy Kapitałowej Banku w wewnętrznej informacji finansowej, w szczególności poprzez opracowywanie i monitorowanie okresowych celów finansowych i planu finansowego.

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW), w zakresie zarządzania ryzykiem odpowiada za przeprowadzanie badań audytowych obejmujących badanie adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, w tym mechanizmów kontroli ryzyka.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku. W ramach tego nadzoru Bank nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych podmiotów w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

Zasady i sposób oceny poszczególnych rodzajów ryzyka w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne wprowadzane przez te podmioty. Podmioty Grupy Kapitałowej Banku tworzą i aktualizują przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji sformułowanych przez Bank oraz z uwzględnieniem postanowień Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej Banku. Przepisy wewnętrzne podmiotów Grupy Kapitałowej Banku dotyczące zarządzania ryzykiem uwzględniają:

- 1) zasadę spójności i porównywalności metod oceny ryzyka poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku i podmiotach Grupy Kapitałowej Banku,
- 2) strukturę Grupy Kapitałowej Banku oraz zależności pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład,
- 3) specyfikę i skalę działalności podmiotu Grupy Kapitałowej Banku oraz rynku, na którym prowadzi działalność,
- 4) rodzaje ryzyka podlegające zarządzaniu w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku wynikające ze specyfiki ich działalności.

Jednostki Banku z Pionu Ryzyka Bankowego i Departament Zgodności nie rzadziej niż raz w roku, dokonują przeglądu Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej Banku, w tym w szczególności strategicznych limitów tolerancji na ryzyko, w celu adaptacji do bieżących i prognozowanych warunków rynkowych oraz potrzeb Banku i Grupy Kapitałowej Banku. W uzasadnionych przypadkach wynikających z istotnych zmian sytuacji makroekonomicznej lub na podstawie wyników przeprowadzonych testów warunków skrajnych przegląd może zostać przeprowadzony częściowo

³ Walidacja modeli podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu nadzorującemu Obszar Zarządzania Ryzykiem.

niż raz w roku. Ponadto metody zarządzania ryzykiem oraz systemy pomiaru lub oceny ryzyka dostosowuje się do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej i planowanej działalności Banku i jego otoczenia oraz okresowo weryfikuje się i waliduje.

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku jest realizowany przez jednostki Banku z Obszaru Zarządzania Ryzykiem lub właściwe komitety funkcjonujące w Banku, w szczególności poprzez zaangażowanie w opiniowanie transakcji podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, zgodnie z odrębnymi przepisami wewnętrznymi Banku. Listę podmiotów kluczowych Grupy Kapitałowej Banku, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Grupy Kapitałowej Banku ustala Wiceprezes nadzorujący Obszar Zarządzania Ryzykiem nie rzadziej niż raz w roku na podstawie rekomendacji właściwej merytorycznie jednostki Banku usytuowanej w Pionie Ryzyka Bankowego. Jednostki Banku z Obszaru Zarządzania Ryzykiem oraz Departament Zgodności, określają podejście dotyczące minimalnych ilościowych strategicznych limitów tolerancji na ryzyka specyficzne dla podmiotów kluczowych Grupy Kapitałowej Banku oraz sposób ich raportowania.

Priorytetem Grupy Kapitałowej Banku jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej, w tym efektywne zarządzanie adekwatnością kapitałową, wspieranie polskiej przedsiębiorczości, satysfakcja klienta, innowacyjność, zaangażowanie się w kreowanie nowych standardów w skali rynku, przeciwdziałanie cyberzagrożeniom, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania i skutecznej kontroli kosztów, adekwatnego poziomu funduszy własnych oraz odpowiedniej oceny i poziomu ryzyka.

W Banku trwa proces systemowego rozwiązania problemu kredytów mieszkaniowych we frankach szwajcarskich (CHF) poprzez oferowanie ugód dla Klientów indywidualnych posiadających czynne kredyty w CHF, które były przeznaczone na zaspokojenie własnych potrzeb mieszkaniowych. Rozwiązanie jest oparte na propozycji przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego i polega na konwersji kredytu w CHF na kredyt w PLN, tak jakby od początku kredyt był kredytem złotowym oprocentowanym według stawki referencyjnej WIBOR powiększonej o stosowaną historycznie dla takich kredytów marżę. Do 31 grudnia 2023 roku zarejestrowano 57,0 tys. wniosków o mediację, 37 195 mediacji zakończyło się pozytywnie, 13 096 mediacji zakończyły się negatywnie. Łączna liczba ugód zawartych do 31 grudnia 2023 roku wyniosła 36 822, z czego 35 154 zawarto w postępowaniu mediacyjnym oraz 1 668 w toku postępowań sądowych.

Transakcje przeprowadzane w 2023 roku wewnątrz Grupy Kapitałowej Banku z podmiotami powiązаныmi oraz z powiązаныmi stronami Grupy Kapitałowej Banku nie miały istotnego wpływu na profil ryzyka Banku.

2.2 Kompleksowe testy warunków skrajnych i odwrotne testy warunków skrajnych

Kompleksowe testy warunków skrajnych stanowią uzupełnienie testów warunków skrajnych specyficznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka, uwzględniają zbiorczo zidentyfikowane ryzyka, w szczególności ryzyka uznane z punktu widzenia Banku lub Grupy Kapitałowej Banku za istotne. Obejmują analizę wpływu zmian w otoczeniu makroekonomicznym lub funkcjonowaniu Grupy Kapitałowej Banku na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku, w szczególności: rachunek zysków i strat, sprawozdanie z sytuacji finansowej, fundusze własne, adekwatność kapitałową, w tym wymogi w zakresie funduszy własnych, kapitał wewnętrzny, miary adekwatności kapitałowej, jakość portfela kredytowego, wybrane miary płynności oraz wskaźniki inicjujące Planu Naprawy. Wyliczenia przeprowadza się z wykorzystaniem wewnętrznych modeli Banku, z uwzględnieniem przyjętych założeń makroekonomicznych. Dane analizowane są z wysokim stopniem szczegółowości, z uwzględnieniem podziałów na portfele oraz typy produktów.

Kompleksowe testy warunków skrajnych obejmują testy cykliczne i testy nadzorcze. Testy cykliczne przeprowadzane są raz w roku, w 3 letnim horyzoncie czasowym, na potrzeby oceny poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych oraz aktualizacji Planu Naprawy. Scenariusze stresowe, wykorzystywane do oceny poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych, zakładają szokowe osłabienie sytuacji gospodarczej względem scenariusza bazowego, odzwierciedlające historyczne przypadki kryzysów finansowych na świecie. Scenariusze stresowe na potrzeby Planu Naprawy, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, służą oszacowaniu wpływu dotkliwych zmian otoczenia makroekonomicznego lub funkcjonowania Banku i Grupy Kapitałowej Banku na sytuację Banku i Grupy Kapitałowej Banku w warunkach kryzysowych oraz weryfikacji skuteczności działań naprawczych.

Testy nadzorcze przeprowadzane są na zlecenie zewnętrznych organów nadzorczych, w określonym przez nadzór horyzoncie czasowym, w oparciu o zmienne makroekonomiczne i finansowe zawarte w zadanych przez organy nadzorcze scenariuszach.

Kompleksowe testy warunków skrajnych uwzględniają zbiorczo następujące rodzaje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe i koncentracji,
- 2) ryzyko rynkowe,
- 3) ryzyko płynności,
- 4) ryzyko operacyjne,
- 5) ryzyko biznesowe,
- 6) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.

Odwrotne testy warunków skrajnych (OTWS) uzupełniają wyniki kompleksowych testów warunków skrajnych i mają na celu ocenę odporności Banku na zmiany makroekonomiczne. OTWS w zakresie ryzyka zmian makroekonomicznych przeprowadzane są w formie analizy wrażliwości i polegają na sformułowaniu potencjalnych, negatywnych scenariuszy dotyczących płynności lub adekwatności kapitałowej Banku, a następnie znalezieniu zdarzeń przyczyniających się do ich materializacji.

W 2023 roku Bank uczestniczył w kolejnej edycji europejskich testów warunków skrajnych przeprowadzonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego przy udziale Komisji Nadzoru Finansowego oraz Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego. W teście wzięło udział 70 banków z 16 krajów Unii Europejskiej (UE) i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, obejmujących 75% aktywów sektora bankowego UE.

Ogólnoeuropejskie testy warunków skrajnych zrealizowane w 2023 roku nie posiadają prognozy określającej ich zaliczenie, mogą jednak służyć jako ważne źródło informacji do celów procesu przeglądu i oceny nadzorczej (BION) oraz mogą pomóc właściwym organom w ocenie zdolności Banku do spełnienia wymogów ostrożnościowych w ramach scenariuszy warunków skrajnych.

Zgodnie z wynikami ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych w 2023 roku, skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) Banku byłby w 2025 roku na poziomie 22,27% w scenariuszu bazowym oraz 13,26% w scenariuszu skrajnym (skonsolidowany CET 1 na koniec 2022 roku wyniósłby 17,67%). Bez stosowania okresów przejściowych, skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) Banku na koniec 2025 roku pozostałby bez zmian (na koniec 2022 roku wyniósłby 16,48%). Wyniki przeprowadzonych testów odzwierciedlają ostrożnościowe podejście Banku do symulacji przeprowadzanych na potrzeby nadzoru europejskiego i krajowego.

Najistotniejszym czynnikiem wpływającym na obniżenie skonsolidowanych współczynników kapitałowych na koniec 2025 roku w scenariuszu skrajnym było ujęcie wpływu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi denominowanymi i indeksowanymi do CHF na prognozowane wyniki Banku w latach 2023-2025.

2.3 System kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest elementem systemu zarządzania Bankiem. Za zaprojektowanie, wprowadzenie i funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym adekwatność i skuteczność funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego. Ocena systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest na podstawie określonych kryteriów i z uwzględnieniem informacji przekazywanych przez Zarząd Banku, Komitet Audytu Rady Nadzorczej, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego, ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta i wynikających z czynności nadzorczych uprawnionych instytucji oraz innych informacji i dokumentów istotnych z punktu widzenia adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej. Radę Nadzorczą Banku wspiera w tym zakresie Komitet Audytu Rady Nadzorczej, który odpowiedzialny jest w szczególności za monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi przez Bank standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej zorganizowany jest w Banku na trzech niezależnych od siebie poziomach:

- 1) pierwszy poziom tworzą struktury organizacyjne Banku realizujące działalność operacyjną, w szczególności: sprzedaż produktów i obsługę klientów oraz inne struktury organizacyjne Banku realizujące zadania operacyjne generujące ryzyko, funkcjonujące na podstawie odrębnych przepisów wewnętrznych Banku,
- 2) drugi poziom obejmuje działalność:
  - komórki do spraw zgodności,
  - wyspecjalizowanych struktur organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie i raportowanie poszczególnych rodzajów ryzyka, a także zagrożeń i nieprawidłowości, w celu zapewnienia aby działania realizowane na pierwszym poziomie były właściwie zaprojektowane, a struktury drugiego poziomu skutecznie zarządzały ryzykiem oraz wspierały efektywność działalności Banku,
- 3) trzeci poziom stanowi działalność komórki audytu wewnętrznego realizującej niezależne audyty elementów systemu zarządzania Bankiem, w tym systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Niezależność ww. poziomów polega na organizacyjnej odrębności:

- drugiego poziomu w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych od pierwszego poziomu,
- trzeciego poziomu od pierwszego i drugiego poziomu.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank wyodrębnia:

- funkcję kontroli,
- komórkę do spraw zgodności – Departament Zgodności,
- komórkę audytu wewnętrznego – Departament Audytu Wewnętrznego.

Funkcja kontroli zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku i obejmuje wszystkie jednostki Banku oraz usytuowane w nich stanowiska organizacyjne, odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.

Na funkcję kontroli składają się:

- mechanizmy kontrolne,
- niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
- raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank wyodrębnia, a następnie Zarząd zatwierdza procesy istotne mające istotne znaczenie dla realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej i celów biznesowych Banku oraz zapewnia dokonywanie okresowych przeglądów procesów funkcjonujących w Banku, pod kątem ich istotności.

W procesy funkcjonujące w Banku i wspierające je systemy lub aplikacje wbudowane są mechanizmy kontrolne. Mechanizmy kontrolne dostosowane są do celów systemu kontroli wewnętrznej powiązanych z funkcjonującymi w Banku procesami, stopnia złożoności procesów, ryzyka zaistnienia nieprawidłowości oraz specyfiki prowadzonej przez Bank działalności, przy uwzględnieniu dostępnych zasobów Banku. Mechanizmy te podlegają niezależnemu monitorowaniu ich przestrzegania na wszystkich poziomach systemu kontroli wewnętrznej. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych na ww. poziomach, realizowane jest jako:

- **poziome** - wykonywane przez jednostkę Banku w tej jednostce albo w innej jednostce na tym samym poziomie,
- **pionowe** - wykonywane przez jednostki Banku drugiego poziomu, względem jednostek pierwszego poziomu.

Jednostki Banku są odpowiedzialne za realizowanie określonych czynności związanych z monitorowaniem poziomym lub pionowym, w zakresie wynikającym z ich zadań i kompetencji. Niezależne monitorowanie obejmuje weryfikację bieżącą lub testowanie mechanizmów kontrolnych.

Komórka do spraw zgodności jest wyodrębnioną organizacyjnie, niezależną komórką pełniącą kluczową rolę w zakresie zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności rozumianym jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych, bądź utraty reputacji wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do powszechnie obowiązujących przepisów prawa, przepisów wewnętrznych Banku oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych.

Celem komórki do spraw zgodności jest kształtowanie rozwiązań w zakresie zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz identyfikacja, ocena, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie tego ryzyka w Banku.

Audyt wewnętrzny stanowi niezależną i obiektywną działalność o charakterze zapewniającym i doradczym polegającą na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie poszczególnych obszarów działania Banku oraz wskazywaniu kierunków działań wpływających na podniesienie jakości i efektywności funkcjonowania Banku.

Celem komórki audytu jest:

- 1) w ramach działalności zapewniającej - dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w ramach pierwszego i drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej z uwzględnieniem adekwatności i efektywności wybranych do audytu mechanizmów kontroli ryzyka i mechanizmów kontrolnych,
- 2) w ramach działalności doradczej - przysporzenie wartości i usprawnienie procesów w Banku.

W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrzного:

- 1) zatwierdzenie przez Zarząd i Radę Nadzorczą Karty Audytu oraz zasad zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 2) podległość komórki do spraw zgodności Prezesowi Zarządu,
- 3) podległość funkcjonalna komórki audytu wewnętrznego Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej oraz administracyjna Prezesowi Zarządu,
- 4) niepodleganie komórki audytu wewnętrznego, jako trzeciego poziomu, niezależnemu monitorowaniu ze strony jednostek organizacyjnych Banku usytuowanych w ramach drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) zapewnienie dyrektorom wyżej wymienionych komórek bezpośredniego kontaktu z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej,
- 6) uczestniczenie dyrektorów wyżej wymienionych komórek w posiedzeniach Zarządu,
- 7) uczestniczenie dyrektorów wyżej wymienionych komórek w posiedzeniach Rady Nadzorczej oraz odpowiednich Komitetów, w przypadku gdy przedmiotem ich posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej lub zarządzaniem ryzykiem,
- 8) powoływanie i odwoływanie dyrektora komórki audytu wewnętrznego oraz dyrektora komórki do spraw zgodności wymaga uprzedniej akceptacji Rady Nadzorczej,
- 9) zatwierdzanie wysokości wynagrodzenia dyrektora komórki audytu wewnętrznego odpowiednio przez Radę Nadzorczą lub właściwy jej komitet,
- 10) zatwierdzanie wysokości wynagrodzenia (w tym premii) dyrektora komórki do spraw zgodności przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej przy uwzględnieniu zasady, iż wynagrodzenie to nie może odbiegać od wynagrodzenia innych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku i nie powinno być bezpośrednio uzależnione od wyników finansowych Banku,
- 11) informowanie KNF o zmianach na stanowisku dyrektorów wyżej wymienionych komórek wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
- 12) zapewnienie pracownikom wyżej wymienionych komórek dostępu do wszelkich niezbędnych informacji (w tym poufnych i wrażliwych), pomieszczeń oraz systemów informatycznych (bez możliwości ingerencji w zasoby systemu), jak również komunikacji z pracownikami Banku, w zakresie, w którym uznają to za konieczne do wykonywania zadań,
- 13) nieuczestniczenie pracowników wyżej wymienionych komórek w realizacji bieżących zadań biznesowych,
- 14) zapewnianie rozwiązań w zakresie kontroli wynagrodzeń pracowników wyżej wymienionych komórek gwarantujących niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiających zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach,
- 15) ochrona pracowników wyżej wymienionych komórek przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem stosunku pracy,
- 16) organizacyjne wyodrębnienie wyżej wymienionych komórek oraz brak możliwości wykonywania przez pracowników tych komórek innych obowiązków niż im przypisane,
- 17) zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji przez pracowników wyżej wymienionych komórek.

Informacje dotyczące nieprawidłowości, wyniki ocen oraz inne istotne kwestie identyfikowane przez poszczególne elementy systemu kontroli wewnętrznej przedstawiane są w okresowych raportach przeznaczonych dla Zarządu, Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, Komitetu ds. Ryzyka Rady Nadzorczej lub Rady Nadzorczej.

Na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl→PKO Bank Polski i grupa→Relacje inwestorskie→Ład korporacyjny) Bank zamieścił opis systemu kontroli wewnętrznej, uwzględniający w szczególności opis: celów systemu kontroli wewnętrznej; roli Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej; trzech, niezależnych poziomów, na których zorganizowany jest system kontroli wewnętrznej; poszczególnych elementów systemu kontroli wewnętrznej, tj. funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

W podmiotach Grupy Kapitałowej Banku funkcjonują systemy kontroli wewnętrznej, dostosowane do specyfiki i charakteru prowadzonej przez te podmioty działalności. Podmioty te tworzą i wprowadzają regulacje wewnętrzne, w których określają w szczególności zadania dotyczące czynności kontrolnych realizowanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej i podział odpowiedzialności za te zadania. Sposób funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej w spółkach uzależniony jest od wielkości i przedmiotu działalności podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku. W większości podmiotów istnieją wyodrębnione jednostki organizacyjne lub stanowiska sprawujące te funkcje, raportujące bezpośrednio do Zarządu danego podmiotu lub do Rady Nadzorczej. W przypadkach uzasadnionych profilem działalności podmiotu oraz jego strukturą organizacyjną (niewielkie podmioty z ograniczonym spektrum działań), czynności kontrolne wykonywane są przez osoby zarządzające, bez wyodrębnienia strukturalnego funkcji lub komórki kontroli wewnętrznej. W Banku uwzględnia się rolę podmiotów Grupy Kapitałowej Banku w identyfikacji procesów istotnych, pod kątem ich wpływu na zapewnianie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej Banku.

2.4 Ocena członków Zarządu i Rady Nadzorczej, informacje dotyczące polityki rekrutacji, oceny odpowiedzialności

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej podlegają ocenie odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami tj.:

- 1) Polityką dotyczącą odpowiedzialności członków Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku oraz oceny odpowiedzialności w spółkach Grupy Kapitałowej Banku (oraz wydanymi na podstawie Polityki: Zasadami i trybem oceny odpowiedzialności kandydatów na członków Zarządu Banku oraz członków Zarządu Banku)
- 2) Polityką dotyczącą oceny odpowiedzialności kandydatów na członków Rady Nadzorczej i członków Rady Nadzorczej Banku.

Przepisy ww. polityk wskazują kierunki działania w zakresie zasad doboru, wyznaczania i planowania sukcesji członków Zarządu i Rady Nadzorczej, a także określają zasady dokonywania oceny odpowiedzialności tych organów. Na podstawie wprowadzonych przepisów Rada Nadzorcza (przy udziale Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, dalej: KNIWRN) podejmuje decyzje w zakresie doboru i oceny odpowiedzialności kandydatów i członków Zarządu, a Walne Zgromadzenie (dalej: WZ) podejmuje decyzje w zakresie doboru i oceny odpowiedzialności kandydatów i członków Rady Nadzorczej.

Ocenę odpowiedzialności członków Zarządu przeprowadza KNIWRN, poprzez przyjęcie raportu z tej oceny, który następnie podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Źródłem danych do raportu są między innymi informacje oraz dokumenty przedstawione przez kandydatów na członków Zarządu lub osoby już powołane na te stanowiska. KNIWRN przy ocenie może korzystać ze wsparcia jednostki Banku odpowiedzialnej za zasoby ludzkie lub doradcy zewnętrznego organu innych źródeł informacji. Raport przekazywany jest do akceptacji Radzie Nadzorczej, która w sytuacji, gdy wymagają tego przepisy i wytyczne organów nadzoru, informuje o wynikach dokonanych ocen odpowiedzialności.

Weryfikacja odpowiedności członków Zarządu oraz kandydatów na członków Zarządu dokonywana jest w formie oceny indywidualnej i zbiorowej. Ocena ta prowadzona jest jako wstępna w ramach postępowania kwalifikacyjnego w związku z powołaniem członka Zarządu oraz okresowa - przeprowadzana raz w roku dla osób już pełniących te funkcje. W innych uzasadnionych przypadkach, w szczególności w przypadku zaistnienia okoliczności wpływających na dotychczasową ocenę odpowiedności indywidualnej lub zbiorowej może być przeprowadzona dodatkowa ocena odpowiedności.

WZ dokonuje oceny odpowiedności indywidualnej poszczególnych kandydatów i członków Rady Nadzorczej i oceny zbiorowej całej Rady Nadzorczej każdorazowo w związku z powołaniem nowego członka Rady Nadzorczej oraz raz do roku w ramach oceny okresowej. WZ może przeprowadzić także dodatkową ocenę odpowiedności w innych, uzasadnionych przypadkach, które mają wpływ na wymogi stawiane Radzie Nadzorczej lub jej poszczególnym członkom. Dodatkową ocenę inicjuje Bank.

W ocenie odpowiedności uwzględnia się kryteria wynikające z wydanych w tym zakresie wytycznych krajowego lub europejskiego organu nadzoru, wymogi określone w powszechnie obowiązujących przepisach prawa - koncentrując się przede wszystkim na ocenie posiadanych kwalifikacji, rozumianych jako wiedza, doświadczenie i umiejętności w zakresie powierzanego stanowiska, a także odpowiednio w zakresie zasad nadzorowania (Rada Nadzorcza), zarządzania (Zarząd) Bankiem, struktury GKB i potencjalnych konfliktów interesów, które mogą się z tym wiązać oraz reputacji, rozumianej jako wystarczająco nieopozycyjna opinia. Dodatkowo uwzględnia się ocenę uczciwości i etyczności działania, umiejętność formułowania niezależnego osądu oraz możliwości poświęcania odpowiedniej ilości czasu na wykonywanie powierzanych obowiązków, w tym z uwzględnieniem ograniczeń w zakresie podjęcia innej działalności oraz możliwości wypełniania powierzonych obowiązków w okresach wymagających szczególnie wzmożonej aktywności, w tym m.in. wynikających z restrukturyzacji, przeniesienia instytucji, nabycia, fuzji, przejęcia lub sytuacji kryzysowych.

Ocena odpowiedności zbiorowej, obok wytycznych i wymogów określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa koncentruje się przede wszystkim na zapewnieniu odpowiedniego "zbiorowego" poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia w kontekście charakteru i zakresu działalności Banku i istotnych ryzyk tej działalności oraz w aspekcie zdolności odpowiednio Zarządu jako całości do zarządzania Bankiem, Rady Nadzorczej jako całości do wykonywania funkcji nadzorczej nad działalnością Banku.

Dobór członków Rady Nadzorczej uwzględnia także obowiązek posiadania przez Bank odpowiedniej liczby członków niezależnych, którzy spełniają kryteria niezależności dla członka komitetu audytu, określone w ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Przy wyborze członków Zarządu i Rady Nadzorczej uwzględnia się zasadę zróżnicowania członków organów oraz zasady zarządzania sukcesją. Zasady te mają zapewnić ciągłość podejmowania decyzji oraz odpowiedni dobór członków Zarządu i Rady Nadzorczej w sposób umożliwiający dotarcie do szerokiego zakresu kompetencji, wiedzy i umiejętności adekwatnych do stanowiska, gwarantujących wydawanie przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej - indywidualnie i jako organ - najwyższej jakości niezależnych opinii i decyzji w całym zakresie działalności Banku.

Rada Nadzorcza i WZ, uwzględniając wynik oceny odpowiedności, dokonując doboru odpowiednio członków Zarządu i Rady Nadzorczej dążą do osiągnięcia równowagi w zakresie reprezentowania płci w składzie tych organów, a co najmniej osiągnięcia minimalnego udziału mniejszości ze względu na płeć na poziomie 30%. Cele dotyczące zróżnicowania składu Zarządu i Rady Nadzorczej, w tym w zakresie płci i wieku są uwzględniane przy doborze tylko w takim zakresie, w jakim nie wpłynęło to negatywnie na funkcjonowanie i odpowiedność tych organów. Więcej informacji na temat różnorodności jest zawarte w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za 2023 rok sporządzonym łącznie ze Sprawozdaniem Zarządu z działalności PKO Banku Polskiego S.A. za 2023 rok (11. Ład korporacyjny, punkt 11.2.10 Polityka różnorodności w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku).

W trakcie sprawowania funkcji przez członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej, zgodnie z art. 395 § 2 pkt 3 k.s.h. zwyczajne walne zgromadzenie raz w roku udziela absolutorium z wykonywanych obowiązków osobno każdemu z członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Udzielenie absolutorium stanowi pozytywną ocenę pracy tych osób, niezależnie od zatwierdzenia przez zwyczajne walne zgromadzenie sprawozdania Zarządu z działalności spółki, a nieudzielenie takiego absolutorium stanowi wyraz negatywnej oceny pracy członka Zarządu lub Rady Nadzorczej i w konsekwencji może być podstawą odwołania go ze składu organu spółki.

W związku z zaistniałymi w 2023 r. zmianami w składzie Zarządu (11. Ład korporacyjny, punkt 11.2.9 Zarząd PKO Banku Polskiego - skład, kompetencje i zasady działania w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za 2023 rok) oraz związanymi z tym zmianami wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie, KNIWRN przeprowadził:

- wstępną ocenę odpowiedności indywidualnej - związaną z powołaniem nowego członka do składu Zarządu,
- okresowe oceny odpowiedności indywidualnej - związane z coroczną oceną odpowiedności członków Zarządu,
- dodatkowe oceny odpowiedności indywidualnej - związane ze zmianą podziału kompetencji w Zarządzie,
- oceny odpowiedności zbiorowej Zarządu - dodatkową (uwzględniającą dokonaną zmianę osobową i związaną z tym zmianę wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie) oraz okresową.

W wyniku przeprowadzonych ocen KNIWRN potwierdził odpowiedność indywidualną nowo powołanego i dotychczasowych członków Zarządu, a także odpowiedność zbiorową Zarządu, która uwzględniła dokonaną zmianę osobową i zmianę wewnętrznego podziału kompetencji w Zarządzie oraz odpowiedność zbiorową w ramach oceny okresowej. Powyższe oceny odpowiedności zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku było 8 członków Zarządu. Zgodnie z dokonanymi ocenami wszyscy członkowie Zarządu spełniali wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu łącznie zajmują 9 stanowisk w organach nadzorczych (radach) innych podmiotów, z których większość to podmioty należące do Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego, wspólne przedsięwzięcia Banku i jednostki stowarzyszone. Liczba stanowisk zajmowanych przez poszczególnych członków Zarządu jest zgodna z wymogami określonymi w art. 22aa ust. 3-5 Ustawy Prawo bankowe.

Walne Zgromadzenie w ramach dokonanej w czerwcu 2023 r. okresowej oceny odpowiedności potwierdziło odpowiedność indywidualną każdego członka Rady Nadzorczej oraz odpowiedność zbiorową całego organu.

W związku ze złożoną w grudniu 2023 r. rezygnacją członka Rady Nadzorczej, według stanu na 31 grudnia 2023 roku, Rada Nadzorcza składała się z 10 osób, na tę datę wszyscy członkowie Rady Nadzorczej spełniali wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe. Rezygnacja członka nie wpłynęła negatywnie na odpowiedność zbiorową całego organu.

Członkowie Rady Nadzorczej, według stanu na 31 grudnia 2023 r. łącznie zajmowali 12 stanowisk w organach zarządczych (zarząd) i nadzorczych (rada) innych podmiotów, z których większość to stanowiska w organach nadzoru. Liczba stanowisk zajmowanych przez poszczególnych członków Rady Nadzorczej jest zgodna z wymogami określonymi w art. 22aa ust. 3-5 ustawy Prawo bankowe.

W związku z zaistniałymi w lutym 2024 r. zmianami w składzie Rady Nadzorczej Banku (11. Ład korporacyjny, punkt 11.2.8 Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego S.A. - skład, kompetencje i zasady działania w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za 2023 rok) Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie potwierdziło odpowiedność indywidualną nowo powołanych członków Rady Nadzorczej oraz odpowiedność zbiorową całego organu.

2.5 Ryzyko kredytowe, w tym ryzyko kredytowe kontrahenta

2.5.1 Wstęp

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta ze zobowiązań wobec Grupy Kapitałowej Banku lub ryzyko spadku wartości ekonomicznej wiarygodności Grupy Kapitałowej Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczanie strat na portfelu kredytowym oraz zmian wartości ekonomicznej ekspozycji na rynku hurtowym, minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości do akceptowalnego poziomu przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego poprzez kształtowanie pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Bank oraz jego podmioty zależne wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Banku kierują się przede wszystkim następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- 1) transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- 2) pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o zawarcie transakcji oraz cyklicznie, w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- 3) ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub ich wartość jest dokonywana przez jednostki oceny ryzyka kredytowego, niezależne od jednostek biznesowych,
- 4) oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- 5) decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- 6) ryzyko kredytowe jest zdwersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- 7) w zależności od poziomu ryzyka kredytowego przyjmowane są przez Bank odpowiednie zabezpieczenia celem minimalizacji potencjalnych przyszłych strat.

W Grupie Kapitałowej Banku, w ramach ryzyka kredytowego identyfikuje się ryzyko walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Ryzyko to rozumiane jest jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku z tytułu walutowego kredytu hipotecznego. Ryzyko to uznane zostało w Banku jako istotne.

2.5.2 Identyfikacja ryzyka

Identyfikacja ryzyka kredytowego polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł oraz czynników wpływających na poziom ryzyka kredytowego w bieżącej i planowanej działalności kredytowej Grupy Kapitałowej Banku.

W ramach identyfikacji ryzyka kredytowego określa się czynniki, które mają istotny wpływ na poziom ryzyka kredytowego w działalności Grupy Kapitałowej Banku oraz szacuje się ich potencjalny wpływ na prowadzoną działalność Grupy Kapitałowej Banku.

Identyfikacja ryzyka kredytowego odnosi się do istniejących i projektowanych produktów kredytowych oferowanych klientom Grupy Kapitałowej Banku, procesów realizacji tych produktów, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych i baz danych.

2.5.3 Pomiar, szacowanie i ocena ryzyka kredytowego

Pomiar, szacowanie i ocena ryzyka kredytowego następuje na poziomie klienta, pojedynczej transakcji kredytowej i na poziomie portfeli kredytowych Grupy Kapitałowej Banku. W ramach pomiaru lub szacowania ryzyka kredytowego przeprowadza się testy warunków skrajnych ryzyka wiążącego się z walutowymi i złotowymi ekspozycjami kredytowymi. Założenia do przeprowadzenia testów warunków skrajnych zapewniają rzetelny pomiar / szacowanie ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej Banku.

Pomiar, szacowanie i ocena portfelowego ryzyka kredytowego obejmuje cykliczną ocenę tego ryzyka przy uwzględnieniu całości ekspozycji kredytowych klientów, a także różnych przekrojów portfela, takich jak grupy klientów, grupy produktów kredytowych, jak również w podziale na homogeniczne portfele mające wspólną charakterystykę ryzyka kredytowego.

2.5.4 Metody pomiaru ryzyka kredytowego

Do pomiaru i oceny portfelowego ryzyka kredytowego, wykorzystuje się różne miary, w szczególności:

- 1) prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD),
- 2) strata z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD),
- 3) współczynnik konwersji kredytowej (CCF),
- 4) oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- 5) wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- 6) udział i strukturę ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości,
- 7) wskaźnik pokrycia odpisami kredytów z utratą wartości (Coverage Ratio),
- 8) koszt ryzyka kredytowego,
- 9) testy warunków skrajnych.

PKO Bank Polski S.A. systematycznie ulepsza zakres wykorzystywanych parametrów ryzyka kredytowego z uwzględnieniem metody wewnętrznych ratingów IRB, jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tą metodą.

Wyniki pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego uwzględnia się w szczególności przy ustalaniu opłacalności i warunków cenowych nowych lub modyfikowanych produktów kredytowych, optymalnej wysokości wartości progowych warunkujących dostępność finansowania dla klienta przez Bank, wyznaczaniu odpisów na oczekiwane straty kredytowe oraz ustalaniu zasad premiowania.

Proces oceny ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej Banku uwzględnia wymagania Komisji Nadzoru Finansowego określone w Rekomendacjach KNF. Bank przeprowadza analizy oraz testy warunków skrajnych uwzględniając w szczególności Rekomendacje KNF: S, T, C i R. Bank ustala limity, które stanowią narzędzie wewnętrzne określające apetyt na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji. Limity są narzędziem wspierającym zarządzanie tymi ryzykami. Testy warunków skrajnych oraz analizy dotyczą wpływu potencjalnych zmian w otoczeniu makroekonomicznym na jakość portfela kredytowego Grupy Kapitałowej Banku, a wyniki prezentowane są w raportach dla organów Banku. Powyższe informacje umożliwiają identyfikowanie i podejmowanie działań ograniczających negatywne skutki wpływu niekorzystnych sytuacji rynkowych na wynik Grupy Kapitałowej Banku.

2.5.5 Metody ratingowe i scoringowe

Ocena ryzyka pojedynczych transakcji kredytowych jest dokonywana w Banku z wykorzystaniem metod scoringowych i ratingowych, które są tworzone, rozwijane i nadzorowane przez Obszar Zarządzania Ryzykiem. Funkcjonowanie tych metod wspierają specjalistyczne aplikacje informatyczne. Sposób dokonywania oceny określony został w przepisach wewnętrznych Banku, których głównym celem jest zapewnienie jednolitej i obiektywnej oceny ryzyka kredytowego w procesie kredytowania.

Proces oceny ryzyka kredytowego w Banku uwzględnia wymagania KNF określone w Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie oraz Rekomendacji T dotyczącej dobrych praktyk w zakresie zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej w ujęciu ilościowym i jakościowym. Ocena zdolności kredytowej w ujęciu ilościowym polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena zdolności kredytowej w ujęciu jakościowym (ocena wiarygodności kredytowej) obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskanych z wewnętrznych baz danych Banku oraz zewnętrznych baz danych.

W przypadku firm i przedsiębiorstw będących przedsiębiorcami, których właścicielami są wyłącznie osoby fizyczne, rolnikami lub wspólnotami mieszkaniowymi, Bank ocenia ryzyko kredytowe z wykorzystaniem metody scoringowej. Ocena ta dotyczy niskokwotowych, nieskomplikowanych transakcji kredytowych i odbywa się w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu możliwości klienta do uregulowania zobowiązań, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę scoringową oraz ocenę historycznych i bieżących zachowań przedsiębiorcy oraz jego właścicieli (osób fizycznych) we współpracy kredytowej z bankami. W pozostałych przypadkach stosowana jest metoda ratingowa.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny jest ocena wiarygodności klienta, czyli rating oraz ocena transakcji, tj. zdolności do spłaty zobowiązania w określonej wysokości i terminach. Modele ratingowe dla klientów instytucjonalnych opracowane są z wykorzystaniem wewnętrznych danych Banku, co zapewnia, że są dostosowane do profilu ryzyka klientów Banku. Modele opierają się na statystycznej analizie zależności między niewykonaniem zobowiązania a punktową oceną ryzyka klienta. Ocena ryzyka klienta jest uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa, dla którego dokonywana jest analiza oraz branży, w której klient prowadzi działalność gospodarczą. Dodatkowo, Bank stosuje model oceny przedsiębiorców kredytowanych w formule finansowania specjalistycznego pozwalający na adekwatną ocenę ryzyka kredytowego dużych przedsięwzięć polegających na finansowaniu nieruchomości (np. lokale biurowe, powierzchnie sklepowe, powierzchnie magazynowe oraz projektów infrastrukturalnych (np. infrastruktura telekomunikacyjna, przemysłowa, użyteczności publicznej).

Modele oceny ryzyka podlegają monitoringowi nie rzadziej niż raz na kwartał zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi okresowej weryfikacji modeli ryzyka kredytowego, a także objęte są procesem regularnej, niezależnej walidacji przeprowadzanej przez Departament Walidacji.

Informacja o ocenach ratingowych i scoringowych jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

2.5.6 Kontrola ryzyka kredytowego

Kontrola ryzyka kredytowego polega na określeniu narzędzi do diagnozowania poziomu ryzyka kredytowego oraz stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka kredytowego do ograniczenia poziomu tego ryzyka oraz przestrzeganiu mechanizmów kontrolnych, w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno w procesach kredytowych, jak i na poziomie portfelowym.

Do zarządzania ryzykiem kredytowym Bank i Grupa Kapitałowa Banku stosuje w szczególności następujące narzędzia i mechanizmy kontroli ryzyka:

- 1) strategiczne limity tolerancji na ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji,
- 2) wewnętrzne limity na ryzyko kredytowe lub ryzyko koncentracji:
  - limity określające poziom tolerancji na portfelowe ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji,
  - limity branżowe,
  - limity kompetencyjne,
- 3) weryfikacja jakości procesów kredytowych,
- 4) rating oddziały,
- 5) wartości progowe aktywujące udział analityków ryzyka w ocenie ryzyka kredytowego.

W Banku i w Grupie Kapitałowej Banku ustala się wewnętrzne limity tolerancji na portfelowe ryzyko kredytowe, w szczególności w zakresie:

- 1) segmentów branżowych,
- 2) zaangażowań wynikających z ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie i detalicznych ekspozycji kredytowych,
- 3) jakości portfela kredytowego,
- 4) struktury portfela w ujęciu produktowym/segmentowym/walutowym/kanałów dystrybucji,
- 5) maksymalnego i jednostkowego poziomu relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i finansowych do dochodów klientów indywidualnych,
- 6) długości okresu transakcji kredytowej,
- 7) zaangażowań wynikających z transakcji lewarowanych.

Bank kontroluje poziom ekspozycji kredytowej wobec klientów Banku lub grup powiązanych klientów w rozumieniu ustawy Prawo bankowe ustalając maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych dotyczących transakcji kredytowych, w tym zmian ich warunków, oraz maksymalne limity kompetencji dla tych poziomów, o których mowa w przepisach wewnętrznych Banku dotyczących podziału kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych. W ramach monitorowania limitów kompetencji Bank weryfikuje w szczególności poziom kompetencji kredytowych osób uprawnionych oraz ważność nadanych tym osobom certyfikatów kompetencji kredytowych.

Bank i podmioty Grupy Kapitałowej Banku monitorują i kontrolują wykorzystanie strategicznych limitów tolerancji na ryzyko kredytowe oraz limitów wewnętrznych w okresach miesięcznych i kwartalnych. Wyniki monitorowania prezentuje się odpowiednio w comiesięcznej informacji dla członków Komitetu ds. Ryzyka oraz w kwartalnym bądź miesięcznym raporcie o ryzyku kredytowym w PKO Banku Polskim S.A. W przypadku, gdy poziom wykorzystania limitu strategicznego przekroczy ustaloną wartość progową uruchamia się działania w celu niedopuszczenia do przekroczenia ustalonego poziomu.

2.5.7 Prognozowanie i monitorowanie ryzyka kredytowego

Prognozowanie ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji polega na przewidywaniu przyszłego poziomu ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji przy uwzględnieniu zakładanej projekcji rozwoju działalności kredytowej oraz zdarzeń zewnętrznych i wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka kredytowego polega na monitorowaniu odchylenia realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, rekomendacji i zaleceń wydanych przez zewnętrzny organ nadzoru i kontroli), a także przeprowadzania testów warunków skrajnych (specyficznych i kompleksowych).

Prognozy poziomu ryzyka poddaje się weryfikacji (*ang. backtesting*).

Monitorowanie ryzyka kredytowego odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji kredytowych oraz na poziomie portfelowym.

Monitorowanie ryzyka kredytowego na poziomie pojedynczych transakcji kredytowych określają w szczególności przepisy wewnętrzne Banku dotyczące:

- 1) oceny ryzyka kredytowego Banku związanego z finansowaniem klientów,
- 2) metodyk lub sposobów oceny klientów,
- 3) identyfikacji grup podmiotów powiązanych,
- 4) oceny zabezpieczeń oraz kontroli nieruchomości i inwestycji,
- 5) tworzenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe,
- 6) Systemu Wczesnego Ostrzegania (SWO),
- 7) czynności operacyjnych w procesie kredytowym.

W celu skrócenia czasu reakcji na zaobserwowane sygnały ostrzegawcze sygnalizujące wzrost poziomu ryzyka kredytowego, Bank wykorzystuje aplikację informatyczną SWO oraz rozwija scoringowe modele oceny behawioralnej.

2.5.8 Koncentracja ryzyka

Celem zarządzania ryzykiem koncentracji jest zapewnienie bezpiecznej struktury portfela kredytowego poprzez ograniczanie zagrożeń wynikających z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej Grupy Kapitałowej Banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka Grupy Kapitałowej Banku.

Grupa Kapitałowa Banku identyfikuje koncentrację w ujęciu portfelowym i koncentrację w ujęciu podmiotowym.

Grupa Kapitałowa Banku monitoruje ryzyko koncentracji zaangażowań w odniesieniu do:

- zaangażowań wobec pojedynczych klientów oraz grup powiązanych klientów, w tym dużych zaangażowań,
- zaangażowań wobec grup klientów lub portfeli kredytowych narażonych na jeden czynnik ryzyka.

Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów monitorowane jest w odniesieniu do limitu koncentracji zaangażowań, gdzie łączna kwota zaangażowania nie może przekraczać 25% skonsolidowanych funduszy własnych (kapitału Tier I).

W procesie monitorowania koncentracji zaangażowań w ujęciu podmiotowym Bank uwzględnia:

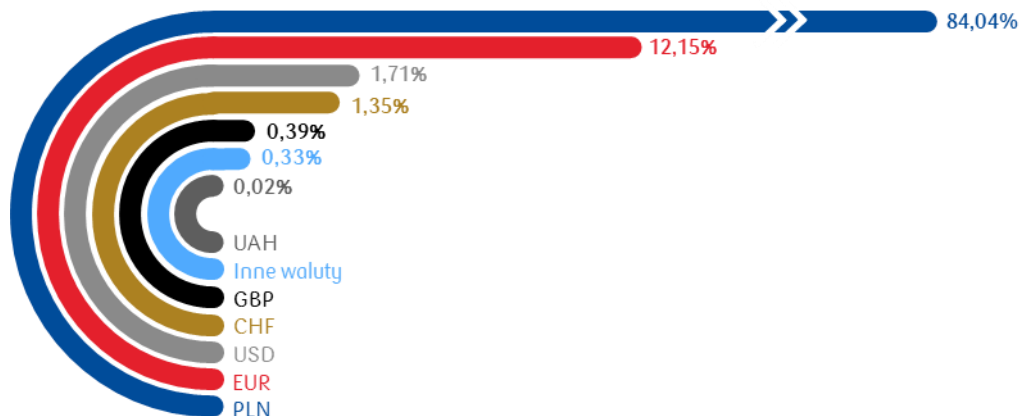
- 1) codzienne monitorowanie poziomu koncentracji dużych zaangażowań w rozumieniu art. 392 CRR,
- 2) miesięczną kontrolę wykorzystania limitów wynikających z art. 395 ust. 1 CRR oraz z art. 79a ust. 4 Prawa bankowego,
- 3) kwartalną kontrolę limitów wewnętrznych na ryzyko koncentracji podmiotowej,
- 4) identyfikację sygnałów ostrzegawczych oraz inicjowanie działań mających na celu nieprzekroczenie limitów,
- 5) wykonywanie testów warunków skrajnych na ryzyko koncentracji (w tym scenariuszy będących wsadem do kompleksowych testów warunków skrajnych, które umożliwiają ocenę wpływu skorelowanych ze sobą czynników ryzyka: kredytowego, stopy procentowej, walutowego, operacyjnego, płynności na poziom oczekiwanej straty kredytowej Banku).

Ponadto, Grupa Kapitałowa Banku analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- regionów geograficznych,
- walut,
- branż,
- ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- największych podmiotów lub grup powiązanych klientów.

Wykres 2.1. Struktura walutowa portfela kredytowego (bilans i pozabilans)

Największą część zaangażowania walutowego Grupy Kapitałowej Banku stanowią ekspozycje w EUR i dotyczą one portfela kredytowego Banku. Udział tych kredytów w portfelu walutowym wyniósł na koniec 2023 roku 76,15% co oznacza wzrost w relacji do końca 2022 roku o 5,88 p.p. Kolejną grupą kredytów w walutach są kredyty w USD, które stanowiły na koniec 2023 roku 1,71% portfela walutowego Grupy Kapitałowej Banku, co oznacza spadek w relacji do końca 2022 roku o 0,19 p.p.

Na 31 grudnia 2023 roku oraz na 31 grudnia 2022 roku limity koncentracji nie były przekroczone.

Największe zaangażowanie Grupy Kapitałowej Banku wg stanu na 31 grudnia 2023 roku wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 8,1% wartości kapitału skonsolidowanego Tier 1.

Tabela 2.1 Zaangażowanie wobec 10 największych klientów*

Lp.	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość*	% Funduszy własnych	Wartość*	% Funduszy własnych
1	3 360	8,1	4 700	12,3
2	3 151	7,6	2 756	7,2
3	3 023	7,2	2 453	6,4
4	2 061	4,9	2 164	5,7
5	1 927	4,6	1 928	5,1
6	1 826	4,4	1 775	4,7
7	1 605	3,8	1 657	4,3
8	1 501	3,6	1 676	4,4
9	1 492	3,6	1 595	4,2
10	1 435	3,4	1 500	3,9
Razem	21 380	51,2	22 203	58,2

* Zaangażowanie łączne wobec klientów niebędących bankiem (bilansowe i pozabilansowe) będące podstawą określenia limitu koncentracji zaangażowań.

Na 31 grudnia 2023 roku największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej Banku w grupę powiązanych klientów w rozumieniu ustawy Prawo bankowe wyniosła 9,7% wartości kapitału skonsolidowanego Tier 1.

Tabela 2.2 Zaangażowanie wobec 5 największych grup powiązanych klientów*

Lp.	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość	% Funduszy własnych	Wartość	% Funduszy własnych
1	4 033	9,7	5 836	15,3
2	3 415	8,2	2 869	7,5
3	3 341	8,0	2 762	7,2
4	3 029	7,3	2 705	7,1
5	2 759	6,6	2 704	7,1
Razem	16 578	39,7	16 877	44,3

*Zaangażowanie łączne wobec grup powiązanych klientów niebędących bankiem (bilansowe i pozabilansowe) będące podstawą określenia limitu koncentracji zaangażowań, za wyjątkiem ekspozycji wobec Skarbu Państwa (informacja dotyczy grup, w których Skarb Państwa sprawuje kontrolę).

Tabela 2.3 Termin zapadalności ekspozycji [Wzór EU CR1-A]

		31.12.2023				
		a b	c	d	e	f
		Wartość ekspozycji netto				
		Na żądanie oraz <= 1 rok	> 1 rok <= 5 lat	> 5 lat	Brak określonego terminu zapadalności	Razem
1	Kredyty i zaliczki	70 100	81 187	102 207	4 406	257 900
2	Dłużne papiery wartościowe	65 682	80 229	48 024	-	193 934
3	Razem	135 782	161 416	150 231	4 406	451 834

2.5.9 Utrata wartości ekspozycji kredytowych

W obszarze utraty wartości Grupa Kapitałowa Banku stosuje MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych.

Model utraty wartości ma zastosowanie do aktywów finansowych, które nie są wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmujących:

- dłużne instrumenty finansowe obejmujące zaangażowania o charakterze kredytowym oraz papiery wartościowe,
- należności leasingowe,
- zobowiązania pozabilansowe finansowe oraz gwarancyjne.

Zgodnie z MSSF 9 dla inwestycji kapitałowych nie są rozpoznawane oczekiwane straty kredytowe.

Utrata wartości ekspozycji kredytowych jest mierzona jako 12 miesięczne albo dożywotnie oczekiwane straty kredytowe z aktywa. Horyzont pomiaru oczekiwanej straty zależy od tego, czy od momentu początkowego ujęcia aktywa nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego. Ze względu na to kryterium aktywa finansowe alokowane są do 3 Etapów (ang. stage):

- 1) **Etap 1** – aktywa, w przypadku których ryzyko kredytowe nie jest istotnie wyższe od ryzyka kredytowego z dnia ich początkowego ujęcia i nie rozpoznaje się w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości,
- 2) **Etap 2** – aktywa w przypadku których ryzyko kredytowe jest istotnie wyższe od ryzyka kredytowego z dnia początkowego ujęcia ekspozycji, ale nie rozpoznaje się w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości,
- 3) **Etap 3** – aktywa w odniesieniu do których rozpoznaje się przesłankę utraty wartości.

Dodatkowo wyróżnia się aktywa udzielone lub zakupione z rozpoznaną (w dacie udzielenia lub zakupu) przesłanką utraty wartości (POCI).

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla ekspozycji hipotecznych oraz pozostałych ekspozycji detalicznych Grupa Kapitałowa Banku stosuje model oparty na kalkulacji marginalnego PD, czyli prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w określonym miesiącu liczonemu od momentu uruchomienia ekspozycji. Bank identyfikuje przesłankę istotnego wzrostu ryzyka dla danej ekspozycji w oparciu o porównanie krzywych prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie trwania ekspozycji na datę początkowego ujęcia oraz na datę raportową.

W celu oceny znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego dla klientów instytucjonalnych Grupa Kapitałowa Banku stosuje model oparty na łańcuchach Markowa. Kalkulacja krzywej maksymalnego akceptowalnego pogorszenia się jakości kredytu w czasie, które nie jest identyfikowane jako istotny wzrost ryzyka kredytowego odbywa się na podstawie prawdopodobieństw niewykonania zobowiązania oszacowanych na podstawie migracji klientów pomiędzy poszczególnymi klasami ratingowymi oraz scoringowymi.

W celu identyfikacji pozostałych przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego wykorzystuje się pełną dostępną informację jakościową i ilościową, w tym:

- 1) oznaczenie ekspozycji kredytowej statusem POCI bez przesłanki utraty wartości,
- 2) działania restrukturyzacyjne wprowadzające dla dłużnika udogodnienia wymuszone jego trudną sytuacją finansową (ang. forbearance),
- 3) opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału, odsetek lub opłat przez nieprzerwany okres dłuższy niż 30 dni kalendarzowych, z zastrzeżeniem ekspozycji kredytowych z tytułu lokat międzybankowych, dłużnych papierów wartościowych posiadanych przez Grupę, gwarantowania emisji dłużnych papierów wartościowych, należności z tytułu zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu lub z tytułu kredytu mieszkaniowego „starego portfela”, w przypadku których takie opóźnienie jest przesłanką utraty wartości,
- 4) istotny wzrost prawdopodobieństwa niewypłacalności w porównaniu z prawdopodobieństwem niewypłacalności w dniu początkowego ujęcia ekspozycji kredytowej,
- 5) zakwalifikowanie ekspozycji kredytowej lub klienta na listę obserwacyjną (tzw. Watch List) w danym segmencie klienta,
- 6) zidentyfikowane sygnały wczesnego ostrzeżenia w ramach procesu monitoringu świadczące o istotnym wzroście ryzyka kredytowego,
- 7) istotne podwyższenie wskaźnika LTV (dla kredytów hipotecznych klienta indywidualnego),
- 8) ocenę analityka w ramach procesu analizy zindywidualizowanej.

Przesłanką niewykonania zobowiązania i utraty wartości ekspozycji kredytowej jest, w szczególności:

- 1) opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału, odsetek lub opłat przez nieprzerwany okres dłuższy niż 90 dni kalendarzowych,
- 2) pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika lub zagrożenie realizacji finansowanego projektu inwestycyjnego, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej lub klasy ryzyka wskazującej na istotne zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- 3) zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności wymuszone względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z trudności finansowych klienta (do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną),
- 4) wnioskowanie o ogłoszenie upadłości dłużnika, postawienie go w stan likwidacji lub wszczęcie wobec niego postępowania egzekucyjnego,
- 5) ogłoszenie upadłości konsumenckiej przez któregokolwiek ze współkredytobiorców,
- 6) informacja o śmierci wszystkich kredytobiorców, będących osobami fizycznymi lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność gospodarczą w formie jednoosobowej działalności gospodarczej albo spółki cywilnej (nie dotyczy sytuacji gdy działalność gospodarcza przedsiębiorcy jest kontynuowana przez zarządcę sukcesyjnego).

Jako forbearance i przesłankę utraty wartości uznaje się uzgodnione z dłużnikiem lub emitentem zmiany warunków umowy, wymuszone jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne wprowadzające udogodnienia, które w innym przypadku nie byłyby przyznane). Celem forbearance jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności wywiązania się ze zobowiązań wobec Grupy Kapitałowej Banku oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie możliwie najwyższych odzysków, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum ponoszonych w związku z tym kosztów.

Zmiany warunków spłaty dokonywane w ramach forbearance mogą dotyczyć:

- 1) rozłożenia zadłużenia wymagalnego na raty,
- 2) zmiany formuły spłaty (raty annuitetowe, raty malejące),
- 3) wydłużenia okresu kredytowania,
- 4) zmiany oprocentowania,
- 5) zmiany wysokości marży,
- 6) redukcji wierzytelności.

Udzielenie w ramach forbearance udogodnień uznawanych jako przesłanki utraty wartości skutkuje rozpoznaniem zdarzenia default i zaklasyfikowaniem ekspozycji kredytowej do portfela ekspozycji nieobsługiwanych. Wyłączenie jej z tego portfela (zaprzestanie rozpoznawania umowy forbearance jako przesłanki utraty wartości) następuje po 12 miesiącach od wprowadzenia forbearance, o ile uregulowane zostaną w tym okresie wszystkie zaległości w spłacie oraz co najmniej 6 rat wynikających z umownego harmonogramu, a aktualna sytuacja finansowa klienta nie stanowi w ocenie Grupy Kapitałowej Banku zagrożenia dla wywiązania się przez niego z warunków umowy restrukturyzacyjnej (nie dotyczy sytuacji, gdy forbearance obejmuje redukcję wierzytelności (kapitał, odsetki lub opłaty) o więcej niż 1%).

Ekspozycje objęte restrukturyzacją wymuszoną przestają spełniać kryteria ekspozycji ze statusem forbearance nie wcześniej niż po 24 miesiącach od zaprzestania rozpoznawania tego statusu jako przesłanki utraty wartości, o ile klient dokonał spłaty przynajmniej 12 rat w docelowej wysokości i na koniec tego okresu nie posiada zadłużenia przeterminowanego powyżej 30 dni.

Informacje dotyczące forbearance na poziomie Grupy Kapitałowej Banku zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku (nota 59).

W metodzie portfelowej strata oczekiwana wyznaczana jest jako iloczyn parametrów ryzyka kredytowego: prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (PD), poziomu straty w momencie niewykonania zobowiązania (LGD) oraz wartości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (EAD), przy czym każdy z powyższych parametrów ma postać wektora o wymiarze liczby miesięcy pokrywających horyzont szacowania straty kredytowej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Etapu 1 Bank stosuje maksymalnie 12-miesięczny horyzont szacowania straty oczekiwanej. W przypadku ekspozycji zaklasyfikowanych do Etapu 2 i 3 oczekiwaną stratę szacuje się w horyzoncie do daty zapadalności ekspozycji bądź jej odnowienia. W odniesieniu do ekspozycji detalicznych bez harmonogramu spłat Bank horyzont ten wyznacza w oparciu o dane behawioralne na podstawie historycznych obserwacji. Strata oczekiwana zarówno w całym okresie trwania ekspozycji, jak i w okresie 12 miesięcy jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach zdyskontowanych efektywną stopą procentową. W celu wyznaczenia wartości aktywów na moment niewykonania zobowiązania w danym okresie Bank koryguje parametr określający wielkość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania o przyszłe spłaty wynikające z harmonogramu oraz potencjalne nadpłaty i niedopłaty.

W obliczeniach oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia się szacunki dotyczące przyszłych warunków makroekonomicznych. W zakresie analizy portfelowej, wpływ scenariuszy makroekonomicznych jest uwzględniany w wysokości poszczególnych parametrów ryzyka. Metodyka kalkulacji parametrów ryzyka obejmuje badanie zależności wysokości tych parametrów od warunków makroekonomicznych w oparciu o dane historyczne. Na potrzeby kalkulacji straty oczekiwanej wykorzystuje się trzy scenariusze makroekonomiczne opracowane na podstawie własnych prognoz – bazowy oraz dwa scenariusze alternatywne. Zakres prognozowanych wskaźników obejmuje wskaźnik dynamiki PKB, stopę bezrobocia, stopę WIBOR 3M, stopę Libor CHF 3M, kurs CHF/PLN, indeks cen nieruchomości oraz stopę referencyjną NBP. Ostateczna strata oczekiwana jest średnią ważoną prawdopodobieństwem scenariuszy ze strat oczekiwanych odpowiadających poszczególnym scenariuszom. Grupa Kapitałowa Banku zapewnia zgodność scenariuszy makroekonomicznych stosowanych na potrzeby kalkulacji parametrów ryzyka ze scenariuszami makroekonomicznymi wykorzystywanymi w procesach budżetowania ryzyka kredytowego.

W przypadku identyfikacji przesłanki utraty wartości ekspozycji znaczących indywidualnie, oczekiwaną stratę kredytową z ekspozycji ustala się metodą zindywidualizowaną, jako różnicę pomiędzy jej wartością bilansową brutto (w przypadku pozabilansowej ekspozycji kredytowej - wartością jej równoważnika bilansowego), a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, ustalonych z uwzględnieniem możliwych scenariuszy dotyczących realizacji umowy i zarządzania ekspozycją kredytową, ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji. Prawdopodobieństwo realizacji scenariuszy dotyczących obsługi umowy i zarządzania wierzytelnością, definiowanych w ramach oceny zindywidualizowanej ekspozycji kredytowych, ustala się z uwzględnieniem aktualnej oceny oraz prognoz dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, oceny prawidłowości realizacji postanowień umowy (ze szczególnym uwzględnieniem terminowości spłat), stopnia zaawansowania działań zmierzających do zawarcia umowy restrukturyzacyjnej oraz wpływu czynników makroekonomicznych. Zakres prognozowanych wskaźników obejmuje wskaźnik dynamiki PKB, stopę bezrobocia, stopę WIBOR 3M, stopę SARON 3M, indeks cen nieruchomości oraz stopę referencyjną NBP.

Zindywidualizowaną metodę pomiaru oczekiwanej straty stosuje się także w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie znaczących niespełniających przesłanek utraty wartości, w przypadku których zastosowanie w tych obliczeniach parametrów portfelowych byłoby ze względu na specyfikę sprawy nieuzasadnione.

Zarówno proces oceny istotnego wzrostu ryzyka kredytowego, jak i proces kalkulacji straty oczekiwanej realizowany jest w trybie miesięcznym na poziomie indywidualnej ekspozycji. Wykorzystuje się w nim środowisko obliczeniowe umożliwiające dystrybucję wyników do jednostek wewnętrznych Grupy Kapitałowej Banku.

Przesłanki klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii pozycji zagrożonych (niewykonaniem zobowiązania) są spójne z przesłankami niewykonania zobowiązania i utraty wartości.

Jako ekspozycje przeterminowane wykazywane są ekspozycje kredytowe, w przypadku których występuje opóźnienie w spłacie kapitału, odsetek lub opłat dotyczące kwot przekraczających progi kwotowe uwzględniane przy rozpoznawaniu przeterminowania jako utraty wartości.

W zakresie korekty z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, Grupa Kapitałowa Banku wykorzystuje odpis z tytułu utraty wartości aktywów, który został uwzględniony w funduszach Tier I Banku, zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz przepisami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR.

W 2023 roku w modelu makroekonomicznym uwzględniono czynniki, które mają odzwierciedlić bieżące wydarzenia w kraju i na świecie - wpływ bieżącej sytuacji makroekonomicznej (wysoka inflacja) na zdolność do regulowania zobowiązań przez klientów, jak również wpływ inwazji Rosji na Ukrainę na ceny paliw, a w konsekwencji na kondycję przedsiębiorstw. Dodatkowo czynniki w modelu obejmują:

- uwzględnienie wysokiego poziomu stóp procentowych na jakość portfela kredytowego, wykorzystując obserwowaną historycznie zależność jakości portfela od poziomu stóp procentowych i cen energii,
- uwzględnienie wysokich cen energii na kondycję przedsiębiorstw, wykorzystując obserwowaną historycznie zależność,
- uwzględnienie zmienności kursu walutowego na jakość portfela kredytów mieszkaniowych walutowych, w wyniku eskalacji działań wojennych na Ukrainie.

Dodatkowo ze względu na istotny napływ uchodźców po inwazji Rosji na Ukrainę oraz niewiadomą co do jego wpływu na rynek pracy w modelu we wszystkich portfelach nie uwzględnia się spadku bezrobocia jako czynnika poprawiającego jakość portfela kredytowego.

Stosowane podejście do wpływu prognoz makroekonomicznych na parametry ryzyka opisuje sytuację jednocześnie we wszystkich gałęziach gospodarki i może nie uwzględniać problemów poszczególnych branż, dlatego Bank przeprowadził dodatkowe analizy portfela kredytowego. Analizy te wykonane przez ekspertów ryzyka objęły przede wszystkim ocenę wpływu specyficznych warunków makroekonomicznych nieuwzględnionych w podejściu portfelowym i pozwoliły na identyfikację klientów i branż szczególnie dotkniętych obecną sytuacją gospodarczą. Dotyczy to m.in. branży budowlanej, motoryzacyjnej, wynajmu powierzchni biurowych i handlowych, produkcji nawozów organicznych, a także branż charakteryzujących się wysoką energochłonnością. Ekspozycje z najwyższymi wartościami PD (rating na poziomie D lub gorszym), które należą do zidentyfikowanych branż oznaczono przesłanką „istotnego wzrostu ryzyka kredytowego” i objęto podwyższonymi odpisami (w oparciu o PD dla najgorszej klasy ratingowej). W 2023 roku Bank zwiększył odpisy na oczekiwane straty kredytowe z tego tytułu o ok. 307 mln zł, co stanowi poniżej 20% wartości odpisów na całym portfelu kredytów gospodarczych klasyfikowanych do Fazy 2.

Tabela 2.4 Homogeniczny portfel ekspozycji: Portfel korporacyjny

31.12.2023		a	b	c	d	e	f	g	h
Skala PD		Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	1 664	2 433	2 681	0,10%	3 951	51,45%	4	9
	od 0,15% do <0,25%	2 723	7 014	4 380	0,18%	7 413	37,69%	4	8
	od 0,25% do <0,50%	6 883	5 225	8 662	0,38%	16 669	37,47%	3	14
	od 0,5% do <0,75%	9 121	4 942	11 319	0,65%	11 706	38,17%	4	23
	od 0,75% do <2,50%	24 363	14 103	24 507	1,60%	93 664	35,51%	3	121
	od 2,50% do <10,00%	26 318	12 659	20 486	5,07%	115 791	35,42%	4	388
	od 10,00% do <45,00%	949	80	656	15,97%	5 532	38,74%	4	47
	od 45,00% do <100,00%	17	0	13	61,12%	219	36,63%	2	2
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	3	29	12	0,11%	22	38,85%	2	2
	od 0,15% do <0,25%	73	16	79	0,21%	41	31,71%	6	5
	od 0,25% do <0,50%	54	17	66	0,38%	149	29,84%	5	3
	od 0,5% do <0,75%	133	179	173	0,70%	241	32,95%	4	18
	od 0,75% do <2,50%	4 312	1 481	3 852	1,75%	26 584	35,77%	3	378
	od 2,50% do <10,00%	14 745	5 712	12 423	5,86%	65 661	34,46%	3	1 496
	od 10,00% do <45,00%	3 253	306	1 950	20,54%	20 794	36,63%	4	354
	od 45,00% do <100,00%	659	4	154	72,68%	6 861	41,58%	4	137

31.12.2023		a	b	c	d
Czas w defaultcie		EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 miesięcy	1 427	16 900	33,70%	471
	od 13 do 24 miesięcy	584	7 403	46,50%	246
	od 25 do 36 miesięcy	324	4 442	61,08%	159
	od 37 do 48 miesięcy	480	2 597	53,56%	206
	od 49 do 60 miesięcy	432	2 425	68,42%	235
	od 61 do 84 miesięcy	1 113	2 205	48,65%	463
	powyżej 84 miesięcy	1 366	3 114	77,75%	835
POCI	do 12 miesięcy	72	502	33,77%	3
	od 13 do 24 miesięcy	55	426	41,06%	- 3
	od 25 do 36 miesięcy	24	229	61,59%	7
	od 37 do 48 miesięcy	48	45	5,69%	- 0
	od 49 do 60 miesięcy	6	31	90,80%	2
	od 61 do 84 miesięcy	478	42	1,14%	3
	powyżej 84 miesięcy	29	140	41,89%	10

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.5 Homogeniczny portfel ekspozycji: Portfel detaliczny

31.12.2023		a	b	c	d	e	f	g	h
Skala PD	Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)	
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	764	440	903	0,00%	80	0,03%	0	0
	od 0,15% do <0,25%	783	879	1 114	0,00%	143	0,04%	0	2
	od 0,25% do <0,50%	4 356	1 898	5 251	0,00%	471	0,05%	0	16
	od 0,5% do <0,75%	4 078	696	4 458	0,00%	314	0,05%	0	25
	od 0,75% do <2,50%	10 481	825	10 952	0,00%	711	0,05%	0	163
	od 2,50% do <10,00%	3 822	116	3 902	0,00%	276	0,05%	0	185
	od 10,00% do <45,00%	459	5	463	0,01%	39	0,05%	0	54
	od 45,00% do <100,00%	0	0	0	0,07%	0	0,05%	0	0
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	3	0	3	0,00%	0	0,03%	0	0
	od 0,15% do <0,25%	3	1	4	0,00%	0	0,04%	0	0
	od 0,25% do <0,50%	47	4	49	0,00%	2	0,04%	0	1
	od 0,5% do <0,75%	83	17	91	0,00%	6	0,04%	0	4
	od 0,75% do <2,50%	750	192	840	0,00%	72	0,05%	0	62
	od 2,50% do <10,00%	1 095	104	1 148	0,01%	97	0,05%	0	162
	od 10,00% do <45,00%	1 053	17	1 065	0,02%	82	0,05%	0	289
	od 45,00% do <100,00%	406	8	411	0,08%	27	0,05%	0	233

31.12.2023		a	b	c	d
Czas w defaulcie	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)	
Faza 3	do 12 miesięcy	1 286	103 619	60,50%	668
	od 13 do 24 miesięcy	699	50 540	70,26%	348
	od 25 do 36 miesięcy	348	21 306	72,71%	177
	od 37 do 48 miesięcy	201	12 481	77,34%	105
	od 49 do 60 miesięcy	117	6 102	87,98%	67
	od 61 do 84 miesięcy	73	6 535	100,00%	47
	powyżej 84 miesięcy	140	22 476	96,56%	84
	do 12 miesięcy	67	4 671	38,87%	- 14
POCI	od 13 do 24 miesięcy	59	3 152	50,82%	- 12
	od 25 do 36 miesięcy	30	2 170	52,76%	- 6
	od 37 do 48 miesięcy	23	1 511	60,40%	- 2
	od 49 do 60 miesięcy	11	531	72,39%	1
	od 61 do 84 miesięcy	2	113	100,00%	0
	powyżej 84 miesięcy	29	76	45,77%	7

Tabela 2.6 Homogeniczny portfel ekspozycji: Portfel hipoteczny

31.12.2023		a	b	c	d	e	f	g	h
Skala PD		Pierwotne ekspozycje bilansowe brutto	Ekspozycje pozabilansowe	EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Średni PD wyrażone w % - dopuszczalny zakres (od 0% do 100%)	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Średni termin zapadalności	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 1	od 0,00 do <0,15%	62 497	1 662	64 149	0,07%	344 286	34,25%	22	24 642
	od 0,15% do <0,25%	15 198	136	15 325	0,19%	77 030	32,83%	21	13 612
	od 0,25% do <0,50%	9 387	46	9 433	0,35%	49 826	31,82%	20	15 411
	od 0,5% do <0,75%	2 640	35	2 675	0,62%	13 403	32,30%	19	7 960
	od 0,75% do <2,50%	3 228	662	3 672	1,27%	16 422	34,68%	16	26 764
	od 2,50% do <10,00%	380	438	727	4,38%	1 352	34,99%	7	9 715
	od 10,00% do <45,00%	6	1	7	11,53%	31	37,66%	7	52
od 45,00% do <100,00%	-	-	-	0,00%	-	0,00%	-	-	
Faza 2	od 0,00 do <0,15%	410	1	411	0,09%	2 109	33,71%	22	13 337
	od 0,15% do <0,25%	488	8	496	0,21%	3 765	32,07%	19	19 734
	od 0,25% do <0,50%	3 191	41	3 232	0,38%	24 570	34,86%	17	104 152
	od 0,5% do <0,75%	1 876	23	1 900	0,60%	13 200	35,15%	17	74 169
	od 0,75% do <2,50%	4 391	66	4 444	1,37%	26 924	35,57%	18	292 136
	od 2,50% do <10,00%	2 369	26	2 401	4,81%	13 243	38,60%	19	357 621
	od 10,00% do <45,00%	527	3	533	18,07%	2 879	43,00%	19	161 304
od 45,00% do <100,00%	158	1	160	76,06%	1 184	53,09%	17	110 724	

31.12.2023		a	b	c	d
Czas w defaultcie		EAD po ograniczeniu ryzyka kredytowego i zastosowaniu współczynnika konwersji kredytowej	Liczba ekspozycji	Średni LGD wyrażone w %	Oczekiwana strata kredytowa (ECL)
Faza 3	do 12 miesięcy	456	2 540	48,20%	189
	od 13 do 24 miesięcy	225	1 173	58,26%	90
	od 25 do 36 miesięcy	195	1 388	64,48%	78
	od 37 do 48 miesięcy	172	1 249	76,03%	83
	od 49 do 60 miesięcy	207	1 113	89,27%	116
	od 61 do 84 miesięcy	294	1 234	99,84%	180
	powyżej 84 miesięcy	665	1 600	95,81%	393
POCI	do 12 miesięcy	67	263	43,80%	- 25
	od 13 do 24 miesięcy	17	66	42,38%	1
	od 25 do 36 miesięcy	8	49	52,72%	- 1
	od 37 do 48 miesięcy	6	37	60,19%	0
	od 49 do 60 miesięcy	5	25	94,96%	1
	od 61 do 84 miesięcy	17	21	68,71%	2
powyżej 84 miesięcy	69	73	100,00%	32	

2.5.10 Raportowanie o ryzyku kredytowym

Raportowanie o ryzyku kredytowym obejmuje cykliczne informowanie o skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego.

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty dotyczące ryzyka kredytowego. Poza informacją dotyczącą Banku, raporty zawierają również informacje o poziomie ryzyka kredytowego podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, w których zidentyfikowano istotny poziom ryzyka kredytowego (m.in. w Grupie Kapitałowej KREDOBANK S.A., Grupie Kapitałowej PKO Leasing S.A., PKO Banku Hipotecznym S.A.). Zakres raportowania uwzględnia rekomendacje skierowane do Banku przez instytucje nadzorcze.

Ponadto w Banku opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym raporty dotyczące ekspozycji kredytowych z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych zawartych z instytucjami finansowymi i instytucjonalnymi podmiotami niefinansowymi. Raporty zawierają informacje o ekspozycjach kredytowych z tytułu instrumentów pochodnych zawartych z instytucjami finansowymi i instytucjonalnymi podmiotami niefinansowymi oraz informacje na temat wykorzystania limitów. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KKB, KZAP, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

2.5.11 Działania zarządcze dotyczące ryzyka kredytowego

Celem działań zarządczych jest kształtowanie i optymalizacja systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz poziomu ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej Banku.

Działania zarządcze w zarządzaniu ryzykiem kredytowym obejmują w szczególności:

- 1) wydawanie przepisów wewnętrznych regulujących system zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku i Grupie Kapitałowej Banku,
- 2) wydawanie zaleceń, wytycznych postępowania, wyjaśnień i interpretacji przepisów wewnętrznych Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- 3) podejmowanie decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka kredytowego, w tym w szczególności decyzji kredytowych,
- 4) opracowywanie i udoskonalanie narzędzi oraz mechanizmów kontroli ryzyka kredytowego umożliwiających utrzymanie poziomu ryzyka kredytowego w granicach akceptowanych przez Bank i Grupę Kapitałową Banku,
- 5) projektowanie, wdrożenie, i monitorowanie i zmiany mechanizmów kontrolnych w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym,
- 6) opracowywanie i udoskonalanie metod i modeli oceny ryzyka kredytowego,
- 7) rozwijanie i doskonalenie narzędzi informatycznych wykorzystywanych w zarządzaniu ryzykiem kredytowym,
- 8) planowanie działań oraz wydawanie rekomendacji i zaleceń.

Szczególną rolę w ustalaniu warunków transakcji kredytowej stanowi polityka zabezpieczeń. Prowadzona przez Bank i podmioty Grupy Kapitałowej Banku polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa Kapitałowa Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie najbardziej płynnych zabezpieczeń. Zabezpieczenie może zostać uznane za płynne, jeśli możliwe jest jego zbycie bez istotnego obniżenia jego ceny i w czasie, który nie naraża Banku na zmianę wartości zabezpieczenia ze względu na właściwą danemu zabezpieczeniu fluktuację cen. Grupa Kapitałowa Banku dąży do dywersyfikacji zabezpieczeń (w zakresie form jak i przedmiotów zabezpieczenia). Grupa Kapitałowa Banku ocenia zabezpieczenia pod kątem faktycznej możliwości ich wykorzystania jako ewentualne źródło dochodzenia swoich roszczeń.

2.5.12 Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego

Głównymi technikami ograniczania ryzyka kredytowego są adekwatna ocena ryzyka klienta i transakcji, system limitów (opisane w sekcjach powyżej) oraz zabezpieczenia transakcji kredytowej.

Polityka zabezpieczeń obowiązująca w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. określa zasady ustanawiania zabezpieczeń, jak również aktualizacji ich wartości w trakcie życia ekspozycji kredytowych.

Podstawą oceny wartości nieruchomości, zabezpieczeń rzeczowych i praw jest wartość rynkowa. Wartość rynkową przedmiotu zabezpieczenia ustala się na podstawie wewnętrznego oszacowania lub w przypadku nieruchomości na podstawie wyceny sporządzonej przez niezależnego rzeczoznawcę zweryfikowanej przez wyspecjalizowane jednostki organizacyjne Banku.

W ocenie zabezpieczenia uwzględnia się w szczególności:

- 1) sytuację majątkową, ekonomiczno-finansową albo społeczno-finansową podmiotów udzielających zabezpieczenia osobistego,
- 2) stan i wartość rynkową przedmiotów zabezpieczenia rzeczowego oraz ich podatność na deprecjację w okresie utrzymywania zabezpieczenia (wpływ zużycia technologicznego przedmiotu zabezpieczenia na jego wartość),
- 3) stan i wartość rynkową nieruchomości oraz dane adekwatne do rodzaju nieruchomości umożliwiające efektywne oszacowanie poziomu ryzyka związanego z portfelem danego typu zabezpieczeń i zarządzania tym ryzykiem,
- 4) potencjalne ryzyki ekonomiczne wynikające z określonego sposobu zabezpieczenia wiarytelności, w tym w szczególności możliwość pomniejszenia odpisów z tytułu utraty wartości,
- 5) sposób ustanowienia zabezpieczenia, w tym typowy czas trwania i złożoność czynności formalnych, jak również niezbędne koszty (koszty utrzymania zabezpieczenia i egzekucji z zabezpieczenia), z wykorzystaniem przepisów wewnętrznych dotyczących oceny zabezpieczeń,
- 6) złożoność, czasochłonność oraz uwarunkowania ekonomiczne i prawne skutecznej realizacji zabezpieczenia, w kontekście ograniczeń egzekucyjnych oraz obowiązujących zasad podziału sum uzyskanych z egzekucji indywidualnej lub w postępowaniu upadłościowym, kolejność zaspokajania się z zabezpieczenia.

Przyjmowanie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz segmentu klienta. W przypadku braku możliwości niezwłocznego ustanowienia zabezpieczenia docelowego, do czasu jego skutecznego ustanowienia (w zależności od rodzaju transakcji oraz jej kwoty) może zostać przyjęte zabezpieczenie przejściowe w innej formie.

Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych zabezpieczeniem obligatoryjnym jest hipoteka na nieruchomości.

Przy udzielaniu kredytów konsumpcyjnych przyjmuje się najczęściej zabezpieczenie osobiste (poręczenie cywilne, poręczenie wekslowe) albo ustanawia się zabezpieczenia na rachunku bankowym, na samochodzie lub papierach wartościowych.

Zabezpieczenie kredytów przeznaczonych na finansowanie firm i przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych ustanawia się m.in. na wiarytelnościach gospodarczych, rachunkach bankowych, rzeczach ruchomych, nieruchomościach czy papierach wartościowych lub w formie gwarancji (powszechnie stosowane w przypadku firm i przedsiębiorstw).

Przy wyliczaniu wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego, Grupa Kapitałowa Banku według stanu na koniec 2023 r. nie wykorzystuje kredytowych instrumentów pochodnych jako zabezpieczenia ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem CRR (art 453 d).

Głównym rodzajem gwaranta i tym samym źródłem koncentracji jest Skarb Państwa, który stanowi ponad 95% wszystkich wpływów gwarancyjnych. Wartość zabezpieczeń finansowych jest określana z uwzględnieniem kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych, o której mowa w art. 223 CRR. Zasady uznawania dostawcy i form zabezpieczenia są zgodne z częścią trzecią, tytułem II, rozdziałem 4 CRR.)

Tabela 2.7 Przegląd technik ograniczania ryzyka kredytowego [Wzór EU CR3]

		31.12.2023				
		Zabezpieczona wartość bilansowa				
	Niezbezpieczona wartość bilansowa	W tym zabezpieczona zabezpieczeniem			W tym zabezpieczona gwarancjami finansowymi	
		a	b	c	d	e
1	Kredyty i zaliczki	111 750	161 331	160 703	628	-
2	Dłużne papiery wartościowe	193 934	-	-	-	-
3	Razem	305 684	161 331	160 703	628	-
4	W tym ekspozycje nieobsługiwane	1 766	2 242	2 217	25	-
EU-5	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					

2.5.13 Informacje na temat stosowania metody standardowej

Korzystanie z zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI)

W procesie wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych Bank wykorzystuje oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):

1. Moody's Investors Service,
2. Standard and Poor's Ratings Services,
3. Fitch Ratings.

Grupa Kapitałowa Banku nie wykorzystuje ocen agencji kredytów eksportowych w procesie wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych.

Oceny wiarygodności kredytowej stosowane są przy wyznaczaniu wag ryzyka dla ekspozycji wobec kontrahentów znajdujących się w kategoriach:

- rządy centralne lub banki centralne,
- instytucje,
- przedsiębiorstwa,
- samorządy regionalne lub władze lokalne.

Zasady stosowania ratingów zewnętrznych i proces przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego na potrzeby wyliczania wymogów w zakresie funduszy własnych jest zgodny z przepisami Rozporządzenia CRR, części III, tytuł II, rozdział 2 oraz z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 136 CRR dotyczącym przyporządkowania ocen kredytowych wystawianych przez zewnętrzne instytucje oceny jakości kredytowej dla ryzyka kredytowego (2016/1799).

Tabela 2.8 Metoda standardowa – Ekspozycja na ryzyko kredytowe i skutki ograniczania ryzyka kredytowego [Wzór EU CR4]

		31.12.2023					
Kategorie ekspozycji		Ekspozycje przed zastosowaniem współczynnika konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po uwzględnieniu współczynnika konwersji kredytowej i po ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem	
		Ekspozycje bilansowe	Ekspozycje pozabilansowe	Ekspozycje bilansowe	Ekspozycje pozabilansowe	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem (%)
		a	b	c	d	e	f
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	170 367	0	200 107	246	8 971	4,5%
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	17 458	2 148	17 819	1 231	3 810	20,0%
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	668	3 384	490	1 617	1 053	50,0%
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	8 035	-	8 035	-	-	0,0%
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-	-	-	-	-
6	Ekspozycje wobec instytucji	11 607	10 596	11 607	5 724	4 746	27,4%
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	78 837	54 395	53 089	13 473	64 632	97,1%
8	Ekspozycje detaliczne	82 185	19 894	76 875	5 838	57 749	69,8%
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	93 995	1 874	93 454	480	40 823	43,5%
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 044	814	3 737	133	4 810	124,3%
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	791	1 123	791	148	1 408	150,0%
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-	-	-	-	-
13	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-
14	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania	452	-	452	-	723	159,7%
15	Ekspozycje kapitałowe	1 234	-	1 234	-	3 046	246,9%
16	Inne pozycje	28 407	404	28 407	81	9 703	34,1%
17	Razem	498 080	94 633	496 096	28 968	201 473	38,4%

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.9 Metoda standardowa [Wzór EU CR5]

Kategorie ekspozycji		31.12.2023														Razem	w tym bez ratingu
		Waga ryzyka															
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%		
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	194 619	-	1 499	-	322	-	-	-	21	902	2 989	-	-	-	200 352	-
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	-	-	-	19 051	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19 051	13 197
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-	-	-	0	-	2 106	-	-	-	-	-	-	-	2 107	1 792
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	8 035	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8 035	3 549
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Ekspozycje wobec instytucji	-	980	-	-	14 113	-	667	-	1 570	-	-	-	-	-	17 330	3 630
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	-	-	-	-	193	-	743	-	65 626	0	-	-	-	-	66 562	62 405
8	Ekspozycje detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	82 713	-	-	-	-	-	-	82 713	70 055
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-	-	-	-	-	76 718	5 872	-	3 847	5 239	2 258	-	-	-	93 933	99 223
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	1 988	1 881	-	-	-	-	3 869	4 163
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	939	-	-	-	-	939	1 084
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	2	405	45	-	-	-	452	442
15	Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	1 208	-	-	-	1 234	114
16	Inne pozycje	16 780	-	-	-	2 501	-	5	-	9 201	-	-	-	-	-	28 487	33 870
17	Razem	219 435	980	1 499	-	36 181	76 718	9 393	-	86 560	83 673	6 385	4 242	-	-	525 065	293 524

W powyższej tabeli została przedstawiona całkowita kwota ekspozycji pozycji bilansowych i pozabilansowych Grupy Kapitałowej Banku w wysokości 525 065 mln zł, co stanowi łączną ekspozycję po odliczeniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego i odpisów z tytułu utraty wartości oraz po zastosowaniu odpowiednich współczynników konwersji dla ekspozycji pozabilansowych, tj. po przemnożeniu kwot ekspozycji pozycji pozabilansowych przez odpowiadające im współczynniki 0%, 20%, 50% lub 100%.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku, Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych zgodnie z art. 205 Rozporządzenia CRR, dlatego art. 453 lit. a Rozporządzenia CRR dotyczący ujawnienia informacji o zasadach i procedurach dotyczących kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz zakresu, w jakim dana jednostka takie kompensowanie wykorzystuje, nie ma zastosowania.

Według stanu na 31 grudnia 2023 roku, Bank wykorzystywał na potrzeby wyznaczania ekwiwalentu bilansowego dla transakcji pochodnych wpływ umów o kompensowaniu zobowiązań zgodnie z art. 298 Rozporządzenia CRR. Umowy takie zawierane są przede wszystkim z kontrahentami instytucjonalnymi. Umożliwiają one rozliczenia, również w przypadku niewypłacalności jednej ze stron, wszystkich transakcji objętych daną umową, jedną kwotą będącą sumą wartości rynkowych poszczególnych transakcji. Wykorzystywane umowy o kompensowaniu zobowiązań spełniają warunki z art. 295-297 Rozporządzenia CRR.

Ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta

PKO Bank Polski S.A. współpracuje na rynku hurtowym z instytucjami finansowymi, których siedziby znajdują się na terytorium 65 krajów. Bank, w ramach wyznaczonych limitów, może zawierać transakcje z 388 kontrahentami, w tym z bankami krajowymi i zagranicznymi, zakładami ubezpieczeń, funduszami emerytalnymi i funduszami inwestycyjnymi oraz giełdami. Zakres zawieranych transakcji obejmuje transakcje lokacyjno-depozytowe, transakcje na papierach wartościowych, wymiany walutowej oraz transakcje pochodne.

Bank posiada dostęp do dwóch izb rozliczeniowych - CCP (w jednej, jako uczestnik pośredni, w drugiej bezpośredni), za pośrednictwem których rozlicza określone w Rozporządzeniu EMIR⁴ transakcje pochodne na stopę procentową zawierane z wybranymi kontrahentami krajowymi i zagranicznymi. Dodatkowo, Bank pełni rolę brokera rozliczającego w jednej z izb rozliczeniowych – pośredniczy w centralnym rozliczaniu ww. transakcji pochodnych zawieranych przez klientów Banku. Bank ustanawia limity, w ramach których zarządza ekspozycjami wobec kontrahentów centralnych.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego transakcji pochodnych oraz transakcji na papierach wartościowych Bank zawiera z kontrahentami umowy ramowe (na standardzie ZBP, ISDA i ICMA). Umożliwiają one kompensację wzajemnych wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego) oraz niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego) wynikających z transakcji, jak również skorzystanie z mechanizmu nettingu upadłościowego (*close-out netting*) w momencie rozwiązywania umowy ramowej na skutek wystąpienia przypadku naruszenia lub przypadku uzasadniającego rozwiązanie w stosunku do jednej lub dwóch stron umowy.

Dodatkowo Bank zawiera z kontrahentami umowy zabezpieczające (CSA – *Credit Support Annex* na standardzie ISDA lub Umowę zabezpieczającą według standardów ZBP), na podstawie których każda ze stron, po spełnieniu przesłanek określonych w tej umowie, zobowiązuje się do ustanowienia stosownego zabezpieczenia wraz z prawem do jego potrącenia. Wyjątek stanowią transakcje na instrumentach pochodnych zawierane pomiędzy podmiotami Grupy Kapitałowej: PKO Bankiem Polskim S.A. i PKO Bankiem Hipotecznym S.A., które zostały zwolnione na podstawie art. 4 ust 2 Rozporządzenia EMIR z obowiązków wymiany zabezpieczeń. Bank przyjmuje bądź przekazuje w ramach umów zabezpieczających CSA wyłącznie środki pieniężne, przez co w mniejszym stopniu wyeksponowany jest na ryzyko nadmiernej pozytywnej bądź negatywnej korelacji z ekspozycją bądź kondycją finansową kontrahenta.

W związku z obowiązkiem wymiany początkowych depozytów zabezpieczających (IM - Initial Margin) w zakresie transakcji pochodnych nierozliczanych w CCP, Bank uzgodnił z kontrahentami krajowymi i zagranicznymi (którzy zostali objęci tym obowiązkiem) podejście do spełnienia wymogów wynikających z Rozporządzenia EMIR. Z części kontrahentów Bank uzgodnił podejście polegające na monitorowaniu wykorzystania wartości progowej tzw. *threshold*, do wysokości której wymiana IM nie jest wymagana, z pozostałymi – Bank podpisuje umowy IM według standardu ISDA. Bank korzysta z usług jednego depozytariusza, polegających na przechowywaniu i rozliczaniu aktywów składanych w ramach IM.

Dla transakcji kredytowych z instytucjami finansowymi mającymi siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się międzynarodowe standardy umów kredytowych *Loan Market Association*.

Zawarcie umowy ramowej z kontrahentem stanowi podstawę weryfikacji wysokości wewnętrznego limitu na kontrahenta oraz długości okresów zaangażowań Banku w terminowe transakcje finansowe lub operacje sprzedaży papierów wartościowych ze zobowiązaniem do ich odkupu.

Bank na bieżąco monitoruje sytuację finansową kontrahentów oraz ustala adekwatne do wysokości ponoszonego ryzyka limity na ekspozycję przedrozliczeniową i rozliczeniową pojedynczych kontrahentów. Bank wyznacza limity kredytowe i rozliczeniowe. Limit kredytowy określa maksymalne zaangażowanie Banku wobec określonego kontrahenta bądź kraju z tytułu operacji rynku hurtowego. Limit rozliczeniowy określa maksymalną, akceptowalną wysokość wpływów od pojedynczego kontrahenta lub kraju w jednym dniu.

Zgodnie z obowiązującą w Banku metodologią, wysokość limitów dla instytucji finansowych uzależniona jest m. in. od ratingu kontrahenta oraz poziomu funduszy własnych Banku i kontrahenta, a w przypadku instytucji niefinansowych, również od ankiety skarbowej określającej zapotrzebowanie klienta na transakcje zabezpieczające. Przy wyznaczaniu limitów uwzględnia się spodziewany wynik na transakcji.

Bank zarządza ryzykiem korekty wyceny instrumentów pochodnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym. Ocena ryzyka kredytowego kontrahenta stanowi podstawę do szacowania korekt CVA i DVA.

Wysokość kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe niewypłacalności kontrahentów będących instytucją finansową, krajem lub bankiem centralnym wyznacza się w oparciu o transakcje bilansowe i ekwiwalent bilansowy transakcji pozabilansowych. W zależności od posiadanego ratingu ekspozycje zalicza się do poszczególnych stopni jakości kredytowej i przypisuje odpowiednią wagę ryzyka wyliczoną w oparciu o metody wewnętrzne. Monitorowanie i raportowanie poziomów kapitału wewnętrznego na ryzyko kontrahenta stanowi jeden z elementów zarządzania tym ryzykiem.

Na 31 grudnia 2023 roku Bank miał podpisane umowy zabezpieczające CSA z kontrahentami, w których wysokość zabezpieczenia powiązana jest z ratingiem Banku. W przypadku obniżenia ratingu Banku poniżej poziomu określonego daną umową, ma to wpływ na obliczenie zgodnie z metodą opisaną w umowie, wysokości zabezpieczenia składanego przez Bank na bazie dziennej lub konieczność wniesienia przez Bank dodatkowego zabezpieczenia wstępnego. Na dzień raportu wielkość wpływu tytułem złożenia dodatkowego zabezpieczenia w przypadku spadku ratingu Banku o 3 notche wyniosłaby ok. 474 mln PLN.

Dodatnia wartość godziwa brutto instrumentów pochodnych zawartych z instytucjami finansowymi na 31 grudnia 2023 roku wyniosła 3 181 mln PLN. Wartość tę obliczono sumując dodatnie rynkowe wartości dla wszystkich trwających transakcji. Wartość netto ekspozycji kredytowej po uwzględnieniu saldowania transakcji dla kontrahentów posiadających umowy ramowe wyniosła 982 mln PLN (z wyłączeniem transakcji centralnie rozliczanych). Korzyści z saldowania wyniosły 2 199 mln PLN. Wartość przyjętego od kontrahentów zabezpieczenia w ramach umów CSA i umów zabezpieczających ZBP wyniosła 1 052 mln PLN.

Na 31 grudnia 2023 roku Bank uwzględnił korekty z tytułu wyceny kredytowej w wycenie pochodnych instrumentów finansowych. W korekcie Bank uwzględnił wartość rynkową ryzyka kredytowego z punktu widzenia Banku. Analizą zostały objęte wszystkie ekspozycje. W szczególności w korekcie uwzględniono ryzyko niewykonania umów zawartych z kontrahentem, na podstawie m.in. analizy sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów, prawdopodobieństwo spłat poszczególnych kontraktów, jak również wartość odzyskiwalną z zabezpieczeń.

Instytucje finansowe, z którymi Bank zawiera transakcje na rynku międzybankowym, posiadają zróżnicowany poziom ratingów zewnętrznych pomiędzy AAA a B (tabela 2.10.).

⁴ EMIR (ang. *European Market Infrastructure Regulation*) - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z 4 lipca 2012 roku w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji, które weszło w życie 16 sierpnia 2012 roku.

Tabela 2.10 Jakość zaangażowań* wobec instytucji finansowych

Rating	PKO Bank Polski SA	
	31.12.2023	31.12.2022
AAA	24,0%	13,8%
AA	9,4%	11,4%
A	62,7%	72,5%
BBB	2,0%	1,1%
BB	0,0%	0,0%
B	0,0%	0,0%
Brak ratingu	1,8%	1,1%
Razem	100%	100%

*Zaangażowanie stanowi sumę zaangażowania Banku na rynku pozahurtowym i hurtowym, w tym zaangażowania nominalnego z tytułu lokat, NOSTRO, LORO i papierów wartościowych oraz sumę wycen instrumentów pochodnych, z uwzględnieniem ich nettowania dla kontrahentów, z którymi obowiązują umowy ramowe o kompensowaniu. Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych przedstawione w niniejszej tabeli nie uwzględniają wniesionych przez kontrahentów zabezpieczeń, pomniejszających tę ekspozycję.

Powyższe zestawienie bazuje na ratingach zewnętrznych przyznanych przez agencje Moody's, Standard and Poor's Ratings Services i Fitch, zmapowanych na jednolitą skalę ratingową.

Wartość ekspozycji na ryzyko kontrahenta wyliczana jest metodą standardową zgodnie z częścią trzecią, tytułem II, rozdziałem 6, sekcją 3 Rozporządzenia CRR. Do określenia aktualnego kosztu odtworzenia wszystkich umów o dodatniej wartości, Bank przypisuje umowom ich bieżącą wartość rynkową.

Grupa Kapitałowa Banku oraz Bank nie posiadały na koniec 2023 roku kredytowych instrumentów pochodnych, wykorzystywanych do celów zmniejszania wymogów kapitałowych, w związku z czym nie zaprezentowano tabeli EU CCR6.

Poniższa tabela prezentuje metody stosowane do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (z wyłączeniem ekspozycji dla kontrahentów centralnych).

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.11 Analiza ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) według metody [Wzór EU CCR1]

		31.12.2023							
		a	b	c	d	e	f	g	h
		Koszt odtworzenia (RC)	Potencjalna przyszła ekspozycja (PFE)	Efektywna dodatnia ekspozycja oczekiwana (EEPE)	Wartość alfa stosowana do obliczania regulacyjnej wartości ekspozycji	Wartość ekspozycji przed ograniczeniem ryzyka kredytowego	Wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Wartość ekspozycji	Kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
EU1	EU – Metoda wyceny pierwotnej ekspozycji (w odniesieniu do instrumentów pochodnych)	-	-		1,4	-	-	-	-
EU2	EU – Uproszczona metoda standardowa dotycząca CCR (w odniesieniu do instrumentów pochodnych)	-	-		1,4	-	-	-	-
1	Metoda standardowa dotycząca CCR (w odniesieniu do instrumentów pochodnych)	1 801	2 710		1,4	7 102	6 315	5 700	4 391
2	Metoda modeli wewnętrznych (w odniesieniu do instrumentów pochodnych i SFT)			-	-	-	-	-	-
2a	W tym pakiety kompensowania transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych			-		-	-	-	-
2b	W tym pakiety kompensowania instrumentów pochodnych i transakcji z długim terminem rozliczenia			-		-	-	-	-
2c	w tym pakiety kompensowania, dla których istnieją umowy o kompensowaniu międzyproduktowym			-		-	-	-	-
3	Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (w odniesieniu do transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)					-	-	-	-
4	Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (w odniesieniu do transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)					372	4	4	4
5	VaR w przypadku SFT					-	-	-	-
6	Razem					7 474	6 320	5 704	4 395

W poniższej tabeli zaprezentowano wartość ekspozycji i kwotę ekspozycji na ryzyko dla transakcji podlegających wymogowi w zakresie funduszy własnych z tytułu korekty wyceny kredytowej instrumentów pochodnych w ryzyku kredytowym kontrahenta.

Tabela 2.12 Transakcje podlegające wymogom w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej [Wzór EU CCR2]

		31.12.2023	
		a	b
		Wartość ekspozycji	Kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1	Transakcje objęte metodą zaawansowaną ogółem	-	-
2	(i) wartość zagrożona (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-
3	(ii) wartość zagrożona w warunkach skrajnych (z uwzględnieniem mnożnika ×3)		-
4	Transakcje podlegające metodzie standardowej	2 693	360
EU4	Transakcje objęte metodą alternatywną (w oparciu o metodę wyceny pierwotnej ekspozycji)	-	-
5	Transakcje podlegające wymogom w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej – Razem	2 693	360

Poniższa tabela prezentuje ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta w podziale na klasy ekspozycji i wagi ryzyka stosowane do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta według metody standardowej.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.13 Metoda standardowa – ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) według regulacyjnych kategorii ekspozycji i wag ryzyka [Wzór EU CCR3]

Kategorie ekspozycji		31.12.2023											Całkowita wartość ekspozycji
		Waga ryzyka											
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	
		0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Inne	
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	4
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	0
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Ekspozycje wobec instytucji	-	115	-	-	576	1 677	-	-	0	-	-	2 368
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	11	-	-	3 435	0	-	3 447
8	Ekspozycje detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Inne pozycje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Całkowita wartość ekspozycji	1	115	3	-	576	1 688	-	-	3 435	0	-	5 819

Tabela 2.14 Struktura zabezpieczenia dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CCR) [Wzór EU CCR5]

Rodzaj zabezpieczenia		31.12.2023							
		a				b			
		Zabezpieczenia stosowane w transakcjach na instrumentach pochodnych				Zabezpieczenia stosowane w SFT			
		Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń		Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń		Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń		Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń	
Wyodrębnione		Niewyodrębnione		Wyodrębnione		Niewyodrębnione			
1	Środki pieniężne – waluta krajowa	5	7	1 173	275	-	-	-	-
2	Środki pieniężne – inne waluty	268	779	51	1 449	-	-	-	-
3	Instrumenty krajowego długu państwowego	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Inne instrumenty długu państwowego	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Instrumenty dłużne wyemitowane przez agencje rządowe	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Obligacje korporacyjne	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Udziałowe papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Inne zabezpieczenia	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Razem	272	785	1 224	1 725	-	-	-	-

W tabeli poniżej zaprezentowano podział ekspozycji wobec kontrahentów centralnych stosowany do wyliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Tabela 2.15 Ekspozycje wobec kontrahentów centralnych [Wzór EU CCR8]

		31.12.2023	
		a	b
		Wartość ekspozycji	Kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1	Ekspozycje wobec kwalifikujących się kontrahentów centralnych (Razem)		3
2	Ekspozycje z tytułu transakcji wobec kwalifikujących się kontrahentów centralnych (z wyłączeniem początkowego depozytu zabezpieczającego i wkładów do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania); w tym:	115	2
3	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;	108	2
4	(ii) giełdowe instrumenty pochodne	8	0
5	(iii) transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych	-	-
6	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe	-	-
7	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	139	
8	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	-
9	Wniesione z góry wkłady do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania	49	1
10	Niewniesione wkłady do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-
11	Ekspozycje wobec niekwalifikujących się kontrahentów centralnych (ogółem)		-
12	Ekspozycje z tytułu transakcji wobec niekwalifikujących się kontrahentów centralnych (z wyłączeniem początkowego depozytu zabezpieczającego i wkładów do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania); w tym:	-	-
13	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym	-	-
14	(ii) giełdowe instrumenty pochodne	-	-
15	(iii) transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych	-	-
16	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe	-	-
17	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	
18	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	-	-
19	Wniesione z góry wkłady do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-
20	Niewniesione wkłady do funduszu na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-

2.5.14 Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Wskaźnik⁵ NPL brutto Grupy Kapitałowej wynosi 3,44% według stanu na 31.12.2023 r. W związku z powyższym zgodnie z Rozporządzeniem 2021/637 tabele: EU CR2a, EU CQ2, EU CQ6, EU CQ8, EU CQ4 nie są prezentowane.

Poniżej prezentowane są tabele zawierające informacje ilościowe dotyczące ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.

⁵ Wskaźnik NPL jest to stosunek między wartością bilansową brutto kredytów i zaliczek objętych przepisami art. 47a ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 a łączną wartością bilansową brutto kredytów i zaliczek objętych przepisami art. 47a ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.16 Jakość kredytowa przeterminowanych ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania [wzór EU CQ3]

		31.12.2023												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna												
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane								
		nieprzeterminowane lub przeterminowane o ≤ 30 dni		Przeterminowane o > 30 dni ≤ 90 dni		Z małym prawdopodobieństwem spłaty, które nie są przeterminowane lub są przeterminowane o ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 2 lata	Przeterminowane > 2 lata ≤ 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane o > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
005	Salda pieniężne w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie	15 184	15 184	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
010	Kredyty i zaliczki	258 837	257 773	1 064	9 289	3 525	633	930	1 197	1 306	622	1 076	9 130	
020	Banki centralne	777	777	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
030	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	5 758	5 758	-	62	62	-	-	-	-	-	-	62	
040	Institucje kredytowe	11 837	11 837	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
050	Inne instytucje finansowe	3 865	3 864	1	15	10	0	2	0	1	0	0	15	
060	Przedsiębiorstwa niefinansowe	85 424	85 007	417	4 020	2 036	178	184	280	435	303	603	3 909	
070	W tym MŚP	41 172	40 889	283	2 884	1 243	162	166	263	409	166	474	2 852	
080	Gospodarstwa domowe	151 177	150 531	646	5 191	1 416	455	744	916	869	319	473	5 144	
090	Dłużne papiery wartościowe	194 014	194 014	-	58	58	-	-	-	-	-	-	58	
100	Banki centralne	28 974	28 974	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
110	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	130 103	130 103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
120	Institucje kredytowe	8 903	8 903	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
130	Inne instytucje finansowe	23 091	23 091	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
140	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 943	2 943	-	58	58	-	-	-	-	-	-	58	
150	Ekspozycje pozabilansowe	94 259			899								896	
160	Banki centralne	-			-								-	
170	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	5 552			2								2	
180	Institucje kredytowe	10 658			-								-	
190	Inne instytucje finansowe	2 027			-								-	
200	Przedsiębiorstwa niefinansowe	57 299			864								861	
210	Gospodarstwa domowe	18 723			33								33	
220	Ogółem	562 293	466 970	1 064	10 246	3 583	633	930	1 197	1 306	622	1 076	10 084	

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.17 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz powiązane rezerwy [Wzór EU CR1]

		31.12.2023														
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy						Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe		
		Ekspozycje obsługiwane		Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy		Skumulowane odpisanie częściowe	w związku z ekspozycjami obsługiwanymi		w związku z ekspozycjami nieobsługiwanymi			
		w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 2	w tym etap 3	w tym etap 1	w tym etap 2	w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 2	w tym etap 3				
005	Saldo pieniężne w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie	15 184	15 184	-	-	-	-	- 2	- 2	-	-	-	-	-	-	-
010	Kredyty i zaliczki	258 837	215 693	40 423	9 289	65	8 759	- 4 886	- 1 079	- 3 842	- 5 339	- 20	- 5 331	- 2 106	159 089	2 242
020	Banki centralne	777	777	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
030	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	5 758	4 876	855	62	-	62	- 74	- 24	- 50	- 2	-	- 2	- 1	1 233	54
040	Instytucje kredytowe	11 837	11 837	-	-	-	-	- 7	- 7	-	-	-	-	-	-	-
050	Inne instytucje finansowe	3 865	3 658	207	15	-	15	- 15	- 12	- 3	- 9	-	- 9	- 1	2 336	5
060	Przedsiębiorstwa niefinansowe	85 424	64 610	20 807	4 020	22	3 894	- 2 092	- 420	- 1 673	- 2 137	- 1	- 2 135	- 650	45 507	1 445
070	W tym MŚP	41 172	29 361	11 804	2 884	16	2 766	- 1 176	- 233	- 943	- 1 617	- 0	- 1 615	- 514	28 623	1 032
080	Gospodarstwa domowe	151 177	129 936	18 554	5 191	44	4 788	- 2 699	- 616	- 2 117	- 3 191	- 20	- 3 185	- 1 454	110 014	738
090	Dłużne papiery wartościowe	194 014	192 898	801	58	-	12	- 138	- 111	- 27	-	-	-	- 4	-	-
100	Banki centralne	28 974	28 974	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
110	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	130 103	129 185	623	-	-	-	- 117	- 97	- 20	-	-	-	-	-	-
120	Instytucje kredytowe	8 903	8 903	-	-	-	-	- 0	- 0	-	-	-	-	-	-	-
130	Inne instytucje finansowe	23 091	23 091	-	-	-	-	- 4	- 4	-	-	-	-	-	-	-
140	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 943	2 746	178	58	-	12	- 17	- 10	- 7	-	-	-	- 4	-	-
150	Ekspozycje pozabilansowe	94 259	84 642	9 566	899	2	493	693	157	536	59	0	56	-	-	-
160	Banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
170	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	5 552	5 205	347	2	-	2	18	8	10	0	-	0	-	-	-
180	Instytucje kredytowe	10 658	10 658	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-
190	Inne instytucje finansowe	2 027	1 866	160	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-
200	Przedsiębiorstwa niefinansowe	57 299	50 132	7 118	864	2	459	509	105	404	48	0	46	-	-	-
210	Gospodarstwa domowe	18 723	16 781	1 941	33	0	32	163	41	122	10	0	10	-	-	-
220	Razem	562 293	508 416	50 791	10 246	67	9 264	- 5 720	- 1 349	- 4 406	- 5 398	- 20	- 5 387	- 2 110	159 089	2 242

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.18 Zmiany stanu nieobsługiwanych kredytów i zaliczek [Wzór EU CR2]

		31.12.2023
		a
		Wartość bilansowa brutto
010	Początkowy stan nieobsługiwanych kredytów i zaliczek	9 750
020	Wpływy do portfeli nieobsługiwanych	3 724
030	Wypływy z portfeli nieobsługiwanych	- 4 072
040	Wypływy z powodu odpisań	- 731
050	Wypływ z innych powodów	- 3 341
060	Końcowy stan nieobsługiwanych kredytów i zaliczek	9 402

Tabela 2.19 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych [Wzór EU CQ1]

		31.12.2023							
		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna ekspozycji objętych działaniami restrukturyzacyjnymi				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy		Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe z tytułu ekspozycji restrukturyzowanych	
		Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane							
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		w tym: ekspozycje dotknięte utratą wartości	w związku z ekspozycjami obsługiwany	w związku z ekspozycjami nieobsługiwany	w tym otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych objętych działaniami restrukturyzacyjnymi	
005	Salda pieniężne w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie	-	-	-	-	-	-	-	-
010	Kredyty i zaliczki	644	1 652	1 541	1 546	- 51	- 710	1 206	732
020	Banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-
030	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	1	1	1	-	- 1	1	1
040	Institucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-
050	Inne instytucje finansowe	0	0	-	0	- 0	- 0	0	0
060	Przedsiębiorstwa niefinansowe	286	984	921	968	- 15	- 409	818	550
070	Gospodarstwa domowe	358	667	619	577	- 35	- 301	388	181
080	Dłużne papiery wartościowe	-	58	58	12	-	-	-	-
090	Udzielone zobowiązania do udzielenia kredytu	5	37	37	37	0	7	-	-
100	Razem	649	1 747	1 636	1 595	- 51	- 718	1 206	732

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.20 Jakość kredytowa kredytów i zaliczek udzielanych przedsiębiorstwom niefinansowym według branż [Wzór EU CQ5]

		31.12.2023					
		a	b	c	d	e	f
		Wartość bilansowa brutto			w tym kredyty i zaliczki podlegające utracie wartości	Skumulowana utrata wartości	Skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
		W tym nieobsługiwane					
				w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania			
010	Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	2 009	108	103	2 009	- 126	-
020	Górnictwo i wydobywanie	1 460	8	5	1 460	- 7	-
030	Przetwórstwo przemysłowe	23 005	1 115	1 060	23 002	- 1 343	- 2
040	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 333	1	1	5 333	- 68	-
050	Zaopatrzenie w wodę	1 391	14	13	1 391	- 18	-
060	Budownictwo	3 845	445	439	3 844	- 414	-
070	Handel hurtowy i detaliczny	16 327	759	739	16 325	- 673	-
080	Transport i składowanie	10 131	408	401	10 130	- 346	-
090	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 472	516	506	1 472	- 279	-
100	Informacja i komunikacja	5 177	37	37	5 177	- 43	-
110	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 261	5	4	2 261	- 13	-
120	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	8 927	322	322	8 926	- 611	-
130	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 420	86	85	2 419	- 72	-
140	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 690	86	86	3 690	- 83	-
150	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	18	-	-	18	- 0	-
160	Edukacja	235	23	23	235	- 19	-
170	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 129	29	29	1 129	- 35	-
180	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	465	19	19	465	- 35	-
190	Inne usługi	147	37	36	147	- 44	-
200	Razem	89 444	4 020	3 909	89 435	- 4 227	- 2

Tabela 2.21 Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne [Wzór EU CQ7]

		31.12.2023	
		a	b
		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
010	Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
020	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	62	- 4
030	Nieruchomości mieszkalne	26	-
040	Nieruchomości komercyjne	36	- 4
050	Ruchomości (pojazdy, statki itp.)	-	-
060	Instrumenty kapitałowe i dłużne	-	-
070	Inne zabezpieczenia	-	-
080	Razem	62	- 4

2.5.15 Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Na 31 grudnia 2023 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała należności stanowiących przedmiot transakcji sekurytyzacji.

Szczegółowe informacje w zakresie sekurytyzacji zostały zaprezentowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku (nota 60 Informacje o sekurytyzacji portfela leasingowego i pakietowej sprzedaży wierzytelności).

2.5.16 Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym

PKO Bank Polski S.A. oraz jego podmioty zależne objęte konsolidacją ostrożnościową posiadają zaangażowania kapitałowe⁶ w innych podmiotach, które są zaklasyfikowane do portfela bankowego.

Ekspozycje, znajdujące się w portfelu bankowym według stanu na 31 grudnia 2023 roku, ze względu na rodzaj zaangażowania oraz na cel nabycia, dzielą się na następujące grupy:

- 1) zaangażowania w podmioty zależne nieobjęte konsolidacją ostrożnościową – w grupie tej znajdują się spółki, które uzupełniają podstawową ofertę Banku w zakresie usług ubezpieczeniowych, a także zamknięte fundusze inwestycyjne utworzone w celu wsparcia podmiotów (w tym start-upów) oferujących technologiczne innowacje głównie dla sektora finansowego oraz w celu optymalizacji działań zarządczych i sprzedażowych w zakresie nadzorowanych portfeli aktywów,
- 2) zaangażowania w podmioty stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia – inwestycje w spółki świadczące usługi finansowe oraz technologiczne; w grupie tej znajduje się m.in. spółka System Ochrony Banków Komercyjnych S.A., która zarządza systemem ochrony, o którym mowa w rozdziale 10a ustawy Prawo bankowe oraz spółka Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService sp. z o.o., wspólnie z którą PKO Bank Polski S.A. oferuje kompleksowe usługi w zakresie posadowienia terminali POS oraz rozliczania transakcji dokonywanych instrumentami płatniczymi z wykorzystaniem tych terminali,
- 3) pozostałe zaangażowania, w tym:
  - a) inwestycje Banku w spółki świadczące usługi finansowe lub przyczyniające się do rozwoju rynków finansowych, w tym tworzące infrastrukturę rynków finansowych,
  - b) jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych – głównie inwestycje spółki PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. (PKO TFI S.A.) w zarządzane przez siebie nowe fundusze inwestycyjne; aktywa nabywane są celem zapewnienia środków wymaganych do powstania funduszu,
  - c) inwestycje Banku i inwestycje spółek zależnych objętych konsolidacją ostrożnościową w większości przeznaczone do sprzedaży; w grupie tej znajdują się m.in. akcje i udziały nabyte w ramach restrukturyzacji wierzytelności kredytowych, w tym przejęte na własność przedmioty zabezpieczenia.

Tabela 2.22 Ekspozycje kapitałowe - portfel bankowy

	31.12.2023		31.12.2022	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa*	Wartość bilansowa	Wartość godziwa*
Inwestycje wyceniane metodą praw własności (podmioty zależne nieobjęte konsolidacją ostrożnościową, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone)	1 908	1 927	1 504	1 524
Udziały w innych podmiotach	139	139	81	81
Kapitałowe papiery wartościowe	198	198	262	262
Akcje dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	24	24	20	20
Akcje niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym**	173	173	242	242
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych PKO TFI SA	2	2	2	2
Razem	2 247	2 266	1 848	1 868

* Szacowana wartość godziwa, w tym dla akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym – wartość rynkowa.

** W pozycji tej są również wykazywane akcje niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym spółek publicznych

Ekspozycje kapitałowe prezentowane w powyższej tabeli podlegają okresowej wycenie.

⁶ Przedmiotowa informacja dotyczy zaangażowania kapitałowego w postaci: akcji, udziałów, jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych. Bank do portfela bankowego w ramach konsolidacji ostrożnościowej klasyfikuje: jednostki zależne nieobjęte konsolidacją ostrożnościową, jednostki stowarzyszone, wspólne przedsięwzięcia oraz wyżej wymienione papiery wartościowe i udziałowe stanowiące aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu.

Inwestycje w podmioty zależne nieobjęte konsolidacją ostrożnościową, wspólne przedsięwzięcia i stowarzyszone wyceniane są metodą praw własności. Udział Grupy Kapitałowej Banku w wyniku finansowym wyżej wymienionych podmiotów od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych dochodów całkowitych od dnia nabycia – w innych dochodach całkowitych. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu poszczególnych elementów kapitału od dnia ich nabycia.

Każdorazowo, na koniec okresu sprawozdawczego, oceniane jest istnienie przesłanek, które wskazują na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji dokonanych w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją ostrożnościową, wspólnych przedsięwzięciach i stowarzyszonych. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonywane jest oszacowanie wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa (test na utratę wartości). W przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, w rachunku zysków i strat ujmowany jest odpis z tytułu utraty wartości. Wartość użytkowa jest ustalana na podstawie wartości szacunkowej oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych z tytułu dalszego posiadania akcji lub udziałów, na podstawie planów finansowych podmiotów, z wykorzystaniem stopy dyskontowej ustalonej dla zaangażowań kapitałowych Banku. Za wartość godziwą przyjmuje się bieżącą ofertę kupna lub wartość oszacowaną na podstawie technik wyceny powszechnie stosowanych przez uczestników rynku.

Akcje i udziały w pozostałych spółkach wyceniane są według wartości godziwej ustalonej według wartości rynkowej dla spółek, dla których istnieje aktywny rynek lub na podstawie wewnętrznych modeli wyceny – dla spółek, dla których nie istnieje aktywny rynek. Skutki zmiany wartości godziwej akcji i udziałów ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych wyceniane są według wartości godziwej ze skutkiem ujmowanym w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa zaangażowań kapitałowych, ustalona na podstawie wewnętrznych modeli wyceny, została opisana w sprawozdaniach finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku za 2023 rok w notach dotyczących hierarchii wartości godziwej.

W 2023 roku Grupa Kapitałowa Banku (według konsolidacji ostrożnościowej) zrealizowała skumulowany zysk brutto ze sprzedaży papierów wartościowych stanowiących ekspozycje kapitałowe portfela bankowego (liczony jako cena sprzedaży minus cena nabycia) w wysokości 55,6 mln PLN. Całkowita wartość niezrealizowanych zysków brutto Grupy Kapitałowej Banku z aktualizacji wyceny ekspozycji kapitałowych portfela bankowego według stanu na koniec 2023 roku wynosiła 966,9 mln PLN. Wyżej wymieniona wartość uwzględnia niezrealizowany zysk Grupy Kapitałowej Banku w wysokości 178,5 mln PLN z tytułu przeszacowania do wartości godziwej ceny nabycia udziałów jednej ze spółek oraz po raz pierwszy wycenę podmiotów ubezpieczeniowych do wartości godziwej wynikającej z Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 17 (MSSF 17).

W 2023 roku PKO Bank Polski S.A. z tytułu posiadanych akcji i udziałów stanowiących ekspozycje kapitałowe portfela bankowego otrzymał dywidendę brutto w łącznej wysokości 104,9 mln PLN.

Celem zaangażowania Banku w działalność inwestycyjną jest generowanie dochodów przy zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka. Bank zarządza ryzykiem inwestycji zgodnie z apetytem na to ryzyko oraz dokonuje pomiaru ryzyka poszczególnych inwestycji i ustala limity inwestycyjne. Elementem Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. jest Strategia Inwestycyjna, która jest realizowana za pomocą Polityki Inwestycyjnej. Powyższe przepisy regulują cel i zasady zaangażowania Banku w poszczególne inwestycje kapitałowe. Co najmniej raz w roku Bank dokonuje oceny przyjętej Polityki Inwestycyjnej z punktu widzenia sposobu jej stosowania, efektywności realizacji celów inwestycyjnych, prawidłowości prowadzonej działalności i rzetelności składanych informacji. Dodatkowo, w celu ograniczenia zmienności wyniku w związku z posiadanymi przez Bank akcjami uprzywilejowanych VISA serii C, Bank wykorzystuje transakcje pochodne typu Total Return Swap.

2.6 Ryzyko stopy procentowej

2.6.1 Wstęp

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Grupy Kapitałowej Banku, wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

W Grupie Kapitałowej Banku stosuje się podział na portfele z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

- bankowy – obejmuje pozycje bilansowe oraz pozabilansowe niezaliczone do portfela handlowego, w szczególności pozycje wynikające z działalności podstawowej Banku, transakcje zawierane w celach inwestycyjnych i płynnościowych oraz ich transakcje zabezpieczające,
- handlowy – obejmuje operacje wykonywane na instrumentach finansowych w ramach działalności na rachunek własny i działalności klientowskiej.

Bank aktywnie zarządza ryzykiem stopy procentowej wynikającym zarówno z pozycji w portfelu handlowym, jak i bankowym.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą, która zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem, akceptuje poziom tolerancji na ryzyko (wyrażony w formie strategicznych limitów tolerancji) oraz ocenia proces zarządzania ryzykiem, w tym także zatwierdza raporty potwierdzające zgodność pomiędzy profilem ryzyka stopy procentowej, a tolerancją na ryzyko stopy procentowej określoną na poziomie Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku. Rada Nadzorcza regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Zarząd odpowiada za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej Banku, w tym za zapewnienie zgodności przepisów wewnętrznych Banku ze strategią zarządzania ryzykiem oraz nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Zarząd uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej jest wspierane przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który m.in. wydaje rekomendacje i zalecenia w odniesieniu do kształtowania struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych, generowanego ryzyka oraz zarządzania ryzykiem finansowym, w tym ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej.

2.6.2 Identyfikacja ryzyka stopy procentowej

Identyfikacja ryzyka stopy procentowej polega na identyfikacji aktualnych i potencjalnych jego źródeł oraz na szacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na działalność Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Proces oraz organizacja zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Grupie Kapitałowej Banku są zgodne z zasadami opisanymi w punkcie 2.1.

2.6.3 Monitorowanie ryzyka stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej Banku monitorowane jest w cyklach dziennych, natomiast Grupy Kapitałowej Banku w cyklach miesięcznych. W 2023 roku ryzyko stopy procentowej Grupy Kapitałowej Banku było zdeterminowane głównie niedopasowaniem terminów przeszacowań aktywów i zobowiązań.

Portfel bankowy

Strategia zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. określa akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej zarówno w Banku jak i Grupie Kapitałowej Banku oraz zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Grupie Kapitałowej Banku. Dodatkowo Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym w PKO Banku Polskim S.A. określa podejście do zarządzania ryzykiem stopy procentowej w tym portfelu.

Przypisanie transakcji do modeli biznesowych według MSSF 9 oraz podział pomiędzy portfelem handlowym a bankowym określa Polityka Inwestycyjna Banku w zakresie instrumentów finansowych.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w poszczególnych podmiotach zależnych Grupy Kapitałowej Banku. W ramach nadzoru Bank wpływa na metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w tych podmiotach oraz wspiera ich rozwój. Bank uwzględni także poziom ryzyka stopy procentowej w działalności poszczególnych podmiotów w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka stopy procentowej na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

Ryzyko stopy procentowej generowane w działalności podstawowej Banku jest przenoszone za pomocą systemu cen transferowych w celu scentralizowanego zarządzania tym ryzykiem. Model biznesowy Banku zakłada aktywne zarządzanie ryzykiem stopy procentowej za pomocą odpowiedniego kształtowania oferty produktowej oraz wykorzystania dostępnych instrumentów finansowych, w ramach przyjętych w Banku limitów i wartości progowych na ryzyko stopy procentowej.

W celu kontroli i ograniczania ryzyka stopy procentowej księgi bankowej Grupa Kapitałowa wykorzystuje limity i wartości progowe, a także dokonuje transakcji ograniczających ryzyko na podstawie informacji o poziomie ryzyka (z wykorzystaniem miary wrażliwości dochodu odsetkowego, miary wrażliwości wartości ekonomicznej, analiz szokowych oraz luki przeszacowań) oraz planowanego rozwoju biznesu. W celu zabezpieczenia poziomu przyszłych przepływów pieniężnych oraz zmienności wartości godziwej wynikających z ryzyka zmian stóp procentowych, stosuje się zatwierdzone przez Zarząd Banku strategię zabezpieczającą z wykorzystaniem transakcji IRS / CIRS.

Główne rodzaje ryzyka stopy procentowej identyfikowane przez Grupę Kapitałową to:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko krzywej dochodowości,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta oraz
- ryzyko spreadu kredytowego z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (CSRBB).

Ryzyko opcji klienta monitorowane jest dla produktów, gdzie ryzyko to zostało zidentyfikowane jako istotne, w szczególności dla kredytów z okresowo stałą stopą procentową z uwzględnieniem historycznego kształtowania się współczynnika przedpłat.

Bank analizuje również wpływ różnego zachowania indeksów stóp procentowych (ryzyko bazowe) na miary ryzyka stopy procentowej i według ostatnich analiz uznaje ten wpływ za nieistotny.

Ryzyko spreadu kredytowego wynikające z działalności w ramach portfela bankowego (CSRBB) monitorowane jest dla tych produktów, gdzie zostało zidentyfikowane ryzyko wynikające ze zmieniającego się spreadu instrumentu przy założeniu tego samego poziomu zdolności kredytowej. Pomiar CSRBB dokonywany jest z wykorzystaniem miar wrażliwości wartości ekonomicznej oraz wrażliwości dochodu odsetkowego.

Stosowane do pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w Grupie Kapitałowej miary ryzyka to przede wszystkim:

- Wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału, która odzwierciedla wartość bieżącą netto instrumentów bilansowych i pozabilansowych w wyniku równoległego przesunięcia krzywych dochodowości w pozostałym okresie trwania instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub zmiany spreadu kredytowego, tj. do czasu, aż wszystkie pozycje zapadną. Bank kalkuluje wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału z częstotliwością dzienną. W ramach kalkulacji miary wrażliwości wartości ekonomicznej Bank stosuje założenia, które określone zostały w Wytycznych EBA (EBA/GL/2022/14), przy czym dla wewnętrznych scenariuszy Banku nie zakłada się dolnych ograniczeń co do poziomów stóp procentowych. Ograniczenie takie ma zastosowanie do scenariuszy EBA, których wyniki zaprezentowane zostały w tabeli EU IRRBB1.
- Wrażliwość dochodu odsetkowego na skokowe przesunięcie krzywej dochodowości, która określa potencjalny efekt finansowy tego przesunięcia wyrażony szacowaną zmianą wysokości dochodu odsetkowego w danym horyzoncie czasowym. Zmiana ta wynika z niedopasowania terminów przeszacowań aktywów, pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych (w szczególności instrumentów pochodnych) wrażliwych na zmiany stóp procentowych lub zmiany spreadu kredytowego (dla tych pozycji, dla których ryzyko spreadu kredytowego zostało zidentyfikowane). Bank kalkuluje wrażliwość dochodu odsetkowego z częstotliwością dzienną. Założenia do kalkulacji miary wrażliwości dochodu odsetkowego są identyczne jak do miary wrażliwości wartości ekonomicznej, przy czym zakłada się brak elastyczności rachunków bieżących klientów detalicznych oraz brak możliwości występowania ujemnego oprocentowania w depozytach klientów detalicznych.
- IR VaR, który określa potencjalną wartość straty, jaka może wystąpić w normalnych warunkach rynkowych w określonym czasie (tzn. horyzoncie) oraz z założonym poziomem prawdopodobieństwa z tytułu zmian krzywych stóp procentowych (uwzględniając nierównoległe zmiany oraz korelacje pomiędzy zmiennościami stóp procentowych na wierzchołkach krzywych dochodowości). VaR dla potrzeb zarządzania ryzykiem rynkowym wyznacza się przy poziomie ufności 99% i 10-dniowym okresie utrzymania pozycji. Do zarządzania ryzykiem stopy procentowej wykorzystuje się między innymi wartość VaR wyznaczoną dla poszczególnych instrumentów finansowych oraz dla portfeli Banku, a także w podziale na rodzaje działalności Banku. Bank kalkuluje VaR z częstotliwością dzienną.

- Analizy szokowe (stress-testy, crash-testy) służące do oszacowania potencjalnych strat wynikających z utrzymywanej struktury bilansu i pozycji pozabilansowych w przypadku wystąpienia sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych. Dodatkowo Bank stosuje analizy szokowe w postaci odwróconych stress-testów ryzyka stopy procentowej, których celem jest określenie czynnika lub zestawu czynników ryzyka, których zmiana determinuje określony poziom straty. Bank oblicza wyniki analiz szokowych z częstotliwością dzienną (w przypadku odwróconych stress-testów z częstotliwością miesięczną).
- Luka przeszacowań prezentująca różnicę pomiędzy wartością aktywów, a pasywów oraz aktywnych/pasywnych pozycji pozabilansowych, których terminy przeszacowania wypadają w określonych przedziałach (horyzontach) czasowych. Bank kalkuluje lukę stopy procentowej z częstotliwością dzienną.

W Banku stosowane są następujące rodzaje scenariuszy w celu oszacowania wrażliwości wartości ekonomicznej:

- stress-testy hipotetyczne – w których arbitralnie przyjmowane są zmiany stóp procentowych: równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych w poszczególnych walutach o +/-50 p.b., +/-100 p.b., +/-200 p.b., wartości przekraczające 200 p.b. oraz scenariusze nierównoległego wygięcia krzywych dochodowości,
- stress-testy historyczne – w których zmiany stóp procentowych są przyjmowane na podstawie zachowań stóp procentowych w przeszłości, obejmujące: największą historyczną zmianę, wygięcie krzywej dochodowości z uwzględnieniem pozycji na portfelach, największe historyczne nierównoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych dla papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych je zabezpieczających,
- crash-testy – w których zmiany stóp procentowych przyjmuje się na podstawie zachowania stóp procentowych w przeszłości w taki sposób, aby maksymalizować potencjalną stratę Banku,
- odwrócone stress-testy – których celem jest znalezienie takich scenariuszy:
  - przesunięcia krzywych dochodowości,
  - zmiany średniego terminu przeszacowania rachunków bieżących ludności oraz
  - wzrostu zrywalności lokat stałoprocentowych objętych strategią zabezpieczającą przy zmianie stóp procentowych,
 które powodują określoną zmianę wyniku Banku,
- Testy Nadzorcze bazujące na projektach rozporządzeń dotyczących regulacyjnych standardów technicznych określających nadzorcze scenariusze szoku, prezentowane są w tabeli EU IRRBB1.

Stosowane do wyliczenia miary wrażliwości dochodu odsetkowego scenariusze obejmują zmianę stóp o: +/-25 p.b., +/-100 p.b., +/-200 p.b. oraz +/-400 p.b. Wrażliwość dochodu odsetkowego liczona jest w horyzoncie 1 roku, 2 lat i 3 lat.

Mając na uwadze określony cel zarządzania ryzykiem stopy procentowej, Grupa Kapitałowa Banku ogranicza zarówno wrażliwość dochodu odsetkowego jak i wrażliwość wartości ekonomicznej do akceptowalnego poziomu, zdefiniowanego w formie strategicznych limitów tolerancji (apetyt na ryzyko). W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, Bank cyklicznie dokonuje prognozy bilansu i miar ryzyka, biorąc pod uwagę zmiany w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, a także rozwój działalności biznesowej. W ramach ww. procesu planuje się transakcje zabezpieczające IRS / CIRS zgodnie z zatwierdzonymi przez Zarząd Banku strategiami zabezpieczającymi przyszłe przepływy pieniężne lub zmiany wartości godziwej, mając na uwadze przyjęty apetyt na ryzyko i możliwy wpływ na poszczególne linie wynikowe. Skutki finansowe stosowania transakcji zabezpieczających uzależnione są od kształtowania się krzywej dochodowości, a tym samym od stóp procentowych po których zawierane są transakcje IRS / CIRS.

Wrażliwość dochodu odsetkowego w portfelu bankowym Grupy Kapitałowej Banku na skokowe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b. w horyzoncie jednego roku we wszystkich walutach przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2.23 Wrażliwość dochodu odsetkowego w portfelu bankowym Grupy Kapitałowej

NAZWA MIARY	31.12.2023	31.12.2022
Wrażliwość dochodu odsetkowego (mln PLN)	- 1 011	- 765

Wrażliwość wartości ekonomicznej odzwierciedla zmianę wartości godziwej pozycji w portfelu w efekcie równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 100 p.b. w górę lub w dół (bardziej niekorzystny z wymienionych scenariuszy).

Poniższa tabela przedstawia miarę wrażliwości wartości ekonomicznej (stress-test) portfela bankowego Grupy Kapitałowej Banku we wszystkich walutach na 31 grudnia 2023 roku oraz na 31 grudnia 2022 roku:

Tabela 2.24 Wrażliwość wartości ekonomicznej portfela bankowego Grupy Kapitałowej

NAZWA MIARY	31.12.2023	31.12.2022
Wrażliwość wartości ekonomicznej (mln PLN)	- 1 543	- 893

Tabela 2.25 Informacje ilościowe na temat ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej [Wzór EU IRRBB1]

Scenariusze wstrząsów stosowane do celów nadzorczych ¹	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
	Zmiany w bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału		Zmiany w wyniku odsetkowym netto ²	
Równoległy wzrost szoku	- 3 788	- 2 055	890	543
Równoległy spadek szoku	2 190	1 048	- 2 409	- 1 341
Spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych (ang. steepener)	589	450		
Wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych (ang. flattener)	- 1 884	- 1 307		
Wzrost stóp krótkoterminowych	- 3 099	- 1 926		
Spadek stóp krótkoterminowych	1 653	977		

¹ Wyniki analizy stress-testowej prezentowane są wyłącznie dla walut stanowiących co najmniej 5% łącznych aktywów finansowych w portfelu bankowym; zgodnie z projektami rozporządzeń dotyczących regulacyjnych standardów technicznych (RTS) określających nadzorcze scenariusze szoku.

² W przypadku miary wrażliwości dochodu odsetkowego zaprezentowano równoległy wzrost/spadek szoku zgodnie z projektami RTS określającymi nadzorcze scenariusze szoku, na bazie aktualnie dostępnych interpretacji zapisów RTS wydanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (w tym także za 31.12.2022 r.).

Głównym zastosowaniem szacowanych szokowych zmian wrażliwości wartości ekonomicznej oraz wyniku odsetkowego jest określenie potencjalnego wpływu zmian stóp procentowych na kapitał Banku oraz osiągnięty dochód odsetkowy. Wyniki przedmiotowych scenariuszy pokazują, że wynik odsetkowy Banku jest wrażliwy na spadek stóp procentowych, natomiast wartość ekonomiczna kapitału spadłaby, przy zakładanym wzroście stóp procentowych.

Według stanu na koniec 2023 r. na potrzeby modelowania średnich terminów przeszacowania depozytów o nieustalonym terminie zapadalności, Bank wykorzystywał wewnętrzną metodykę wyznaczania portfeli replikujących ryzyko stopy procentowej, bazującą na agregacji produktów z uwzględnieniem m.in. typu produktu oraz strategii kształtowania ich oprocentowania. Struktura przepływów poszczególnych agregatów zakładała podział na część niestabilną oraz część stabilną (dla pasywów), a w przypadku aktywów na całość salda podzielonego, zgodnie z wyznaczoną wewnątrz strukturą portfela replikującego na instrumenty o różnych terminach zapadalności.

Celem oszacowania odsetka kredytów spłaconych przedterminowo, Bank według stanu na koniec 2023 r. wykorzystywał dane historyczne dotyczące odsetka odnotowanych nadpłat dokonanych przez klientów.

Na koniec 2023 r. Grupa Kapitałowa odnotowała wyższą wartość zarówno wrażliwości wartości ekonomicznej, jak i wrażliwości dochodu odsetkowego względem końca 2022 r. Wyższa wrażliwość wartości ekonomicznej wynika przede wszystkim z dokonywanych zakupów stałoprocentowych obligacji skarbowych oraz wyższego udziału kredytów o (okresowo) stałej stopie procentowej, natomiast wyższa wrażliwość dochodu odsetkowego jest wynikiem wzrostu salda na krótkoterminowych aktywach, dla których wykazywana jest większa wrażliwość w scenariuszu spadku stóp procentowych, niż dla salda rachunków bieżących.

Tabela 2.26 Średni i najdłuższy termin zapadalności po przeszacowaniu przypisany depozytom o nieustalonym terminie zapadalności

Produkt	31.12.2023	
	Średni termin (w latach)	Termin maksymalny (w latach)
Rachunki bieżące klientów detalicznych	2,93	10
Rachunki oszczędnościowe klientów detalicznych	0,43	10
Rachunki bieżące klientów MŚP	1,32	4
Rachunki bieżące klientów korpopracyjnych	0,12	1

Portfel handlowy

Bank w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym stosuje miarę wartości zagrożonej VaR.

IR VaR w portfelu handlowym Banku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2.27 Miara VaR w portfelu handlowym Banku

	31.12.2023	31.12.2022
VaR 10 - dniowy przy poziomie ufności 99% (mIn PLN) ¹ :		
Wartość średnia	59	37
Wartość maksymalna	133	86
Wartość na koniec okresu	42	56

¹ W związku z charakterem działalności spółek Grupy Kapitałowej miara wartości zagrożonej prezentowana jest dla portfela handlowego Banku.

2.6.4 Raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne i kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko stopy procentowej oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Pomiar narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej dokonywany jest w trybie dziennym a zakres raportów dostosowany jest do częstotliwości i odbiorców raportów. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd, Komitet ds. Ryzyka oraz Rada Nadzorcza.

2.6.5 Działania zarządcze dotyczące ryzyka stopy procentowej

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Grupie Kapitałowej Banku należą:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- 3) określanie charakterystyk oraz poziomu narażenia poszczególnych produktów na ryzyko stopy procentowej,
- 4) określenie dopuszczalnych typów transakcji opartych na stopie procentowej.

W Grupie Kapitałowej Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej, m.in. na wrażliwość dochodu odsetkowego, na wrażliwość wartości ekonomicznej, a także limity i wartości progowe strat oraz limity instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez te podmioty, dla których ryzyko stopy procentowej jest istotne. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych przez Bank.

Akceptowalny poziom ryzyka zarówno na poziomie Banku jak i Grupy Kapitałowej Banku określany jest w ramach Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A..

Bank co najmniej raz do roku przeprowadza przegląd procesu zarządzania ryzykiem w celu weryfikacji spójności procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej z procesem zarządzania pozostałymi ryzykami, wymogami regulacyjnymi oraz ze stopniem dopasowania do skali i złożoności ryzyka stopy

procentowej na jakie narażony jest Bank, co zapewnia utrzymanie stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i środków ograniczających ryzyko. Dodatkowo skuteczność procesu zarządzania ryzykiem jest stale monitorowana w ramach raportów określonych w niniejszym rozdziale.

W Banku funkcjonuje Departament Walidacji, który odpowiada za okresowe przeprowadzanie walidacji modeli, celem dokonania niezależnej oceny stopnia realizacji przez model potrzeb biznesowych oraz Departament Audytu Wewnętrznego, którego celem jest dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Częstotliwość oraz sposób przeprowadzania walidacji i audytów określają odpowiednie przepisy wewnętrzne.

2.7 Ryzyko walutowe

2.7.1 Wstęp

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych. Akceptowalny poziom ryzyka zarówno dla Banku, jak i Grupy Kapitałowej Banku określany jest w ramach wprowadzonej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.

Ogólna struktura zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem walutowym, zawarta jest w rozdziale 2.1 niniejszego Raportu. Zgodnie z obowiązującymi w Banku, wprowadzonymi przez Zarząd, Zasadami zarządzania ryzykiem walutowym, pozycja walutowa generowana z działalności bankowej (np. spłata przez klienta zaciągniętego kredytu walutowego w PLN, przewalutowanie kredytu) jest codziennie przenoszona do Departamentu Skarbu. Oznacza to, że pozycja walutowa Banku na koniec dnia może się składać wyłącznie z wygenerowanej w tym dniu niedomkniętej pozycji w działalności bankowej oraz ograniczonej limitami pozycji walutowej pochodzącej z działalności handlowej, co powoduje, że narażenie Banku na ryzyko walutowe jest umiarkowane, czyli najniższe wg skali oceny ryzyka wykorzystywanej przez Bank.

2.7.2 Identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka walutowego

Identyfikacja ryzyka walutowego polega na identyfikacji aktualnych i potencjalnych jego źródeł oraz na szacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na działalność Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Proces oraz organizacja zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej Banku są zgodne z zasadami opisanymi w rozdziale 2.1 niniejszego Raportu.

Proces zarządzania ryzykiem walutowym jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania tym ryzykiem. Rada Nadzorcza zatwierdza także raporty potwierdzające zgodność pomiędzy profilem ryzyka walutowego a tolerancją na ryzyko walutowe określoną na poziomie Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku. Zarząd odpowiada za zarządzanie ryzykiem walutowym Banku, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym. Zarząd uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym.

Strategia zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. określa akceptowalny poziom ryzyka walutowego zarówno w Banku jak i Grupie Kapitałowej Banku oraz określa zasady zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej Banku.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem zarządzania ryzykiem walutowym w poszczególnych podmiotach zależnych Grupy Kapitałowej Banku. W ramach nadzoru Bank wpływa na metody zarządzania ryzykiem walutowym w tych podmiotach oraz wspiera ich rozwój. Bank uwzględni także poziom ryzyka walutowego w działalności poszczególnych podmiotów w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka walutowego na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

W celu określenia poziomu ryzyka walutowego Bank wykorzystuje model wartości zagrożonej (VaR) oraz analizy szokowe.

Analizy szokowe (*stress-testy*, *crash-testy*) dla ryzyka walutowego służą do oszacowania potencjalnej straty z zajętych pozycji walutowych w przypadku wystąpienia nadzwyczajnej sytuacji na rynku walutowym, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych. Dodatkowo Bank stosuje analizy szokowe w postaci odwróconego *stress-testu* z tytułu ryzyka walutowego.

W Banku przeprowadzane są analizy *stress-testowe*, analizy *crash-testowe* oraz analizy odwróconych *stress-testów* z wykorzystaniem następujących scenariuszy zmian kursów walutowych:

- 1) scenariusze hipotetyczne – w których przyjmuje się hipotetyczną aprecjację lub deprecjację kursów walutowych (10-procentową dla *stress-testów* oraz 30-procentową dla *crash-testów*),
- 2) scenariusze historyczne – scenariusze zachowań kursów walutowych zaobserwowane w przeszłości,
- 3) odwrócone *stress-testy* – badające potencjalne zmiany kursów walutowych skutkujące stratą Banku na określonym poziomie funduszy własnych Banku.

2.7.3 Kontrola ryzyka walutowego

Głównym narzędziem kontrolowania ryzyka walutowego zarówno na poziomie Banku jak i Grupy Kapitałowej Banku są ustalone strategiczne limity tolerancji na ryzyko walutowe oraz wprowadzane przez KZAP limity określające dopuszczalne narażenie poszczególnych portfeli Banku na ryzyko walutowe.

W Grupie Kapitałowej Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko walutowe m.in. na pozycje walutowe, wartość zagrożoną obliczaną w horyzoncie 10-dniowym oraz stratę na rynku walutowym.

2.7.4 Monitorowanie ryzyka walutowego

W 2023 roku ryzyko walutowe Grupy Kapitałowej Banku kształtowało się na umiarkowanym poziomie, czyli najniższym wg skali oceny ryzyka wykorzystywanej przez Bank, gdyż Bank, co do zasady, prowadzi politykę ograniczania pozycji w walutach głównych, tj. EUR, USD, CHF i GBP.

VaR i analiza testów warunków skrajnych aktywów finansowych Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku (łącznie dla wszystkich walut) narażonych na ryzyko walutowe według stanu na 31 grudnia 2023 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2022 roku przedstawiały się następująco:

Tabela 2.28 Wrażliwość aktywów finansowych narażonych na ryzyko walutowe¹

	31.12.2023	31.12.2022
VaR 10-dniowy przy poziomie ufności 99% (mln PLN) ²	3	128
Zmiana kursu CHF względem PLN o 10% (test warunków skrajnych) ³	- 2	- 162
Zmiana kursu EUR względem PLN o 10% (test warunków skrajnych) ³	32	12
Zmiana wszystkich kursów walut obcych względem PLN o 10% (test warunków skrajnych)	- 8	- 104

¹ Pozycje nie uwzględniają pozycji strukturalnych w UAH (602,2 mln PLN), na które Bank uzyskał zgodę KNF na wyłączenie z wyznaczania pozycji walutowych, nie wpływające na wynik Banku.

² W związku z charakterem działalności spółek Grupy Kapitałowej miara wartości zagrożonej prezentowana jest dla Banku.

³ Scenariusze stress-testowe zakładają aprecjację lub deprecjację PLN wobec poszczególnych walut obcych; w zależności od tego, która zmiana wygeneruje większą stratę.

Podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej, biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Bank nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Podmioty te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK S.A., jej wartość według stanu na 31 grudnia 2023 roku wyniosła 0,3 mln PLN, a według stanu na 31 grudnia 2022 roku 0,2 mln PLN.

2.7.5 Raportowanie ryzyka walutowego

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne i kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd, Komitet ds. Ryzyka oraz Rada Nadzorcza.

2.7.6 Działania zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie Kapitałowej Banku są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- 3) określenie dopuszczalnych typów transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

Metody zarządzania ryzykiem walutowym w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne wprowadzane przez te podmioty, dla których ryzyko walutowe jest istotne. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych przez Bank.

Akceptowalny poziom ryzyka walutowego zarówno na poziomie Banku jak i Grupy Kapitałowej Banku określany jest w ramach Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.

Bank co najmniej raz do roku przeprowadza przegląd procesu zarządzania ryzykiem w celu weryfikacji spójności procesu zarządzania ryzykiem walutowym z procesem zarządzania pozostałymi ryzykami, wymogami regulacyjnymi oraz ze stopniem dopasowania do skali i złożoności ryzyka walutowego na jakie narażony jest Bank, co zapewnia utrzymanie stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i środków ograniczających ryzyko. Dodatkowo skuteczność procesu zarządzania ryzykiem jest stale monitorowana w ramach raportów określonych w rozdziale 2.7.5 niniejszego Raportu.

2.8 Ryzyko płynności, w tym ryzyko finansowania

2.8.1 Wstęp

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury bilansu, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie, poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych, niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank zarządza również:

- 1) ryzykiem finansowania, które uwzględnia ryzyko utraty posiadanych źródeł finansowania oraz braku możliwości odnowienia wymagalnych środków finansowania lub utraty dostępu do nowych źródeł finansowania,
- 2) ryzykiem płynności produktu, w celu oszacowania którego, określa koszt upłynienia płynnych papierów wartościowych, który następnie jest wykorzystywany w głównych miarach ryzyka płynności, testach warunków skrajnych oraz w ramach systemu wewnętrznych cen transferowych w Banku.

Proces oraz organizacja zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Kapitałowej Banku są zgodne z zasadami opisanymi w rozdziale 2.1 niniejszego Raportu.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. Rada Nadzorcza zatwierdza także raporty potwierdzające zgodność pomiędzy profilem ryzyka płynności a tolerancją na ryzyko płynności określoną na poziomie Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku. Zarząd odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności Banku, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. Zarząd uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem płynności.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności, Bank opracowuje wielostopniowe plany działania w celu utrzymania płynności. W ich ramach opracowywane są Płynnościowe Plany Awaryjne, określające wielowymiarowy proces postępowania na wypadek zaistnienia niekorzystnych zdarzeń, które prowadzą do uruchomienia działań naprawczych (m.in. możliwość uzyskania wsparcia finansowego od Narodowego Banku Polskiego w ramach dostępnych kredytów refinansowych). Zakres i tryb podejmowanych działań kontrolowany jest przez właściwą Grupę Zarządczą, której celem jest przywrócenie poziomu płynności powyżej określonych przez Bank progów. Proces realizowany jest pod kontrolą odpowiednich Członków Zarządu, a o całości prac od momentu

uruchomienia Płynnościowych Planów Awaryjnych informowana jest Rada Nadzorcza Banku oraz Urząd Komisji Nadzoru Finansowego. Działania oraz tryb postępowania podlegają cyklicznej weryfikacji pod kątem ich skuteczności i możliwości ich podjęcia.

Strategia zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. określa akceptowalny poziom ryzyka płynności zarówno w Banku jak i Grupie Kapitałowej Banku oraz określa zasady zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Kapitałowej Banku.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem zarządzania ryzykiem płynności w poszczególnych podmiotach zależnych Grupy Kapitałowej Banku. W ramach nadzoru, Bank wpływa na metody zarządzania ryzykiem płynności w tych podmiotach oraz wspiera ich rozwój. Bank uwzględnia także poziom ryzyka płynności w działalności poszczególnych podmiotów w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka płynności na poziomie Grupy Kapitałowej Banku.

Funkcje skarbowe oraz zarządzania ryzykiem płynności są w Banku rozdzielone pomiędzy Obszar Klienta Strategicznego i Bankowości Inwestycyjnej a Obszar Zarządzania Ryzykiem, natomiast w ramach poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku są scentralizowane. Wewnętrzny transfer płynności w ramach Grupy Kapitałowej Banku ograniczany jest do poziomu zgłaszanego zapotrzebowania na finansowanie oraz przyznanego limitów. Bank dokonuje również sprzedaży wybranej części portfela kredytów mieszkaniowych PKO Bankowi Hipotecznemu, w ramach której PKO Bank Hipoteczny przeprowadza emisję długoterminowych listów zastawnych w walutach PLN i EUR, których zabezpieczeniem są wyżej wspomniane wierzytelności.

Grupa Kapitałowa Banku, posiada różnego rodzaju długoterminowe źródła zewnętrznego finansowania, w ramach których należy wymienić kredyty pozyskane od międzynarodowych instytucji finansowych, emisje obligacji w ramach Programu Emisji Obligacji Własnych PKO Banku Polskiego S.A. na rynku krajowym oraz programu Euro Medium Term Notes (EMTN) na rynku zagranicznym, a także emisje listów zastawnych przez PKO Bank Hipoteczny S.A.

2.8.2 Identyfikacja pomiar i ocena ryzyka płynności

Identyfikacja ryzyka płynności polega na identyfikacji aktualnych i potencjalnych jego źródeł oraz na szacowaniu istotności jego potencjalnego wpływu na działalność Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Podstawą polityki Grupy Kapitałowej Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie odpowiedniego poziomu nadwyżki płynności oraz nadzorczych i wewnętrznych miar ryzyka płynności i finansowania, poprzez wzrost portfela płynnych papierów wartościowych oraz stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

W Grupie Kapitałowej Banku wykorzystywane są m.in. następujące miary ryzyka płynności:

- 1) kontraktowa luka płynności – zestawienie wszystkich pozycji bilansu ze względu na ich umowy termin zapadalności i wymagalności,
- 2) urealniona luka płynności – zestawienie poszczególnych kategorii bilansu ze względu na ich urealniony termin zapadalności lub wymagalności,
- 3) wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR) – miara, która określa relację płynnych aktywów wysokiej jakości do wypływów netto w horyzoncie 30 dni w warunkach skrajnych (europejska miara nadzorcza),
- 4) wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania netto (NSFR) – miara, która określa relację pozycji zapewniających stabilne finansowanie do pozycji wymagających stabilnego finansowania (europejska miara nadzorcza),
- 5) nadwyżka płynności – miara określająca zdolność Banku do utrzymania płynności w każdym dniu w trakcie okresu zwanego „horyzontem przeżycia”, w warunkach skrajnych, uwzględniających scenariusze o różnym stopniu dotkliwości i prawdopodobieństwa,
- 6) rezerwa płynności – różnica pomiędzy najbardziej płynnymi aktywami, a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym okresie,
- 7) wskaźnik relacji stabilnych środków finansowania do aktywów niepłynnych – relacja stanu stabilnej bazy depozytowej, funduszy własnych oraz stabilnych rynkowych źródeł finansowania do kredytów, aktywów trwałych oraz niepłynnych papierów wartościowych,
- 8) wskaźnik koncentracji długoterminowych rynkowych źródeł finansowania – relacja długoterminowych źródeł finansowania, grupowanych łącznie według zdefiniowanego okresu wymagalności, do bazy depozytowej i wszystkich długoterminowych źródeł finansowania,
- 9) miary stabilności portfela depozytów i kredytów,
- 10) wskaźniki wczesnego ostrzegania – monitorowanie ich poziomu ma na celu wczesne wykrycie niekorzystnych zjawisk mogących mieć negatywny wpływ na sytuację płynnościową Banku lub sektora finansowego, (których przekroczenie uruchamia płynnościowe plany awaryjne),
- 11) testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

Podstawowym celem przeprowadzania testów warunków skrajnych (stress-testu) w ramach zarządzania ryzykiem płynności jest zidentyfikowanie i określenie czynników stanowiących największe zagrożenie prowadzące do ograniczenia płynności Banku oraz ich wpływu na płynność Banku, gdyby doszło do ich materializacji.

W Banku w pomiarze ryzyka płynności wykorzystywane są następujące rodzaje scenariuszy:

- 1) scenariusz horyzontu przeżycia Banku w warunkach skrajnych,
- 2) scenariusze masowego wycofywania depozytów przez klientów niefinansowych,
- 3) scenariusze wrażliwości wpływów i wypływów na zmianę warunków rynkowych,
- 4) scenariusze oddziaływania skrajnych warunków rynkowych na oczekiwane straty na portfelu kredytów mieszkaniowych,
- 5) scenariusze prognozowanego ryzyka płynności w warunkach szokowych,
- 6) scenariusze dotyczące dodatkowego zabezpieczenia zawartych instrumentów pochodnych na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku,
- 7) stress testy dotyczące płynności śróddziennej,
- 8) stress-testy odwrócone.

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są w szczególności w:

- 1) monitorowaniu ekspozycji Banku na ryzyko płynności w warunkach skrajnych,
- 2) procesie ustalania limitów i wartości progowych nałożonych na miary ryzyka płynności,
- 3) kontrolowaniu utrzymania nadwyżki płynności, w każdym dniu w trakcie okresu zwanego „horyzontem przeżycia”,
- 4) procesie planowania finansowego w Banku,
- 5) określaniu symptomów uruchamiających płynnościowe plany awaryjne Banku,
- 6) określaniu poziomów wskaźników powodujących uruchomienie Planu Naprawy.

2.8.3 Kontrola ryzyka płynności

Kontrola ryzyka płynności obejmuje ustalanie dostosowanych do skali oraz złożoności Banku i Grupy Kapitałowej Banku, limitów strategicznych tolerancji na ryzyko płynności, limitów i wartości progowych określających akceptowalny poziom narażenia podmiotów Grupy Kapitałowej Banku na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

2.8.4 Monitorowanie ryzyka płynności

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają zestawienie zapadających aktywów i wymagalnych zobowiązań oraz dodatkowo zostały urealnione w zakresie niektórych pozycji bilansowych oraz pozabilansowych w celu właściwego zobrazowania pozycji płynnościowej Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej Banku.

Najważniejsze urealnienia dotyczą:

- 1) osadu depozytów (z wyłączeniem rynku międzybankowego) i ich wymagalności – depozyty klientów (rachunki bieżące, konta oszczędnościowe oraz depozyty terminowe) zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych uwzględniając ich stabilność (utrzymywanie się odpowiedniego poziomu salda lub odnawialność po terminie wymagalności),
- 2) kredytów w rachunkach bieżących oraz kart kredytowych i ich zapadalności – oczekiwane przepływy, dotyczące spłat kredytów w rachunkach bieżących i kredytów kartowych oraz realizacji zobowiązań pozabilansowych dotyczących tych produktów zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych, uwzględniających spłacalność i odnawialność tych kredytów,
- 3) kredytów ratalnych – oczekiwane przepływy z tytułu przedpłat kredytów zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych,
- 4) płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności – oczekiwane przepływy zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych, zgodnie z możliwym terminem ich upływnienia (zastawu, sprzedaży),
- 5) transakcji zabezpieczających złożonych w związku z realizacją umów CSA – spodziewane wpływy bądź wypływy zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych, zgodnie z szacowaną wartością lokat do złożenia przez Bank lub depozytów należnych Bankowi,
- 6) rynkowych źródeł finansowania – oczekiwane przepływy zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów, zgodnie z planowanym odnowieniem zapadających rynkowych źródeł finansowania,
- 7) udzielonych oraz otrzymanych zobowiązań pozabilansowych – oczekiwane przepływy zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów, zgodnie z szacowanym terminem i stopniem wykorzystania zobowiązań pozabilansowych (w szczególności przyznanych kredytów).

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące luki okresowej oraz skumulowanej luki okresowej Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, według stanu na 31 grudnia 2023 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Tabela 2.29 Urealniona luka płynności* - aktywa i zobowiązania bilansowe i pozabilansowe

31.12.2023	a'vista	0-1 miesiąc	1-3 miesiące	3-6 miesiące	6-12 miesiące	1-2 lata	2-5 lat	powyżej 5 lat
PKO Bank Polski SA								
Luka okresowa	7 347	126 453	- 17 528	2 600	- 11 930	12 305	25 610	- 144 857
Luka skumulowana	7 347	133 800	116 272	118 872	106 943	119 248	144 857	-
Podmioty Grupy Kapitałowej Banku								
Luka okresowa	1 118	1 809	2 251	- 275	- 3 202	979	151	- 2 832
Luka skumulowana	1 118	2 927	5 178	4 904	1 701	2 680	2 832	-
Razem - Luka okresowa	8 465	128 262	- 15 277	2 326	- 15 132	13 284	25 761	- 147 689
Razem - Luka skumulowana	8 465	136 727	121 450	123 776	108 644	121 928	147 689	-

31.12.2022	a'vista	0-1 miesiąc	1-3 miesiące	3-6 miesiące	6-12 miesiące	1-2 lata	2-5 lat	powyżej 5 lat
PKO Bank Polski SA								
Luka okresowa	8 548	67 153	- 10 815	- 2 012	- 350	24 862	23 609	- 110 995
Luka skumulowana	8 548	75 701	64 886	62 874	62 524	87 386	110 995	-
Podmioty Grupy Kapitałowej Banku								
Luka okresowa	852	2 296	2 392	1 436	35	- 4 106	1 438	- 4 343
Luka skumulowana	852	3 148	5 540	6 976	7 011	2 905	4 343	-
Razem - Luka okresowa	9 400	69 449	- 8 423	- 576	- 316	20 756	25 047	- 115 337
Razem - Luka skumulowana	9 400	78 849	70 426	69 850	69 534	90 291	115 337	-

* Wyznaczona jako suma urealnionej luki płynności PKO Banku Polskiego SA, PKO Banku Hipotecznego, PKO Leasingu SA, PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń SA i KREDOBANK oraz kontraktowej luki płynności pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Banku.

We wszystkich przedziałach urealniona skumulowana luka płynności Grupy Kapitałowej Banku wykazywała wartości dodatnie. Oznacza to skumulowaną nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia nadwyżkę płynności Banku według stanu na 31 grudnia 2023 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Tabela 2.30 Nadwyżka płynności Banku

MIARA	31.12.2023	31.12.2022
Nadwyżka płynności w horyzoncie do 30 dni	55 972	26 157

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Bank utrzymuje wysoki, bezpieczny poziom nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, które stanowią zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy skrajnych płynności (nadwyżka płynności). Do aktywów łatwo zbywalnych zaliczane są: gotówka (pomniejszona o minimalny stan utrzymywany w bankomatach i oddziałach Banku), środki na rachunkach nostro (z wyłączeniem średniego poziomu rezerwy obowiązkowej), lokaty międzybankowe ulokowane w innych bankach oraz płynne papiery wartościowe.

Tabela 2.31 Pozycje nadwyżki płynności dotyczące aktywów płynnych w Banku

POZYCJA	31.12.2023	31.12.2022
Gotówka	4 219	3 934
Rachunki nostro i lokaty	6 552	5 483
Bony i obligacje skarbowe	103 207	78 871
Bony pieniężne	28 974	-
Inne płynne papiery wartościowe	29 369	27 408

Poniższa tabela przedstawia nadzorcze miary płynności Grupy Kapitałowej Banku według stanu na 31 grudnia 2023 roku oraz według stanu na 31 grudnia 2022 roku.

Tabela 2.32 Nadzorcze miary płynności

Miara	31.12.2023	31.12.2022
LCR	243%	169%
NSFR	157%	132%

W okresie od 31 grudnia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych.

Struktura źródeł finansowania Banku została opisana w rocznym sprawozdaniu finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku (nota 63. Zarządzanie ryzykiem płynności). Bank stosuje strategię polegającą na wykorzystaniu jako podstawowego źródła finansowania we wszystkich walutach stabilnej części bazy depozytowej. Istotny udział w finansowaniu Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku (w szczególności w przypadku walut obcych) stanowią także emisje obligacji denominowanych w EUR i PLN oraz listów zastawnych denominowanych w EUR i PLN. Nadwyżki finansowania pozyskanego z rynku w danej walucie (emisje papierów wartościowych) wykorzystywane są do zarządzania walutowymi potrzebami płynnościowymi Banku przy zastosowaniu transakcji pochodnych (przede wszystkim CIRS, FX swap).

Tabela 2.33 Informacje ilościowe na temat wskaźnika pokrycia wypływów netto [Wzór EU LIQ1]

	a		b		c		d		e		f		g		h	
	31.12.2023	30.09.2023	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2023	30.09.2023	31.03.2023	31.12.2022
EU 1a	Koniec kwartału															
EU 1b	Liczba punktów danych użyta do obliczenia średnich wartości															
	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI																
1	Całkowite aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA)															
					136 709	123 560	115 038	107 117								
ŚRODKI PIENIĘŻNE - WYPŁYWY																
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:															
3	271 908	260 776	248 059	236 064	20 728	19 978	19 011	17 958								
4	192 611	183 749	174 759	167 732	9 631	9 187	8 738	8 387								
5	79 271	76 999	73 270	68 300	11 071	10 763	10 244	9 541								
6	96 839	95 948	99 836	103 671	33 445	33 112	35 199	37 542								
7	27 491	27 147	26 920	27 339	6 566	6 492	6 444	6 553								
8	68 346	67 229	71 895	75 090	25 877	25 549	27 734	29 746								
9	1 002	1 072	1 021	1 243	1 002	1 072	1 021	1 243								
10	Zabezpieczone finansowanie na rynku międzybankowym															
					-	-	-	-								
11	85 894	83 177	80 225	77 614	16 518	16 447	16 313	16 159								
12	Wymogi dodatkowe															
					6 402	6 690	7 032	7 226	6 402	6 690	7 032	7 226				
13	Wpływy związane z ekspozycjami z tytułu instrumentów pochodnych i inne wymogi dotyczące zabezpieczenia															
					-	-	-	-								
14	Wpływy związane ze stratą środków z tytułu produktów dłużnych															
					79 492	76 487	73 193	70 387	10 115	9 757	9 281	8 933				
15	Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności															
					3 536	3 548	5 148	6 170	2 735	2 792	4 156	4 723				
16	Inne zobowiązania umowne w zakresie finansowania															
					6 808	6 351	5 523	4 408	2 806	2 797	2 667	2 227				
17	Inne zobowiązania warunkowe w zakresie finansowania															
18	CAŁKOWITE WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH															
					76 232	75 126	77 346	78 610	76 232	75 126	77 346	78 610				
ŚRODKI PIENIĘŻNE - WPEŁNY																
19	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. transakcje z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu)															
					1 400	1 336	1 281	456	84	83	79	27				
20	Wpływy z tytułu ekspozycji w pełni obsługiwanych															
					13 421	13 502	12 646	11 661	11 935	12 057	11 186	10 203				
21	Inne wpływy środków pieniężnych															
					1 832	1 797	2 316	3 096	1 832	1 797	2 316	3 096				
EU-19a	(Różnica między całkowitą ważoną kwotą wpływów a całkowitą ważoną kwotą wypływów wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których istnieje ograniczenia transferu, lub które są denominowane w walutach niewymienialnych)															
									-	-	-	-				
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanej wyspecjalizowanej instytucji kredytowej)															
									-	-	-	-				
20	CAŁKOWITE WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH															
					16 653	16 635	16 243	15 213	13 852	13 937	13 580	13 326				
EU-20a	Wpływy całkowicie wyłączone															
					-	-	-	-	-	-	-	-				
EU-20b	Wpływy podlegające ograniczeniu w wysokości 90 %															
					-	-	-	-	-	-	-	-				
EU-20c	Wpływy podlegające ograniczeniu w wysokości 75 %															
					16 653	16 635	16 243	15 213	13 852	13 937	13 580	13 326				
WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM																
EU-21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI															
									136 709	123 560	115 038	107 117				
22	CAŁKOWITE WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO															
					62 380	61 189	63 766	65 284	62 380	61 189	63 766	65 284				
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO															
					218,7%	201,9%	181,4%	165,2%	218,7%	201,9%	181,4%	165,2%				

Wskaźnik pokrycia wpływów netto wyznaczony jest jednostkowo przez każdy podmiot Grupy Kapitałowej Banku objęty wymogiem wyznaczania tego wskaźnika oraz na poziomie skonsolidowanym.

Wskaźnik LCR według stanu na 31 grudnia 2023 r. utrzymuje się istotnie powyżej limitu nadzorczego oraz wewnętrznych limitów i wartości progowych. W porównaniu do 31 grudnia 2022 r. wartość wskaźnika wzrosła o ok. 74,3 p.p., głównie w wyniku wzrostu depozytów detalicznych o ok. 42,9 mld PLN,

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

depozytów korporacyjnych o ok. 16,8 mld PLN oraz emisji obligacji własnych w kwocie 750 mln EUR, przy jednoczesnym wzroście kredytów brutto o ok. 12,5 mld PLN oraz wzroście depozytów finansowych o ok. 0,8 mld PLN. Aktywa płynne Grupy Kapitałowej zwiększyły się w tym okresie o ok. 61,4 mld PLN.

Bank utrzymuje wysoki, bezpieczny poziom nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, które stanowią zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy skrajnych płynności (nadwyżka płynności). Do aktywów łatwo zbywalnych zaliczane są: gotówka (pomniejszona o minimalny stan utrzymywany w bankomatach i oddziałach Banku), środki na rachunkach nostro (z wyłączeniem średniego poziomu wymaganej rezerwy obowiązkowej), lokaty międzybankowe ulokowane w innych bankach oraz płynne papiery wartościowe.

Według stanu na koniec grudnia 2023 roku wypływy z tytułu instrumentów pochodnych wyznaczone zgodnie z Rozporządzeniem CRR wynosiły ok. 1,3 mld PLN, natomiast wpływ scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na instrumenty pochodne, transakcje finansowania oraz inne umowy stanowił ok. 1,0% całkowitej nieważonej wartości wypływów ujmowanych we wskaźniku pokrycia wypływów netto.

Według stanu na koniec grudnia 2023 roku Grupa Kapitałowa Banku posiadała 2 waluty, dla których stosunek wartości zobowiązań w danej walucie do łącznej wartości zobowiązań we wszystkich walutach wynosił co najmniej 5%: PLN oraz EUR. Grupa Kapitałowa Banku posiadała wskaźnik LCR powyżej 100% dla wszystkich walut łącznie oraz dla waluty PLN.

Tabela 2.34 Wskaźnik stabilnego finansowania netto [Wzór EU LIQ2]

		31.12.2023				
		a	b	c	d	e
		Wartość nieważona według rezydualnego terminu zapadalności				Wartość ważona
		Brak terminu zapadalności	< 6 miesięcy	6 miesięcy do < 1 rok	≥ 1 rok	
Pozycje dostępnego stabilnego finansowania						
1	Pozycje i instrumenty kapitałowe	46 294	-	-	2 080	48 373
2	Fundusze własne	46 294	-	-	2 080	48 373
3	Inne instrumenty kapitałowe	-	-	-	-	-
4	Depozyty detaliczne	-	289 423	-	-	270 804
5	Stabilne depozyty	-	206 467	-	-	196 143
6	Mniej stabilne depozyty	-	82 956	-	-	74 661
7	Finansowanie na rynku hurtowym	-	119 794	2 825	9 292	65 067
8	Depozyty operacyjne	-	39 099	-	-	19 549
9	Pozostałe finansowanie na rynku hurtowym	-	80 695	2 825	9 292	45 518
10	Zobowiązania współzależne	-	-	-	-	-
11	Pozostałe zobowiązania:	-	4 491	3 912	6 804	8 760
12	Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych w ramach wskaźnika stabilnego finansowania netto	-	-	-	-	-
13	Wszystkie pozostałe zobowiązania i instrumenty kapitałowe nieujęte w powyższych kategoriach	-	4 491	3 912	6 804	8 760
14	Całkowite dostępne stabilne finansowanie	-	-	-	-	393 004
Pozycje wymaganego stabilnego finansowania						
15	Całkowite aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA)	-	-	-	-	1 692
EU-15a	Aktywa obciążone na rezydualny termin zapadalności wynoszący co najmniej jeden rok w puli aktywów stanowiących zabezpieczenie	-	102	80	4 803	4 237
16	Depozyty utrzymywane w innych instytucjach finansowych do celów operacyjnych	-	-	-	-	-
17	Obsługiwane kredyty i papiery wartościowe:	-	34 615	13 785	219 390	218 657
18	Obsługiwane transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych z klientami finansowymi zabezpieczone aktywami płynnymi wysokiej jakości poziomu 1 z zastosowaniem redukcji wartości równej 0 %	-	-	-	-	-
19	Obsługiwane transakcje finansowane z użyciem papierów wartościowych z klientem finansowym zabezpieczone innymi aktywami oraz pożyczkami i zaliczkami na rzecz instytucji finansowych	-	11 160	31	1	1 133
20	Obsługiwane kredyty udzielone niefinansowym klientom korporacyjnym, kredyty udzielone klientom detalicznym i małym przedsiębiorstwom oraz kredyty udzielone państwom i podmiotom sektora publicznego, w tym:	-	15 695	9 606	110 076	120 357
21	O wadze ryzyka nieprzekraczającej 35 % zgodnie z metodą standardową określoną w regulacjach Bazylea II	-	50	21	11 233	7 535
22	Obsługiwane kredyty hipoteczne, w tym:	-	3 364	2 751	92 719	77 734
23	O wadze ryzyka nieprzekraczającej 35 % zgodnie z metodą standardową określoną w regulacjach Bazylea II	-	1 330	1 045	59 992	44 815
24	Inne kredyty i papiery wartościowe, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania i które nie kwalifikują się jako HQLA, w tym giełdowe instrumenty kapitałowe i bilansowe produkty związane z finansowaniem handlu	-	4 396	1 396	16 593	19 434
25	Współzależne aktywa	-	-	-	-	-
26	Inne aktywa:	-	-	-	-	-
27	Towary będące przedmiotem fizycznego obrotu	-	-	-	-	-
28	Aktywa wniesione jako początkowy depozyt zabezpieczający w odniesieniu do kontraktów na instrumenty pochodne i wkłady do funduszy kontrahentów centralnych na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-	-	711	604
29	Aktywa z tytułu instrumentów pochodnych w ramach wskaźnika stabilnego finansowania netto	-	214	-	-	214
30	Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych w ramach wskaźnika stabilnego finansowania netto przed odliczeniem wniesionego zmiennego depozytu zabezpieczającego	-	6 538	-	-	327
31	Wszystkie pozostałe aktywa nieujęte w powyższych kategoriach	-	13 790	372	15 678	19 666
32	Pozycje pozabilansowe	-	20 092	18 119	54 328	5 572
33	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	-	-	-	-	250 969
34	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	-	-	-	-	156,6%

2.8.5 Raportowanie ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym, przy czym raporty miesięczne oraz kwartalne dotyczą także Grupy Kapitałowej Banku. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: KZAP, KR, Zarząd, Komitet ds. Ryzyka oraz Rada Nadzorcza.

2.8.6 Działania zarządcze dotyczące ryzyka płynności

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Kapitałowej Banku są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, w tym w szczególności płynnościowe plany awaryjne,
- 2) limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- 3) transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- 4) transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Metody zarządzania ryzykiem płynności w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez podmioty, dla których ryzyko płynności jest istotne. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych przez Bank.

Akceptowalny poziom ryzyka zarówno na poziomie Banku jak i Grupy Kapitałowej Banku określany jest w ramach Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.

Bank co najmniej raz do roku przeprowadza przegląd procesu zarządzania ryzykiem (z uwzględnieniem wytycznych ILAAP) w celu weryfikacji czy proces zarządzania ryzykiem płynności jest odpowiedni do skali i złożoności ryzyka płynności na jakie narażony jest Bank oraz spójny z procesem zarządzania pozostałymi ryzykami i wymogami regulacyjnym. Działanie to zapewnia utrzymanie stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i środków ograniczających ryzyko. Dodatkowo skuteczność procesu zarządzania ryzykiem jest stale monitorowana w ramach raportów określonych w rozdziale 2.8.5 niniejszego Raportu.

2.9 Ryzyko operacyjne

2.9.1 Wstęp

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka utraty reputacji i ryzyka biznesowego, a uwzględnia ryzyko prawne oraz ryzyko cyberbezpieczeństwa:

- ryzyko prawne - ryzyko poniesienia straty wynikającej z niezajomości, niezrozumienia i niestosowania norm prawnych oraz standardów rachunkowości, niemożności wyegzekwowania postanowień umów, niekorzystnych interpretacji lub rozstrzygnięć sądów albo organów administracji publicznej,
- ryzyko cyberbezpieczeństwa - stopień narażenia przez potencjalne, negatywne czynniki ryzyka cyberbezpieczeństwa, związane z technologiami teleinformatycznymi, mogące powodować szkodę finansową dla organizacji poprzez naruszenie dostępności, integralności, poufności lub rozliczalności informacji przetwarzanych w zasobach SIB.

Zgodnie ze strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie efektywności operacyjnej i kosztowej oraz bezpieczeństwa prowadzonej działalności przez ograniczanie występowania zdarzeń operacyjnych oraz ich negatywnych skutków.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku oraz na poziomie Grupy Kapitałowej Banku, odbywa się zgodnie z najlepszymi praktykami zarządzania ryzykiem w bankach oraz zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Banku zarządzają ryzykiem operacyjnym spójnie z zasadami zarządzania tym ryzykiem w Banku, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju powiązań podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Banku, specyfiki i skali działalności poszczególnych podmiotów.

Profil ryzyka operacyjnego Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku rozumiany jako skala i struktura ekspozycji na ryzyko operacyjne, określony jest przez strategiczne limity tolerancji na ryzyko operacyjne. Zarząd określa poziomy wykorzystania strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne, których przekroczenie jest sygnałem do podjęcia ewentualnych działań mających na celu nieprzekroczenie strategicznych limitów tolerancji na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym realizowany jest na poziomie całego Banku oraz na poziomach poszczególnych obszarów systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym. Przepisy wewnętrzne Banku jednoznacznie określają organizację, podział kompetencji i zadania w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdego pracownika Grupy Kapitałowej Banku w zakresie swoich zadań i obowiązków i polega na zapobieganiu materializacji zdarzeń operacyjnych powstających przy obsłudze produktów, usług, realizacji procesów i eksploatacji aplikacji oraz na reagowaniu na występujące zdarzenia operacyjne.

Reagowanie obejmuje:

- 1) identyfikowanie zdarzeń oraz wyjaśnianie przyczyn ich powstawania,
- 2) określanie skutków zdarzeń operacyjnych,
- 3) rejestrowanie danych o zdarzeniach operacyjnych i ich skutkach,
- 4) monitorowanie informacji o zdarzeniach operacyjnych i ich skutkach,
- 5) likwidowanie negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych,
- 6) wdrażanie działań naprawczych i prewencyjnych.

Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu rozwiązań służących kontroli poziomu ryzyka operacyjnego, umożliwiającym realizację celów Banku. Głównymi obszarami systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- bezpieczeństwo i cyberbezpieczeństwo,
- informatyka,
- rozliczenia,
- zasoby ludzkie,
- działalność biznesowa,
- administracja,

- prawny,
- wsparcie (w szczególności zarządzanie ubezpieczeniami, powierzanie wykonania czynności podmiotom zewnętrznym, budowa i wdrażanie wewnętrznego modelu pomiaru ryzyka operacyjnego oraz systemów identyfikowania, oceny, monitorowania i limitowania ryzyka operacyjnego itp.).

Rada Nadzorcza, w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym, nadzoruje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym:

- zatwierdza strategiczne limity tolerancji na ryzyko operacyjne Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- ocenia proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w szczególności na podstawie cyklicznych raportów ryzyka operacyjnego uwzględniających roczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informację o realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz wniosków z testów warunków skrajnych i w razie konieczności zleca dokonanie weryfikacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Zarząd, w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym, ustala proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w szczególności:

- wyznacza cel zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- kształtuje strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- podejmuje uchwały w sprawie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne oraz znacznych zmian i rozszerzeń podejścia AMA,
- akceptuje wartość korekty kierowniczej dotyczącej wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z podejściem AMA,
- przyjmuje raporty i informacje na temat ryzyka operacyjnego.

Prawidłowość realizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym weryfikowana jest cyklicznie w ramach:

- 1) przeglądu strategii i procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym mającego na celu ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) samooceny utrzymania zgodności z wymogami dotyczącymi podejścia AMA,
- 3) walidacji podejścia AMA,
- 4) audytu wewnętrznego.

2.9.2 Identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka operacyjnego

Identyfikacja, metoda pomiaru i oceny ryzyka operacyjnego

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank gromadzi dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych oraz przyczynach i skutkach ich powstania, dane o czynnikach otoczenia biznesowego, wyniki samooceny ryzyka operacyjnego, dane dotyczące wartości wskaźników ryzyka operacyjnego oraz dane dotyczące jakości systemu kontroli wewnętrznej.

Samoocena ryzyka operacyjnego obejmuje identyfikację i ocenę ryzyka operacyjnego dla produktów, usług, procesów i aplikacji Banku oraz zmian organizacyjnych i jest przeprowadzana cyklicznie oraz przed wprowadzaniem nowych lub zmienianych produktów, usług, procesów i aplikacji Banku z wykorzystaniem zgromadzonych danych o zdarzeniach operacyjnych oraz informacji pozyskiwanych w trakcie pomiaru, monitorowania, współpracy z podmiotami Grupy Kapitałowej Banku oraz raportowania ryzyka operacyjnego, w tym audytów wewnętrznych oraz audytów bezpieczeństwa.

W 2023 roku decydujący wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej Banku miały PKO Bank Polski S.A. oraz Grupa Kapitałowa PKO Leasing S.A.

Pomiar ryzyka operacyjnego w Banku ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka. Pomiar ryzyka operacyjnego obejmuje:

- obliczanie wskaźników ryzyka operacyjnego: *KRI* i *RI*,
- obliczanie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z podejściem AMA (Bank z uwzględnieniem oddziału w Niemczech i oddziału w Czechach) oraz *BIA* (oddział w Słowacji oraz podmioty Grupy Kapitałowej Banku objęte konsolidacją ostrożnościową),
- testy warunków skrajnych,
- obliczanie kapitału wewnętrznego dla Grupy Kapitałowej Banku.

Wymóg *BIA* w zakresie działalności prowadzonej przez Bank objętej podejściem *BIA* obliczany jest zgodnie z Rozporządzeniem CRR (część III, tytuł III) i dotyczy tej części działalności prowadzonej przez Bank, do której Bank posiada zezwolenie KNF uzyskane w związku z łączeniem podejścia *BIA* i *AMA* do obliczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego.

Wymóg *AMA* jest wyliczany zgodnie z wymogami Rozporządzenia CRR i z uwzględnieniem wymogów zawartych w Rozporządzeniu RTS AMA. Podejście podlega niezależnemu przeglądowi oraz jest corocznie weryfikowane w ramach samooceny zgodności z wymogami *AMA* zgodnie z wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie procesu walidacji nadzorczej statystycznych metod obliczania wymogów kapitałowych, które są traktowane przez Bank jako dokument uzupełniający, stanowiący najlepsze praktyki w zakresie stosowanego zaawansowanego podejścia do pomiaru ryzyka operacyjnego.

Bank spełnia standardy dotyczące danych zewnętrznych i wewnętrznych, o których mowa w art. 322 ust. 3 i 4 Rozporządzenia CRR.

W pomiarze ryzyka operacyjnego Bank uwzględnia wewnętrzne zdarzenia operacyjne, których poziom straty przekracza przyjęty próg i obejmuje okres:

- do modelowania dotkliwości od 1 stycznia 2005 r. do daty, na którą dokonywany jest pomiar,
- do modelowania rozkładu częstotliwości od 1 maja 2007 r. do daty, na którą dokonywany jest pomiar.

Jest to pełny zakres danych Banku spójny z udzielonym przez KNF zezwoleniem na stosowanie zaawansowanej metody pomiaru ryzyka operacyjnego *AMA*.

Bank przyporządkowuje wewnętrzne dane historyczne dotyczące strat do linii biznesowych określonych w art. 317 Rozporządzenia CRR oraz do rodzajów zdarzeń strat zdefiniowanych w art. 324 Rozporządzenia CRR. Kolejne poziomy kategoryzacji rodzajów zdarzeń zostały wprowadzone na potrzeby Banku, celem gromadzenia danych o wyższym poziomie szczegółowości. Ponadto na potrzeby pomiaru ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem metody zaawansowanego pomiaru wdrożona została segmentacja wykorzystująca ww. kategoryzację.

W bazie zdarzeń operacyjnych gromadzone są wszystkie zdarzenia operacyjne Banku, w tym powiązane z ryzykiem kredytowym oraz rynkowym. Straty z pogranicza ryzyka operacyjnego oraz ryzyka kredytowego, które są uwzględniane podczas kalkulacji wymogu w zakresie funduszy własnych na pokrycie ryzyka kredytowego zgodnie z art. 322 ust. 3 lit b) Rozporządzenia CRR są identyfikowane i wyłączone z modelowania ryzyka operacyjnego w celu wykluczenia możliwości podwójnego ujęcia tych samych rodzajów ryzyka. Straty powiązane z ryzykiem rynkowym są uwzględniane w pomiarze ryzyka operacyjnego.

Przepisy wewnętrzne Banku dotyczące trybu gromadzenia danych o zdarzeniach operacyjnych obligują do raportowania wszystkich strat z tytułu ryzyka operacyjnego przekraczających kwotę progu przez wszystkie jednostki Banku niezależnie od systemów oraz lokalizacji geograficznych, których dotyczyła strata. Wysokość progu dla zdarzeń wewnętrznych została ustalona z uwzględnieniem ekonomicznego kosztu gromadzenia informacji o zdarzeniach operacyjnych i ich wartości dodanej w pomiarze ryzyka operacyjnego.

W ramach informacji o zdarzeniach operacyjnych Bank gromadzi:

- informacje opisowe na temat czynników lub przyczyn zdarzenia straty,
- straty brutto i kwoty odzyskane ze strat brutto,
- daty rozpoczęcia oraz ujawnienia zdarzeń, a także daty ujęcia rozumiane jako datę pierwszego ujęcia kwoty straty z tytułu zdarzeń operacyjnych w rachunku zysków i strat.

Metoda przypisania strat wywołanych zdarzeniami w jednostkach Banku określa linię biznesową, do której powinno zostać przypisane zdarzenie w zależności od produktu, którego dotyczy lub jednostki Banku, której dotyczy skutek finansowy. Alokacja do danej linii biznesowej następuje w oparciu o:

- produkt bankowy, z którym jest związana strata,
- jednostkę Banku, której dotyczy strata, jeżeli nie jest ona związana z produktem bankowym.

Straty powstałe na skutek zdarzeń rozciągniętych w czasie, lecz powiązanych ze sobą oraz występujące w różnych momentach czasu, lecz powstałe na skutek tego samego zdarzenia są raportowane jako pojedyncze zdarzenie o przypisanych do niego kilku skutkach finansowych. W przypadku zdarzeń powiązanych ze sobą, sumę kwot strat tych zdarzeń agreguje się do jednej obserwacji, względem zdarzenia agregującego. W przypadku zastosowania wyjątków od przyjętego sposobu agregacji, uzasadnia się je oraz weryfikuje czy nie przyczyniają się one do nienależytego obniżenia wymogu AMA. Jako datę obserwacji uwzględnioną w pomiarze przyjmuje się:

- dla zdarzeń niepowiązanych z ryzykiem prawnym, datę ujawnienia zdarzenia operacyjnego,
- dla zdarzeń powiązanych z ryzykiem prawnym, datę ujęcia, a w przypadku braku przypisanej daty ujęcia do obserwacji – datę wystąpienia najwcześniejszej kwoty straty.

Dodatkowo w pomiarze ryzyka operacyjnego uwzględniane są dane makroekonomiczne oraz dane obrazujące rozmiar działalności operacyjnej i biznesowej Banku zgodnie z art. 322 ust. 6 Rozporządzenia CRR. Czynniki otoczenia biznesowego są wykorzystywane do skalowania dotkliwości i częstotliwości strat w pomiarze LDA, a czynniki kontroli wewnętrznej są uwzględniane w korekcie z tytułu zmian jakości kontroli.

Zgodnie z wymogami art. 322 ust. 4 Rozporządzenia CRR Bank stosuje dane zewnętrzne przy wyliczeniach LDA dla wybranych modelowych kategorii ryzyka podejścia AMA i jako bazę informacji do analizy w ramach analizy scenariuszowej. Dane zewnętrzne stanowią uzupełnienie danych wewnętrznych w ramach pomiaru ryzyka operacyjnego i pochodzą m. in. z systemu wymiany informacji na temat zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego, prowadzonego przez Związek Banków Polskich (ZORO). Bank dokonuje okresowych przeglądów zasad stosowania danych zewnętrznych w pomiarze AMA.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z podejściem AMA odpowiada wartości zagrożonej na ryzyko operacyjne, powiększonej o wynik analizy scenariuszowej oraz skorygowanej o wartość korekty z tytułu zmian jakości kontroli wewnętrznej i korekty kierowniczej, zgodnie z poniższą formułą:

$$AMA = (LDA+AS)*(1+KW)+KK$$

gdzie:

- AMA - wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego (wymóg AMA),
- LDA - wartość zagrożona,
- AS - wynik analizy scenariuszowej,
- KW - korekta z tytułu zmian jakości kontroli,
- KK - korekta kierownicza.

Miara wymogu AMA obejmuje potencjalnie poważne przypadki skrajne, osiągając normę ostrożnościową na poziomie ufności 99,9% przez okres jednego roku zgodnie z wytycznymi art. 322 ust. 2 lit. a Rozporządzenia CRR.

Wyliczenia wartości zagrożonej dokonuje się za pomocą podejścia rozkładu strat (LDA). W ramach tego podejścia, na podstawie historycznych wewnętrznych i zewnętrznych danych o zdarzeniach operacyjnych oraz o otoczeniu operacyjnym, mierzy się potencjalną stratę, która z prawdopodobieństwem 99,9% nie zostanie przekroczona w ciągu najbliższego roku.

Celem analizy scenariuszowej jest uwzględnienie w wymogu AMA ryzyka operacyjnego związanego z typami zdarzeń operacyjnych, które nie zostały pokryte podejściem LDA. Wyniki analizy scenariuszowej zgodnie z art. 322 ust. 5 Rozporządzenia CRR są oparte na opiniach ekspertów, informacji o stratach, które wystąpiły w innych instytucjach oraz profilu tych instytucji, a także uzupełniających informacji o profilu działalności Banku.

Korekta z tytułu zmian jakości kontroli pozwala na uwzględnienie możliwości pogorszenia jakości kontroli w Banku skutkującej wzrostem częstotliwości lub dotkliwości zdarzeń operacyjnych. Stosowane oceny adekwatności i efektywności kluczowych mechanizmów kontrolnych są perspektywne i odzwierciedlają potencjalne źródła ryzyka operacyjnego – oceny odzwierciedlają stan funkcjonowania procesów w Banku, w tym mechanizmów kontrolnych a zidentyfikowane kwestie, do czasu ich wyeliminowania mogą powodować powstanie strat finansowych i zmian w profilu ryzyka Banku (zgodnie z wytycznymi art. 322 ust. 6 Rozporządzenia CRR i art. 27 Rozporządzenia RTS AMA).

Celem korekty kierowniczej jest uwzględnienie w kalkulacji wymogu AMA nadzwyczajnych zdarzeń, które ze względu na swoją specyfikę nie zostały uwzględnione w wymogu AMA w ramach podejścia LDA ani w ramach analizy scenariuszowej.

Zgodnie z wymogami art. 322 ust. 5 Rozporządzenia CRR i art. 26 Rozporządzenia RTS AMA w ramach pomiaru ryzyka przeprowadzane są testy warunków skrajnych, które dotyczą potencjalnych następstw realizacji skrajnie niekorzystnych, lecz możliwych, scenariuszy. Ma to na celu określenie wrażliwości wyników Banku na realizację scenariusza testowego oraz ustalenie czy wymóg AMA pokrywa łączną kwotę strat wynikających z realizacji tych scenariuszy. Dotychczasowe wyniki testów warunków skrajnych nie podważają dostatecznego konserwatywnego wymogu AMA. Dodatkowo Bank dokonuje testowania wstecznego poprawności obliczonego wymogu AMA. Wyniki testowania wstecznego potwierdzają dostateczny konserwatywny wymóg AMA.

Departament Walidacji, jako niezależna jednostka Banku, cyklicznie dokonuje walidacji stosowanego podejścia AMA zgodnie z wymogami określonymi w art. 321 lit. f Rozporządzenia CRR oraz art. 16 i 17 Rozporządzenia RTS AMA. Celem walidacji podejścia AMA jest niezależna ocena stopnia realizacji przez model potrzeb biznesowych znanych w momencie przeprowadzania walidacji. Niezależność procesu walidacji zapewniona jest poprzez odpowiednie umiejscowienie komórki walidacyjnej w strukturze organizacyjnej Banku, która w sprawach związanych z walidacją modeli podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu nadzorującemu Obszar Zarządzania Ryzykiem.

Za przeprowadzanie audytu wewnętrznego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym odpowiada Departament Audytu Wewnętrznego. Istotnymi elementami podlegającymi badaniu audytu zgodnie z wytycznymi art. 16 Rozporządzenia RTS AMA są systemy pomiaru ryzyka operacyjnego oraz ocena w zakresie jakości źródeł i danych wykorzystywanych do celów pomiaru ryzyka operacyjnego i zarządzania nim.

Polityka ubezpieczeniowa Banku

W celu zminimalizowania niekorzystnych skutków finansowych zdarzeń operacyjnych Bank prowadzi politykę ubezpieczeniową polegającą na zapewnieniu ciągłej i efektywnej ochrony ubezpieczeniowej w zamian za akceptowalny poziom kosztów. PKO Bank Polski S.A. dąży do stosowania jednolitych zasad ubezpieczenia dla całej Grupy Kapitałowej Banku tak aby zoptymalizować zakres oraz koszty ochrony ubezpieczeniowej poprzez wykorzystanie efektu skali.

Program ubezpieczeniowy Banku jest na bieżąco monitorowany pod kątem identyfikacji potrzeby niezbędnych zmian.

Wpływ ubezpieczeń

Bank w obliczaniu wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego uwzględnia wpływ ubezpieczeń.

Wykorzystywane przez Bank do pomniejszenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego polisy ubezpieczeniowe spełniają kryteria określone w art. 323 Rozporządzenia CRR oraz w art. 36-44 Rozporządzenia RTS AMA i są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku w zakresie wyliczenia wartości pomniejszeń wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ubezpieczeń. Polisy ubezpieczeniowe Banku dotyczą przede wszystkim ubezpieczenia od przestępstw i odpowiedzialności cywilnej zawodowej, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Członków władz Spółki, odpowiedzialności cywilnej Banku oraz ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk. Przy wyliczeniu pomniejszeń z tytułu posiadanych ubezpieczeń Bank uwzględnia udział własny oraz franszyzę.

Zgodnie z art. 323 Rozporządzenia CRR obniżenie wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu uznania ubezpieczeń i innych mechanizmów transferu ryzyka nie przekracza wartości 20% wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego przed uwzględnieniem technik ograniczania ryzyka.

2.9.3 Kontrola ryzyka operacyjnego

Celem kontroli ryzyka operacyjnego jest dążenie do utrzymania poziomu ryzyka operacyjnego Banku i Grupy Kapitałowej Banku na ustalonym poziomie.

Kontrola ryzyka operacyjnego obejmuje ustalenie dostosowanych do skali i złożoności działalności Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku mechanizmów kontroli ryzyka w postaci limitów ryzyka operacyjnego, w szczególności strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne, limitów strat oraz wskaźników ryzyka operacyjnego, wraz z wartościami progowymi i krytycznymi.

Strategiczne limity tolerancji na ryzyko operacyjne określa Zarząd i zatwierdza Rada Nadzorcza. Dodatkowo, Zarząd określa poziomy wykorzystania strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne dla Banku oraz dla Grupy Kapitałowej Banku, których przekroczenie jest sygnałem do podjęcia działań zarządczych ograniczających ryzyko operacyjne.

W Banku funkcjonuje system limitów strat przypisanych poszczególnym jednostkom Banku lub pionom funkcjonalnym zarządzających ryzykiem operacyjnym związanym z poszczególnymi obszarami systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym, którego celem jest określenie maksymalnego, dopuszczalnego poziomu ryzyka operacyjnego dla poszczególnych jednostek Banku lub pionów funkcjonalnych, zapewniającego niedopuszczenie do przekroczenia strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne.

2.9.4 Monitorowanie ryzyka operacyjnego

Monitorowanie ryzyka operacyjnego ma na celu obserwację odchyłań od założonych punktów odniesienia (w szczególności limitów, wartości progowych, pomiarów z poprzedniego okresu, rekomendacji i zaleceń) w celu diagnozowania obszarów wymagających działań zarządczych.

Bank regularnie monitoruje w szczególności:

- 1) stopień wykorzystania strategicznych limitów tolerancji dla Banku, Grupy Kapitałowej Banku oraz limitów strat na ryzyko operacyjne dla Banku,
- 2) zdarzenia operacyjne i ich skutki,
- 3) wyniki samooceny ryzyka operacyjnego,
- 4) wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z podejściem BIA w zakresie działalności oddziału w Słowacji oraz zgodnie z podejściem AMA w zakresie pozostałej działalności prowadzonej przez Bank, a dla podmiotów Grupy Kapitałowej Banku objętych konsolidacją ostrożnościową zgodnie z podejściem BIA,
- 5) wyniki testów warunków skrajnych, w tym odwrotnych testów warunków skrajnych,
- 6) wartości wskaźników ryzyka operacyjnego w relacji do wartości progowych i krytycznych,
- 7) poziom ryzyka dla Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku, obszarów i narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku takich jak samoocena, wskaźniki ryzyka operacyjnego, limity strat,
- 8) skuteczność i terminowość podejmowanych działań zarządczych w ramach redukcji lub transferu ryzyka operacyjnego,
- 9) działania zarządcze związane z występowaniem podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka operacyjnego oraz ich skuteczność w zakresie obniżenia poziomu ryzyka operacyjnego.

2.9.5 Raportowanie ryzyka operacyjnego

Raportowanie informacji dotyczących ryzyka operacyjnego prowadzi się na potrzeby wyższej kadry kierowniczej, KRO, KR, Zarządu oraz Rady Nadzorczej w cyklach miesięcznych i kwartalnych. Zakres informacji jest dostosowany do zakresu odpowiedzialności poszczególnych odbiorców informacji.

Odbiorcami informacji miesięcznych są KRO, wyższa kadra kierownicza, jednostki Banku odpowiedzialne za systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Informacja miesięczna zawiera w szczególności informacje o:

- liczbie i skutkach zdarzeń operacyjnych,
- strukturze zdarzeń operacyjnych,
- wartościach wybranych wskaźników ryzyka operacyjnego,
- poziomie ryzyka operacyjnego dla strategicznych limitów tolerancji na ryzyko operacyjne, limitów strat oraz samooceny ryzyka operacyjnego.

Odbiorcami raportów kwartalnych są KRO, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza. Raporty kwartalne zawierają w szczególności informacje na temat:

- profilu ryzyka operacyjnego Banku wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń dla produktów, usług, procesów i aplikacji Banku, pomiaru LDA,
- poziomowi ryzyka operacyjnego dla Banku, obszarów i narzędzi zarządzania ryzykiem operacyjnym takich jak samoocena, wskaźniki ryzyka operacyjnego, limity strat,
- wyników pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego,
- działań podjętych celem ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz oceny skuteczności podejmowanych działań w celu obniżenia poziomu ryzyka operacyjnego.

2.9.6 Działania zarządcze dotyczące ryzyka operacyjnego

Działania zarządcze podejmuje się w następujących przypadkach:

- 1) z inicjatywy KRO lub Zarządu,
- 2) z inicjatywy jednostek Banku zarządzających ryzykiem operacyjnym,
- 3) gdy ryzyko operacyjne przekroczyło poziom ustalony przez Zarząd lub KRO.

W szczególności w przypadku, gdy poziom ryzyka operacyjnego osiągnął stan podwyższony lub wysoki Bank stosuje następujące podejścia i instrumenty zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- 1) redukcja ryzyka – łagodzenie wpływu czynników ryzyka lub skutków jego materializacji przez wprowadzenie lub wzmocnienie instrumentów zarządzania ryzykiem operacyjnym takich jak:
  - instrumenty kontrolne (m.in. autoryzacja, kontrola wewnętrzna, rozdzielność funkcji),
  - instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
  - ustalenie lub weryfikacja wartości progowych i krytycznych wskaźników ryzyka operacyjnego,
  - ustalenie lub weryfikacja limitów ryzyka operacyjnego,
  - plany awaryjne,
- 2) transfer ryzyka – przeniesienie odpowiedzialności za pokrycie ewentualnych strat na podmiot zewnętrzny:
  - ubezpieczenia,
  - outsourcing,
- 3) unikanie ryzyka – rezygnacja z działalności generującej ryzyko lub wyeliminowanie prawdopodobieństwa wystąpienia czynnika ryzyka.

2.9.7 Poniesione straty i działania zarządcze ograniczające ryzyko operacyjne

W 2023 roku w Banku zostały ujawnione zdarzenia z tytułu ryzyka operacyjnego, z wyłączeniem strat powiązanych z procesem kredytowania, które obejmowały straty zaprezentowane w tabeli 2.35 na łączną kwotę netto w wysokości 16,97 mln PLN (42,56 mln PLN brutto).

Głównym źródłem strat z tytułu ryzyka operacyjnego w 2023 r. były zdarzenia związane z oszustwami zewnętrznymi, głównie dotyczące bankowości elektronicznej. Bank stale doskonalił procesy i systemy w celu blokowania ww. transakcji i/lub odzyskiwania środków.

Tabela 2.35 Straty* z tytułu zdarzeń ujawnionych

KATEGORIE ZDARZEŃ - PKO BANK POLSKI SA		31.12.2023	
Kategoria ogólna	Kategoria szczegółowa	Wysokość straty brutto**	Wysokość straty netto***
Oszustwa wewnętrzne	Działania nieuprawnione	0,16	0,02
	Kradzież i oszustwo	1,52	1,34
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	0,92	0,33
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0,38	0,30
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0,11	0,10
	Wady produktów	3,11	3,07
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0,10	0,08
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	0,05	0,03
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	6,32	1,72
	Napływ i dokumentacja klientów	0,01	0,01
	Zarządzanie rachunkami klientów	0,01	0,01
	Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0,01	0,01
	Sprzedawcy i dostawcy	1,02	0,59
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	1,09	0,19
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	27,74	9,16
	Bezpieczeństwo systemów	0,00	0,00
Razem		42,56	16,97

* Straty nie uwzględniają strat z tytułu ryzyka operacyjnego powiązanych z ryzykiem kredytowym, które traktowane są jako straty ryzyka kredytowego do celów obliczania minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych

** Straty brutto na dzień 31.12.2023 r. obejmują zgodnie z Rekomendacją M KNF straty zrealizowane (np. rezerwy, odpisy, koszty), jak i straty niezrealizowane (straty potencjalne); nie uwzględniają z kolei odzysków bezpośrednich ani odzysków z tytułu mechanizmu transferu ryzyka

*** Straty netto na dzień 31.12.2023 r. obejmują straty zrealizowane (np. rezerwy, odpisy, koszty)

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

W celu ograniczania strat z tytułu ryzyka operacyjnego w Banku podejmowane są działania zarządcze mające zarówno charakter doraźny, jak i systemowy. Działania doraźne obejmują bezpośrednie reagowanie na identyfikowane źródła ryzyka, niwelowanie nieprawidłowości o charakterze odwracalnym oraz odzyskiwanie utraconych środków. Na działania systemowe składają się m.in. zabezpieczenia systemów informatycznych, doskonalenie sposobów autoryzacji transakcji, rozwój procesów identyfikacji i blokowania przelewów na rachunki zidentyfikowane jako przestępcze, rozwój systemu antyfraudowego, rozwój i optymalizacja systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML), doskonalenie procesów, optymalizacja kontroli wewnętrznej, szkolenia, transfer ryzyka (ubezpieczenia, outsourcing).

Bank stale podnosi poziom zabezpieczenia systemów IT, w szczególności w zakresie aplikacji wykorzystywanych przez klientów Banku - dotyczy to m.in. aktywnego zwalczania stron phishingowych podszywających się pod serwisy Banku, identyfikacji zamiarów oraz możliwości przestępców z uwzględnieniem taktyk, technik i procedur, śledzenia rozwoju złośliwego oprogramowania atakującego klientów Banku, rozwoju mechanizmów detekcji zainfekowanych komputerów klientów oraz doskonalenia reguł i rozszerzania zakresu monitoringu transakcji elektronicznych.

Działająca w strukturach Banku specjalistyczna komórka CERT realizuje strategię zapewnienia bezpieczeństwa informatycznego usług świadczonych przez Bank. CERT PKO BP jest członkiem międzynarodowego forum zrzeszającego zespoły reagujące - FIRST oraz należy do grupy roboczej europejskich zespołów reagujących - TERENA TF-CSIRT i działającej przy niej organizacji Trusted Introducer.

Udział w międzynarodowych organizacjach pozwala zespołowi CERT PKO BP na bardziej skuteczne i szybsze reagowanie na zagrożenia cyberbezpieczeństwa poprzez współpracę operacyjną oraz wymianę doświadczeń i wiedzy z podobnymi jednostkami na całym świecie. Członkostwo Banku, będącego organizacją spełniającą najwyższe standardy krajowe oraz międzynarodowe w zakresie cyberbezpieczeństwa, w ww. organizacjach jest potwierdzeniem wysokiego poziomu realizowanych usług oraz uznaniem dla profesjonalizmu i umiejętności w zakresie zapewniania bezpieczeństwa informatycznego Banku. Zespół CERT PKO BP działa w trybie 24/7/365, a w ramach działań aktywnie walczy z zagrożeniami w Internecie, w szczególności dotyczącymi bankowości internetowej oraz mobilnej. Ponadto od 2021 r. działa CyberSecurity Operations Center (SOC) obejmujące monitoring i reagowanie na incydenty w spółkach Grupy Kapitałowej Banku. Całodobowy SOC działa w oparciu o system klasy SOAR pozwalający na automatyzację w zakresie monitoringu, reagowania jak i obsługi incydentów bezpieczeństwa.

W 2023 r. CERT PKO BP zgłosił i zablokował, we współpracy z CSIRT KNF, CERT Polska oraz CERT Orange, ponad 1 930 fałszywych stron. Celem oszustw były głównie usługi elektroniczne i klienci Banku, ale 20% zgłoszeń dotyczyło wyłudzeń innego typu. To pokazuje wkład zespołu CERT PKO BP w ogólny poziom bezpieczeństwa teleinformatycznego w polskiej cyberprzestrzeni. Bank korzysta z zaawansowanych mechanizmów ochrony przed atakami DDoS, co pozwala CERT PKO BP na szybkie i sprawne reagowanie oraz usuwanie skutków ataków wolumetrycznych skierowanych na usługi bankowości elektronicznej. W Banku działa również wewnętrzna komórka (RedTeam), która symuluje w sposób kontrolowany potencjalne ataki w celu identyfikacji słabych punktów jeszcze przed ich wykorzystaniem przez przestępców. Działania symulujące ataki zostały zautomatyzowane, m.in. poprzez wdrożenie narzędzia klasy BAS (Breach and Attack Simulation). Ponadto aktywnie działa również komórka analityczna (Purple Team) wspierana przez dedykowaną platformę do współpracy zespołów ofensywnych i defensywnych.

Bank edukuje pracowników w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego oraz bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w tym środowisku. Udostępnia pracownikom szkolenia e-learningowe dotyczące cyberbezpieczeństwa, dzięki którym użytkownicy zdobywają wiedzę dotyczącą potencjalnych zagrożeń. Bank realizuje szkolenia zgodnie z ustalonym harmonogramem i na bieżąco monitoruje ich realizację w ramach niezależnego monitorowania mechanizmów kontrolnych. Zgodnie z polityką Banku, zasad cyberbezpieczeństwa muszą przestrzegać również podmioty zewnętrzne (wykonawcy). Bank określa wymagania bezpieczeństwa dla dostawców usług IT w zakresie ochrony informacji, dostępu do budynków i pomieszczeń oraz ochrony systemów informatycznych Banku. Podnoszeniu wiedzy pracowników służy również program symulowanych ataków phishingowych. Wiadomości wysyłane są do wszystkich zatrudnionych w Banku osób i imitują rzeczywiste zagrożenia, na jakie narażeni są na co dzień użytkownicy. Od 2022 r. cyklicznie przeprowadzany jest trening Security Awareness (symulacja ataku phishingowego), którym objęto wszystkich pracowników oraz Zarząd Banku.

Przedstawiciele Banku angażują się w prace realizowane w ramach Bankowego Centrum Cyberbezpieczeństwa (BCC), działającego w ramach Związku Banków Polskich. Celem BCC jest realizacja kompleksowych i długofalowych działań na kilku poziomach: wewnątrzsektorowym, międzysektorowym (m.in. współpraca z instytucjami z sektora telekomunikacji, transportu czy energetyki), ogólnokrajowym (współpraca z administracją państwową, organami ścigania) i międzynarodowym, zmierzających do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa bankowości mobilnej i elektronicznej oraz przygotowanie narzędzi (struktury, procedury, mechanizmy wymiany informacji) umożliwiających zarządzanie sytuacją kryzysową (np. w przypadku zmasowanego ataku cyberprzestępców na sektor bankowy).

W Banku funkcjonuje system antyfraudowy, służący do kompleksowego wykrywania prób nadużyć na szkodę Banku i klientów. Analityka antyfraudowa oparta jest na silnikach decyzyjnych działających w trybie NRT (near real time, tj. w czasie zbliżonym do rzeczywistego) dla procesów kredytowych i w czasie rzeczywistym dla procesów transakcyjnych dla bankowości elektronicznej, mobilnej i transakcji kartowych. Algorytmy wykrywania prób dokonania nadużyć wykorzystują zaawansowane metody statystyczne detekcji zdarzeń rzadkich oraz wszelkich anomalii, zarówno w kluczowych obszarach produktów typu ROR, depozytowych i kredytowych dla klientów w oddziałach i agencjach Banku, jak również w kanałach zdalnych oraz w strumieniach transakcyjnych. Modele antyfraudowe analizują zarówno nieuprawnione aktywności pracowników Banku, jak i wykrywają rachunki potencjalnie prowadzone w celu dokonywania przelewów środków pochodzących z wyłudzeń.

W celu przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu oraz minimalizacji ryzyka operacyjnego Bank stosuje szczególne środki ograniczające, polegające na zamrożeniu wartości majątkowych, a także korzyści pochodzących z tych wartości majątkowych oraz na niedostępności tych wartości osobom lub podmiotom. W przypadku powzięcia podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, na wniosek Generalnego Inspektora Informacji Finansowej lub prokuratora, a także w przypadkach braku możliwości zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego, Bank wstrzymuje transakcję lub blokuje rachunek zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Ponadto, Bank wdraża na bieżąco ograniczenia i zmiany wynikające z sankcji nałożonych na Rosję i Białoruś oraz na bieżąco wprowadza wytyczne dotyczące finansowania i prowadzenia usług bankowych dla podmiotów i klientów zaangażowanych w działalność gospodarczą powiązaną z Rosją i Białorusią.

W zakresie fizycznego bezpieczeństwa obiektów oraz przechowywanych w nich wartości pieniężnych i przetwarzanych informacji, stosowane są zabezpieczenia techniczne oraz zdalna ochrona w formie monitorowania sygnałów alarmowych z zapewnionym dojazdem grup interwencyjnych. Dodatkowo w wybranych oddziałach oraz obiektach kluczowych stosowana jest ochrona stała. Zarządzanie ochroną fizyczną, monitorowanie sygnałów alarmowych oraz prace w zakresie zabezpieczenia obiektów ukierunkowane są na minimalizację zagrożeń związanych z przechowywaniem znacznych ilości gotówki, takich jak napady, włamania i inne zagrożenia fizycznego bezpieczeństwa, jak pożary, zniszczenia mienia, wandalizm, agresywni klienci i terroryzm. Ponadto prowadzone są działania innowacyjne mające na celu korelację danych z systemów zabezpieczeń technicznych i systemu transakcji, które mają

na celu wykrycie osób przebywających w aneksie samoobsługowym, które nie dokonują transakcji z bankomatu. Zakres realizacji usług ochrony fizycznej w obiektach dostosowywany jest do zachodzących w sieci oddziałów zmian organizacyjnych w pracy oddziałów oraz bieżących potrzeb. Prowadzone są również analizy zagrożeń obiektów Banku i urzędzeń samoobsługowych, czego wynikiem jest adekwatne do potrzeb i zagrożeń planowanie formy zabezpieczenia danego obiektu lub urzędzenia. W przypadku urzędzeń proces ten pozwala określić najbardziej zagrożone lokalizacje i wspierać je dodatkowymi elementami zabezpieczeń, zwłaszcza uniemożliwiającymi zabór mienia w czasie ataków metodą wybuchową. W związku z aktualizacją przepisów prawa, przygotowany został proces doposażenia urzędzeń samoobsługowych w systemy neutralizacji banknotów.

Zabezpieczenia techniczne i ochrona fizyczna służą także bezpieczeństwu infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz przetwarzanych w Banku informacji stanowiących tajemnicę bankową i dane osobowe, zapewniając poziom ich zabezpieczenia wymagany przepisami prawa, adekwatny do oceny ryzyka operacyjnego oraz optymalny pod względem kosztów. Bezpieczeństwo systemu informatycznego zapewniane jest poprzez fizyczne zabezpieczenia i ograniczenia dostępu, jak również poprzez stosowanie nieustannie unowocześnianych systemów alarmowych, kontroli dostępu, telewizji dozorowej i systemów przeciwpożarowych.

Inne działania podjęte w 2023r. w zakresie bezpieczeństwa mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i strat:

- 1) kontynuowano rozpoczęty w 2022 r. projekt modernizacji systemów przeciwpożarowych wybranych obiektów Banku;
- 2) wdrożono nowe mechanizmy uszczelniające proces monitoringu w bankowości elektronicznej, kartowej oraz mobilnej. Dodatkowo kontynuowane były prace nad uszczelnianiem procesu udzielania pożyczek gotówkowych (w zakresie uzupełnienia komunikacji do klientów, przestrzegających ich przed fraudami typu „fałszywe inwestycje”);
- 3) doskonalono systemy wykrywania incydentów, anomalii, zaawansowanych typów złośliwego oprogramowania oraz automatyzowano obsługę incydentów;
- 4) zwiększono poziom monitorowania systemu informatycznego Banku poprzez wdrożenie nowych scenariuszy Cyberbezpieczeństwa wdrożono mechanizmy wykrywania i prewencji przeciw atakom typu „vishing” polegających na próbach podszywania się pod infolinię Banku i nakłaniania w ten sposób klientów Banku do realizacji scenariuszy oszustw;
- 5) wznowiono po przerwie covidowej szkolenia dla pracowników oddziałów i agencji dotyczące postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, tzw. szkolenia antynapadowe.

2.10 Ryzyko biznesowe

2.10.1 Wstęp

Ryzyko biznesowe (strategiczne) to ryzyko nieosiągnięcia założonych celów finansowych, w tym poniesienia strat, wynikające z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zachodzące w otoczeniu biznesowym zmiany.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych, negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, z podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym.

2.10.2 Identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka biznesowego

Identyfikacja ryzyka biznesowego polega na rozpoznaniu i określeniu czynników zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Grupy Kapitałowej Banku i które mogą znacznie wpływać na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku, powstanie lub zmianę wysokości przychodów i kosztów Grupy Kapitałowej Banku. Identyfikacja ryzyka biznesowego odbywa się poprzez jakościową ocenę ryzyka biznesowego oraz identyfikację i analizę czynników, które miały wpływ na znaczne odchylenia realizacji przychodów oraz kosztów od ich prognozowanych wartości.

Pomiar ryzyka biznesowego ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka biznesowego przy wykorzystaniu ustalonych miar ryzyka. Pomiar ryzyka biznesowego obejmuje:

- wyliczenie kapitału wewnętrznego,
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- przeprowadzanie odwrotnych testów warunków skrajnych,
- stopień wykorzystania strategicznego limitu tolerancji.

Ocena poziomu ryzyka biznesowego dokonywana jest w ujęciu kwartalnym, w oparciu o poziom ryzyka wynikający z:

- poziomu wyliczonych strategicznych limitów tolerancji,
- jakościowej oceny ryzyka biznesowego,
- wskaźnika opartego na odchyleniach realizacji przychodów biznesowych i kosztów od ich prognozowanych wartości oraz poziomie kapitału wewnętrznego.

2.10.3 Kontrola ryzyka biznesowego

Celem kontroli ryzyka biznesowego jest dążenie do utrzymania poziomu ryzyka biznesowego Grupy Kapitałowej Banku na akceptowalnym poziomie.

Kontrola ryzyka biznesowego obejmuje ustalenie i cykliczny przegląd mechanizmów kontroli ryzyka w postaci limitów tolerancji na ryzyko biznesowe, wraz z jego wartościami progowymi i krytycznymi, adekwatnymi do skali i złożoności działalności Grupy Kapitałowej Banku.

2.10.4 Monitorowanie ryzyka biznesowego

Celem monitorowania ryzyka biznesowego jest diagnozowanie obszarów wymagających działań zarządczych. Monitorowaniu podlegają w szczególności:

- 1) strategiczne limity tolerancji na ryzyko biznesowe,
- 2) wyniki testów warunków skrajnych (scenariusze obejmują następujące typy zdarzeń: wzrost kosztów bez jednoczesnej zmiany przychodów, nasilenie zjawiska niewypracowania prognozowanego wyniku, kumulacja strat, wzrost skali strat),
- 3) wyniki odwrotnych testów warunków skrajnych,
- 4) poziom kapitału wewnętrznego,
- 5) odchylenia realizacji ryzyka biznesowego od prognozy,
- 6) wyniki jakościowej oceny ryzyka biznesowego.

2.10.5 Raportowanie ryzyka biznesowego

Raportowanie ryzyka biznesowego Grupy Kapitałowej Banku prowadzone jest w okresach kwartalnych. Odbiorcami raportów ryzyka biznesowego są KZAP, KR, Zarząd oraz Rada Nadzorcza. Raporty zawierają m.in. wyniki pomiaru ryzyka biznesowego, w szczególności kapitał wewnętrzny, stopień wykorzystania strategicznego limitu tolerancji na ryzyko biznesowe, wyniki jakościowej oceny ryzyka biznesowego, prognozę kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka biznesowego, testowanie wsteczne prognozy oraz wyniki monitoringu wysokości przychodów i kosztów Banku, wyniki testów warunków skrajnych oraz odwrotnych testów warunków skrajnych, wyniki corocznej oceny adekwatności i skuteczności zarządzania ryzykiem, w tym przeglądu procesu zarządzania ryzykiem biznesowym, informacje na temat ryzyka biznesowego w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku, w szczególności kapitał wewnętrzny oraz stopień wykorzystania strategicznego limitu tolerancji na ryzyko biznesowe.

2.10.6 Działania zarządcze dotyczące ryzyka biznesowego

Działania zarządcze polegają w szczególności na:

- weryfikacji i aktualizacji kwartalnych prognoz finansowych, z uwzględnieniem działań zmierzających do ograniczenia poziomu ryzyka biznesowego,
- monitorowaniu poziomu strategicznego limitu tolerancji na ryzyko biznesowe.

2.11 Ryzyko modeli

2.11.1 Wstęp

Ryzyko modeli jest to ryzyko poniesienia strat w wyniku podejmowania błędnych decyzji biznesowych na podstawie funkcjonujących modeli. W ramach Grupy Kapitałowej Banku ryzyko modeli zarządzane jest zarówno na poziomie danego podmiotu Grupy Kapitałowej Banku (właściciela modelu), jak i na poziomie Banku jako podmiotu dominującego Grupy Kapitałowej Banku.

Celem zarządzania ryzykiem modeli jest ograniczanie ryzyka poniesienia strat w wyniku podejmowania błędnych decyzji biznesowych na podstawie funkcjonujących modeli poprzez odpowiednio zdefiniowany i realizowany proces zarządzania modelami.

Wszystkie modele istotne w Banku oraz modele podmiotów Grupy Kapitałowej Banku istotne dla Grupy Kapitałowej Banku objęte są procesem niezależnej walidacji przeprowadzanej przez jednostkę walidacyjną PKO Banku Polskiego S.A.

2.11.2 Identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka modeli

Identyfikacja ryzyka modeli polega w szczególności na:

- gromadzeniu informacji o wykorzystywanych, a także planowanych do wdrożenia modelach,
- cyklicznym określaniu istotności modeli.

Ocena ryzyka modeli ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka modeli. Ocena pozwala na ustalenie profilu ryzyka oraz zidentyfikowanie modeli, które generują najwyższe ryzyko, narażając Grupę Kapitałową Banku na potencjalne straty. Oceny dokonuje się na poziomie pojedynczego modelu, a także w ujęciu zagregowanym na poziomie poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku.

2.11.3 Kontrola ryzyka modeli

Celem kontroli ryzyka modeli jest utrzymanie zagregowanej oceny ryzyka modeli na poziomie akceptowanym przez Grupę Kapitałową Banku. Kontrola ryzyka modeli polega na określeniu mechanizmów wykorzystywanych do diagnozowania poziomu ryzyka modeli oraz narzędzi ograniczania poziomu tego ryzyka. W ramach narzędzi wykorzystywanych do diagnozowania ryzyka modeli wyróżnia się strategiczny limit tolerancji na ryzyko modeli oraz wartości progowe ryzyka modeli.

2.11.4 Monitorowanie i raportowanie ryzyka modeli

Celem monitorowania ryzyka modeli jest diagnozowanie obszarów wymagających działań zarządczych. Monitorowanie ryzyka modeli, obejmuje:

- aktualizację poziomu ryzyka modeli,
- ocenę wykorzystania strategicznego limitu tolerancji na ryzyko modeli oraz wartości progowych ryzyka modeli,
- weryfikację statusu wykonania oraz ocenę skuteczności realizacji działań w ramach ograniczania ryzyka modeli.

Wyniki monitorowania są cyklicznie prezentowane w raportach skierowanych do KR, Zarządu oraz Rady Nadzorczej i zawierają kompleksową ocenę ryzyka modeli, a w szczególności:

- informacje o stopniu wykorzystania strategicznego limitu tolerancji na ryzyko modeli,
- informacje o poziomie ryzyka modeli (w ujęciu jednostkowym i skonsolidowanym),
- mapę ryzyka modeli,
- ocenę skuteczności zaleceń podejmowanych w celu obniżenia poziomu ryzyka modeli,
- ewentualne propozycje nowych działań zarządczych ograniczających ryzyko modeli.

2.11.5 Działania zarządcze dotyczące ryzyka modeli

Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem modeli oraz poziomu tego ryzyka poprzez ustalenie akceptowalnych poziomów ryzyka oraz podejmowanie decyzji o zastosowaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem modeli.

2.12 Ryzyko zmian makroekonomicznych

2.12.1 Wstęp

Ryzyko zmian makroekonomicznych jest to ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Banku w wyniku niekorzystnego wpływu zmiany warunków makroekonomicznych. W ramach ryzyka zmian makroekonomicznych wyróżnia się ryzyko geopolityczne związane z makroekonomicznymi efektami uwzględniającymi negatywne skutki otoczenia geopolitycznego dla gospodarki i rynków finansowych.

Celem zarządzania ryzykiem zmian makroekonomicznych jest identyfikacja czynników makroekonomicznych mających znaczący wpływ na działalność Grupy Kapitałowej Banku oraz podejmowanie działań mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu potencjalnych zmian sytuacji makroekonomicznej na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku.

2.12.2 Identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka zmian makroekonomicznych

Identyfikacja ryzyka zmian makroekonomicznych polega na określeniu scenariuszy potencjalnych zmian makroekonomicznych oraz określeniu czynników ryzyka mających największy wpływ na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku. Ryzyko zmian makroekonomicznych powstaje w wyniku oddziaływania czynników zależnych (w szczególności struktura bilansu i plany reakcji przygotowywane na potrzeby scenariuszy stresowych) i niezależnych od działań Grupy Kapitałowej Banku (czynniki makroekonomiczne). Grupa Kapitałowa Banku identyfikuje czynniki wpływające na poziom ryzyka zmian makroekonomicznych w trakcie przeprowadzania kompleksowych testów warunków skrajnych.

Pomiar ryzyka zmian makroekonomicznych ma na celu określenie skali zagrożeń związanych z występowaniem ryzyka zmian makroekonomicznych i obejmuje:

- wyznaczenie w ramach kompleksowych testów warunków skrajnych wyniku finansowego (w oparciu o scenariusze: systemowy – zakładający szok płynnościowy dla krajowej gospodarki wywołany przez zaostrzenie kryzysu energetycznego i odpływ kapitału z regionu, mieszany – zakładający dodatkowo, że wraz ze wzrostem cen surowców energetycznych oraz rosnącym zapotrzebowaniem na nie, nastąpi istotne zwiększenie finansowania klientów strategicznych przez Bank), wraz z jego składowymi oraz miar ryzyka,
- przeprowadzanie odwrotnych testów warunków skrajnych,
- wyliczanie kapitału wewnętrznego.

Ocena poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych dokonywana jest w cyklu rocznym, w oparciu o wyniki cyklicznych kompleksowych testów warunków skrajnych (scenariusze dla oceny ryzyka zmian makroekonomicznych). Poziom ryzyka zmian makroekonomicznych określa się jako umiarkowany, podwyższony lub wysoki.

2.12.3 Kontrola ryzyka zmian makroekonomicznych

Celem kontroli ryzyka zmian makroekonomicznych jest dążenie do ograniczenia niekorzystnego wpływu potencjalnych zmian sytuacji makroekonomicznej na sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku.

Kontrola ryzyka zmian makroekonomicznych polega na określeniu dostosowanego do skali działalności Grupy Kapitałowej Banku dopuszczalnego poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych i jego wpływu na funkcjonowanie i sytuację finansową Grupy Kapitałowej Banku. Dopuszczalny poziom ryzyka zmian makroekonomicznych oznacza sytuację, w której wyniki kompleksowych testów warunków skrajnych nie wskazują na konieczność podejmowania działań naprawczych, lub działania naprawcze, konieczne do podjęcia, będą wystarczające do poprawy sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Banku.

2.12.4 Monitorowanie ryzyka zmian makroekonomicznych

Monitorowanie ryzyka zmian makroekonomicznych polega na analizie sytuacji makroekonomicznej, czynników makroekonomicznych, na które Grupa Kapitałowa Banku jest wrażliwa, poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych oraz wyników kompleksowych testów warunków skrajnych.

2.12.5 Raportowanie ryzyka zmian makroekonomicznych

Raportowanie ryzyka zmian makroekonomicznych realizowane jest w cyklu kwartalnym w postaci raportu przekazywanego KZAP, KR, Zarządowi, Komitetowi ds. Ryzyka Rady Nadzorczej oraz Radzie Nadzorczej.

Raportuje się w szczególności:

- wyniki pomiaru ryzyka zmian makroekonomicznych, w szczególności kapitał wewnętrzny,
- poziom ryzyka zmian makroekonomicznych,
- wyniki kompleksowych testów warunków skrajnych,
- wyniki odwrotnych testów warunków skrajnych.

2.12.6 Działania zarządcze dotyczące ryzyka zmian makroekonomicznych

Działania zarządcze polegają w szczególności na:

- ustalaniu akceptowalnych poziomów ryzyka,
- podjęciu działań mających na celu obniżenie poziomu ryzyka w przypadku wystąpienia podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka zmian makroekonomicznych.

2.13 Aktywa obciążone i wolne od obciążeń

Dany składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Grupa nie stosuje różnic w podejściu między zakresem konsolidacji regulacyjnej stosowanej do celów ujawniania informacji dotyczących obciążenia aktywów a zakresem zastosowania w odniesieniu do stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie skonsolidowanej zgodnie z definicją w części drugiej rozdział 2 tytuł I CRR.

Grupa nie stosuje różnic w podejściu pomiędzy, z jednej strony, aktywami zastawionymi i przeniesionymi zgodnie z obowiązującymi standardami rachunkowości i ich zastosowaniem przez instytucję a, z drugiej strony, aktywami obciążonymi oraz w traktowaniu transakcji.

Wartości ekspozycji wykorzystywanych do celów ujawniania pozyskiwane są z raportów według średnich stanów na koniec poszczególnych kwartałów za okres ostatnich dwunastu miesięcy.

Według stanów średnich za 4 kwartały 2023 roku Grupa Kapitałowa Banku posiadała aktywa obciążone:

- z tytułu transakcji sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo),
- obligacje Skarbu Państwa wpisane do rejestru listów zastawnych, zgodnie art. 18 ust. 3a ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych,
- własne wyemitowane listy zastawne i obligacje zabezpieczone.

Transakcje repo i sell-buy-back są transakcjami warunkowymi skutkującymi obciążeniem aktywów przekazanych kontrahentom jako zabezpieczenia pożyczki. Transakcje są standardowo wykorzystywane przez Bank w modelu biznesowym stosowanym w zakresie zarządzania płynnością na rynkach finansowych i w ramach obsługi potrzeb transakcyjnych instytucji finansowych będących kontrahentami Banku. Przekazywane zabezpieczenia z tytułu wycen bieżących zawartych w transakcjach pochodnych stanowią standardowy mechanizm zabezpieczania ekspozycji kredytowej Banku wynikający z zawartych umów zabezpieczających i jako takie są częścią modelu biznesowego Banku związanego z aktywnością transakcyjną na rynkach finansowych. Dodatkowe informacje zawarte są w notach 64.2 i 60 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku.

Ponadto Grupa Kapitałowa Banku posiadała wyemitowane dłużne papiery wartościowe w postaci:

- emitowanych przez PKO Bank Hipoteczny S.A., hipotecznych listów zastawnych, których głównym zabezpieczeniem są kredyty hipoteczne w średniej wysokości wg stanów z czterech ostatnich kwartałów wynoszącej 17 426 mln PLN;
- emitowanych przez PKO Leasing S.A. obligacji zabezpieczonych wierzytelnościami z tytułu umów leasingowych w średniej wysokości wg stanów z czterech ostatnich kwartałów wynoszącej 516 mln PLN.

Informacje dotyczące nadzabezpieczenia, w szczególności w odniesieniu do obligacji zabezpieczonych i sekurytyzacji, oraz wpływu tego nadzabezpieczenia na poziomy obciążenia przedstawiony został w notach 64.2 i 60 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku.

Wszystkie obciążenia aktywów, zabezpieczenia i pozycji pozabilansowych występują w PLN.

Ogólny opis części pozycji wykazanych jako wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń, których Grupa nie uznałaby za pozycje, które mogą zostać obciążone w ramach normalnej działalności gospodarczej został zawarty w odpowiednich notach Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku.

Aktywem bazowym hipotecznych listów zastawnych i obligacji, emitowanych przez PKO Bank Hipoteczny S.A. są kredyty hipoteczne w PLN.

Aktywem bazowym obligacji wyemitowanych przez PKO Leasing S.A. są głównie: samochody nowe i używane, ciężarówki, ciągniki siodłowe i naczepy, różnego rodzaju maszyny i urządzenia.

Na wartość bilansową wybranych zobowiązań finansowych składają się głównie: depozyty związane z umowami z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, wyemitowane dłużne papiery wartościowe, obciążenia związane z bankowym systemem gwarantowania depozytów.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń Grupy Kapitałowej Banku.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 2.36 Aktywa obciążone i aktywa wolne od obciążeń [wzór EU AE1]

		31.12.2023							
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych		Wartość godziwa aktywów obciążonych		Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń		Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń	
		w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA		w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA		w tym EHQLA i HQLA		w tym EHQLA i HQLA	
		010	030	040	050	060	080	090	100
010	Aktywa instytucji ujawniającej informacje	20 742	2 725			446 289	128 307		
030	Instrumenty kapitałowe	-	-	-	-	362	-	360	-
040	Dłużne papiery wartościowe	2 763	2 725	530	530	165 147	128 307	90 798	63 915
050	w tym: obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-
060	w tym: sekurytyzacje	-	-	-	-	-	-	-	-
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	2 763	2 725	530	530	115 528	102 283	57 642	51 825
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-	-	-	28 219	26 025	14 134	12 090
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-	-	-	3 295	-	788	-
120	Inne aktywa	17 978	-			280 779	0		

Tabela 2.37 Otrzymane zabezpieczenia i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe [wzór EU AE2]

		31.12.2023			
		Wartość godziwa otrzymanego obciążonego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych		Wolne od obciążeń	
		w tym hipotetycznie kwalifikujące się EHQLA i HQLA		Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone	
				w tym EHQLA i HQLA	
		010	030	040	060
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję ujawniającą informacje	-	-	-	-
140	Kredyty na żądanie	-	-	-	-
150	Instrumenty kapitałowe	-	-	-	-
160	Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
170	w tym: obligacje zabezpieczone	-	-	-	-
180	w tym: sekurytyzacje	-	-	-	-
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	-
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-	-	-
210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-	-	-
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-	-	-	-
230	Inne otrzymane zabezpieczenia	-	-	-	-
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż własne obligacje zabezpieczone lub sekurytyzacje	-	-	-	-
241	Nieoddane jeszcze w zastaw wyemitowane własne obligacje zabezpieczone i sekurytyzacje			-	-
250	ŁĄCZNE OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA I WYEMITOWANE WŁASNE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	20 742	2 725		

Tabela 2.38 . Źródła obciążenia [wzór EU AE3]

		31.12.2023	
		Odpowiadające im zobowiązania, zobowiązania warunkowe lub papiery wartościowe stanowiące przedmiot udzielonej pożyczki	Obciążone aktywa, zabezpieczenie otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone i papiery sekurytyzowane
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	10 683	18 494

2.14 Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Hipotecznym S.A.

W PKO Banku Hipotecznym S.A. obowiązuje system zarządzania ryzykiem spójny z systemem obowiązującym w Grupie Kapitałowej Banku.

Specjalistyczny charakter banku hipotecznego sprawia, że:

- 1) zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy głównie kompetencji w zakresie segmentu kredytów hipotecznych, oceny zdolności kredytowej klienta detalicznego i oceny bankowo-hipotecznego wartości nieruchomości (BHWN),
- 2) głównym źródłem finansowania jest emisja długoterminowych listów zastawnych, kompetencje w zakresie zarządzania płynnością koncentrują się w obszarze emisji instrumentów na krajowym i zagranicznym rynku długu zabezpieczonego.

PKO Bank Hipoteczny S.A. buduje portfel kredytów hipotecznych w drodze sprzedaży agencji oraz nabywania wierzycielności od podmiotu dominującego. Portfel kredytów hipotecznych stanowi podstawę puli zabezpieczającej emisję listów zastawnych.

Bankowo-hipoteczna wartość nieruchomości jest to ustalona przez PKO Bank Hipoteczny S.A. wartość, która w ocenie banku odzwierciedla poziom ryzyka związanego z nieruchomością jako przedmiotem zabezpieczenia udzielanych kredytów oraz służy do określenia kwoty, do jakiej może być udzielony kredyt zabezpieczony hipoteką na danej nieruchomości lub do decyzji, czy wierzycielność zabezpieczona na przedmiotowej nieruchomości może być nabyta przez Bank.

PKO Bank Hipoteczny S.A. ustala BHWN w oparciu o ekspertyzę bankowo-hipotecznego wartości nieruchomości, która jest wykonywana z zachowaniem należytej staranności i ostrożności, uwzględniając jedynie te cechy nieruchomości i nakłady konieczne do jej budowy, które będą miały charakter trwały i przy założeniu racjonalnej eksploatacji będą możliwe do uzyskania przez każdego posiadacza nieruchomości. W ekspertyzie, sporządzonej na określoną datę, udokumentowane są założenia i parametry przyjęte do analizy, proces ustalania BHWN i wynikająca z niego propozycja BHWN. Ekspertyza uwzględnia analizy i prognozy dotyczące parametrów specyficznych dla danej nieruchomości, które mają wpływ na ocenę ryzyka kredytowego, a także czynniki o charakterze ogólnym np. rozwój liczby ludności, stopę bezrobocia, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Hipoteczny list zastawny to dłużny papier wartościowy imienny lub na okaziciela, emitowany przez banki hipoteczne, którego podstawą emisji jest pula wierzycielności zabezpieczonych hipotek. Listy zastawne są emitowane głównie na dłuższe terminy, stanowią więc źródło długoterminowego finansowania dla Grupy Kapitałowej Banku.

Model biznesowy PKO Banku Hipotecznego S.A. zakłada wysoki udział listów zastawnych w strukturze finansowania. List zastawny jest stabilnym źródłem finansowania, ale balonowy charakter wykupu sprawia, że w większości przypadków w chwili wykupu powstaje potrzeba zastąpienia tego finansowania kolejnymi emisjami lub alternatywnym źródłem finansowania. W procesie zarządzania płynnością finansową PKO Bank Hipoteczny S.A. zwraca szczególną uwagę na dopasowanie terminów przepływów i możliwości odnowienia źródeł finansowania w momentach wymagalności znacznych wartościowo pasywów (wykup listów zastawnych).

System zarządzania ryzykiem oraz informacje ilościowe w zakresie ujawnień znajdują się w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Hipotecznego S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku oraz Sprawozdaniu Zarządu z działalności PKO Banku Hipotecznego za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku.

3 ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Adekwatność kapitałowa to proces mający na celu zapewnienie, iż poziom ryzyka, które Bank oraz Grupa Kapitałowa Banku podejmują w związku z rozwojem działalności biznesowej, może zostać pokryty posiadanym kapitałem, biorąc pod uwagę określony poziom tolerancji na ryzyko oraz horyzont czasowy. Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje w szczególności przestrzeganie obowiązujących regulacji organów nadzoru i kontroli, a także określonego w Banku oraz Grupie Kapitałowej Banku poziomu tolerancji na ryzyko oraz proces planowania kapitałowego, w tym politykę dotyczącą źródeł pozyskiwania kapitału.

Podstawowe regulacje obowiązujące w procesie oceny adekwatności kapitałowej to:

- 1) Ustawa Prawo bankowe,
- 2) Rozporządzenie CRR,
- 3) ustawa o nadzorze makroostrożnościowym,
- 4) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń,
- 5) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 6) Ustawa o BFG.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymywanie, w sposób ciągły, funduszy własnych na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Zarządzanie adekwatnością kapitałową Grupy Kapitałowej Banku obejmuje:

- 1) określanie oraz realizację pożądaných przez Bank celów kapitałowych,
- 2) identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- 3) pomiar lub szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- 4) ustalanie wartości progowych dla miar adekwatności kapitałowej,
- 5) prognozowanie, monitorowanie oraz raportowanie poziomu i struktury funduszy własnych,
- 6) zarządzanie strukturą bilansu pod kątem optymalizacji jakości posiadanych przez Bank funduszy własnych,
- 7) kapitałowe działania awaryjne,
- 8) testy warunków skrajnych,
- 9) prognozowanie wymogu w zakresie funduszy własnych oraz kapitału wewnętrznego,
- 10) ocenę rentowności poszczególnych obszarów biznesowych i segmentów klienta.

Miarami adekwatności kapitałowej są:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR),
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1),
- współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1),
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego,
- wskaźnik dźwigni,
- wskaźnik MREL – TREA,
- wskaźnik MREL – TEM.

Celem monitorowania poziomu miar adekwatności kapitałowej jest określenie stopnia spełniania wymogów nadzorczych oraz identyfikacja przypadków wymagających uruchomienia kapitałowych działań awaryjnych lub planu ochrony kapitału.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, minimalny poziom współczynników kapitałowych utrzymywanych przez Grupę Kapitałową Banku wynosi:

- łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%,
- współczynnik kapitału Tier 1 (T1) – 6,0%,
- współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) – 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, Grupa Kapitałowa Banku ma obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora, który stanowi sumę obowiązujących buforów. Szczegółowe informacje dotyczące buforów kapitałowych zostały przedstawione w rozdziale 3.3 niniejszego Raportu.

Tabela 3.1 Kluczowe wskaźniki [Wzór EU KM1]

	a	b	c	d	e	
	31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2022
Dostępne fundusze własne (kwoty)					przekształcone*	opublikowane
1 Kapitał podstawowy Tier I	41 727	42 867	40 621	37 327	38 255	37 579
2 Kapitał Tier I	41 727	42 867	40 621	37 327	38 255	37 579
3 Łączny kapitał	43 807	45 083	42 973	39 813	40 839	40 216
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem						
4 Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	234 835	222 680	216 690	214 229	229 507	234 653
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
5 Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,67%	16,01%
6 Współczynnik kapitału Tier I (%)	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,67%	16,01%
7 Łączny współczynnik kapitałowy (%)	18,65%	20,25%	19,83%	18,58%	17,79%	17,14%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
EU 7a Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,11%
EU 7b W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,06%
EU 7c W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%
EU 7d Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%	8,00%	8,11%
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
8 Bufor zabezpieczający (%)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
EU 8a Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
9 Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0,04%	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%	0,01%
EU 9a Bufor ryzyka systemowego (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10 Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 10a Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	1,00%
11 Wymóg połączonego bufora (%)	4,54%	4,53%	4,53%	4,52%	4,52%	3,51%
EU 11a Łączne wymogi kapitałowe (%)	12,54%	12,53%	12,53%	12,52%	12,52%	11,62%
12 Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	10,65%	12,25%	11,83%	10,58%	9,78%	9,04%
Wskaźnik dźwigni						
13 Miara ekspozycji całkowitej	534 167	503 541	492 072	471 988	454 588	461 082
14 Wskaźnik dźwigni (%)	7,81%	8,51%	8,26%	7,91%	8,42%	8,15%
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU 14a Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14b W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14c Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU 14d Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EU 14e Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%
Wskaźnik pokrycia wypływów netto						
15 Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona - średnia)	136 709	123 560	115 038	107 117	105 952	107 757
EU 16a Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	76 232	75 126	77 346	78 610	79 289	77 469
EU 16b Wpływy środków pieniężnych - Całkowita wartość ważona	13 852	13 937	13 580	13 326	12 969	11 928
16 Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	62 380	61 189	63 766	65 284	66 320	65 541
17 Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	218,7%	201,9%	181,4%	165,2%	161,0%	166,4%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto						
18 Dostępne stabilne finansowanie ogółem	393 004	377 789	372 556	355 189	344 036	339 087
19 Wymagane stabilne finansowanie ogółem	250 969	253 050	248 525	255 040	259 678	263 805
20 Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	156,6%	149,3%	149,9%	139,3%	132,5%	128,5%

* zmiana w stosunku do danych opublikowanych wynika z wdrożenia MSSF 17

W 2023 roku wartość miar adekwatności kapitałowej utrzymywała się powyżej limitów wewnętrznych i zewnętrznych.

3.1 Fundusze własne

Fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej wyliczane są zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, części drugiej Rozporządzenia CRR oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR.

Fundusze własne Grupy Kapitałowej Banku składają się z kapitału podstawowego Tier I oraz kapitału Tier II. W Grupie Kapitałowej Banku nie są identyfikowane elementy dodatkowego kapitału Tier I.

W skład kapitału podstawowego Tier I wchodzi:

- 1) kapitał zakładowy, prezentowany zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego według wartości nominalnej,
- 2) kapitał zapasowy, tworzony z corocznych odpisów z zysku netto i przeznaczony na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Grupy,
- 3) kapitał rezerwowy, tworzony niezależnie od kapitału zapasowego z corocznych odpisów z zysku netto w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie (zwane dalej „WZ”) i przeznaczony wyłącznie na pokrycie mogących powstać strat bilansowych,
- 4) inne skumulowane całkowite dochody (z wyłączeniem zysków i strat dotyczących zabezpieczenia przepływów pieniężnych),
- 5) fundusz ogólnego ryzyka, tworzony z odpisów z zysku netto w wysokości uchwalonej przez WZ i przeznaczony na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej,
- 6) zyski zatrzymane (niepodzielony wynik z lat ubiegłych),
- 7) wynik finansowy netto w trakcie zatwierdzania oraz wynik netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczony zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszony o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez bieżącego rewidenta; warunkiem zaliczenia wyniku do funduszy własnych jest jego zatwierdzenie przez WZ lub przed zatwierdzeniem przez WZ, uzyskanie zgody KNF na jego zaliczenie do funduszy własnych. Po spełnieniu ww. wymogów formalnych Bank dokonuje wstecznych korekt funduszy własnych⁷.

Kapitał podstawowy Tier I pomniejsza się o:

- 1) straty za bieżący rok obrotowy,
- 2) wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej po pomniejszeniu o kwotę powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, odliczana kwota zawiera wartość firmy uwzględnioną w wycenie znacznych inwestycji Grupy, z odliczenia wyłączone są ostrożnie wyceniane aktywa będące oprogramowaniem⁸,
- 3) dodatkowe korekty wartości aktywów wycenianych według wartości godziwej, które wynikają ze stosowania wymogów w zakresie ostrożnej wyceny,
- 4) dodatkowe korekty wartości godziwej instrumentów pochodnych odzwierciedlające własne ryzyko kredytowe Banku,
- 5) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i nie wynikające z różnic przejściowych,
- 6) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych, które przekraczają 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (wyliczonego bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego)⁹,
- 7) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowa Banku nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub instrumentów w Tier II tych podmiotów, o ile ich suma przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (wyliczonego bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego),
- 8) zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowa Banku dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału podstawowego Tier I tych podmiotów, których suma przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego),
- 9) kwotę, o jaką suma:
  - a) aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych, do wysokości 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (obliczonego bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego) oraz
  - b) zaangażowań kapitałowych bezpośrednich i pośrednich w podmioty sektora finansowego, jeżeli Grupa Kapitałowa Banku dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażonych w postaci posiadanych akcji lub udziałów lub instrumentów kapitału podstawowego Tier I tych podmiotów, do wysokości 10% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (obliczonego bez uwzględniania pomniejszeń z tytułu zaangażowań kapitałowych i aktywów z tytułu podatku odroczonego),przekracza równowartość 17,65% kapitału podstawowego Tier I Grupy Kapitałowej Banku (wyliczonego z uwzględnieniem wszystkich pomniejszeń określonych w pkt 1-6 oraz pełnej wartości sumy pozycji wskazanych w pkt 9 lit. a-b, bez stosowania progu wynoszącego 17,65% kapitału podstawowego. Kwota poniżej progu (17,65%) jest uwzględniana w aktywach ważonych ryzykiem.
- 10) mającą zastosowanie kwotę niedoboru pokrycia ekspozycji nieobsługiwanych, obliczoną zgodnie z art. 47c Rozporządzenia CRR, za wyjątkiem kwoty niedoboru dotyczącej ekspozycji powstałych przed 26 kwietnia 2019 r., o ile warunki tych ekspozycji nie zostały zmienione w sposób, który zwiększa ekspozycję Banku wobec dłużnika,
- 11) Pozycje sekurytyzacyjne – jako alternatywa stosowania wagi ryzyka 1 250%, ekspozycje w posiadaniu Grupy (transza junior oraz rezerwa gotówkowa na pokrycie ryzyka płynności, pomniejszone o korekty z tyt. ryzyka szczególnego dla ekspozycji bazowych) pomniejszają fundusze własne.

⁷ Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA) opublikował w maju 2020 roku w ramach jednolitego zbioru pytań i odpowiedzi (single rulebook Q&A) stanowisko dotyczące momentu rozpoznawania zysków rocznych oraz śródrocznych w danych dotyczących adekwatności kapitałowej (Q&A 2018_3822 oraz Q&A 2018_4085). Zgodnie z tym stanowiskiem, od momentu kiedy Bank lub Grupa Kapitałowa Banku formalnie spełnia kryteria pozwalające mu zaliczyć zysk za dany okres do kapitału Tier I, uznaje się, że zysk ten powinien być zaliczony na datę wsteczną (datę zysku a nie datę spełnienia kryterium) i należy dokonać korekty funduszy własnych na datę której dotyczy zysk.

⁸ W zakresie oprogramowania kwotę do odliczenia od funduszy własnych określa się na podstawie zakumulowanej amortyzacji ostrożnościowej aktywów będących oprogramowaniem obliczanej począwszy od dnia, w którym aktywa będące oprogramowaniem są dostępne do użytku i zaczynają być amortyzowane do celów rachunkowości. Pozostała kwota oprogramowania uwzględniana jest w aktywach ważonych ryzykiem z wagą 100%.

⁹ Grupa korzysta z możliwości wskazanej w wytycznych Europejskiego Nadzoru Bankowego określonych w ramach jednolitego zbioru pytań i odpowiedzi (single rulebook Q&A nr 2015_1887). Zgodnie z odpowiedzią EBA aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z zyskami lub stratami na zabezpieczeniach przepływów pieniężnych (które nie są włączane do funduszy własnych zgodnie z art. 33 CRR) nie muszą być uwzględniane także w aktywach z tytułu dochodowego podatku odroczonego uwzględnianych w odliczeniach od funduszy własnych zgodnie z art. 36 oraz 48 CRR.

W skład kapitału Tier II, po uzyskaniu przez Bank zgody KNF, wchodzi zobowiązania podporządkowane, rozumiane jako zobowiązania z tytułu przyjęcia przez Bank, w kwocie i na zasadach ustalonych w decyzji KNF wydawanej na wniosek Banku, środków pieniężnych spełniających warunki określone w art. 63 Rozporządzenia CRR, które nie są w posiadaniu Banku, jego jednostek zależnych, ani przedsiębiorstw, w których Bank posiada udział kapitałowy w postaci co najmniej 20% praw głosu lub kapitału tego przedsiębiorstwa posiadanych bezpośrednio lub poprzez stosunek kontroli. Jako zobowiązania podporządkowane wchodzące w skład kapitału Tier 2 traktuje się pełną wartość instrumentów o rezydualnym terminie zapadalności wynoszącym ponad pięć lat.

W trakcie ostatnich pięciu lat do terminu zapadalności w kapitale Tier 2 uwzględnia się zamortyzowaną wartość zobowiązań obliczonych przez pomnożenie wartości bilansowej instrumentów w pierwszym dniu ostatniego pięcioletniego okresu ich umownego terminu zapadalności podzieloną przez liczbę dni w tym okresie razy liczbę pozostałych dni umownego terminu zapadalności instrumentów.

Kapitał Tier II pomniejszany jest o:

- zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego w postaci instrumentów kapitału Tier II tych podmiotów, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty,
- zaangażowania kapitałowe bezpośrednie i pośrednie w podmioty sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, wyrażone w postaci posiadanych akcji lub udziałów, lub innych instrumentów kapitału Tier II, o ile łączna kwota tych zaangażowań przekracza 10% kapitału podstawowego Tier I Banku.

W przypadku, jeśli wartość pomniejszeń, o których mowa w pkt 1 i 2 obniżyłaby wartość kapitału Tier II poniżej zera, wartość nadwyżki tych pomniejszeń ponad wartość kapitału Tier II odejmuje się od kapitału podstawowego Tier I.

Zgodnie z wymogiem Rozporządzenia 2021/637, tabela 3.2 przedstawia informacje na temat charakteru i kwot poszczególnych pozycji funduszy własnych wykorzystanych do obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego na 31 grudnia 2023 roku. Wiersze zostały pominięte tylko w przypadku, gdy ich wartość wyniosła 0.

Tabela 3.2 Struktura regulacyjnych funduszy własnych [Wzór EU CC1]

		31.12.2023	
		(a)	(b)
		Kwoty	Źródło w oparciu o numery/litery referencyjne bilansu skonsolidowanego w ramach regulacyjnego zakresu konsolidacji
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe			
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 250	nota 49.
	w tym: instrument typu 1 SERIA A AKCJE ZWYKŁE IMIENNE	313	nota 49.
	w tym: instrument typu 2 SERIA A AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIĘLA	198	nota 49.
	w tym: instrument typu 3 SERIA B AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIĘLA	105	nota 49.
	w tym: instrument typu 4 SERIA C AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIĘLA	385	nota 49.
	w tym: instrument typu 5 SERIA D AKCJE ZWYKŁE NA OKAZI CIĘLA	250	nota 49.
2	Zyski zatrzymane	11 276	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	26 235	
EU-3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 070	
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 CRR, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	-	
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)	-	
EU-5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń lub dywidend	1 697	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	41 529	
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne			
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	- 243	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 2 549	
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR) (kwota ujemna)	-	
11	Rezerwy odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu instrumentów finansowych, które nie zostały wycenione według wartości godziwej	1 862	
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty	-	
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)	-	
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań, wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji	-	
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)	-	
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-	
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	-	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
EU-20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1 250 %, jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia	-	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR) (kwota ujemna)	-	
22	Kwota przekraczająca próg 17,65 % (kwota ujemna)	-	
23	w tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-	
EU-25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	-	
EU-25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I, z wyjątkiem przypadków, w których instytucja odpowiednio koryguje kwotę pozycji kapitału podstawowego Tier I, o ile takie obciążenia podatkowe obniżają kwotę tych pozycji, którą można maksymalnie wykorzystać w celu pokrycia ryzyka lub strat (kwota ujemna)	-	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I, które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	-	
27a	Inne korekty regulacyjne	1 128	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	198	
29	Kapitał podstawowy Tier I	41 727	nota 69.

Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty

30	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	-	
31	w tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	-	
32	w tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	-	
33	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4 CRR, i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	-	
EU-33a	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494a ust. 1 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	-	
EU-33b	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494b ust. 1 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	-	
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich	-	
35	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	-	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-	

Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne

37	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale dodatkowym Tier I (kwota ujemna)	-	
38	Bepośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	-	
39	Bepośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
41	Nie dotyczy	-	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II, które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (kwota ujemna)	-	
42a	Inne korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	-	
45	Kapitał Tier I (kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	41 727	nota 69.

Kapitał Tier II: instrumenty

46	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	2 080	
47	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 5 CRR, i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II, zgodnie z art. 486 ust. 4 CRR	-	
EU-47a	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494a ust. 2 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału Tier II	-	
EU-47b	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 494b ust. 2 CRR, przeznaczona do wycofania z kapitału Tier II	-	
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I nieuwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich	-	
49	w tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne	-	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	-	
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	2 080	nota 69.

Kapitał Tier II: korekty regulacyjne

52	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)	-	
53	Bepośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	-	
54	Bepośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
54a	Nie dotyczy	-	
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
56	Nie dotyczy	-	
EU-56a	Kwalifikowalne odliczenia od kwalifikowalnych zobowiązań, które przekraczają pozycje zobowiązań kwalifikowalnych instytucji (kwota ujemna)	-	
56b	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-	
58	Kapitał Tier II	2 080	nota 69.
59	Łączny kapitał (kapitał Tier I + kapitał Tier II)	43 807	nota 69.
60	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	234 835	

Współczynniki i wymogi kapitałowe, w tym bufory			
61	Kapitał podstawowy Tier I	17,77%	
62	Kapitał Tier I	17,77%	nota 69.
63	Łączny kapitał	18,65%	nota 69.
64	Łączne wymogi kapitałowe odnośnie do kapitału podstawowego Tier I instytucji	9,04%	
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,50%	nota 69.
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,04%	nota 69.
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0,00%	nota 69.
EU-67a	w tym: wymóg utrzymywania bufora globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (G- SII) lub bufora innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)	2,00%	nota 69.
EU-67b	w tym: dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia innych rodzajów ryzyka niż ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0,00%	
68	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko) dostępny po spełnieniu minimalnych wymogów kapitałowych	10,65%	
Minima krajowe (jeżeli różnią się od ram Bazylea III)			
69	Nie dotyczy	N/A	
70	Nie dotyczy	N/A	
71	Nie dotyczy	N/A	
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed waznieniem ryzyka)			
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach funduszy własnych i kwalifikowalnych zobowiązaniach podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	259	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 17,65 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	1 376	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 17,65 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 CRR)	3 102	
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II			
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	-	
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	-	
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)	-	
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów	-	
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 1 stycznia 2022 r.)			
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	-	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	-	

* W kolumnie (b) podano numery not ze Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Na 31 grudnia 2023 roku, zgodnie z art. 48 Rozporządzenia CRR, zaangażowania kapitałowe w podmioty sektora finansowego w ujęciu skonsolidowanym oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nie przekroczyły 10% kapitału podstawowego Tier I, nie stanowią więc pomniejszeń funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku i zostały uwzględniane w aktywach ważonych ryzykiem.

Na 31 grudnia 2023 roku w funduszach własnych Grupy wyliczanych na potrzeby adekwatności kapitałowej został ujęty wynik bieżący Grupy konsolidowanej ostrożnościowo za I półrocze 2023 r. po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia (w wysokości 1 697 mln PLN), na zaliczenie którego Grupa uzyskała odpowiednią zgodę KNF.

Zgodnie z wymogiem Rozporządzenia 2021/637, tabela 3.3 przedstawia uzgodnienia pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wykorzystywanych do obliczania funduszy własnych z regulacyjnymi funduszami własnymi według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 3.3 Uzgodnienie regulacyjnych funduszy własnych z bilansem w zbadanym sprawozdaniu finansowym [Wzór EU CC2]

	31.12.2023		c) Odniesienie*
	a)	b)	
	Bilans zgodnie z opublikowanym sprawozdaniem finansowym	W ramach regulacyjnego zakresu konsolidacji	
	Na koniec okresu sprawozdawczego	Na koniec okresu sprawozdawczego	
AKTYWA - Podział według klas aktywów zgodnie z bilansem w opublikowanym sprawozdaniu finansowym			
Kasa, środki w Banku Centralnym	17 813	17 813	nota 31.
Należności od banków	14 438	14 292	nota 32.
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 174	1 174	nota 33.
Pozostałe instrumenty pochodne	8 406	8 406	nota 33.
Papiery wartościowe	197 484	194 830	nota 34.
Transakcje z przyrzeczeniem sprzedaży	372	372	
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	245 776	244 913	nota 35.
Należności z tytułu działalności ubezpieczeniowej	90	-	nota 39.
Rzeczowe aktywa trwale oddane w leasing operacyjny	2 117	2 117	nota 74.
Rzeczowe aktywa trwale	3 203	3 015	nota 41.
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	19	19	
Wartości niematerialne	3 918	3 704	nota 40.
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	284	1 908	nota 42.
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	6	6	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 000	3 363	nota 29.
Inne aktywa	2 416	2 410	nota 43.
SUMA AKTYWÓW	501 516	498 342	
ZOBOWIĄZANIA - Podział według klas zobowiązań zgodnie z bilansem w opublikowanym sprawozdaniu finansowym			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	10	10	
Zobowiązania wobec banków	3 423	3 423	nota 36.
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 992	2 992	nota 33.
Pozostałe instrumenty pochodne	9 291	9 291	nota 33.
Zobowiązania wobec klientów	399 193	399 240	nota 37.
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-	
Zobowiązania z tytułu działalności ubezpieczeniowej	2 915	-	nota 39.
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 489	1 489	nota 38.
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	17 201	17 475	nota 38.
Zobowiązania podporządkowane	2 774	2 774	nota 38.
Pozostałe zobowiązania	11 007	11 029	nota 44.
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 117	1 109	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	712	17	nota 29.
Rezerwy	4 165	4 157	nota 45.
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	456 289	453 006	
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	1 250	1 250	
Pozostałe kapitały	27 676	27 305	
Niepodzielony wynik finansowy	10 810	11 276	
Wynik roku bieżącego	5 502	5 505	
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	45 238	45 336	
Udziały niekontrolujące	- 11	-	
SUMA KAPITAŁ WŁASNY	45 227	45 336	

* W kolumnie (c) podano numery not ze Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. według stanu na 31 grudnia 2023 roku.

Opis głównych cech instrumentów emitowanych przez Bank zaliczonych do kapitału podstawowego Tier I oraz instrumentów Tier II zaprezentowano w Tabeli 3.5. (dane zostały zaprezentowane w złotych). Wiersze w tabeli zostały pominięte tylko w przypadku, gdy nie dotyczą Grupy Kapitałowej Banku.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 3.4 Główne cechy regulacyjnych instrumentów funduszy własnych i instrumentów zobowiązań kwalifikowalnych [wzór EU CCA] (w PLN)

	31.12.2023	Nazwa I	Nazwa II	Nazwa III	Nazwa IV	Nazwa V	Nazwa VI	Nazwa VII
1 Emitent		PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP	PKO BP
2 Niepowtarzalny identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)		PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000016	PLPKO0000099	PLPKO0000107
3 Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument		Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie	Prawo polskie
4 Obecny sposób ujmowania z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, przejściowych przepisów CRR		Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał Tier 2	Kapitał Tier 2
5 Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym		Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał podstawowy Tier 1	Kapitał Tier 2	Kapitał Tier 2
6 Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym		Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany	Poziom jednostkowy i skonsolidowany
7 Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)		Akcje zwykłe	Akcje zwykłe	Akcje zwykłe	Akcje zwykłe	Akcje zwykłe	Obligacje	Obligacje
8 Kwota uznana w kapitale regulacyjnym lub zobowiązaniach kwalifikowalnych (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)		312500000	197500000	105000000	385000000	250000000	1700000000	1000000000
9 Wartość nominalna instrumentu		312500000	197500000	105000000	385000000	250000000	1700000000	1000000000
EU-9a Cena emisyjna		312500000	197500000	105000000	385000000	250000000	-	-
12 Wieczyste czy terminowe		Wieczyste	Wieczyste	Wieczyste	Wieczyste	Wieczyste	Terminowe	Terminowe
13 Pierwotny termin zapadalności		Brak terminu zapadalności	Brak terminu zapadalności	Brak terminu zapadalności	Brak terminu zapadalności	Brak terminu zapadalności	28.08.2027	06.03.2028
17 Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon		Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienna dywidenda	Zmienny kupon	Zmienny kupon
30 Odpisy obniżające wartość		Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
36 Niezgodne cechy przejściowe		Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie

3.2 Wymogi w zakresie funduszy własnych i kwot ekspozycji ważonych ryzykiem

Grupa Kapitałowa Banku wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych, zgodnie z Rozporządzeniem CRR, dla następujących rodzajów ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe - metodą standardową (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł II, rozdział 2),
- 2) ryzyko operacyjne:
  - a) zgodnie z podejściem AMA - w zakresie działalności prowadzonej przez Bank z uwzględnieniem działalności oddziału zagranicznego w Niemczech oraz oddziału zagranicznego w Czechach,
  - b) zgodnie z podejściem BIA (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł III) - w zakresie działalności oddziału zagranicznego w Słowacji oraz w zakresie działalności podmiotów Grupy Kapitałowej Banku objętych konsolidacją ostrożnościową.
- 3) ryzyko rynkowe (zgodnie z Rozporządzeniem CRR, część III, tytuł IV, rozdziały 2-4):
  - a) ryzyko walutowe - wyliczane metodą podstawową,
  - b) ryzyko cen towarów - wyliczane metodą uproszczoną,
  - c) ryzyko instrumentów kapitałowych - wyliczane metodą uproszczoną,
  - d) ryzyko szczególne instrumentów dłużnych - wyliczane metodą podstawową,
  - e) ryzyko ogólne instrumentów dłużnych - wyliczane zgodnie z podejściem opartym na duracji,
  - f) pozostałe rodzaje ryzyka, inne niż ryzyko delta (ryzyko non-delta) wyliczane metodą scenariuszową w przypadku opcji, dla których Bank stosuje własne modele wyceny oraz metodą delta plus dla pozostałych opcji.
- 4) pozostałe ryzyka:
  - a) ryzyko rozliczenia i ryzyko dostawy - wyliczane metodą określoną w części III tytule V Rozporządzenia CRR,
  - b) ryzyko kredytowe kontrahenta, w tym ekspozycje wobec kontrahenta centralnego - wyliczane metodą standardową określoną w części III, tytule II, rozdziale 6 Rozporządzenia CRR,
  - c) ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA) - wyliczane metodą określoną w części III tytule VI Rozporządzenia CRR,
  - d) przekroczenie limitu dużych ekspozycji - wyliczane metodą określoną w części IV Rozporządzenia CRR.

Łączny wymóg w zakresie funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku składa się z sumy wyżej wymienionych wymogów w zakresie funduszy własnych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Przy wyliczaniu wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta Bank wykorzystuje kompensowanie umowne zgodnie z Rozporządzeniem CRR (art. 295-298).

Informacja o wymogach w zakresie funduszy własnych Grupy Kapitałowej Banku została zawarta w tabeli poniżej.

Tabela 3.5 Przegląd łącznych kwot ekspozycji na ryzyko [Wzór EU OV1]

	Łączne kwoty ekspozycji na ryzyko		Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych
	a	b	c
	31.12.2023	30.09.2023	31.12.2023
1 Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	201 473	190 865	16 118
2 w tym metoda standardowa	201 473	190 865	16 118
3 w tym podstawowa metoda IRB (F-IRB)	-	-	-
4 w tym metoda klasyfikacji	-	-	-
EU-4a w tym instrumenty kapitałowe według uproszczonej metody ważenia ryzykiem	-	-	-
5 W tym zaawansowana metoda IRB (A-IRB)	-	-	-
6 Ryzyko kredytowe kontrahenta - CCR	4 758	5 162	381
7 w tym metoda standardowa	4 391	4 639	351
8 w tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
EU-8a w tym ekspozycje wobec kontrahenta centralnego	3	-	0
EU-8b w tym korekta wyceny kredytowej - CVA	360	519	29
9 w tym pozostałe CCR	4	4	0
15 Ryzyko rozliczenia	-	-	-
16 Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po zastosowaniu pułapu)	-	-	-
17 w tym metoda SEC-IRBA	-	-	-
18 w tym SEC-ERBA (w tym IAA)	-	-	-
19 w tym metoda SEC-SA	-	-	-
EU-19a w tym 1 250 % RW/odliczenie*	-	1	-
20 Ryzyko pozycji, ryzyko walutowe i ryzyko cen towarów (ryzyko rynkowe)	1 563	1 446	125
21 w tym metoda standardowa	1 563	1 446	125
22 w tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
EU-22a Duże ekspozycje	-	-	-
23 Ryzyko operacyjne	27 041	25 208	2 163
EU-23a w tym metoda wskaźnika bazowego	4 044	4 044	324
EU-23b w tym metoda standardowa	-	-	-
EU-23c w tym metoda zaawansowanego pomiaru	22 997	21 163	1 840
24 Kwoty poniżej progów odliczeń (podlegające wadze ryzyka równej 250 %)	11 196	11 303	896
29 Razem	234 835	222 680	18 787

W skład Grupy Kapitałowej Banku wchodzi spółki ubezpieczeniowe PKO Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz PKO Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., które są wyłączone z konsolidacji ostrożnościowej, jako podmioty finansowe objęte odrębnym nadzorem KNF, obejmującym również ocenę spełnienia wymogów kapitałowych dla zakładów ubezpieczeń.

Na 31 grudnia 2023 roku Grupa uwzględniła posiadane udziały w zakładach ubezpieczeniowych w kalkulacji pomniejszeń funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Wszystkie zaangażowania kapitałowe w podmioty sektora finansowego do wartości progów określonych w art. 48 Rozporządzenia CRR, są ujmowane w aktywach ważonych ryzykiem z wagą ryzyka 250%.

Największy udział w wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego w Grupie Kapitałowej Banku w roku 2023 występował dla wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka stóp procentowych (szczególnego i ogólnego (96,87%)) (tabela 3.6.).

Tabela 3.6 Ryzyko rynkowe Grupy Kapitałowej Banku w ramach metody standardowej [wzór EU MR1]

		31.12.2023
		a
Produkty bezwarunkowe		Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem
1	Ryzyko stopy procentowej (ogólne i szczególne)	1 514
2	Ryzyko cen akcji (ogólne i szczególne)	25
3	Ryzyko walutowe	-
4	Ryzyko cen towarów	-
Opcje		
5	Metoda uproszczona	-
6	Metoda delta plus	18
7	Metoda opierająca się na scenariuszu	5
8	Sekurytyzacja (ryzyko szczególne)	-
9	Razem	1 563

Na koniec 2023 roku Grupa Kapitałowa Banku nie posiadała otwartej pozycji na ryzyko cen towarów, a pozycja walutowa nie przekroczyła progu 2% funduszy własnych, więc wymogi w zakresie funduszy własnych z tego tytułu wyniosły zero.

W związku z tym, że Grupa Kapitałowa Banku nie stosuje na potrzeby wyliczenia wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego modeli wewnętrznych, art. 455 Rozporządzenia CRR "Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego" nie ma zastosowania.

Podział wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego, ze względu na stosowaną metodę wyliczania, został zaprezentowany w tabeli 3.7.

Tabela 3.7 Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego i kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem [wzór EU OR1]

		31.12.2023				
		a	b	c	d	e
		Odpowiedni wskaźnik			Wymogi w zakresie funduszy własnych	Kwota ekspozycji na ryzyko
Działalność bankowa		Rok-3	Rok-2	Ostatni rok		
1	Działalność bankowa objęta metodą wskaźnika bazowego	1 895	2 191	2 384	324	4 044
2	Działalność bankowa objęta metodą standardową/alternatywną metodą standardową	-	-	-	-	-
3	Objęta metodą standardową:	-	-	-		
4	Objęta alternatywną metodą standardową:	-	-	-		
5	Działalność bankowa objęta metodami zaawansowanego pomiaru	12 425	12 891	15 260	1 840	22 997

3.3 Bufory kapitałowe

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania wymogu połączonego bufora ponad poziomy minimalne określone w Rozporządzeniu CRR dla:

- 1) łącznego współczynnika kapitałowego (TCR),
- 2) współczynnika kapitału Tier I (T1),
- 3) współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Wymóg połączonego bufora jest sumą wszystkich obowiązujących buforów, tj. bufora zabezpieczającego, bufora antycyklicznego, bufora ryzyka systemowego oraz bufora z tytułu zidentyfikowania Banku jako instytucji o znaczeniu systemowym. Bufory te muszą być pokrywane kapitałem podstawowym typu Tier I.

Bufor zabezpieczający obowiązuje wszystkie banki.

Bufor antycykliczny nakładany jest w celu ograniczenia ryzyka systemowego wynikającego z cyklu kredytowego. Wprowadzany jest przez ministra właściwego ds. instytucji finansowych w okresach nadmiernego wzrostu akcji kredytowej i rozwiązywany w sytuacji jej spowolnienia. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku wskaźnik bufora antycyklicznego wynosił 0% dla ekspozycji kredytowych na terytorium Polski.

Dodatkowo, Grupa Kapitałowa Banku wylicza wskaźnik bufora antycyklicznego specyficznego dla danej instytucji uwzględniając w wyliczeniach wartość wszystkich ekspozycji kredytowych w innych krajach i odpowiednią dla tych krajów wartość bufora antycyklicznego. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku bufor antycykliczny specyficzny dla Grupy Kapitałowej Banku wynosił 0,04%.

Tabela 3.8 oraz Tabela 3.9 prezentują informację dotyczącą rozkładu geograficznego odnośnych ekspozycji kredytowych oraz kwotę bufora antycyklicznego specyficznego dla Grupy Kapitałowej Banku.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 3.8 Rozkład geograficzny odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania bufora antycyklicznego [Wzór EU CCyB1]

Podział według państw:	31.12.2023													l	m
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	Wymogi w zakresie funduszy własnych			
	Ogólne ekspozycje kredytowe		Odkładne ekspozycje kredytowe - ryzyko rynkowe		Ekspozycje sekurytyzacyjne - Wartość ekspozycji dla portfela bankowego		Wymogi w zakresie funduszy własnych		Wymogi w zakresie funduszy własnych		Aktywa ważone ryzykiem		Wymogi w zakresie funduszy własnych: wagi (%)		
Wartość ekspozycji według metody standardowej	Wartość ekspozycji według metody IRB	Suma długich i krótkich pozycji ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego według metody standardowej	Wartość ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego według metody modeli wewnętrznych	Wartość ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego	Całkowita wartość ekspozycji	Odkładne ekspozycje na ryzyko kredytowe - ryzyko kredytowe	Odkładne ekspozycje kredytowe - ryzyko rynkowe	Odkładne ekspozycje kredytowe - pozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych	Wymogi w zakresie funduszy własnych: wagi (%)	Wskaźnik bufora antycyklicznego (%)				
Polska	270 984	0	389	0	0	271 373	14 113	31	0	14 144	176 802	94,68%	0,00%		
Ukraina	1 602	-	-	-	-	1 602	100	-	-	100	1 251	0,67%	0,00%		
Holandia	1 048	-	-	-	-	1 048	74	-	-	74	927	0,50%	1,00%		
Republika Irlandii	1 004	-	-	-	-	1 004	80	-	-	80	1 004	0,54%	1,00%		
Niemcy	942	-	-	-	-	942	75	-	-	75	943	0,50%	0,75%		
Czechy	804	-	-	-	-	804	64	-	-	64	804	0,43%	2,00%		
Luksemburg	747	-	-	-	-	747	60	-	-	60	747	0,40%	0,50%		
Austria	556	-	-	-	-	556	45	-	-	45	557	0,30%	0,00%		
Korea Południowa	454	-	-	-	-	454	36	-	-	36	454	0,24%	0,00%		
Wielka Brytania	397	-	-	-	-	397	31	-	-	31	387	0,21%	2,00%		
Malta	360	-	-	-	-	360	29	-	-	29	360	0,19%	0,00%		
Francja	347	-	-	-	-	347	28	-	-	28	348	0,19%	0,50%		
Hiszpania	328	-	-	-	-	328	26	-	-	26	328	0,18%	0,00%		
Stany Zjednoczone	285	-	-	-	-	285	10	-	-	10	130	0,07%	0,00%		
Norwegia	254	-	-	-	-	254	20	-	-	20	254	0,14%	2,50%		
Cypr	231	-	-	-	-	231	19	-	-	19	231	0,12%	0,50%		
Węgry	227	-	-	-	-	227	18	-	-	18	227	0,12%	0,00%		
Dania	208	-	-	-	-	208	16	-	-	16	198	0,11%	2,50%		
Litwa	176	-	-	-	-	176	14	-	-	14	176	0,09%	1,00%		
Singapur	175	-	-	-	-	175	14	-	-	14	175	0,09%	0,00%		
Bahamy	157	-	-	-	-	157	13	-	-	13	157	0,08%	0,00%		
Słowacja	110	-	-	-	-	110	9	-	-	9	110	0,06%	1,50%		
Belgia	86	-	-	-	-	86	1	-	-	1	19	0,01%	0,00%		
Japonia	37	-	-	-	-	37	1	-	-	1	18	0,01%	0,00%		
Szwajcaria	36	-	-	-	-	36	3	-	-	3	37	0,02%	0,00%		
Finlandia	33	-	-	-	-	33	3	-	-	3	33	0,02%	0,00%		
Szwecja	19	-	-	-	-	19	2	-	-	2	19	0,01%	2,00%		
Rumunia	17	-	-	-	-	17	1	-	-	1	17	0,01%	1,00%		
Estonia	4	-	-	-	-	4	0	-	-	0	4	0,00%	1,50%		
Białoruś	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	0,00%		
Gruzja	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	0,00%		
Włochy	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	0,00%		
Ekwador	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	0,00%		
Zjednoczone Emiraty Arabskie	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	0,00%		
Australia	1	-	-	-	-	1	0	-	-	0	1	0,00%	1,00%		
Inne kraje razem	3	-	-	-	-	3	0	-	-	0	4	0,00%	-		
	281 637	0	389	0	0	282 026	14 907	31	0	14 938	186 728	-	-		

Tabela 3.9 Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego [Wzór EU CCyB2]

		31.12.2023
		(a)
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	234 835
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,04%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	91

Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym jest dodatkowym wymogiem dla instytucji mogących kreować ryzyko systemowe. Bank został zidentyfikowany jako inna instytucja o znaczeniu systemowym, na podstawie decyzji KNF z 10 października 2016 roku. Zgodnie z decyzją KNF z dnia 16 grudnia 2022, Bank zobowiązany jest do utrzymywania poziomu bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) w wysokości równoważnej 2,00% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia CRR. Bufor musi być utrzymywany zarówno w ujęciu jednostkowym, jak i skonsolidowanym.

W związku z powyższym, współczynniki kapitałowe według stanu na 31.12.2023 roku powinny kształtować się na poziomie nie niższym niż:

- TCR - 12,54% dla Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- T1 - 10,54% dla Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- CET1 - 9,04% dla Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku.

Pismem z 13 grudnia 2023 roku KNF zaleciła Bankowi ograniczenie ryzyka występującego w działalności Banku poprzez utrzymywanie funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w ramach filaru II w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, w wysokości 0,48 p.p. na poziomie jednostkowym oraz 0,42 p.p. na poziomie skonsolidowanym ponad wartość każdego z wymogów w zakresie funduszy własnych.

3.4 Wymóg minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)

Zgodnie z art. 99a ust. 6 Ustawy o BFG Bank jest zobowiązany do podania do publicznej wiadomości informacji dotyczących funduszy własnych oraz zobowiązań kwalifikowalnych, elementów ich składowych, w tym profilu zapadalności oraz stopnia uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym, a także określonej przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny wysokości wymogu dotyczącego minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (The minimum requirement for own funds and eligible liabilities - MREL).

Wymóg MREL TREA dla Banku został określony na bazie skonsolidowanej na poziomie 15,36% TREA (łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko), który powinien być spełniony przez fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne, spełniające wymóg podporządkowania na poziomie 13,78% TREA.

Dodatkowo wymóg połączonego bufora według stanu na dzień 31.12.2023 r. wynosił 4,54% dla Grupy Kapitałowej Banku oraz 4,54% dla Banku, zaś kwota kapitału podstawowego typu Tier I wykorzystywana do jego pokrycia nie może być wykorzystana do pokrycia MREL TREA.

Wymóg MREL TEM (miary ekspozycji całkowitej) dla Banku na bazie skonsolidowanej został określony na poziomie 5,91% TEM i powinien być spełniony przez fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne, spełniające wymóg podporządkowania na poziomie 5,60% TEM.

Zgodnie z art. 97 ust. 4 Ustawy o BFG, Bankowy Fundusz Gwarancyjny zwolnił PKO Bank Hipoteczny S.A. z obowiązku utrzymywania minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych. W związku z tą decyzją poziomy TREA oraz TEM, jak też fundusze własne PKO Banku Hipotecznego S.A. są wyłączone z konsolidacji na potrzeby wyznaczenia MREL. Dodatkowo BFG wskazał, że Kredobank S.A. nie stanowi części grupy podlegającej przymusowej restrukturyzacji i również powinien być wyłączony z konsolidacji na potrzeby wyznaczenia MREL. Wyłączenie z konsolidacji PKO Banku Hipotecznego S.A. i Kredobank S.A. nie dotyczy poziomu TREA na potrzeby obliczania kwoty kapitału podstawowego typu Tier I utrzymywanej na pokrycie wymogu połączonego bufora.

Zamieszczone tabele odpowiadają wzorom określonym w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2021/763 z dnia 23 kwietnia 2021 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne do celów stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE w odniesieniu do sprawozdawczości nadzorczej w obszarze minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych oraz podawania tego wymogu do wiadomości publicznej. Zakres ujawnianych informacji wynika z faktu, iż Bank jest podmiotem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, natomiast sam nie jest globalną instytucją o znaczeniu systemowym (G-SII), ani też nie jest częścią takiej instytucji.

Tabela 3.10 Najważniejsze wskaźniki – MREL [Wzór EU KM2]

		a
		Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne, współczynniki i elementy składowe		31.12.2023
1	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne	47 085
EU-1a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	43 824
2	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (TREA)	222 348
3	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TREA	21,18%
EU-3a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	19,71%
4	Miara ekspozycji całkowitej (TEM) grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	509 284
5	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TEM	9,25%
EU-5a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	8,61%
Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)		
EU-7	MREL wyrażony jako odsetek TREA	15,36%
EU-8	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	13,78%
EU-9	MREL wyrażony jako odsetek TEM	5,91%
EU-10	W tym część, która musi zostać spełniona z wykorzystaniem funduszy własnych lub zobowiązań podporządkowanych	5,60%

W tabeli pominięto kolumny i wiersze dotyczące wyłącznie podmiotów będących globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym (G-SII) objętych wymogiem TLAC.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. Grupa Kapitałowa Banku wykazywała nadwyżkę funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych w wysokości 2 271 mln PLN ponad poziom wynikający z wymogu MREL TREA powiększonego o wymóg połączonego bufora. Nadwyżka ponad poziom wymogu MREL TREA podporządkowanego powiększonego o wymóg połączonego bufora wynosiła 2 523 mln PLN. Nadwyżka ponad poziom wynikający z wymogu MREL TEM wynosiła 16 987 mln PLN, przy czym ponad poziom wymogu MREL TEM podporządkowanego 15 304 mln PLN.

Tabela 3.11 Elementy składowe – MREL [Wzór EU TLAC1]

		31.12.2023
		a
		Minimalny wymóg w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL)
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne oraz korekty		
1	Kapitał podstawowy Tier I	41 124
2	Kapitał dodatkowy Tier I	-
6	Kapitał Tier II	2 080
11	Fundusze własne do celów art. 92a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i art. 45 dyrektywy 2014/59/UE	43 204
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne: Elementy kapitału nieregulacyjnego		
12	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych wyemitowane bezpośrednio przez podmiot restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych)	-
EU-12a	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych wyemitowane przez inne podmioty należące do grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych)	-
EU-12b	Instrumenty zobowiązań kwalifikowalnych podporządkowane wyłączonym zobowiązaniom wyemitowane przed dniem 27 czerwca 2019 r. (podporządkowane podlegające zasadzie praw nabytych)	-
EU-12c	Instrumenty w Tier II o rezydującym terminie zapadalności wynoszącym co najmniej jeden rok, w takim zakresie, w jakim nie kwalifikują się one jako pozycje w Tier II	620
13	Zobowiązania kwalifikowalne niepodporządkowane wyłączonym zobowiązaniom (niepodlegające zasadzie praw nabytych, przed zastosowaniem ograniczenia)	3 261
EU-13a	Zobowiązania kwalifikowalne niepodporządkowane wyłączonym zobowiązaniom wyemitowane przed dniem 27 czerwca 2019 r. (przed zastosowaniem ograniczenia)	-
14	Kwota niepodporządkowanych instrumentów zobowiązań kwalifikowalnych, w stosownych przypadkach po zastosowaniu przepisów art. 72b ust. 3 CRR	3 261
17	Pozycje zobowiązań kwalifikowalnych przed korektą	3 881
EU-17a	W tym pozycje zobowiązań podporządkowanych	620
Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne: Korekty elementów kapitału nieregulacyjnego		
18	Pozycje funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych przed korektą	47 085
22	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne po korekcie	47 085
EU-22a	W tym: fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	43 824
Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem i miara ekspozycji wskaźnika dźwigni grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji		
23	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA)	222 348
24	Miara ekspozycji całkowitej (TEM)	509 284
Współczynnik funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych		
25	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TREA	21,18%
EU-25a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	19,71%
26	Fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne wyrażone jako odsetek TEM	9,25%
EU-26a	W tym fundusze własne i zobowiązania podporządkowane	8,61%
27	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek TREA) dostępny po spełnieniu wymogów grupy restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji	5,82%

W tabeli pominięto kolumny i wiersze dotyczące wyłącznie podmiotów będących globalnymi instytucjami o znaczeniu systemowym (G-SII) objętych wymogiem TLAC lub będące zbiorem pustym w UE.

Bank wykorzystuje do spełnienia wymogów MREL głównie kapitał podstawowy Tier I. Dodatkowo do spełnienia wymogu wykorzystywane są zobowiązania podporządkowane zaliczane do kapitału Tier II oraz zamortyzowana część zobowiązań podporządkowanych na podstawie artykułu 64 Rozporządzenia CRR, a także zobowiązania kwalifikowalne wynikające z emisji obligacji uprzywilejowanych (*senior preferred notes*).

Tabela 3.12 Kolejność zaspokajania wierzycieli – podmiot restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji [Wzór EU TLAC3b]

31.12.2023	Klasyfikacja stopni uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym				Suma kolumn 1-9	
	1	3	4	9		
	(najniższy stopień)					
1	Opis stopnia uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym	Fundusze własne Banku, o których mowa w art. 26 rozporządzenia CRR (kapitał Tier I)	Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych Banku, o których mowa w art. 62 rozporządzenia CRR (kapitał Tier II)	Zobowiązania podporządkowane niezaliczane do funduszy własnych Banku, o których mowa w art. 64 rozporządzenia CRR	Inne zobowiązania	
5	Fundusze własne i zobowiązania potencjalnie kwalifikujące się do spełnienia MREL	39 730	2 080	620	3 261	45 691
6	w tym rezydualny termin zapadalności ≥ 1 rok < 2 lata	-	-	-	-	-
7	w tym rezydualny termin zapadalności ≥ 2 lata < 5 lat	-	2 080	620	3 261	5 961
8	w tym rezydualny termin zapadalności ≥ 5 lat < 10 lat	-	-	-	-	-
9	w tym rezydualny termin zapadalności ≥ 10 lat, ale z wyłączeniem wieczystych papierów wartościowych	-	-	-	-	-
10	w tym wieczyste papiery wartościowe	39 730	-	-	-	39 730

W tabeli pominięto wiersze będące zbiorem pustym w UE oraz kolumny nie zawierające instrumentów zaspokajających MREL.

W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację stopni uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym zgodnie z ustawą - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2003 r. Nr 60 poz. 535 z późniejszymi zmianami) z wyróżnionymi kategoriami, w których Bank wykazywał fundusze własne i zobowiązania kwalifikowalne zaspokajające wymóg MREL.

Tabela 3.13 Klasyfikacja stopni uprzywilejowania w postępowaniu upadłościowym

Stopień uprzywilejowania	Nazwa kategorii	Opis	Podstawa prawna
1 (najniższy)	Kategoria 10	Należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 26 Rozporządzenia CRR, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.	Art. 440 ust. 2 pkt 10 ustawy - Prawo upadłościowe
2	Kategoria 9	Należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 51 Rozporządzenia CRR, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.	Art. 440 ust. 2 pkt 9 ustawy - Prawo upadłościowe
3	Kategoria 8	Należności z tytułu zobowiązań zaliczanych do funduszy własnych banku, o których mowa w art. 62 Rozporządzenia CRR, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.	Art. 440 ust. 2 pkt 8 ustawy - Prawo upadłościowe
4	Kategoria 7	Należności z tytułu zobowiązań podporządkowanych niezaliczanych do funduszy własnych banku, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.	Art. 440 ust. 2 pkt 7 ustawy - Prawo upadłościowe
5	Kategoria 6	Należności z tytułu obligacji lub innych instrumentów dłużnych, które wykazują właściwości zbywalnych wierzytelności, lub z tytułu instrumentów wywołujących skutki prawne dłużnych instrumentów finansowych, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji, z wyłączeniem należności z kategorii 9, jeżeli są łącznie spełnione następujące warunki: a) pierwotny umowny termin zapadalności należności wynosi co najmniej rok, b) w umowie lub załączonych do niej dokumentach i informacjach dotyczących emisji dłużnych instrumentów finansowych lub instrumentów wywołujących skutki prawne dłużnych instrumentów finansowych, a w stosownych przypadkach także w prospekcie emisyjnym, w sposób wyraźny i przystępny określono kategorię zaspokojenia należności, c) należności nie wynikają: - z instrumentów pochodnych, w szczególności takich, które odnoszą się do aktywów, praw, zobowiązań, indeksów oraz innych wskaźników, lub które wykazują właściwości pochodnych instrumentów finansowych, - ze strukturizowanych produktów finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 84, z późn. zm.).	Art. 440 ust. 2 pkt 6 ustawy - Prawo upadłościowe
6	Kategoria 5	Należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie 5 lat przed dniem ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w kategoriach niższych.	Art. 440 ust. 2 pkt 5 ustawy - Prawo upadłościowe

Stopień uprzywilejowania	Nazwa kategorii	Opis	Podstawa prawna
7	Kategoria 4b	Należności jednostki zarządzającej systemem ochrony, o której mowa w art. 130e ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, oraz jednostki zarządzającej systemem ochrony, o której mowa w art. 22d ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji.	Art. 440 ust. 2 pkt 4 lit. b) ustawy – Prawo upadłościowe
8	Kategoria 4a	Odsetki od należności ujętych w Kategorii 3d, a także sądowe kary grzywny i administracyjne kary pieniężne oraz należności z tytułu darowizn i zapisów.	Art. 440 ust. 2 pkt 4 lit. a) ustawy – Prawo upadłościowe
9	Kategoria 3d	Inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne.	Art. 440 ust. 2 pkt 3 lit. d) ustawy – Prawo upadłościowe
10	Kategoria 3c	Odsetki od należności ujętych w kategoriach, o których mowa w Kategorii 1 i 2, oraz Kategorii 3a i 3b.	Art. 440 ust. 2 pkt 3 lit. c) ustawy – Prawo upadłościowe
11	Kategoria 3b	Pozostałe należności wynikające z umów rachunku bankowego.	Art. 440 ust. 2 pkt 3 lit. b) ustawy – Prawo upadłościowe
12	Kategoria 3a	Pozostałe należności z tytułu środków objętych ochroną gwarancyjną innych niż środki gwarantowane w rozumieniu art. 2 pkt 65 Ustawy o BFG.	Art. 440 ust. 2 pkt 3 lit. a) ustawy – Prawo upadłościowe
13	Kategoria 2	Należności osób fizycznych, mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców z tytułu środków objętych ochroną gwarancyjną innych niż środki gwarantowane w rozumieniu art. 2 pkt 65 Ustawy o BFG.	Art. 440 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo upadłościowe
14	Kategoria 1	Należności, o których mowa w art. 39 ust. 1 Ustawy o BFG, wraz z odsetkami i kosztami egzekucji, przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed dniem ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.	Art. 440 ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo upadłościowe

3.5 Wpływ rozwiązań przejściowych na adekwatność kapitałową

Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego S.A. stosuje w kalkulacji funduszy własnych korektę przejściową dotyczącą minimalizowania wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne, zgodnie z art. 473 a Rozporządzenia CRR. Do końca 2022 r. stosowała również tymczasowe traktowanie niezrealizowanych zysków i strat od papierów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19 (zgodnie z art. 468 Rozporządzenia CRR).

3.5.1 Korekta przejściowa dotycząca minimalizowania wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne

Od 1 stycznia 2018 obowiązuje standard rachunkowości MSSF 9 Instrumenty finansowe, który zastąpił standard MSR 39 Instrumenty finansowe. Zmianie uległy klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych, rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Wpływ MSSF 9 na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/873 z 24 czerwca 2020 roku zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19 (dalej Rozporządzenie 2020/873). Przepis ten pozwala na złagodzenie wpływu na kapitał Tier 1 kwoty odpisów utworzonych od 1 stycznia 2020 roku.

Grupa Kapitałowa zdecydowała się na pełne zastosowanie przepisów przejściowych i rozłożenie w czasie wpływu korekt z tytułu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne i mierniki adekwatności kapitałowej.

Rozwiązanie takie może być stosowane do 2024 roku włącznie, przy czym przyporządkowany do tej wartości współczynnik korygujący maleje z okresu na okres. Grupa Kapitałowa Banku podjęła decyzję, w świetle art. 473a ust. 7a CRR wprowadzonego powyższym Rozporządzeniem, o skorzystaniu z opcji, zgodnie z którą do korekty łagodzącej wpływ wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne przypisywana jest waga ryzyka równa 100 % i uzyskana wartość dodawana jest do miary ekspozycji całkowitej.

3.5.2 Tymczasowe traktowanie niezrealizowanych zysków i strat od papierów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zgodnie z art. 468 CRR (zmienionym ww. Rozporządzeniem 2020/873) do końca 2022 roku banki mogły stosować tymczasowe traktowanie niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody w związku z pandemią COVID-19. Podejście to pozwala na wyłączenie z obliczeń pozycji kapitału podstawowego Banku części niezrealizowanych zysków i strat skumulowanych od dnia 31 grudnia 2019 r. ujętych w bilansie w pozycji „zmiany wartości godziwej instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody”, odpowiadających ekspozycjom wobec rządów centralnych, samorządów regionalnych lub władz lokalnych, oraz wobec podmiotów sektora publicznego, z wyłączeniem tych aktywów finansowych, które są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W 2023 roku Grupa nie stosowała już tej korekty przejściowej.

Tabela 3.14 Porównanie funduszy własnych instytucji oraz współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych oraz z uwzględnieniem i bez uwzględnienia tymczasowego traktowania zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR [wzór MSSF 9]

		31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023	31.03.2023	31.12.2022	31.12.2022	
							przekształcone	opublikowane
Dostępny kapitał (kwoty)								
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	41 727	42 868	40 621	37 327	38 255	38 139	
2	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	40 354	41 495	39 419	36 348	36 439	36 414	
2a	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	41 727	42 868	40 621	37 327	36 757	36 661	
3	Kapitał Tier 1	41 727	42 868	40 621	37 327	38 255	38 139	
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	40 354	41 495	39 419	36 348	36 439	36 414	
4a	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	41 727	42 868	40 621	37 327	36 757	36 661	
5	Łączny kapitał	43 807	45 084	42 973	39 813	40 839	40 723	
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	42 434	43 711	41 771	38 834	39 023	38 998	
6a	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	43 807	45 084	42 973	39 813	39 341	39 245	
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)								
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	234 835	222 680	216 690	214 229	229 507	229 095	
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	233 465	221 317	215 500	213 158	227 449	227 037	
Współczynniki kapitałowe								
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,67%	16,65%	
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	17,28%	18,75%	18,29%	17,05%	16,02%	16,04%	
10a	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,04%	16,03%	
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,67%	16,65%	
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	17,28%	18,75%	18,29%	17,05%	16,02%	16,04%	
12a	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	17,77%	19,25%	18,75%	17,42%	16,04%	16,03%	
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,65%	20,25%	19,83%	18,58%	17,79%	17,78%	
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	18,18%	19,75%	19,38%	18,22%	17,16%	17,18%	
14a	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	18,65%	20,25%	19,83%	18,58%	17,17%	17,16%	
Wskaźnik dźwigni finansowej								
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni finansowej	534 196	503 541	492 072	471 988	454 588	454 373	
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	7,81%	8,51%	8,26%	7,91%	8,42%	8,39%	
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	7,57%	8,26%	8,03%	7,72%	8,05%	8,05%	
17a	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	7,81%	8,51%	8,26%	7,91%	8,09%	8,07%	

* zmiana w stosunku do danych opublikowanych wynika z wdrożenia MSSF 17

3.6 Kapitał wewnętrzny (filary II)

W 2023 roku Grupa Kapitałowa Banku wyznaczała kapitał wewnętrzny zgodnie z:

- 1) Rozporządzeniem CRR,
- 2) ustawą Prawo bankowe,
- 3) Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego oraz dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 4) ustawą o nadzorze makroostrożnościowym, oraz z przepisami wewnętrznymi Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Kapitał wewnętrzny to wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Celem szacowania kapitału wewnętrznego jest utrzymanie funduszy własnych na poziomie wynikającym ze Strategii zapewniającym bezpieczeństwo działalności przy uwzględnieniu zmian profilu i skali prowadzonej działalności oraz niekorzystnych warunków skrajnych, a także umożliwienie bardziej efektywnego zarządzania Bankiem i Grupą Kapitałową Banku nakierowanego na poprawę rentowności działalności i rentowności zainwestowanego kapitału.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Grupa Kapitałowa Banku opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. Bank cyklicznie monitoruje istotność poszczególnych rodzajów ryzyka odnoszących się do działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Kapitał wewnętrzny na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka jest ustalany zgodnie z metodami określonymi w przepisach wewnętrznych.

Łączny kapitał wewnętrzny Grupy Kapitałowej Banku stanowi sumę wysokości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka, na które Bank i Grupa Kapitałowa Banku są narażone, z uwzględnieniem podmiotów objętych konsolidacją ostrożnościową (przy założeniu braku korelacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka).

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kredytowego niewypłacalności Banku wyznacza się jako wartość wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka kredytowego szacowanego przy użyciu metod IRB, metody standardowej wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, określonych w Rozporządzeniu CRR oraz metody wewnętrznej. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe kontrahenta centralnego CCP szacuje się zgodnie z opisaniem w Rozporządzeniu CRR podejściem do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ekspozycji wobec kwalifikującego się kontrahenta centralnego, w tym z uwzględnieniem preferencyjnej wagi ryzyka. W przypadku pojawienia się na portfelu Banku niestandardowych ekspozycji na ryzyko kredytowe instytucji finansowych i krajów, na które wymagane jest oszacowanie kapitału wewnętrznego, stosuje się rozwiązania opisane w Rozporządzeniu CRR. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kredytowego niewypłacalności Banku wyznacza się dla ekspozycji obciążonych ryzykiem kredytowym obejmujących pozycje bilansowe i pozabilansowe. Podmioty Grupy Kapitałowej Banku, w których ryzyko kredytowe jest istotne wyznaczają kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe na podstawie wartości wymogu w zakresie funduszy własnych na ryzyko kredytowe. Łączny kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka kredytowego niewypłacalności stanowi sumę kapitału wewnętrznego ustalonego dla wyodrębnionych portfeli ekspozycji oraz podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, w których szacuje się kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka walutowych kredytów hipotecznych szacowany jest w oparciu o wartość prognozowanych strat z tytułu rozstrzygnięć sporów klientów na drodze sądowej pomniejszonej o straty z tytułu sporów i ugód już uwzględnionych w wynikach Banku.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka rynkowego obejmuje kwoty kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym, ryzyko stopy procentowej w portfelu handlowym oraz ryzyko walutowe.

Do obliczania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym wykorzystuje się miary wrażliwości dochodu odsetkowego, miary wrażliwości wartości ekonomicznej oraz wyniki testów warunków skrajnych na wrażliwość spreadu kredytowego z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (CSRB).

Do obliczenia kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka stopy procentowej w portfelu handlowym stosowana jest metoda wartości zagrożonej z uwzględnieniem wyników testów warunków skrajnych.

Do obliczenia kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka walutowego stosowana jest metoda wartości zagrożonej z uwzględnieniem wyników testów warunków skrajnych.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego Grupy Kapitałowej Banku oblicza się w sposób zbliżony jak dla Banku, z uwzględnieniem specyfiki podmiotów, dla których kapitał wewnętrzny jest obliczany.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka płynności obejmuje oszacowany łączny koszt związany z szybkim upłynieniem portfela papierów wartościowych w celu pokrycia stress-testowych wypływów środków, koszt pozyskania dodatkowych środków w celu sfinansowania aktywów płynnych w wartości brakującej do wymaganego w Banku poziomu aktywów płynnych oraz koszt związany z planowaną emisją tradycyjnych obligacji zamiast zielonych obligacji (green bonds). Łączny kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności Grupy Kapitałowej Banku stanowi sumę kapitału wewnętrznego Banku oraz podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, dla których ryzyko płynności zostało uznane jako istotne. Kapitał wewnętrzny dla podmiotów Grupy Kapitałowej Banku oblicza się w sposób zbliżony jak dla Banku, z uwzględnieniem ich specyfiki.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka operacyjnego Banku jest równy poziomowi ryzyka operacyjnego Banku obliczonemu przy wykorzystaniu podejścia AMA oraz BIA. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka operacyjnego podmiotów Grupy Kapitałowej Banku przyjmowany jest dla podmiotów Grupy Kapitałowej Banku objętych konsolidacją ostrożnościową, które oceniły ryzyko operacyjne jako istotne - w wysokości kapitału oszacowanego przez te podmioty.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka biznesowego Banku wyznacza się na podstawie analizy historycznej zmienności odchyień zrealizowanych przychodów biznesowych netto od wartości prognozowanych zgodnie z koncepcją wyniku narażonego na ryzyko (Earnings at Risk) oraz wyników analizy scenariuszowej.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka biznesowego podmiotów Grupy Kapitałowej Banku przyjmowany jest dla podmiotów Grupy Kapitałowej Banku, które oceniły ryzyko biznesowe jako istotne. Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka biznesowego Grupy Kapitałowej Banku wyznacza się jako sumę kapitału wewnętrznego Banku oraz kapitałów wewnętrznych podmiotów Grupy Kapitałowej Banku.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka zmian makroekonomicznych, Bank i podmioty Grupy Kapitałowej, w których ryzyko zmian makroekonomicznych jest istotne, wyznaczają na podstawie wyników kompleksowych testów warunków skrajnych. Kapitał wewnętrzny jest równy średniej arytmetycznej z kwot łącznego wymogu w zakresie funduszy własnych w scenariuszu szokowym, które powodują obniżenie łącznego współczynnika kapitałowego TCR poniżej poziomu wynikającego ze scenariusza bazowego, wyliczonych na cztery kolejne kwartały.

Kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka modeli Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej wyznaczany jest na podstawie wskaźnika określającego wysokość kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka modeli w zależności od poziomu ryzyka modeli.

Adekwatność kapitałowa z perspektywy kapitału wewnętrznego jest wyznaczana w stosunku do funduszy własnych. Aktualne fundusze własne Banku i Grupy Kapitałowej Banku pokrywają te wymogi z istotnym marginesem bezpieczeństwa.

3.7 Dźwignia finansowa

Grupa Kapitałowa Banku wylicza wskaźnik dźwigni, jako jedną z miar adekwatności kapitałowej.

Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału Tier I i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Sposób zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej został uregulowany w przepisach wewnętrznych Banku. Za ocenę ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej odpowiada Pion Ryzyka Bankowego (Departament Adekwatności Kapitałowej i Ryzyka Operacyjnego) oraz Departament Rachunkowości i Sprawozdawczości.

Identyfikacja ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł i czynników ryzyka oraz na określeniu jego potencjalnego wpływu na działalność Banku i Grupy Kapitałowej Banku. Dla celów pomiaru ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, kalkuluje się wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Tier I podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową. Według stanu na 31 grudnia 2023 roku wskaźnik dźwigni był kalkulowany w odniesieniu do definicji przejściowej kapitału Tier I (w rozumieniu rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz przejściowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat dla papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 CRR). Grupa Kapitałowa Banku ujawnia również (w rozdziale 3.5. niniejszego raportu) wskaźnik dźwigni w wartości, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9.

Dla utrzymania wskaźnika dźwigni na akceptowalnym poziomie ustala się strategiczny limit tolerancji i wartość progową, których poziom są regularnie monitorowane oraz weryfikowane przynajmniej raz w roku. Poziom ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej określa się jako poziom niski, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest równa lub wyższa niż wartość progowa, poziom podwyższony, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest poniżej wartości progowej i jest równa lub wyższa niż strategiczny limit tolerancji, zaś poziom wysoki, gdy wartość wskaźnika dźwigni jest poniżej strategicznego limitu tolerancji.

Poziom wskaźnika dźwigni jest regularnie wyliczany i raportowany. W przypadku wystąpienia wysokiego lub podwyższonego poziomu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej przygotowuje się propozycje działań zarządczych z uwzględnieniem bieżącej sytuacji makroekonomicznej, kosztów związanych z proponowanymi działaniami oraz ich wpływ na poziom ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej. Wskaźnik dźwigni prognozowany jest w procesie planowania finansowego i uwzględnia planowane zmiany w działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz wpływ struktury aktywów na jego poziom. Bank posiada listę potencjalnych narzędzi do wykorzystania, w przypadku zaistnienia potrzeby zwiększenia kapitału Tier I lub dostosowania struktury ekspozycji bilansowych i pozabilansowych (mianownika wskaźnika dźwigni).

W 2023 roku wartość wskaźnika dźwigni utrzymywała się powyżej limitów wewnętrznych, zewnętrznych, a także powyżej wartości minimalnych rekomendowanych przez KNF.

Tabela 3.15 . Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni [Wzór EU LR1 – LRSum]

		31.12.2023
		a
		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	501 539
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji ostrożnościowej	- 3 174
3	(Korekta z tytułu sekurytyzowanych ekspozycji, które spełniają wymogi operacyjne dotyczące uznania przeniesienia ryzyka)	-
4	(Korekta z tytułu tymczasowego wyłączenia ekspozycji wobec banków centralnych (w stosownych przypadkach))	-
5	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wyłączonych z miary ekspozycji całkowitej zgodnie z art. 429a ust. 1 lit. i) CRR)	-
6	Korekta z tytułu standaryzowanych kontraktów kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmowanych na dzień zawarcia transakcji	-
7	Korekta z tytułu kwalifikowalnych transakcji łączenia środków pieniężnych	-
8	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	174
9	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	-
10	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja ekspozycji pozabilansowych na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	30 426
11	(Korekta wynikająca z korekt z tytułu ostrożnej wyceny oraz z rezerw ogólnych i celowych, które zmniejszyły kapitał Tier I)	-
EU-11a	(Korekta z tytułu ekspozycji wyłączonych z miary ekspozycji całkowitej zgodnie z art. 429a ust. 1 lit. c) CRR)	-
EU-11b	(Korekta z tytułu ekspozycji wyłączonych z miary ekspozycji całkowitej zgodnie z art. 429a ust. 1 lit. j) CRR)	-
12	Inne korekty	5 201
13	Miara ekspozycji całkowitej	534 167

Tabela 3.16 Wskaźnik dźwigni. Ekspozycja do obliczenia wskaźnika dźwigni w rozumieniu Rozporządzenia CRR [wzór EU LR2 - LRCom]

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w CRR	
		31.12.2023	30.06.2023
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	499 377	423 373
2	Ubruttowanie przekazanego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	-	-
3	(Odliczenia aktywów z tytułu wiarytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	- 1 413	- 1 003
4	(Korekta z tytułu papierów wartościowych otrzymanych w ramach transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych, które ujmuje się jako aktywa)	-	-
5	(Korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego do pozycji bilansowych)	-	-
6	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 2 872	- 3 287
7	Ekspozycje bilansowe ogółem (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i SFT)	495 092	419 083
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych			
8	Koszt odtworzenia związany z transakcjami na instrumentach pochodnych według metody standardowej dotyczącej CCR (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	2 808	2 751
EU-8a	Odstępstwo w odniesieniu do instrumentów pochodnych: wkład z tytułu kosztów odtworzenia na podstawie uproszczonej metody standardowej	-	-
9	Kwoty narzutu z tytułu potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z transakcjami na instrumentach pochodnych według metody standardowej dotyczącej CCR	5 468	6 764
EU-9a	Odstępstwo w odniesieniu do instrumentów pochodnych: Wkład z tytułu potencjalnej przyszłej ekspozycji według uproszczonej metody standardowej	-	-
EU-9b	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	-	-
10	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym) (metoda standardowa dotycząca CCR)	-	-
EU-10a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym) (uproszczona metoda standardowa)	-	-
EU-10b	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym) (metoda wyceny pierwotnej ekspozycji)	-	-
11	Skorygowana efektywna kwota referencyjna potwierdzonych kredytowych instrumentów pochodnych	-	-
12	(Skorygowane efektywne kompensowanie referencyjne i odliczenia narzutów w odniesieniu do potwierdzonych kredytowych instrumentów pochodnych)	-	-
13	Łączne ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych	8 276	9 515
Ekspozycje z tytułu SFT			
14	Aktywa z tytułu SFT brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	373	7
15	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wiarytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu SFT brutto)	- 2	- 0
16	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów SFT	2	0
EU-16a	Odstępstwo w odniesieniu do SFT: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429e ust. 5 i art. 222 CRR	-	-
17	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	-	-
EU-17a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu SFT rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	-	-
18	Łączne ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	373	7
Inne ekspozycje pozabilansowe			
19	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone kwotą referencyjną brutto	95 256	84 765
20	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 64 829	- 58 880
21	(Rezerwy ogólne odliczane przy określaniu kapitału Tier I oraz rezerwy szczegółowe związane z ekspozycjami pozabilansowymi)	-	-
22	Inne ekspozycje pozabilansowe	30 426	25 885
Ekspozycje wyłączone			
EU-22k	(Ekspozycje wyłączone ogółem)	-	-

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w CRR	
		31.12.2023	30.06.2023
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej			
23	Kapitał Tier I	41 727	38 139
24	Miara ekspozycji całkowitej	534 167	454 490
Wskaźnik dźwigni			
25	(Korekta z tytułu sekurytyzowanych ekspozycji, które spełniają wymogi operacyjne dotyczące uznania przeniesienia ryzyka)	7,81%	8,39%
EU-25	Wskaźnik dźwigni (z wyłączeniem wpływu wyłączenia inwestycji sektora publicznego i kredytów preferencyjnych) (%)	7,81%	8,39%
25a	Wskaźnik dźwigni (z wyłączeniem wpływu wszelkich mających zastosowanie tymczasowych wyłączeń rezerw w banku centralnym) (%)	7,81%	8,39%
26	Regulacyjny wymóg dotyczący minimalnego wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%
EU-26a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
EU-26b	w tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
EU-27a	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,00%	3,00%
Wybór przepisów przejściowych i odnośne ekspozycje			
EU-27b	Wybór przepisów przejściowych dotyczących definicji miary kapitału	Przejściowe	Przejściowe
Ujawnienie wartości średnich			
28	Średnia dziennych wartości aktywów z tytułu SFT brutto, po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych	278	999
29	Wartość na koniec kwartału aktywów z tytułu SFT brutto, po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych	372	5 143
30	Miara ekspozycji całkowitej (w tym wpływ wszelkich mających zastosowanie tymczasowych wyłączeń rezerw w banku centralnym) obejmująca średnie wartości aktywów z tytułu SFT brutto z wiersza 28 (po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych)	534 074	487 928
30a	Miara ekspozycji całkowitej (z wyłączeniem wpływu wszelkich mających zastosowanie tymczasowych wyłączeń rezerw w banku centralnym) obejmująca średnie wartości aktywów z tytułu SFT brutto z wiersza 28 (po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych)	534 074	487 928
31	Wskaźnik dźwigni (w tym wpływ wszelkich mających zastosowanie tymczasowych wyłączeń rezerw w banku centralnym) obejmujący średnie wartości aktywów z tytułu SFT brutto z wiersza 28 (po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych)	7,81%	8,33%
31a	Wskaźnik dźwigni (z wyłączeniem wpływu wszelkich mających zastosowanie tymczasowych wyłączeń rezerw w banku centralnym) obejmujący średnie wartości aktywów z tytułu SFT brutto z wiersza 28 (po korekcie z tytułu transakcji księgowych sprzedaży oraz po odliczeniu kwot powiązanych zobowiązań gotówkowych i należności gotówkowych)	7,81%	8,33%

Tabela 3.17 Podział ekspozycji bilansowych* (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT) i ekspozycji wyłączonych) [Wzór EU LR3 – LRSpl]

		31.12.2023
		a
		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w CRR
EU-1	Ekspozycje bilansowe ogółem (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	499 377
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	1 297
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	498 080
EU-4	Ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	-
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	178 402
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jako ekspozycje wobec państwa	18 127
EU-7	Ekspozycje wobec instytucji	11 607
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	93 995
EU-9	Ekspozycje detaliczne	82 185
EU-10	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	78 837
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4 044
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i z tytułu innych aktywów niegenerujących zobowiązania kredytowego)	30 884

* Ekspozycje bilansowe do wyliczania wskaźnika dźwigni w rozumieniu Rozporządzenia CRR (wyłączając instrumenty pochodne i transakcje finansowania papierów wartościowych)

W roku 2023 decyzje strategiczne miały pośredni wpływ na wielkość wskaźnika dźwigni.

Czynniki mające wpływ na wielkość wskaźnika dźwigni:

- 1) wzrost ekspozycji w wyniku:
  - zwiększenia wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom,
  - zmian wartości obligacji skarbowych,
- 2) zmiany wysokości funduszy własnych w wyniku zaliczenia do funduszy zysku Grupy za I półrocze 2023 roku oraz zaprzestanie zastosowania rozwiązań przejściowych dot. niezrealizowanych zysków i strat wycenianych do wartości godziwej przez skumulowane całkowite dochody.

3.8 Wsteczne uwzględnienie wyniku za 2023 rok

Zgodnie z art. 26 ust. 2 Rozporządzenia CRR instytucje mogą włączyć zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne do kapitału podstawowego Tier I po podjęciu przez Grupę Kapitałową Banku formalnej decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy Grupy Kapitałowej Banku w danym roku lub, przed podjęciem ww. formalnej decyzji, po uzyskaniu uprzedniego zezwolenia właściwego organu. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) opublikował w maju 2020 roku w ramach jednolitego zbioru pytań i odpowiedzi (single rulebook Q&A) stanowisko dotyczące momentu rozpoznawania zysków rocznych oraz śródrocznych w danych dotyczących adekwatności kapitałowej (Q&A 2018_3822 oraz Q&A 2018_4085). Zgodnie z tym stanowiskiem, od momentu kiedy Grupa Kapitałowa Banku formalnie spełnia kryteria pozwalające zaliczyć zysk za dany okres do kapitału Tier I, uznaje się, że zysk ten powinien być zaliczony na datę wsteczną (datę zysku a nie datę spełnienia kryterium) i należy dokonać korekty funduszy własnych na datę której dotyczy zysk.

W związku z powyższym poniżej zostały zaprezentowane dane przekształcone w zakresie wartości funduszy własnych, wymogów kapitałowych oraz współczynników kapitałowych dla okresów kończących się 31.03.2023 r., 30.06.2023 r., oraz 31.12.2022 r.

W danych przekształconych zostały przedstawione wartości z uwzględnieniem w funduszach własnych kwoty zysku Grupy Kapitałowej Banku za 2022 rok (pomniejszonej o przewidziane dywidendy) w wysokości 3 258 mln PLN (w świetle uchwały nr 7/2023 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z 21 czerwca 2023 r. w sprawie podziału zysku PKO Banku Polskiego S.A. osiągniętego w 2022 roku, w której ZWZ zdecydował o zatrzymaniu ok. 50% zysku za 2021 r. w kapitałach Banku jako zysku niepodzielonego), przy czym część tej kwoty (w wysokości 946 mln PLN) była już uwzględniona w danych opublikowanych na 31.12.2022 r. oraz na 31.03.2023 r. w związku z uzyskaniem przez Grupę Kapitałową Banku zgody na zaliczenie do funduszy własnych części zysku za I półrocze 2022 r. po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia. Dodatkowo w funduszach za 30.06.2023 r. została ujęta wstecznie kwota wyniku Grupy za I półrocze 2023 r. po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia, po uzyskaniu odpowiedniej zgody KNF, w wysokości 1 697 mln PLN.

Z uwagi na zmianę daty zaliczenia zysku do funduszy własnych w tych okresach niewielkim zmianom uległy wartości kwoty niewystarczającego pokrycia odpisami ekspozycji nieobsługiwanych (NPE) oraz korekty przejściowej dot. wpływu MSSF 9 na fundusze własne. Zmianie uległy również progi wynikające z art. 48 CRR i powiązana z nimi kwota aktywów z tytułu podatku odroczonego pomniejszających fundusze własne.

Dodatkowo w wyniku zastosowania powyższych wytycznych EUNB na 30.06.2023 r., 31.03.2023 r. oraz 31.12.2022 r. nastąpił spadek wartości wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego o odpowiednio 30 mln PLN na koniec czerwca, 26 mln PLN na koniec marca i 31 mln PLN na koniec grudnia i w konsekwencji nastąpił wzrost łącznego współczynnika kapitałowego o 0,89 p.p. na koniec czerwca, o 1,52 p.p. na koniec marca i 1,27 p.p. na koniec grudnia oraz współczynnika kapitału Tier 1 o odpowiednio 0,89 p.p., 1,50 p.p. i 1,27 p.p.

Tabela 3.18 Porównanie funduszy własnych instytucji oraz współczynników kapitałowych i wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględnienia zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych oraz z uwzględnieniem i bez uwzględnienia tymczasowego traktowania zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR [wzór MSSF 9] po wstępnym zaliczeniu zysku

		31.12.2023	30.09.2023	30.06.2023	31.03.2023	31.12.2022
Dostępny kapitał (kwoty)				przekształcone*	przekształcone*	przekształcone*
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	41 727	42 868	42 482	39 917	41 175
2	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	40 354	41 495	41 109	38 655	38 977
2a	Kapitał podstawowy Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	41 727	42 868	42 482	39 917	39 761
3	Kapitał Tier 1	41 727	42 868	42 482	39 917	41 175
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	40 354	41 495	41 109	38 655	38 977
4a	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	41 727	42 868	42 482	39 917	39 761
5	Łączny kapitał	43 807	45 084	44 834	42 403	43 759
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	42 434	43 711	43 461	41 141	41 561
6a	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	43 807	45 084	44 834	42 403	42 345
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)						
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	234 835	222 680	216 328	210 964	229 513
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	233 465	221 317	214 954	209 763	227 104
Współczynniki kapitałowe						
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,77%	19,25%	19,64%	18,92%	17,94%
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	17,28%	18,75%	19,12%	18,43%	17,16%
10a	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	17,77%	19,25%	19,64%	18,92%	17,34%
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,77%	19,25%	19,64%	18,92%	17,94%
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	17,28%	18,75%	19,12%	18,43%	17,16%
12a	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	17,77%	19,25%	19,64%	18,92%	17,34%
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,65%	20,25%	20,73%	20,10%	19,07%
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	18,18%	19,75%	20,22%	19,61%	18,30%
14a	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	18,65%	20,25%	20,73%	20,10%	18,46%
Wskaźnik dźwigni finansowej						
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni finansowej	534 196	503 541	489 835	466 810	454 588
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	7,81%	8,51%	8,67%	8,55%	9,06%
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat kredytowych	7,57%	8,26%	8,42%	8,30%	8,62%
17a	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano tymczasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody zgodnie z art. 468 rozporządzenia CRR	7,81%	8,51%	8,67%	8,55%	8,75%

* Dane przekształcone to dane po wstępnym zaliczeniu zysku

4 UJAWNIA NIA INFORMACJI NA TEMAT RYZYKA Z ZAKRESU OCHRONY ŚRODOWISKA, POLITYKI SPOŁECZNEJ I ŁADU KORPORACYJNEGO (RYZYO ESG)

Obowiązek ujawniania informacji na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ryzyko ESG) nakłada na Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego S.A. art. 449a Rozporządzenia CRR.

W dniu 30 listopada 2022 r. Komisja Europejska przyjęła Rozporządzenie Wykonawcze 2022/2453 zmieniające wykonawcze standardy techniczne określone w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2021/637 w odniesieniu do ujawniania informacji na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego.

Nowo przyjęte rozporządzenie wykonawcze dodaje do istniejących formatów ujawniania informacji dodatkowe jednolite formaty ujawniania informacji o ryzykach ESG.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, na potrzeby ujawnienia III filarowego w zakresie ryzyka ESG stosuje się konsolidację ostrożnościową.

4.1 Informacje ostrożnościowe na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego

4.1.1 Informacje jakościowe na temat ryzyka z zakresu ochrony środowiska

Strategia działalności i procesy biznesowe

W grudniu 2022 roku, Zarząd Banku przyjął Strategię PKO Banku Polskiego na lata 2023-2025 „Przygotowani do wyzwań, nastawieni na przyszłość”, w której określił 7 głównych filarów wyznaczających cele Grupy Kapitałowej Banku.

Jednym z celów Strategii jest zajęcie miejsca lidera finansowania transformacji gospodarki w polskim sektorze bankowym.

PKO Bank Polski wdraża rozwiązania z zakresu finansowania transformacji energetycznej, których celem jest wspieranie polskich firm i innych uczestników rynku w obliczu wysokich cen energii oraz wymagań biznesowych i regulacyjnych.

Grupa Kapitałowa Banku wspiera projekty inwestycyjne powiązane z celami środowiskowymi oraz projektuje dalsze działania w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym emisję zielonych obligacji własnych i dostosowanie portfela produktów wspierających zrównoważony rozwój do potrzeb klientów.

Grupa jest w trakcie opracowywania założeń do ram emisji obligacji własnych w formacie zielonym, aktualnie w oparciu o Green Bond Principles (2021), opublikowane przez International Capital Market Association (ICMA), a docelowo w oparciu o założenia EU Green Bond Standard.

PKO Bank Hipoteczny planuje emisję zielonych listów zastawnych w oparciu o wypracowane w ramach Grupy założenia emisji w formacie zielonym, o których mowa powyżej.

W Strategii, Bank zadeklarował:

- 1) osiągnięcie neutralności klimatycznej w Zakresie 1 i 2 do 2030 roku,
- 2) ograniczanie emisji własnych CO₂ poprzez modernizację oddziałów i budynków biurowych oraz elektryfikację floty - modernizacja 70-ciu oddziałów rocznie,
- 3) rozpoczęcie kalkulacji emisji Zakresu 3 w ramach przygotowania trajektorii redukcji opartej na podejściu naukowym,
- 4) wyznaczenie priorytetowych sektorów i klientów do wsparcia w dekarbonizacji.

W obszarze ryzyka, Bank prowadzi prace mające na celu:

- wypracowanie metod oceny czynników ryzyka ESG na etapie udzielania kredytu i monitorowania - dotychczasowa ekspercka ocena wspierana będzie automatycznymi metodami analitycznymi,
- budowę wewnętrznego centrum wiedzy w zakresie nowych ekologicznych technologii i finansowania, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym zbudowania mechanizmów pozyskiwania i analityki danych o klientach Banku w zakresie ESG,
- w oparciu o zgromadzone dane dotyczące wpływu ryzyka klimatycznego (ryzyko przejścia i ryzyko fizyczne), dla klientów w portfelu Banku przeprowadzenie klimatycznych testów warunków skrajnych i uwzględnienie wyników w polityce kredytowej Banku.

Jednym z narzędzi zarządzania ryzykiem dotyczącym ochrony środowiska w ramach ryzyka kredytowego dla wybranych branż/sektorów są polityki kredytowe. W segmencie korporacyjnym, Bank posiada następujące polityki: Odnawialnych Źródeł Energii, Sektora Energii Wysokoemisyjnej, Chemia-Ropa-Gaz, Nieruchomości przychodowe, Budownictwo i materiały budowlane, Dealerzy samochodowi i firmy CFM, Publiczna służba zdrowia, Handel, JST. Założenia polityk opisane są w Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, które jest częścią Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego.

Poza wyżej wymienionymi politykami, Bank w segmencie korporacyjnym na bieżąco śledzi zmiany i tendencje rynkowe w różnych branżach/sektorach, publikuje wewnętrzne materiały (np. ulotki branżowe określające aktualne trendy rynku) i organizuje spotkania branżowe. Te działania mają na celu stopniową zmianę struktury portfela kredytowego poprzez sukcesywne ograniczanie zaangażowania wobec podmiotów wysokoemisyjnych oraz budowę portfela kredytowego wspierającego zrównoważony rozwój, w tym zgodnego z Taksonomią UE.

Mając na uwadze kluczową rolę banków w finansowaniu gospodarki, Bank stale rozwija świadomość swoich pracowników w obszarze zrównoważonego rozwoju, prowadzi intensywne działania edukacyjne - w 2023 roku odbyły się trzy live eventy z zakresu ESG, w których wzięło udział 1923 pracowników, 293 pracowników uczestniczyło w szkoleniach z zakresu ESG oraz wielu pracowników rozpoczęło Studia Podyplomowe (25 tematów szkoleniowych i 2 kierunki studiów).

Ład korporacyjny

Zarząd Banku określa ramy ryzyka, nadzoruje realizację postawionych celów, strategii i polityk oraz określa zasady zarządzania nimi w kontekście zarządzania ryzykiem z zakresu ochrony środowiska. Za koordynację i zarządzanie ryzykiem ESG i jego wpływem na ryzyko funkcjonowania Banku odpowiedzialne są jednostki organizacyjne zgodnie z kompetencjami.

Komitety funkcjonujące w Banku w zakresie swoich zadań i kompetencji przy podejmowaniu decyzji uwzględniają opracowania oraz opinie w zakresie działań związanych z ryzykiem ESG.

Na początku lipca 2023 roku, Zarząd Banku powołał Komitet Zrównoważonego Rozwoju, którego celem jest wypracowywanie i podejmowanie decyzji niezbędnych do realizacji celów strategicznych Banku i Grupy Kapitałowej Banku w zakresie zrównoważonego rozwoju, nadzór nad funkcjonowaniem zintegrowanego systemu zarządzania wpływem czynników ESG na Bank i Grupę Kapitałową Banku oraz wpływu Banku i Grupy Kapitałowej Banku na czynniki ESG, a także nadzór nad zarządzaniem wpływem czynników ESG na Bank i Grupę Kapitałową Banku. W skład Komitetu wchodzi wszyscy członkowie Zarządu oraz dyrektorzy wyznaczonych obszarów. Pracom Komitetu przewodniczy Prezes Zarządu, a jego zastępcą jest Wiceprezes Zarządu nadzorujący Obszar Zarządzania Ryzykiem.

Pod koniec 2022 roku w Banku został utworzony Departament Zrównoważonego Rozwoju ESG podlegający Prezesowi Zarządu. Zadaniem departamentu jest zapewnianie zgodności działania Banku i Grupy Kapitałowej Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i innymi regulacjami zewnętrznymi dotyczącymi zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju ESG oraz koordynacja działań zapewniających realizację celów strategicznych Banku i Grupy Kapitałowej Banku dotyczących ESG.

Departament Ryzyka Kredytowego odpowiedzialny jest za rozwój oraz tworzenie rozwiązań i narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem w zakresie ESG, w tym pozyskiwanie informacji na potrzeby zarządzania ryzykiem ESG oraz implementację rozwiązań wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa (m. in. Taksonomia UE, ujawnienie 3 filarowe) lub regulacji organów nadzoru lub kontroli dotyczących zarządzania ryzykiem ESG.

Departament Ryzyka Kredytowego, odpowiedzialny jest również za monitorowanie strategicznych limitów na ryzyko kredytowe i strategicznych limitów dotyczących ryzyka klimatycznego w zakresie ryzyka kredytowego, monitorowanie wykorzystania wewnętrznych limitów portfelowych, w szczególności w zakresie limitów dotyczących ryzyka klimatycznego, koordynowanie wdrażania spójnych standardów zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku dotyczących ograniczania wpływu czynników klimatycznych na poszczególne rodzaje ryzyka w szczególności na poziom ryzyka portfela kredytowego Banku.

Departament Programów Publicznych ESG, odpowiedzialny jest za wspieranie rozwoju oferty Banku dla klientów bankowości: firm, przedsiębiorstw i korporacyjnej w zakresie produktów i usług powiązanych z programami publicznymi i unijnymi, w tym wspierającymi zrównoważony rozwój ESG, w szczególności transformację klimatyczną.

Bank zarządza ryzykiem ESG na trzech niezależnych, wzajemnie uzupełniających się poziomach:

- 1) pierwszy poziom stanowi biznes – jednostki biznesowe, które dokonują identyfikacji ryzyka ESG na wczesnym etapie, przeprowadzają ocenę ryzyka ESG podczas nawiązywania relacji z klientem lub podczas okresowego przeglądu, dialogu z klientem w tematach związanych z ryzykiem ESG, ocenę stosowanych przez klienta środków i strategii łagodzących ryzyko oraz tworzenia i wdrażania produktów ograniczających ryzyko ESG,
- 2) drugi poziom stanowią przede wszystkim jednostki organizacyjne obszaru zarządzania ryzykiem, których zadaniem jest dokonywanie niezależnej i eksperckiej oceny, w ramach której zostały opracowane polityki kredytowe w zakresie ryzyka ESG oraz aktywnie wspierane są zadania realizowane na pierwszym poziomie oceny ryzyka ESG związanego z transakcjami. Bank realizuje zadania mające na celu opracowanie narzędzi do identyfikacji i oceny ryzyka ESG, rozwój procesu testowania klimatycznych warunków skrajnych i dążenie do integracji z innymi procesami regulacyjnymi, np. ICAAP,
- 3) trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny, który dokonuje niezależnych ocen działań systemu zarządzania Bankiem, w tym zarządzania ryzykiem ESG. W planie audytów wewnętrznych uwzględniane są badania, które obejmują swoim zakresem tematykę ESG, w tym m. in. weryfikację wypełniania przez Bank obowiązków wynikających z regulacji ESG w obszarach: udzielania kredytów, realizacji ujawnień wynikających z CRR, polityki wynagrodzeń czy bezpieczeństwa kluczowej infrastruktury IT. Informacje dotyczące zidentyfikowanych nieprawidłowości, w tym ocen ich istotności, oraz wyników monitorowania działań podejmowanych w celu ich wyeliminowania, prezentowane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

Ryzyko z zakresu ochrony środowiska jest na bieżąco monitorowane i raportowane w:

1. Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, które jest częścią Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego z częstotliwością co 12 miesięcy; od 2025 roku powyższe kwestie ujawniane będą również zgodnie z europejskimi standardami sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (European Sustainability Reporting Standards, ESRS);¹⁰
2. niniejszym Raporcie z częstotliwością co 6 miesięcy;
3. Raporcie z przeglądu procesu szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego (ICAAP) z częstotliwością co 12 miesięcy;
4. Raporcie Ryzyko kredytowe z częstotliwością co 3 miesiące.

Polityka wynagrodzeń zapewnia spójny system wynagradzania m. in. poprzez zapewnienie zgodności ze strategią w zakresie ryzyka środowiskowego, społecznego i ładu korporacyjnego. Wynagrodzenie zmienne Członków Zarządu Banku jest uzależnione od realizacji zawartych w Strategii Banku celów ESG.

Zarządzanie ryzykiem

Bank zarządza ryzykiem ESG w ramach zarządzania innymi rodzajami ryzyka, ponieważ ze względu na specyfikę ryzyka ESG, nie jest ono odrębnym rodzajem ryzyka, lecz przekrojowym, mogącym wpływać na materializację poszczególnych rodzajów ryzyka w Banku, w szczególności na ryzyko kredytowe.

Bank wdraża mechanizmy implementacji zasady „podwójnej istotności” (ang. „double materiality”) poprzez uwzględnienie perspektywy:

- 1) wpływu czynników ESG na działalność, wynik finansowy i rozwój Banku,
- 2) wpływu działalności Banku na społeczeństwo i środowisko.

Bank weryfikuje i ocenia w zakresie generowanego poziomu ryzyka oraz zgodności ze zrównoważonym rozwojem (biorącym pod uwagę ryzyka ESG w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej) plany finansowe, kapitałowe i strategiczne.

¹⁰ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/2772 z dnia 31 lipca 2023 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

Definicje ESG zostały zawarte w „Strategii zarządzania ryzykiem w PKO Banku Polskim S.A. i Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.". Są to:

- czynniki ESG – czynniki środowiskowe, społeczne oraz dotyczące ładu korporacyjnego, które mogą mieć pozytywny lub negatywny wpływ na klientów i kontrahentów lub pozycje bilansu Banku; czynniki ESG o negatywnym wpływie są określane jako czynniki ryzyka ESG,
- ryzyko ESG - ryzyko negatywnych skutków finansowych dla Banku, będących konsekwencją obecnego lub przyszłego wpływu czynników ryzyka ESG na klientów i kontrahentów lub pozycje bilansu Banku.

Bank każdorazowo ocenia wpływ czynników środowiskowych, społecznych oraz związanych z zarządzaniem na zdolność kredytową Klienta w procesie kredytowym dla klientów segmentu korporacyjnego oraz klientów segmentu firm i przedsiębiorstw ocenianych z wykorzystaniem metody ratingowej. Bank bada też wpływ transakcji kredytowych na kwestie ESG i klasyfikuje je do czterech kategorii, poczynsz od transakcji z pozytywnym wpływem na kwestie ESG, a skończywszy na tych z istotnie negatywnym wpływem. W procesie kredytowym dokonywana jest również ocena związana z transakcją kredytową. Z jednej strony Bank bada ocenę wpływ danej transakcji kredytowej na kwestie ESG, z drugiej zaś sprawdza jak czynniki ESG wpływają na transakcję kredytową. W ocenie czynników ESG, Bank uwzględnia m. in. ryzyko zmiany klimatu i wpływu na działalność klienta, możliwy wpływ klienta na zmianę klimatu, czynniki związane z kapitałem ludzkim czy dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa oraz czynniki związane z aspektami zarządzania (w tym kultury organizacji i nadzoru wewnętrznego).

W zakresie działalności jednostek samorządu terytorialnego (JST) i transakcji kredytowych z JST, Bank stosuje zasadę, że ich wpływ na środowisko naturalne, kwestie społeczne i zarządcze jest neutralny, o ile Bank nie posiada informacji spersonalizowanych w odniesieniu do konkretnego klienta czy transakcji – w takim przypadku ocena klienta i transakcji odzwierciedla ocenę tych informacji.

Ocena ryzyka ESG w procesie kredytowym realizowana jest również poprzez polityki kredytowe dla branż/sektorów opisane w Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, które jest częścią Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego.

Branża, w której Grupa Kapitałowa Banku prowadzi działalność operacyjną nie ma istotnego, bezpośredniego wpływu na klimat. Wpływ ten przejawia się przede wszystkim pośrednio poprzez finansowanie udzielane klientom. Dlatego w Banku przeprowadzany jest szereg projektów i analiz na poziomie klienta i portfela mających na celu tworzenie rozwiązań i narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem w zakresie ESG. Bank analizuje ekspozycje w portfelu bankowym wrażliwe na:

- wpływ długoterwałych i nagłych zdarzeń fizycznych związanych ze zmianą klimatu według sektorów i lokalizacji geograficznej działalności klienta lub miejsca zabezpieczenia w postaci nieruchomości;
- ryzyko transformacji związane z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu według sektorów, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu.

Bank analizuje również ekspozycje w portfelu kredytowym powiązane z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości zabudowanych, według wielkości wskaźnika EP. W procesie wyceny zabezpieczeń kredytowych klientów korporacyjnych Bank uwzględnia wpływ czynników ESG na wartość nieruchomości. Wprowadzony został także wymóg przedłożenia wraz z operatem szacunkowym certyfikatów wydanych dla danej nieruchomości w zakresie zgodności ze standardami środowiskowymi, w szczególności Świadectwa charakterystyki energetycznej. Jeśli nieruchomość generuje ponadprzeciętne ryzyko, w szczególności ryzyko środowiskowe, może stanowić jedynie zabezpieczenie wspierające. Szczegółowe informacje na temat wyników tych analiz znajdują się w dalszej części raportu.

Elementem zarządzania ryzykiem z zakresu ochrony środowiska jest strategiczny limit tolerancji na ryzyko ESG. Miarą tolerancji tego ryzyka jest iloraz wartości kredytów dla klientów z branż wysokoemisyjnych i wartości sumy bilansowej Banku. Według stanu na dzień 31.12.2023 roku, udział kredytów dla klientów z branż wysokoemisyjnych wyniósł 0,19% (przy limicie tolerancji dla Banku $\leq 1,6\%$ i Grupy Kapitałowej Banku $\leq 1,6\%$) wobec wartości na koniec 2022 roku wynoszącej 0,38% (przy limicie tolerancji dla Banku $\leq 0,8\%$ i Grupy Kapitałowej Banku $\leq 0,8\%$). Limit tolerancji został zwiększony o 0,8 p.p. dla Banku w celu umożliwienia finansowania transformacji energetycznej kraju. Limit ten jest monitorowany kwartalnie i raportowany do Zarządu Banku. Bank zdecydował się na zwiększenie finansowania w sektorze ciepłowniczym oraz selektywne, przejściowe finansowanie transakcji związanych z bezpieczeństwem energetycznym (zakupy węgla) wobec wojny w Ukrainie oraz wzrostu cen surowców energetycznych i konieczności zapewnienia dostaw węgla z alternatywnych wobec Rosji kierunków, realizując wymiar społecznej odpowiedzialności.

Podstawowym narzędziem analitycznym wykorzystywanym w ramach zarządzania ryzykiem klimatycznym w instytucjach finansowych są stress testy klimatyczne. Bank opracował metodykę i narzędzia do przeprowadzania stress testów klimatycznych. Metodyka oparta jest na modyfikacji sprawozdań finansowych klientów, uwzględnia kluczowe czynniki mające wpływ na sytuację finansową klientów i wartość zabezpieczeń: ceny gazów cieplarnianych (GHG), nakłady inwestycyjne, energochłonność budynków oraz ryzyko związane z suszami. Zastosowanie scenariuszy obejmujących horyzont czasowy 1 roku, 3 lat i 30 lat pozwala na dokładną analizę ryzyka zarówno krótkoterminowego, jak i długoterminowego. Zadanie opracowania stress testów klimatycznych jest kamieniem milowym określonym w Strategii Banku.

W grudniu 2023 roku Bank przystąpił do Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) – stowarzyszenia, które opracowało rekomendowany i globalnie stosowany przez instytucje finansowe standard liczenia finansowanych emisji gazów cieplarnianych, w szczególności wynikających z portfela kredytowego banków (zakres 3 zgodnie z Greenhouse Gas Protocol). Bank planuje ujawnić swój poziom finansowanych emisji gazów cieplarnianych po raz pierwszy wg stanu na 30 czerwca 2024 roku. Obliczenie poziomu finansowanych emisji gazów cieplarnianych będzie stanowić ważny krok w kierunku opracowania przez Bank ścieżki dekarbonizacji.

Bank przyjął w grudniu 2023 roku "Zasady klasyfikacji finansowania zrównoważonego rozwoju w Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A.". Zasady uwzględniają wymogi stawiane przez międzynarodowe standardy oraz otoczenie regulacyjne, w szczególności wynikające z Taksonomii UE¹¹ oraz Europejskiej zielonej obligacji¹². Zasady podlegają regularnemu przeglądowi, nie rzadziej niż raz na kwartał. Wnioski z przeglądu przedstawiane są Komitetowi Zrównoważonego Rozwoju.

Bank jest w trakcie wdrażania postanowień wynikających z Zasad, w szczególności w zakresie procesów biznesowych i sprawozdawczych, a także związanych z tym systemów informatycznych. Jednocześnie trwa proces dostosowywania oferty do wymogów stawianych produktom o pozytywnym wpływie na środowisko naturalne.

¹¹ Taksonomia UE - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088

¹² Europejska zielona obligacja - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2631 z dnia 22 listopada 2023 roku w sprawie europejskich zielonych obligacji oraz opcjonalnego ujawniania informacji na temat obligacji wprowadzanych do obrotu jako zrównoważone środowiskowo i obligacji powiązanych ze zrównoważonym rozwojem.

W 2023 roku Bank rozpoczął pracę nad wdrożeniem narzędzia wspierającego ocenę spełnienia technicznych kryteriów kwalifikacji Taksonomii UE¹³ w formie interaktywnych ankiet taksonomicznych. Ankiety będą integralną częścią procesu określania/klasyfikacji zrównoważonych aktywów. Uzyskane przy pomocy ankiet taksonomicznych dane, obok wskaźników KPI pozyskanych z raportów niefinansowych klientów zobowiązanych do raportowania Taksonomii, będą stanowić bazę do kalkulacji wskaźnika GAR, tj. kluczowego wskaźnika wyników Grupa Kapitałowa Banku, którego ujawnienie jest wymagane przez regulatora od 2024 roku. W procesie ankietowania klientów Bank opracowuje systemową identyfikację (flagowanie) ekspozycji kredytowych Banku wobec działalności klienta kwalifikującej się i zgodnej z Taksonomią.

Szczegółowa informacja na temat ujawnienia taksonomicznego opisana jest Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych, które jest częścią Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego.

Zarządzanie ryzykiem ESG wymaga rozwiązań systemowych i sektorowych. Kluczowe wyzwanie to dostępność informacji pozwalających dokonać oceny ryzyka ESG. Bank prowadzi prace mające na celu rozbudowę systemów informatycznych służących gromadzeniu, agregowaniu i zarządzaniu danymi z obszaru zrównoważonego rozwoju. Bank systematycznie analizuje możliwości pozyskania danych niezbędnych do zarządzania ryzykiem ESG oraz raportowania informacji ostrożnościowych.

Wszystkie banki stoją przed kluczowym wyzwaniem, jakim jest wypracowanie systemowego rozwiązania pozyskania danych w zakresie ESG. Dotyczy to m. in.:

- a) ryzyka fizycznego (brak danych pozwalających w jednolity dla sektora finansowego sposób określić wpływ powodzi, suszy, upałów, huraganów, etc. na portfel bankowy),
- b) poziomu emisyjności klientów w Zakresie 1, 2 i 3.

Bank na bieżąco monitoruje ryzyko, wynikające ze zmian regulacji prawnych z obszaru ESG adresowanych do sektora finansowego. Bank ponadto uczestniczy w pracach Związku Banków Polskich oraz grup roboczych ESG w ramach współpracy międzybankowej w zakresie interpretacji regulacji dotyczących obszaru ESG oraz wypracowania rozwiązań systemowych, umożliwiających ujawnianie informacji w zakresie ESG w sposób transparentny i porównywalny dla wszystkich uczestników rynku finansowego.

W 2023 roku Bank prowadził prace związane z identyfikacją czynników ryzyka ESG w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. Począwszy od okresu sprawozdawczego za 4Q2023, Bank uwzględni dane dot. czynników ryzyka ESG w raportach zarządczych m.in. w zakresie zdarzeń operacyjnych, wskaźników ryzyka operacyjnego, limitów strat na ryzyko operacyjne, pomiaru ryzyka operacyjnego czy podejmowania działań ograniczających ryzyko operacyjne powiązane z czynnikami ESG. Bank przyjął, że czynnik E (czynnik środowiskowy) występuje w przypadkach, gdy:

- a) środowisko naturalne wpływa na działalność Banku, klientów, kontrahentów, tj. jeśli zdarzenie operacyjne wynika z negatywnych skutków materializacji:
  - tzw. ryzyka fizycznego, czyli ekstremalnych/nagłych zdarzeń w środowisku naturalnym (np. burze, powodzie, pożary lub fale upałów),
  - długotrwałych efektów zmiany środowiska naturalnego (np. zmiana temperatury),
- b) Bank, klienci, kontrahenci wpływają negatywnie na środowisko naturalne, tj.:
  - tzw. ryzyko przejścia, czyli jeśli zdarzenie operacyjne dotyczy transformacji energetycznej (np. finansowanie kopalń/inwestycji/firm o niekorzystnym wpływie na środowisko, jeśli prawo lub polityka wewnętrzna Banku tego zabrania)
  - jeśli zdarzenie operacyjne spowoduje negatywny wpływ na środowisko naturalne (np. zanieczyszczenie środowiska przez Bank).

W ocenie Banku potencjalna materializacja wpływu czynników ryzyka ESG dotyczy 5 kategorii ryzyka: kredytowego, rynkowego, płynności, operacyjnego i utraty reputacji.

¹³ Techniczne kryteria kwalifikacji opisane w rozporządzeniach delegowanych do rozporządzenia o Taksonomii UE, tj.:

- a) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 roku uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych;
- b) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 roku zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

Tabela 4.1 Mapowanie ryzyka ESG na tradycyjne rodzaje ryzyka:

Rodzaj ryzyka bankowego	Wpływ ryzyka fizycznego	Wpływ ryzyka transformacji (przejścia)
Ryzyko kredytowe	ryzyko fizyczne poprzez kanały transmisji (wzrost kosztów, spadek przychodów, spadek wartości zabezpieczeń) może negatywnie wpłynąć na kredytobiorców i zmniejszyć ich zdolność do obsługi zadłużenia lub obniżyć wartość zabezpieczenia kredytu	regulacje UE lub regulacje krajowe mogą negatywnie wpłynąć na zdolność do obsługi zadłużenia podmiotów działających w sektorach wysokoemisyjnych: energetyka, sektor paliwowy, transport i logistyka
Ryzyko rynkowe	poważne zdarzenia fizyczne mogą prowadzić do zmian oczekiwań rynkowych i mogą spowodować nagłe przeszacowanie, większą zmienność i straty wartości aktywów na niektórych rynkach	czynniki ryzyka transformacji mogą spowodować nagłe przeszacowanie papierów wartościowych i instrumentów pochodnych, na przykład w odniesieniu do produktów związanych z branżami dotkniętymi aktywami osieroconymi
Ryzyko płynności	zmiany klimatu, w tym klęski żywiołowe i nagłe zjawiska pogodowe mogą spowodować nagły wzrost zapotrzebowania na środki pieniężne	czynniki ryzyka transformacji mogą wpływać na rentowność niektórych linii biznesowych i prowadzić do ryzyka ograniczonych wpływów z tytułu spłaty udzielonych kredytów przez klientów, którzy nie zdążą wdrożyć rozwiązań, lub zmniejszenia wolumenów środków lokowanych przez tych klientów w Banku; nagłe przeszacowanie papierów wartościowych, np. z powodu osieroconych aktywów, może obniżyć wartość wysokiej jakości aktywów płynnych Banku, wpływając w ten sposób na buforę płynności; obniżenie ratingu ESG Banku może wpłynąć na ryzyko finansowania poprzez utrudnienie pozyskania nowych inwestorów oraz wzrost kosztu finansowania
Ryzyko operacyjne	ekstremalne/nagłe zdarzenia w środowisku naturalnym (burze, powódzie, pożary lub fale upałów) lub długotrwałe efekty zmian środowiska naturalnego (np. zmiana temperatury) mogą wpłynąć na brak możliwości lub utrudnienia w prowadzeniu działalności m. in. w oddziałach Banku	zdarzenie operacyjne dotyczące transformacji energetycznej (np. finansowanie kopalń/inwestycji/firm negatywnie wpływających na środowisko, jeśli prawo lub polityka wewnętrzna Banku tego zabrania) może skutkować karami za przekraczanie wytycznych, norm, kosztami postępowań prawnych (pozwów klientów lub uczestników rynku)
Ryzyko utraty reputacji	zmiany klimatu, w tym klęski żywiołowe, nagłe zjawiska pogodowe, a także długofalowe zmiany w środowisku naturalnym mogą wpływać na prowadzenie działalności przez Bank (np. generować utrudnienia operacyjne) i działania interesariuszy Banku (np. powodować nieoczekiwany wzrost zapotrzebowania na środki pieniężne), co może pośrednio oddziaływać na wizerunek Banku	finansowanie wysokoemisyjnych sektorów negatywnie postrzeganych przez regulatorów, interesariuszy, uczestników rynku i agencje ratingowe może przełożyć się na wizerunek Banku, a co za tym idzie utratę zysków lub spadek kapitalizacji rynkowej

4.1.2 Informacje jakościowe na temat ryzyka społecznego

Strategia działalności i procesy biznesowe

W Strategii PKO Banku Polskiego na lata 2023-2025 – „Przygotowani do wyzwań, nastawieni na przyszłość”, Bank określił również swoje cele w społecznym wymiarze obszaru ESG. Bank chce zostać liderem edukacji finansowej młodzieży oraz cyfryzacji seniorów, w szczególności chce wspierać mobilność społeczną i przeciwdziałać wykluczeniu.

Bank zamierza nadal angażować się w działania prospołeczne i wspierać różnorodność oraz równe traktowanie pracowników, bez względu na ich wiek, płeć i pochodzenie.

Bank realizuje projekty społeczne integrujące cele biznesowe z działaniami na rzecz wszystkich grup interesariuszy, prowadząc je w skali ogólnopolskiej i lokalnej, koncentrując się na następujących obszarach:

- **sport** – zachęcanie do aktywności, promowanie sportu masowego, w tym: piłki nożnej poprzez partnerstwo Banku z Ekstraklasą oraz biegów (często połączonych z akcjami charytatywnymi) w ramach programu „PKO Biegajmy Razem”,
- **kultura i sztuka** – ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego, popularyzacja kultury wysokiej,
- **nauka i edukacja** – promocja nauk ścisłych, dbałość o edukację młodych Polaków, wspieranie projektów edukacyjnych, promujących rozwiązania cyfrowe w dziedzinie finansów,
- **innowacje** – wspieranie projektów w obszarze rozwiązań innowacyjnych z zakresu IT i nowych technologii,
- **biznes** – wspieranie polskich przedsiębiorców, promocja polskiego biznesu na rynkach zagranicznych, rozwijanie przedsiębiorczości.

Bank i Fundacja PKO Banku Polskiego realizują projekty wspólnie lub rozłącznie. Fundacja angażuje się w działania pomocy społecznej, ochrony życia i zdrowia oraz ekologii. Działalność dobroczynna Fundacji w 2022 roku skierowana była w dużej mierze na pomoc ofiarom konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Za pośrednictwem Fundacji przekazywane są także darowizny rzeczowe na rzecz organizacji pozarządowych.

W 2023 roku została uruchomiona nowa inicjatywa #JestemUSiebie, budująca świadomość wokół inkluzywnej współpracy. Zaproszeni eksperci opowiadali, jak przekuć różnice w efektywną współpracę i komunikację. Materiały wideo, dostępne dla wszystkich pracowników, dostarczają wiedzy także na temat nieuświadomionych uprzedzeń czy neuroróżnorodności.

W grudniu 2023 roku zostały również ogłoszone odświeżone wartości Banku. Hasło przewodnie kampanii informacyjnej brzmi „naWARTOŚCIowani Razem tworzymy całość”. Zachowania i postawy wynikające z wartości bardzo mocno podkreślają m. in. aspekty współpracy, wzajemnego szacunku, czy poszanowania i wykorzystania różnorodności.

Ponadto, Bank planuje, aby do 2025 roku:

- a) kluczowe stanowiska managerskie zajmowało co najmniej 40% zatrudnionych kobiet,
- b) pozycje Material Risk Taker zajmowało co najmniej 30% zatrudnionych kobiet,
- c) luka płacowa pod względem płci była bliska 0%,
- d) wskaźnik zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami wynosił co najmniej 2%,
- e) wskaźnik całkowitej rotacji pracowników nie był wyższy niż 14%,
- f) wskaźnik odejść dobrowolnych nie był wyższy niż 7%.

Wskaźniki strategiczne podlegają cyklicznemu monitorowaniu, a realizację celów Strategii w oparciu o ww. wskaźniki zaprezentowano w części dotyczącej oświadczenia na temat informacji niefinansowych Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. za 2023 rok

W ramach oceny ryzyka kredytowego klientów, Bank ocenia również zagadnienia społeczne i pracownicze oraz kwestie poszanowania praw człowieka. Działalność finansowa i podejmowane przez klienta przedsięwzięcia stanowią inwestycję w kapitał ludzki lub w społeczność i są oceniane pod kątem wpływu na ryzyka nierówności, na spójność i integrację społeczną oraz stosunki pracy.

Ład korporacyjny

Odpowiedzialność Zarządu w zakresie ryzyka społecznego dotyczy działań zarządczych i nadzorczych w zakresie kształtowania przepisów wewnętrznych i strategii działania Banku z uwzględnieniem m. in. następujących kwestii:

- a) przestrzegania praw człowieka i praw pracowniczych, określania właściwych postaw i zachowań, przeciwdziałania naruszeniom etyki, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji,
- b) współpracy z kontrahentami Banku na zasadach zgodnych ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, a także
- c) monitorowania realizacji przyjętych zasad w zakresie zarządzenia ryzykiem społecznym m.in. w ramach ustalonych mechanizmów kontrolnych i obowiązkowej sprawozdawczości.

Kwestie ryzyka społecznego są na bieżąco monitorowane i raportowane, a sprawozdawczość wewnętrzna w tym zakresie ma postać wieloaspektową. Najważniejsze zagadnienia w tym zakresie dotyczą monitorowania i raportowania przestrzegania standardów etyki, w tym naruszeń praw pracowniczych, a także oceny funkcjonowania polityki wynagrodzeń. Członkowie Zarządu są informowani raz na kwartał o skargach pracowników w nadzorowanych przez nich obszarach i o sposobie zakończenia sprawy, a dodatkowo Prezes Zarządu jest raz na kwartał informowany o wszystkich skargach pracowników.

Weryfikacja przestrzegania zasad etyki w Banku, w tym monitorowanie ryzyka związanego z naruszeniami, z uwzględnieniem kompleksowego ujęcia:

- a) etyki pracowników Banku i innych osób wykonujących czynności na rzecz Banku,
- b) etyki w relacjach z Klientami,
- c) etyki w działalności biznesowej,
- d) etyki w relacjach Banku z otoczeniem,

stanowi przedmiot corocznej oceny dokonywanej przez Zarząd. Rada Nadzorcza, nie rzadziej niż raz w roku, jest informowana o wynikach dokonanej przez Zarząd oceny. Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń w Banku w aspekcie jej zgodności z „Zasadami Ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanymi przez KNF oraz innymi wymogami regulacyjnymi jako element przeglądu Ładu korporacyjnego Banku dokonywana jest corocznie. Raport jest przyjmowany przez Radę Nadzorczą, a następnie jest prezentowany Walnemu Zgromadzeniu.

W Grupie Kapitałowej Banku obowiązuje „Polityka wynagradzania pracowników Banku i Grupy Kapitałowej Banku”, która uwzględnia ryzyko społeczne i zapewnia spójny system wynagradzania m.in. poprzez kształtowanie poziomu wynagrodzeń w oparciu o trendy rynkowe, wartościowanie stanowisk pracy, zapewnienie neutralności pod względem płci, praktyk w zakresie wynagrodzeń pracowników Grupy Kapitałowej Banku oraz zapewnienie zgodności ze strategią w zakresie ryzyka środowiskowego, społecznego i związanego z zarządzaniem.

Zarządzanie ryzykiem

W ramach zarządzania ryzykiem społecznym wykorzystuje się przyjęte wytyczne krajowych i europejskich organów nadzoru, dobre praktyki GPW oraz rekomendowane wartości referencyjne, a także rynkowe standardy przewidujące:

a) dążenie do osiągnięcia równowagi w zakresie reprezentacji płci w składzie organów, a co najmniej osiągnięcia minimalnego udziału mniejszości ze względu na płeć na poziomie 30%,

b) utrzymanie poziomu udziału kobiet na stanowiskach menedżerskich na poziomie co najmniej 40% w liczbie ogólnej menedżerów.

W ramach zarządzania ryzykiem społecznym w aspekcie równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn stosuje się wypracowaną przez rynek finansowy metodę ustalania relacji średniego wynagrodzenia kobiet do mężczyzn w Banku w oparciu o średnią ważoną wynagrodzenia całkowitego wypłaconego w danym roku. Na bieżąco Bank monitoruje poziom wynagrodzeń zasadniczych pracowników, w aspekcie zapewnienia ich zgodności z:

a) powszechnie obowiązującymi przepisami prawa określającymi wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę, z uwzględnieniem równości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn,

b) wewnętrznymi regulacjami Banku dotyczącymi niedyskryminacji i określającymi poziom wynagrodzeń w Banku.

W aspektach wrażliwych społecznie (różnorodność zatrudnienia, poziom satysfakcji pracowników wynikający z wdrożonych standardów i warunków pracy, praw pracowniczych, przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji), Bank na bieżąco monitoruje satysfakcję pracowników, wskaźnik ich fluktuacji, w tym wskaźnik dobrowolnych odejść, poziom zatrudnienia kobiet i mężczyzn na kluczowych stanowiskach menedżerskich oraz cyklicznie, co najmniej raz w roku, dokonuje przeglądów wynagrodzeń z uwzględnieniem wartościowania stanowisk, a także ustala odpowiednie strategie działania w tym zakresie.

Ryzyko społeczne może zmaterializować się zwłaszcza w postaci:

a) ryzyka operacyjnego, które uwzględnia wpływ zdarzeń szkodliwych społecznie, m.in. nierówne traktowanie grupy pracowników lub naruszenie ochrony danych czy obowiązków informacyjnych wobec klientów, które mogą skutkować stratami finansowymi dla Grupy Kapitałowej Banku wynikającymi z pozwów sądowych lub kar nałożonych przez organy nadzoru,

b) ryzyka utraty reputacji, które jako ryzyko wynikające z braku uwzględnienia przez Bank interesu społecznego w prowadzonej działalności może odnosić się do:

- pracowników – w przypadku podejmowania w stosunku do pracowników działań nieetycznych, niezgodnych z prawem, rekomendacjami nadzorczymi i dobrymi praktykami, w tym zwłaszcza nieprzestrzeganie praw człowieka i prawa pracy, czy też brak transparentności komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, dotyczącej kwestii pracowniczych, w tym również w ramach raportowania zewnętrznego,
- klientów – w przypadku podejmowania w stosunku do klientów działań nieetycznych, niezgodnych z prawem, rekomendacjami nadzorczymi i dobrymi praktykami, w tym zwłaszcza niezapewnienie dostatecznego poziomu bezpieczeństwa, w tym ochrony danych, niespełnienie obowiązków informacyjnych, udział w przedsięwzięciach budzących kontrowersje społeczne, czy rozpowszechnianie twierdzeń mogących nosić znamiona greenwashingu,
- pozostałych interesariuszy – w przypadku podejmowania w stosunku do interesariuszy działań nieetycznych, niezgodnych z prawem, rekomendacjami nadzorczymi i dobrymi praktykami, a także dobór kontrahentów niereprezentujących swoim działaniem najwyższych standardów etycznych lub takich, co do których stwierdzono istotne naruszenia przepisów prawa, w tym w zakresie ESG.

W odniesieniu do zarządzania ryzykiem operacyjnym, w 2023 roku, Bank prowadził prace związane z identyfikacją czynników ryzyka ESG w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. Począwszy od okresu sprawozdawczego 4Q2023, Bank uwzględnił dane dot. czynników ryzyka ESG w raportach zarządczych m.in. w zakresie zdarzeń operacyjnych, wskaźników ryzyka operacyjnego, limitów strat na ryzyko operacyjne, pomiaru ryzyka operacyjnego czy podejmowania działań ograniczających ryzyko operacyjne powiązane z czynnikami ESG. Bank przyjął, że czynnik S (odpowiedzialność społeczna) występuje w przypadku, gdy zdarzenie operacyjne wynika z braku dbałości Banku w zakresie uwzględnienia interesu społecznego w prowadzonej działalności, w szczególności dotyczącej pracowników, klientów i kontrahentów.

4.1.3 Informacje jakościowe na temat ryzyka z zakresu ładu korporacyjnego

Ład korporacyjny

Czynniki związane z ładem korporacyjnym uwzględniane są w ocenie ryzyka kredytowego kredytobiorców. Oceniane są m.in. kwestie struktury organizacyjnej i zarządzania, zgodności zarządzania ryzykiem, kultury organizacji i nadzoru, przejrzystości i sprawozdawczości zarządczej.

Zarządzanie ryzykiem

W ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności i ryzykiem postępowania (conduct risk) oceniany jest każdy produkt, związana z nim komunikacja marketingowa oraz sposób prowadzenia sprzedaży produktu.

Bank dokłada wszelkich starań, aby m.in.:

- produkty były adekwatne do potrzeb klientów,
- sposób i forma proponowania nabycia produktów były adekwatne do ich charakteru,
- w zakresie przewidzianym prawem i praktyką rynkową, przed zawarciem oraz w trakcie realizacji umowy, były udzielane klientom rzetelne, przejrzyste, wyczerpujące i zgodne z prawdą informacje o produkcie, które eliminują potencjalne ryzyko greenwashingu.

Na zarządzanie ryzykiem braku zgodności i ryzykiem postępowania składa się również zarządzanie konfliktem interesów, które ma na celu ograniczenie ich negatywnego wpływu na funkcjonowanie Banku oraz relacje Banku i osób zajmujących kluczowe stanowiska z klientami i innymi podmiotami. Unika się działań mogących spowodować wystąpienie konfliktu interesów, m.in. poprzez ustalenie mechanizmów kontrolnych służących eliminowaniu konfliktu interesów i minimalizowaniu ryzyka jego wystąpienia. Bank rejestruje przypadki braku zgodności, przyczyny oraz skutki ich zaistnienia. Ponadto, w Banku funkcjonuje system anonimowego zgłaszania naruszeń, który zapewnia pracownikom dokonującym zgłoszeń ochronę przed negatywnymi konsekwencjami w postaci działań o charakterze represyjnym, dyskryminującym lub innych przejawów niesprawiedliwego traktowania.

Bank wymaga od swoich pracowników oraz podmiotów działających w jego imieniu przestrzegania postaw etycznych, takich jak: uczciwość, rzetelność i profesjonalizm, określonych w „Kodeksie etyki PKO Banku Polskiego SA” oraz „Kodeksie Etyki Bankowej (Zasad Dobrej Praktyki Bankowej) Związku Banków Polskich”.

Bank stosuje wdrożony w kwietniu 2022 roku „Kodeks Etyki dla Dostawców albo Oferentów współpracujących z PKO Bankiem Polskim S.A. w ramach postępowań zakupowych”. Kodeks Etyki porządkuje wymagania w relacjach Bank-Dostawca/Oferent-otoczenie zewnętrzne z uwzględnieniem społecznej odpowiedzialności biznesu m.in. w zakresie bezpieczeństwa informacji, zapobiegania korupcji i konfliktom interesów, ochrony środowiska naturalnego i relacji w łańcuchu dostaw. Dostawcy/Oferenci powinni analizować swoją działalność z dochowaniem należytej staranności w zakresie ochrony środowiska (m.in. emisje CO₂, gospodarka ściekowa, usuwanie odpadów, ograniczanie hałasu, ochrona bioróżnorodności). Zgodnie z ww. Kodeksem Etyki, Bank nie akceptuje jakichkolwiek form i przejawów pracy przymusowej, niedozwolonej pracy dzieci ani pracy niezgodnej z przepisami dotyczącymi BHP.

W ślad za wprowadzonym w kwietniu 2022 roku „Kodeksem Etyki dla Dostawców albo Oferentów współpracujących z PKO Bankiem Polskim S.A. w ramach postępowań zakupowych”, Bank wprowadził kryteria dotyczące wszystkich obszarów ESG do wykorzystania przy ocenie dostawców w procesach zakupowych we wszystkich postępowaniach przetargowych.

W grudniu 2023 roku w drugiej edycji Konkursu Innowator ESG, PKO Bank Polski zdobył wyróżnienie w kategorii G – innowacje w zakresie ładu korporacyjnego. Kapituła Konkursu doceniła kompleksowe działania Banku w zakresie realnego uwzględniania aspektów ESG w procesie zakupowym.

Bank na bieżąco współpracuje ze spółkami Grupy Kapitałowej Banku w zakresie ujednoczenia wymagań dotyczących zakupu towarów i usług w Grupie Kapitałowej Banku, w tym wdrożenia w spółkach Kodeksu Etyki dla Dostawców albo Oferentów.

Bank jest w końcowej fazie weryfikacji mającej na celu nadanie certyfikatu Procurement Excellence, który jest nadawany przez największą na świecie organizację zakupową CIPS (Chartered Institute of Procurement and Supply). W wyniku czego Bank uzyska po raz kolejny potwierdzenie, że realizacja procesów zakupowych jest realizowana z zachowaniem najlepszych standardów rynkowych.

W 2023 roku Bank prowadził również prace związane z identyfikacją czynników ryzyka ESG w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. Począwszy od okresu sprawozdawczego za 4Q2023, Bank uwzględnia dane dot. czynników ryzyka ESG w raportach zarządczych m.in. w zakresie zdarzeń operacyjnych, wskaźników ryzyka operacyjnego, limitów strat na ryzyko operacyjne, pomiaru ryzyka operacyjnego czy podejmowania działań ograniczających ryzyko operacyjne powiązane z czynnikami ESG. Bank przyjął, że czynnik G (ład korporacyjny) występuje w przypadku, gdy zdarzenie operacyjne wynika z niewłaściwego zarządzania, np. modelem biznesowym, kulturą organizacyjną, polityką informacyjną, transparentnością informacji, etyką, polityką wynagradzania, systemami kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, przeciwdziałaniem korupcji, nadużyciom i praniu pieniędzy, nieetycznym prowadzeniem działalności biznesowej.

4.2 Informacje ilościowe na temat ryzyka przejścia i ryzyka fizycznego związanego ze zmianami klimatu

W Grupie Kapitałowej Banku została wypracowana polityka ujawnień informacji na temat ryzyka przejścia i ryzyka fizycznego związanego ze zmianami klimatu, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem dotyczącym wykonawczych standardów technicznych (ITS). Ograniczona dostępność niektórych danych (np. rzeczywista informacja na temat efektywności energetycznej, dokładne współrzędne miejsca prowadzenia działalności) wymusza stosowanie eksperckich szacunków w zakresie niektórych danych ujawnianych w poniższych wzorach.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.2 Portfel bankowy – Wskaźniki potencjalnego ryzyka przejścia związanego ze zmianami klimatu: jakość kredytowa ekspozycji według sektora, emisji i rezyduального terminu zapadalności [Wzór 1]

31.12.2023	Sektor/podsektor	Wartość bilansowa brutto (mln PLN)					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy (mln PLN)		Finansowane emisje gazów cieplarnianych (emisje kontrahenta z zakresów 1, 2 i 3) (w tonach ekwiwalentu CO2)		Emisje gazów cieplarnianych (kolumna i): odsetek portfela w postaci wartości bilansowej brutto obliczony na podstawie sprawozdań dotyczących poszczególnych przedsiębiorstw				Średni ważony termin zapadalności		
		W tym ekspozycje wobec przedsiębiorstw wyłączonych z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego zgodnie z art. 12.1 lit. d)-g) i art. 12.2 rozporządzenia (UE) 2020/1818	W tym zrównoważone środowiskowo (CCM)	W tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane	W tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane	W tym emisje finansowane z zakresu 3	Emisje gazów cieplarnianych (kolumna i): odsetek portfela w postaci wartości bilansowej brutto obliczony na podstawie sprawozdań dotyczących poszczególnych przedsiębiorstw	<= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat				
														a		b	c
1	Ekspozycje wobec sektorów, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu*	91 023	3 028	371	21 535	4 521	4 762	1 842	2 461	-	-	-	69 201	14 088	7 626	108	3,88
2	A - Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	2 328	-	-	784	141	158	60	78	-	-	-	1 735	556	37	-	3,82
3	B - Górnictwo i wydobywanie	1 466	86	11	72	5	6	1	2	-	-	-	1 380	85	2	-	1,14
4	B.05 - Wydobywanie węgla kamiennego i brunatnego (lignitu)	51	51	-	0	-	0	-	-	-	-	-	2	49	-	-	6,79
5	B.06 - Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego	13	13	-	-	-	0	-	-	-	-	-	13	-	-	-	0,23
6	B.07 - Wydobywanie rud metali	1 095	-	11	-	-	1	-	-	-	-	-	1 095	-	-	-	0,47
7	B.08 - Górnictwo i wydobywanie, pozostałe	285	-	-	69	4	5	1	2	-	-	-	251	33	2	-	2,67
8	B.09 - Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	23	23	-	3	0	0	0	0	-	-	-	20	3	-	-	2,41
9	C - Przetwórstwo przemysłowe	27 485	465	50	8 332	1 204	1 475	767	617	-	-	-	22 035	5 133	317	-	2,94
10	C.10 - Produkcja artykułów spożywczych	5 436	-	-	1 050	121	192	81	90	-	-	-	4 670	735	31	-	2,61
11	C.11 - Produkcja napojów	955	-	-	16	6	13	2	5	-	-	-	938	17	-	-	2,03
12	C.12 - Produkcja wyrobów tytoniowych	27	-	-	0	-	0	-	-	-	-	-	27	-	-	-	0,86
13	C.13 - Produkcja wyrobów tekstylnych	222	-	-	116	10	10	3	6	-	-	-	155	59	8	-	3,33
14	C.14 - Produkcja odzieży	114	-	-	31	9	8	2	5	-	-	-	101	8	6	-	2,73
15	C.15 - Produkcja skóry i wyrobów ze skór wyprawionych	58	-	-	27	6	5	1	4	-	-	-	53	5	1	-	1,86
16	C.16 - Produkcja wyrobów z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1 205	-	-	557	94	115	59	51	-	-	-	954	235	15	-	2,84
17	C.17 - Produkcja papieru i wyrobów z papieru	793	-	-	75	16	17	4	10	-	-	-	569	198	27	-	3,90
18	C.18 - Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	372	-	-	59	25	26	3	20	-	-	-	295	68	8	-	3,82
19	C.19 - Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	550	465	0	443	9	55	45	9	-	-	-	226	324	-	-	5,00
20	C.20 - Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2 996	-	-	1 280	5	173	165	3	-	-	-	2 706	289	1	-	2,51
21	C.21 - Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	232	-	-	10	1	1	0	1	-	-	-	190	37	5	-	2,49
22	C.22 - Produkcja wyrobów z gumy	2 579	-	-	735	38	113	85	22	-	-	-	1 585	966	28	-	3,57
23	C.23 - Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1 072	-	-	405	36	66	46	17	-	-	-	903	146	22	-	3,20
24	C.24 - Produkcja metali	502	-	34	135	16	26	11	13	-	-	-	457	40	6	-	1,97
25	C.25 - Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	3 524	-	0	977	219	225	71	139	-	-	-	2 527	932	65	-	3,26
26	C.26 - Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	384	-	-	62	3	4	2	2	-	-	-	344	40	0	-	2,60

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

31.12.2023		Wartość bilansowa brutto (mln PLN)					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerwy (mln PLN)		Finansowane emisje gazów cieplarnianych (emisje kontrahenta z zakresów 1, 2 i 3) (w tonach ekwiwalentu CO2)		Emisje gazów cieplarnianych (kolumna i): odsetek portfela w postaci wartości bilansowej brutto obliczony na podstawie sprawozdań dotyczących poszczególnych przedsiębiorstw				Sredni ważony termin zapadalności		
Sektor/podsektor		W tym ekspozycje wobec przedsiębiorstw wyłączonych z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego zgodnie z art. 12.1 lit. d)-g) i art. 12.2 rozporządzenia (UE) 2020/1818		W tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane	W tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane	W tym emisje finansowane z zakresu 3	i	j	k	l	m	n	o	p	
		a	b														c
27	C.27 - Produkcja urządzeń elektrycznych	1 161	-	4	466	5	52	47	1	-	-	-	940	216	5	-	2,47
28	C.28 - Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	1 167	-	-	230	59	47	11	31	-	-	-	869	272	26	-	3,12
29	C.29 - Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	1 400	-	12	570	8	56	45	6	-	-	-	1 235	152	13	-	2,43
30	C.30 - Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	716	-	-	179	441	156	11	145	-	-	-	683	33	-	-	2,80
31	C.31 - Produkcja mebli	1 197	-	-	653	45	88	65	20	-	-	-	940	236	20	-	3,39
32	C.32 - Produkcja wyrobów, pozostała	280	-	-	99	9	8	2	5	-	-	-	214	59	7	-	3,35
33	C.33 - Naprawa i instalowanie maszyn i urządzeń	543	-	-	157	22	21	7	11	-	-	-	453	68	22	-	3,06
34	D - Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 825	202	244	1 027	2	78	28	1	-	-	-	3 476	652	1 675	22	6,22
35	D35.1 - Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną	5 317	191	244	746	2	61	13	1	-	-	-	3 153	516	1 626	22	6,31
36	D35.11 - Wytwarzanie energii elektrycznej	2 298	191	-	128	1	35	6	1	-	-	-	271	380	1 625	22	12,51
37	D35.2 - Wytwarzanie paliw gazowych; dystrybucja i handel paliwami gazowymi w systemie sieciowym	10	10	-	2	-	0	0	-	-	-	-	7	4	-	-	3,33
38	D35.3 - Zaopatrzenie w parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	498	-	-	279	0	16	15	0	-	-	-	317	132	50	-	5,33
39	E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 950	-	-	132	21	27	4	13	-	-	-	1 021	310	554	66	7,41
40	F - Budownictwo	5 171	-	0	1 595	601	590	159	404	-	-	-	4 746	274	151	-	2,72
41	F.41 - Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2 202	-	-	623	313	309	59	241	-	-	-	1 996	122	85	-	2,70
42	F.42 - Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	865	-	-	263	61	67	24	38	-	-	-	812	38	14	-	2,67
43	F.43 - Roboty budowlane specjalistyczne	2 104	-	0	710	228	213	76	126	-	-	-	1 939	114	52	-	2,76
44	G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	19 331	1 203	0	3 065	1 063	933	227	589	-	-	-	16 773	2 235	323	1	2,50
45	H - Transport i gospodarka magazynowa	11 960	1 072	67	2 301	543	459	145	250	-	-	-	8 912	2 351	696	0	4,05
46	H.49 - Transport lądowy oraz transport rurociągowy	9 596	1 072	67	2 022	401	345	130	160	-	-	-	7 532	1 440	624	0	3,98
47	H.50 - Transport wodny	145	-	-	69	26	29	3	25	-	-	-	75	71	-	-	3,26
48	H.51 - Transport lotniczy	45	-	-	35	0	1	1	0	-	-	-	44	0	-	-	1,71
49	H.52 - Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	1 763	-	-	158	103	76	11	58	-	-	-	859	831	72	-	5,08
50	H.53 - Działalność pocztowa i kurierska	413	-	-	17	12	8	1	6	-	-	-	403	10	0	-	2,01
51	I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 962	-	-	677	580	336	55	275	-	-	-	1 389	343	229	1	4,90
52	L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13 543	-	-	3 550	362	701	395	233	-	-	-	7 734	2 149	3 642	18	6,61
53	Ekspozycje wobec sektorów innych niż sektory, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmian klimatu*	36 652	-	4	3 100	564	572	156	269	-	-	-	21 000	9 502	6 148	1	5,77
54	K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 514	-	-	63	22	24	2	13	-	-	-	2 414	95	5	-	1,61
55	Ekspozycje wobec innych sektorów (kod y NACE J, M-U)	34 138	-	4	3 037	542	548	154	256	-	-	-	18 586	9 407	6 143	1	6,08
56	OGÓŁEM	127 675	3 028	375	24 634	5 084	5 334	1 998	2 730	-	-	-	90 201	23 591	13 774	109	4,43

* Zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/1818 uzupełniającym rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych norm dotyczących unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego – rozporządzenie w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych – motyw 6: sektory wymienione w sekcjach A-H i sekcja L załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006

Tabela 4.2 ujawnia ekspozycje, które są bardziej podatne na ryzyko transformacji związane z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu, wobec przedsiębiorstw niefinansowych, w podziale na sektory, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu (kody NACE: A, B, C, D, E, F, G, H, I, L) oraz ekspozycje wobec przedsiębiorstw niefinansowych, działających w sektorach innych niż te, które w dużym stopniu przyczyniają się do zmiany klimatu (kody NACE: K, J, M-U).

Administratorzy unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego jeszcze nie udostępnili listy podmiotów, które znacząco szkodzą przynajmniej jednemu celowi z zakresu ochrony środowiska, w związku z tym Bank nie identyfikuje zaangażowania wobec takich podmiotów w ramach niniejszego ujawnienia. W kolumnie b ujawniane jest zaangażowanie jedynie wobec podmiotów spełniających kryteria wynikające z art. 12. ust. 1 lit. d)-g) Rozporządzenia delegowanego Komisji UE 2020/1818 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniającego rozporządzenie (UE) 2016/1011 w odniesieniu do minimalnych standardów unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego. Identyfikacja ekspozycji wobec tych podmiotów została przeprowadzona w oparciu o ekspercki przegląd portfela przedsiębiorstw niefinansowych, który polegał na przypisaniu klientów do grup przedsiębiorstw działających w branżach paliw kopalnych, paliw olejowych, gazu ziemnego oraz przedsiębiorstw produkujących energię elektryczną.

Z uwagi na obecny status polskiego sektora energetycznego, przyjęto konserwatywne założenie, że przedsiębiorstwa produkujące energię elektryczną (niebędące podmiotami produkującymi energię wyłącznie z OZE) kwalifikują się do przedsiębiorstw, które osiągają co najmniej 50% swoich przychodów z produkcji energii elektrycznej, której intensywność emisji gazów cieplarnianych wynosi powyżej 100g CO₂e/kWh (zgodnie z opublikowanymi przez KOBiZE wskaźnikami emisyjności dla energii elektrycznej, z których wynika, że średnia emisyjność energii elektrycznej wyprodukowanej w instalacjach do spalania paliw za rok 2022 wynosi 788g CO₂/kWh energii [nie licząc gazów cieplarnianych innych niż CO₂]).

W kolumnie c ujawnione jest zaangażowanie wobec podmiotów raportujących zgodnie z dyrektywą NFRD, których działalność gospodarcza jest zrównoważona środowiskowo CCM, tj. zgodna z systematyką i przyczyniająca się do realizacji I celu środowiskowego – Łagodzenie zmian klimatu.

Emisje gazów cieplarnianych z Zakresu 3 będą raportowane w oparciu o metodykę PCAF i ujawniane po raz pierwszy według stanu na dzień 30 czerwca 2024 roku.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.3 Portfel bankowy – Wskaźniki potencjalnego ryzyka przejścia związanego ze zmianami klimatu: kredyty zabezpieczone nieruchomościami – efektywność energetyczna zabezpieczeń [Wzór 2]

31.12.2023	Całkowita wartość bilansowa brutto (mln PLN)															
	Poziom efektywności energetycznej (wskaźnik charakterystyki energetycznej w kWh/m ² zabezpieczenia)						Poziom efektywności energetycznej (znak świadectwa charakterystyki energetycznej zabezpieczenia)							Bez znaku świadectwa charakterystyki energetycznej zabezpieczenia		
	0; <= 100	> 100; <= 200	> 200; <= 300	> 300; <= 400	> 400; <= 500	> 500	A	B	C	D	E	F	G	W tym szacowany poziom efektywności energetycznej (wskaźnik charakterystyki energetycznej w kWh/m ² zabezpieczenia)		
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
1 Łączny obszar UE	134 197	48 535	43 155	31 664	3 745	733	3 136	-	-	-	-	-	-	-	134 197	82%
2 W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	24 127	542	10 813	8 150	775	649	3 044	-	-	-	-	-	-	-	24 127	82%
3 W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	110 071	47 993	32 342	23 513	2 970	84	92	-	-	-	-	-	-	-	110 071	83%
4 W tym zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	100%
5 W tym szacowany poziom efektywności energetycznej (wskaźnik charakterystyki energetycznej w kWh/m ² zabezpieczenia)	110 674	37 771	35 398	30 449	3 392	627	3 036	-	-	-	-	-	-	-	110 674	100%
6 Łączny obszar poza UE	730	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	730	-
7 W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	501	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	501	-
8 W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	229	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	229	-
9 W tym zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 W tym szacowany poziom efektywności energetycznej (wskaźnik charakterystyki energetycznej w kWh/m ² zabezpieczenia)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabela 4.3 ujawnia wszystkie ekspozycje powiązane z zabezpieczeniem w postaci nieruchomości zabudowanej. Zastosowano eksperckie, ostrożnościowe szacunki wskaźnika EP¹⁴, tj. poziomu efektywności energetycznej (jednostkowego zużycia energii pierwotnej nieodnawialnej w kWh/m² nieruchomości na rok) dla wszystkich rodzajów nieruchomości w oparciu o rok budowy, o ile był znany. Dla części ekspozycji zostały ujawnione rzeczywiste wartości wskaźnika EP – aktualnie, Grupa Kapitałowa Banku pozyskała dane dot. świadectw energetycznych z Centralnego Rejestru Charakterystyki Energetycznej Budynków i sukcesywnie aktualizuje dane w swoich systemach wewnętrznych.

Tam, gdzie zaszła konieczność szacowania wartości wskaźnika EP, wykorzystano dokument pt. „Długoterminowa strategia renowacji budynków - Wspieranie renowacji krajowego zasobu budowlanego”, stanowiącym załącznik do uchwały nr 23/2022 Rady Ministrów z dnia 9 lutego 2022 roku.

¹⁴ wskaźnik EP określa roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną niezbędną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, gospodarczych i magazynkowych również oświetlenia

Tabela 4.4 Portfel bankowy – Wskaźniki potencjalnego ryzyka przejścia związanego ze zmianami klimatu: wskaźniki dostosowania [Wzór 3]

31.12.2023 Sektor		Sektory NACE (minimum)	Wartość bilansowa portfela brutto (mln PLN)
a		b	c
1	Energia		5 895
2	Spalanie paliw kopalnych		1 445
3	Motoryzacja		1 418
4	Lotnictwo		384
5	Transport morski	Mapowanie kodów NACE na sektory PKD zgodnie z regulacją unijną	1 535
6	Produkcja cementu, żużlu i wapna		632
7	Produkcja żelaza i stali, koksu i rud metali		2 485
8	Chemikalia		1 978
9	...potencjalne uzupełnienia związane z modelem biznesowym instytucji		-

Tabela 4.4 ujawnia ekspozycje Banku (bez zaangażowania kredytowego wobec Banku Centralnego i Skarbu Państwa) w podziale na sektory, które mają znaczący wpływ na emisję gazów cieplarnianych z Zakresu 3. Kody NACE poszczególnych sektorów działalności przyporządkowywane są numerom PKD. Docelowo - nie później niż na dzień 30 czerwca 2024 roku - Bank będzie wykazywał sektorowy wskaźnik dostosowania udzielonego finansowania do scenariusza określonego przez Międzynarodową Agencję Energetyczną (IEA) w zakresie emisyjności swojego portfela.

Grupa Kapitałowa Banku opracowuje metodykę szacowania wskaźnika dostosowania dotyczącego emisji z Zakresu 3. Szczegółowe zapisy metodyki będą uzależnione od dostępności i jakości pozyskanych danych.

Tabela 4.5 Portfel bankowy – Wskaźniki potencjalnego ryzyka przejścia związanego ze zmianami klimatu: ekspozycje na 20 przedsiębiorstwach emitujących największe ilości dwutlenku węgla [Wzór 4]

a	b	c	d	e	
Wartość bilansowa brutto (zagregowana)	Wartość bilansowa brutto wobec kontrahentów w porównaniu z całkowitą wartością bilansową brutto (zagregowana) (*)	W tym zrównoważone środowiskowo (CCM)	Średni ważony termin zapadalności	Liczba uwzględnionych przedsiębiorstw spośród 20 największych emitentów	
1	30	0,01%	-	2,93	3

(*) W odniesieniu do kontrahentów z grupy 20 największych emitentów dwutlenku węgla na świecie.

Tabela 4.5 ujawnia ekspozycje GK Banku wobec 20 przedsiębiorstw emitujących największe ilości dwutlenku węgla na świecie, znajdujących się na liście opublikowanej przez Carbon Majors Database 2018 Data Set Released December 2020. Ujawnienie uwzględnia ekspozycje wobec podmiotów znajdujących się na ww. liście oraz spółek zależnych od tych podmiotów zidentyfikowanych na podstawie skonsolidowanych raportów finansowych.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.6 Portfel bankowy – Wskaźniki potencjalnego ryzyka fizycznego związanego ze zmianami klimatu: ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu [Wzór 5]

31.12.2023		Wartość bilansowa brutto (mln PLN)																
		W tym ekspozycje wrażliwe na wpływ zdarzeń fizycznych związanych ze zmianą klimatu															Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw	
		Podział według klas zapadalności						W tym ekspozycje wrażliwe na wpływ długoterwałych zdarzeń związanych ze zmianami klimatu	W tym ekspozycje wrażliwe na wpływ gwałtownych zdarzeń związanych ze zmianami klimatu	W tym ekspozycje wrażliwe na wpływ zarówno długoterwałych, jak i gwałtownych zdarzeń związanych ze zmianami klimatu	W tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane	w tym ekspozycje z fazy 2	W tym ekspozycje nieobsługiwane				
Zmienna: Obszar geograficzny podlegający ryzyku fizycznemu związanemu ze zmianami klimatu – zdarzenia gwałtowne i długotrwałe	a	b	c	d	e	f	g								h	i	j	k
	<= 5 lat	> 5 lat <= 10 lat	> 10 lat <= 20 lat	> 20 lat	Średni ważony termin zapadalności													
1 A - Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	1 898	1 365	520	12	-	4	0	1	-	536	116	111	29	63				
2 B - Górnictwo i wydobywanie	1 457	1 374	84	-	-	1	-	0	-	72	4	5	1	2				
3 C - Przetwórstwo przemysłowe	18 516	15 883	2 626	7	-	3	11	762	-	4 779	477	722	424	228				
4 D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 680	3 393	641	1 624	22	6	-	0	-	1 018	2	76	28	1				
5 E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 488	864	168	416	40	7	0	2	-	122	18	21	4	10				
6 F - Budownictwo	4 324	4 182	125	16	-	2	4	44	-	1 377	447	437	130	284				
7 G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	14 821	13 636	1 163	23	0	2	5	29	-	2 393	748	643	162	384				
8 H - Transport i gospodarka magazynowa	10 870	8 390	1 885	595	-	4	1	6	-	2 179	451	392	136	194				
9 L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7 263	2 721	1 376	3 165	1	9	7	105	-	1 045	60	158	82	44				
10 Kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	110 300	2 126	6 157	39 222	62 796	21	-	1 289	-	13 107	1 710	2 352	1 110	1 157				
11 Kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	24 628	16 415	5 994	2 163	55	4	-	548	-	7 847	2 205	2 177	837	1 243				
12 Odzyskane zabezpieczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
13 Inne odpowiednie sektory (poniżej podział w stosownych przypadkach)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				

Tabela 4.6 ujawnia ekspozycje w portfelu bankowym wrażliwe na wpływ długoterwałych i gwałtownych zdarzeń fizycznych związanych ze zmianą klimatu według sektorów i lokalizacji geograficznej działalności klienta lub miejsca zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Bank przyjął dokładność wystąpienia zjawiska fizycznego na poziomie gminy. W zakresie zabezpieczeń hipotecznych, Bank dokonał podziału na nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne z uwzględnieniem terminów zapadalności, stopnia wrażliwości (zdarzenia długotrwałe i gwałtowne związane ze zmianą klimatu), koszyków STAGE ze wskazaniem skumulowanej utraty wartości. Wykorzystano modele klimatyczne (projekt KLIMADA 2.0) opublikowane przez Instytut Ochrony Środowiska Państwowego Instytut Badawczy.

Ujawnienie dotyczy długoterwałego ryzyka fizycznego, tj. suszy oraz gwałtownego ryzyka fizycznego, tj. podtopień i powodzi i huraganów (wiatry powyżej 30 m/s).

Bank zdefiniował zmienną, która określa ryzyko wystąpienia długoterwałego i gwałtownego zjawiska fizycznego w lokalizacji geograficznej na poziomie gminy. Bank założył w swoich analizach wykorzystanie scenariusza RCP8.5 (utrzymanie aktualnego tempa wzrostu emisji gazów cieplarnianych, w formule „business as usual”, średnia temperatura Ziemi wzrośnie o 4.5°C względem epoki przedindustrialnej) dla okresów dekadowych 2021-2030; 2031-2040; 2041-2050 (z uwzględnieniem zapadalności portfela kredytowego Banku). Bank wykorzystał skalę ryzyka narażenia na ryzyko fizyczne od 1 do 5 (1 – niskie, 5 – bardzo wysokie).

W zakresie prezentacji informacji we wzorze nr 5, Grupa Kapitałowa Banku ujawnia wystąpienie ryzyka fizycznego we wszystkich lokalizacjach geograficznych, dla których ryzyko wystąpienia długoterwałego i gwałtownego zdarzenia fizycznego jest określone jako bardzo wysokie.

Grupa Kapitałowa Banku nie ujawnia ekspozycji wobec podmiotów gospodarczych z branż: budowlanych, usługowych, transportowych i sieci sprzedażowych w podziale na wpływ zjawisk klimatycznych z uwagi na przyjęte założenie niskiego wpływu ryzyka fizycznego na całościową działalność tych podmiotów, który wynika z silnego rozproszenia ich działalności.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.7 Zestawienie kluczowych wskaźników wyników w odniesieniu do ekspozycji zgodnych z systematyką [Wzór 6]

31.12.2023	Kluczowy wskaźnik wyników			% pokrycia (w aktywach ogółem)*
	Łagodzenie zmian klimatu	Adaptacja do zmian klimatu	Ogółem (łagodzenie zmian klimatu + adaptacja do zmian klimatu)	
Wskaźnik zielonych aktywów w odniesieniu do stanu	0,95%	0,00%	0,95%	65,37%
Wskaźnik zielonych aktywów w odniesieniu do przepływu	1,88%	0,00%	1,88%	61,74%

* % aktywów objętych kluczowym wskaźnikiem wyników w aktywach ogółem

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.8 Działania łagodzące: aktywa na potrzeby obliczania wskaźników zielonych aktywów [Wzór 7]

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p															
																	Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
																	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)					OGÓŁEM (CCM + CCA)				
																	W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)					W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)					W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)				
W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)			W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)			W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)			W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)																						
W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym			W tym na rzecz przejścia		W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym			W tym na rzecz adaptacji	W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym			W tym na rzecz przejścia/adaptacji	W tym wspomagająca																
31.12.2023 mln PLN	Całkowita wartość bilansowa brutto																														
Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zarówno w liczniku, jak i mianowniku																															
1	121 666	109 881	3 228	-	-	250	43	7	-	-	5	109 924	3 235	-	-	255															
Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe nieprzeznaczone do obrotu niekwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów																															
2	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
3	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy																															
6	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
7	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Inne instytucje finansowe																															
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Kredyty i zaliczki																															
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy																															
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
w tym spółki zarządzające aktywami																															
13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Kredyty i zaliczki																															
14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy																															
15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Instrumenty kapitałowe																															
16	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
w tym zakłady ubezpieczeń																															
17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Kredyty i zaliczki																															
18	145	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy																															
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Instrumenty kapitałowe																															
20	12 059	742	375	-	-	250	43	7	-	-	5	785	382	-	-	255															
Przedsiębiorstwa niefinansowe podlegające obowiązkowi ujawnienia informacji niefinansowych (zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej)																															
21	11 735	704	371	-	-	246	7	7	-	-	5	711	378	-	-	251															
Kredyty i zaliczki																															
22	324	38	4	-	-	4	36	-	-	-	-	74	4	-	-	4															
Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy																															
23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Instrumenty kapitałowe																															
24	109 237	109 139	2 853	-	-	-	-	-	-	-	-	109 139	2 853	-	-	-															
Gospodarstwa domowe																															
25	109 139	109 139	2 853	-	-	-	-	-	-	-	-	109 139	2 853	-	-	-															
w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi																															
26	2 174	2 166	25	-	-	-	-	-	-	-	-	2 166	25	-	-	-															
w tym kredyty na renowację budynków																															
27	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
w tym kredyty na pojazdy silnikowe																															
28	206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Finansowanie samorządów terytorialnych																															
29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Finansowanie mieszkalnictwa																															
30	206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Inne finansowanie samorządów terytorialnych																															
31	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-															
Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych																															
32	121 666	109 881	3 228	-	-	250	43	7	-	-	5	109 924	3 235	-	-	255															
AKTYWA OBJĘTE WSKAŹNIKIEM ZIELONYCH AKTYWÓW OGÓŁEM																															

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszaniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p																
																	Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)															
																	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)					OGÓŁEM (CCM + CCA)					
																	Całkowita wartość bilansowa brutto	W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)					W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)					W tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikujące się do systematyki)				
W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)					W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)					W tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)																						
W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz przejścia		W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz adaptacji		W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz przejścia/adaptacji		W tym wspomagająca																		
Aktywa wyłączone z licznika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (uwzględnione w mianowniku)																																
33	Unijne przedsiębiorstwa niefinansowe niepodlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych (zgodnie z dyrektywą z sprawie sprawozdawczości niefinansowej)	70 309																														
34	Kredyty i zaliczki	67 893																														
35	Dłużne papiery wartościowe	2 260																														
36	Instrumenty kapitałowe	155																														
37	Przedsiębiorstwa niefinansowe spoza UE niepodlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych (zgodnie z dyrektywą z sprawie sprawozdawczości niefinansowej)	3 214																														
38	Kredyty i zaliczki	2 479																														
39	Dłużne papiery wartościowe	424																														
40	Instrumenty kapitałowe	311																														
41	Instrumenty pochodne	12																														
42	Pożyczki międzybankowe na żądanie	8 024																														
43	Środki pieniężne i aktywa związane ze środkami pieniężnymi	41																														
44	Inne aktywa (wartość firmy, towary itp.)	39 219																														
45	AKTYWA OGÓŁEM UWZGLĘDNIONE W MIANOWNIKU (WSKAŹNIK ZIELONYCH AKTYWÓW)	339 419																														
Inne aktywa wyłączone zarówno z licznika, jak i z mianownika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów																																
46	Podmioty państwowe	138 107																														
47	Ekspozycje wobec banków centralnych	32 725																														
48	Portfel handlowy	8 984																														
49	AKTYWA OGÓŁEM WYŁĄCZONE ZARÓWNO Z LICZNIKA, JAK I Z MIANOWNIKA	179 816																														
50	AKTYWA OGÓŁEM	519 236																														

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.9 Wskaźnik zielonych aktywów (%) [Wzór 8]

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
	Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T): Kluczowe wskaźniki wyników w odniesieniu do stanu															
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)						OGÓŁEM (CCM + CCA)					
	Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki				Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki						Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki					
	W tym zrównoważone środowiskowo				W tym zrównoważone środowiskowo						W tym zrównoważone środowiskowo					
31.12.2023 % (w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku)	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz przejścia	W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz adaptacji	W tym wspomagająca	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym		W tym na rzecz przejścia/adaptacji	W tym wspomagająca				
1 Wskaźnik zielonych aktywów	32,37%	0,95%	-	-	0,07%	0,01%	0,00%	-	-	0,00%	32,39%	0,95%	-	-	0,08%	65,37%
2 Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się na potrzeby obliczania wskaźnika zielonych aktywów	90,31%	2,65%	-	-	0,21%	0,04%	0,01%	-	-	-	90,35%	2,66%	-	-	0,21%	23,43%
3 Instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Inne instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 w tym firmy inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 w tym spółki zarządzające aktywami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 w tym zakłady ubezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Przedsiębiorstwa niefinansowe podlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	6,15%	3,11%	-	-	2,07%	0,36%	0,06%	-	-	0,04%	6,51%	3,17%	-	-	2,11%	2,32%
10 Gospodarstwa domowe	99,91%	2,61%	-	-	-	-	-	-	-	-	99,91%	2,61%	-	-	-	21,04%
11 w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	100,00%	2,61%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,00%	2,61%	-	-	-	21,02%
12 w tym kredyty na renowację budynków	99,63%	1,15%	-	-	-	-	-	-	-	-	99,63%	1,15%	-	-	-	0,42%
13 w tym kredyty na pojazdy silnikowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,02%
14 Finansowanie samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,04%
15 Finansowanie mieszkalnictwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Inne finansowanie samorządów terytorialnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,04%
17 Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	100,00%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,00%	-	-	-	-	-

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z	aa	ab	ac	ad	ae	af	
Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T): Kluczowe wskaźniki wyników dotyczące przepływow																	
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM + CCA)								
	Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki				Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki				Udział procentowy aktywów kwalifikowalnych przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki				Udział procentowy nowych aktywów ogółem objętych wskaźnikiem				
	W tym zrównoważone środowiskowo				W tym zrównoważone środowiskowo				W tym zrównoważone środowiskowo								
31.12.2023	W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym				W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym				W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym				W tym związane z kredytowaniem specjalistycznym				
% (w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku)	W tym na rzecz przejścia				W tym na rzecz adaptacji				W tym na rzecz adaptacji				W tym na rzecz przejścia/adaptacji				
	W tym wspomagająca				W tym wspomagająca				W tym wspomagająca				W tym wspomagająca				
1 Wskaźnik zielonych aktywów	27,84%	1,88%	-	-	0,24%	0,06%	-	-	-	-	27,90%	1,88%	-	-	0,24%	61,74%	
Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się na potrzeby obliczania wskaźnika zielonych aktywów	73,01%	4,93%	-	-	0,63%	0,16%	-	-	-	-	73,17%	4,93%	-	-	0,63%	23,54%	
3 Instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4 Instytucje kredytowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
5 Inne instytucje finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6 w tym firmy inwestycyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7 w tym spółki zarządzające aktywami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
8 w tym zakłady ubezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
9 Przedsiębiorstwa niefinansowe podlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	3,45%	2,80%	-	-	2,25%	0,58%	-	-	-	-	4,03%	2,80%	-	-	2,25%	6,55%	
10 Gospodarstwa domowe	100,00%	5,77%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,00%	5,77%	-	-	-	16,96%	
11 w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	100,00%	5,77%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,00%	5,77%	-	-	-	16,96%	
12 w tym kredyty na renowację budynków	99,69%	3,99%	-	-	-	-	-	-	-	-	99,69%	3,99%	-	-	-	0,15%	
13 w tym kredyty na pojazdy silnikowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14 Finansowanie samorządu terytorialnego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,03%	
15 Finansowanie mieszkalnictwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16 Inne finansowanie samorządów terytorialnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,03%	
17 Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 4.10 Inne działania łagodzące zmiany klimatu nieobjęte rozporządzeniem (UE) 2020/852” [Wzór 10]

31.12.2023		Rodzaj kontrahenta	Wartość bilansowa brutto (mln PLN)	Rodzaj złagodzonego ryzyka (ryzyko przejścia związane ze zmianami klimatu)	Rodzaj złagodzonego ryzyka (ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu)	Informacje jakościowe na temat charakteru działań łagodzących
Rodzaj instrumentów finansowych						
a	b	c	d	e	f	
1	Obligacje (np. ekologiczne, zrównoważone, powiązane ze zrównoważonością według norm innych niż normy UE)	Institucje finansowe	0	n/d	n/d	Na dzień 31 grudnia 2023 r. brak czynnych obligacji rodzaju wskazanego w kolumnie a.
2		Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	n/d	n/d	j.w.
3		W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	0	n/d	n/d	j.w.
4		Inni kontrahenci	0	n/d	n/d	j.w.
5		Institucje finansowe	0	n/d	n/d	n/d
6		Przedsiębiorstwa niefinansowe	9 200	Ryzyko prawne i regulacyjne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko zmian technologicznych, ryzyko rynkowe.	Ryzyka będące następstwem nagłych zdarzeń związanych z pogodą (burze, powódzie, podtopienia) oraz długotrwałych zmian klimatu, prowadzących do ciągłego wzrostu średnich temperatur oraz suszy hydrologicznej.	Finansowanie inwestycji w ramach oferty produktowej Grupy Kapitałowej wykazanej we Wzorze 10 (m.in. odnawialnych źródeł energii, elektromobilności, termomodernizacji nieruchomości) umożliwia dostosowanie modeli biznesowych klientów Grupy Kapitałowej do wymagań gospodarki zrównoważonej pod względem środowiskowym, ograniczając ryzyka fizyczne i ryzyka przejścia związane ze zmianą klimatu, wymienione w kolumnie d i e.
7	Kredyty (np. ekologiczne, zrównoważone, powiązane ze zrównoważonością według norm innych niż normy UE)	W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	1 328	j.w.	j.w.	j.w.
8		Gospodarstwa domowe	851	j.w.	j.w.	Upust na marży kredytu mieszkaniowego oferowanego gospodarstwom domowym po dostarczeniu świadectwa charakterystyki energetycznej nieruchomości spełniającego określone warunki stanowi promocję nieruchomości o lepszej efektywności energetycznej. Korzystniejsze warunki finansowania elektromobilności oraz urządzeń fotowoltaicznych wspomagają gospodarstwa domowe w zmniejszaniu śladu węglowego oraz ograniczaniu wydatków na energię elektryczną.
9		W tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	629	j.w.	j.w.	j.w.
10		W tym kredyty na renowację budynków	4	j.w.	j.w.	j.w.
11		Inni kontrahenci	0	n/d	n/d	n/d

„Produkty wspierające działania związane z łagodzeniem zmian klimatu i adaptacją do zmian klimatu w rozumieniu Grupy Kapitałowej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku, które nie są w pełni dostosowane do Taksonomii przedstawiono poniżej.

1. **Kredyt hipoteczny „Własny Kąt” dla budynków spełniających określone wskaźniki EP** – możliwość obniżenia marży kredytu po dostarczeniu do Banku, po zawarciu umowy, świadectwa charakterystyki energetycznej dla nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytu, dokumentującego spełnienie warunków w zakresie wskaźnika zapotrzebowania na energię pierwotną (EP) oraz okresu jego ważności.
2. **Kredyt z premią termomodernizacyjną lub remontową BGK** – kredyt pozwala uzyskać bezzwrotną pomoc ze środków budżetu państwa w postaci premii termomodernizacyjnej albo premii remontowej. Realizacja przedsięwzięć finansowanych tym kredytem pozwala zmniejszyć zapotrzebowanie na energię nieodnawialną budynku.
3. **Kredyty na cele proekologiczne** – kredyty inwestycyjne, które zostały przeznaczone m.in. na finansowanie OZE.
4. **Gwarancje BIZNESMAX z BGK** – możliwość zabezpieczania kredytów przeznaczonych na tzw. inwestycje proekologiczne, m.in. elektromobilność, odnawialne źródła energii.
5. **Ekopożyczka PKO** – możliwość obniżenia oprocentowania po dostarczeniu do Banku faktury dokumentującej zakup urządzeń ekologicznych, m.in. paneli fotowoltaicznych, kolektorów solarnych czy pomp ciepła, oraz spełnienie warunku określone procentowego udziału kosztów zakupu w całkowitej wartości pożyczki.
6. **Kredyt z premią ekologiczną FENG** – kredyt udzielany przedsiębiorcy przez Bank na realizację inwestycji proekologicznej, który jest częściowo splanowany w formie premii ekologicznej, tj. dotacji dla przedsiębiorstw sektora mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz small mid-caps i mid-caps, które chcą zmodernizować posiadaną infrastrukturę (np. budynki, maszyny i urządzenia). Efektem tej modernizacji musi być ograniczenie zużycia energii pierwotnej w zmodernizowanym obszarze o przynajmniej 30 procent w porównaniu do bieżącego zużycia.
7. **Leasing lub pożyczka na finansowanie urządzeń fotowoltaicznych** – produkt daje możliwość sfinansowania paneli fotowoltaicznych wraz z ich instalacją. Finansowane są zarówno moduły montowane na dachach, jak i na gruncie.
8. **Leasing pojazdów elektrycznych** – umowa PKO Leasing i Masterlease z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w ramach realizacji rządowego programu „Mój elektryk”. Pomoc świadczona Klientom w uzyskaniu dofinansowania w ramach programu do zakupu pojazdu z napędem elektrycznym lub wodorowym, połączona z ofertą usług leasingowych. Produkt dotyczy zarówno klienta instytucjonalnego jak i indywidualnego.
9. **Leasing lub pożyczka na finansowanie turbin wiatrowych, pomp ciepła oraz innych urządzeń służących do wytwarzania energii przez prosumentów.** Oferta skierowana do klienta - przedsiębiorcy będącego prosumentem.
10. **Leasing lub pożyczka na finansowanie punktów ładowania pojazdów elektrycznych** – produkt dający możliwość sfinansowania punktu ładowania pojazdu elektrycznego na okres finansowania do 5 lat. Oferta skierowana do klienta prowadzącego działalność gospodarczą.
11. **Pożyczka na finansowanie stacji ładowania pojazdów elektrycznych – stacje naziemne oraz magazyny energii** – produkt dający możliwość sfinansowania stacji ładowania, w tym obiekty o wysokiej mocy oraz magazynów energii. Oferta skierowana do klienta prowadzącego działalność gospodarczą.
12. **Pożyczka na finansowanie farm fotowoltaicznych - projekty inwestycyjne** – oferta skierowana dla klientów prowadzących działalność w formie spółki prawa handlowego. Finansowanie dotyczy urządzeń fotowoltaicznych wraz z usługą montażu posadowionych na gruncie z przeznaczeniem na produkcję energii na sprzedaż.

Ekspozycje wykazane w ramach Wzoru 10 nie zostały uznane za dostosowane do Taksonomii, ponieważ Bank nie poddał ich weryfikacji w zakresie spełnienia technicznych kryteriów kwalifikacji oraz minimalnych gwarancji społecznych lub nie spełniły one tych wymogów w pełnym zakresie.

5 POLITYKA WYNAGRODZEŃ

5.1 Główne elementy polityki wynagrodzeń oraz sposoby ich stosowania

5.1.1 Organy nadzorujące politykę wynagrodzeń

Komitet Nominacji i Wynagrodzeń RN (KNIWRN) ma na celu wspieranie Rady Nadzorczej w wykonywaniu jej statutowych obowiązków oraz zadań wynikających z przepisów prawa. KNIWRN tworzą członkowie Rady Nadzorczej Banku.

Tabela 5.1 Skład Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego S.A. na dzień 31 grudnia 2023 r.:

Lp.	Imię i Nazwisko	Funkcja
1.	Wojciech Jasiński	Przewodniczący Komitetu
2.	Dominik Kaczmarek	Wiceprzewodniczący Komitetu
3.	Andrzej Kisielewicz	Członek Komitetu
4.	Tomasz Kuczur	Członek Komitetu
5.	Robert Pietryszyn	Członek Komitetu
6.	Bogdan Szafrąński	Członek Komitetu

KNIWRN odpowiada w szczególności za realizację następujących zadań:

- 1) dokonywanie okresowego przeglądu polityki wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze Banku oraz przedstawianie wyników z przeglądu Radzie Nadzorczej,
- 2) przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji zasad zatrudniania i wynagradzania członków Zarządu,
- 3) opiniowanie, podlegających zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą, ogólnych zasad polityki wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku,
- 4) zapoznanie się z raportem z prowadzonego przez Departament Audytu Wewnętrznego, przeglądu wdrożenia polityki wynagrodzeń,
- 5) przygotowywanie projektu raportu z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku, który jest przedstawiany Walnemu Zgromadzeniu przez Radę Nadzorczą.

W 2023 roku odbyło się łącznie 9 posiedzeń KNIWRN.

Politykę wynagradzania pracowników Banku i Grupy Kapitałowej PKO BP S.A. (dalej „Polityka wynagradzania” lub „Polityka”) stosuje się w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej Banku z uwzględnieniem zasady proporcjonalności w oparciu o kryteria: formy prawnej prowadzonej działalności, jej rozmiaru, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru i stopnia złożoności prowadzonej działalności. Polityka wynagradzania jest stosowana do oddziałów zagranicznych w zakresie zgodnym z lokalnie obowiązującymi przepisami.

W procesie identyfikacji stanowisk, na których występuje istotny wpływ na profil ryzyka Banku, spółki Grupy Kapitałowej Banku lub całej Grupy Kapitałowej Banku (MRT) stanowiska:

- członków Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku,
- członków zarządów i rad nadzorczych spółek Grupy Kapitałowej Banku mających istotny wpływ na profil ryzyka, uznaje się za stanowiska o istotnym wpływie na profil ryzyka – odpowiednio – Banku, poszczególnych spółek Grupy Kapitałowej Banku lub całej Grupy Kapitałowej Banku.

Stanowiska MRT w Banku, inne niż wyżej wymienione, identyfikuje Zarząd Banku, a w przypadku spółek GKB, stanowiska MRT identyfikuje zarząd spółki GKB, uwzględniając w szczególności postanowienia rozporządzenia delegowanego Komisji Europejskiej uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających kryteria służące ustaleniu pracowników lub kategorii pracowników, których działalność zawodowa wpływa na profil ryzyka instytucji, zgodnie z którymi za MRT uznaje się w szczególności:

- kadrę kierowniczą wyższego szczebla odpowiedzialną za istotne jednostki gospodarcze, za zarządzanie określonymi kategoriami ryzyka oraz za funkcje kontrolne,
- stanowiska odpowiedzialne za zapewnianie wsparcia wewnętrznego, które mają decydujące znaczenie dla prowadzenia działalności, narażając Bank na istotne ryzyko operacyjne i inne rodzaje ryzyka,
- stanowiska generujące ryzyko kredytowe i ryzyko rynkowe wyodrębnione przy użyciu kryteriów opartych na limitach uprawnień.

W celu identyfikacji stanowisk MRT w spółkach GKB ustala się istotność wpływu spółki na profil ryzyka spółki GKB lub całej GK, z uwzględnieniem strategii zarządzania ryzykiem i wymogów prawa powszechnie obowiązującego. W przypadku spółek GKB posiadających spółki zależne identyfikacji stanowisk MRT w ramach jej grupy kapitałowej dokonuje spółka dominująca.

5.1.2 Opis struktury systemu wynagradzania

Polityka wynagradzania zapewnia spójny system wynagradzania poprzez:

- 1) stosowanie systemu wynagradzania zgodnego z trendami rynkowymi,
- 2) pozyskiwanie optymalnych kandydatów do pracy,
- 3) dostosowanie mechanizmów narzędzi i poziomów wynagrodzeń do strategii i celów Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku,
- 4) uwzględnienie możliwości Grupy Kapitałowej Banku w zakresie kształtowania pożądanych mechanizmów i poziomów wynagrodzeń,
- 5) kształtowanie płac stałych w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy,
- 6) kształtowanie struktury wynagrodzenia na podstawie osiągniętych efektów pracy i oceny kompetencji pracowników,

- 7) budowanie w pracownikach odpowiedzialności za realizowane zadania oceniane w oparciu o zobiektywizowane kryteria,
- 8) zagwarantowanie, że zmienne składniki wynagrodzeń będą tak sparametryzowane, żeby uwzględniały koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyko płynności Banku i Grupy Kapitałowej Banku w perspektywie długoterminowej,
- 9) zapewnienie, aby pieniężne lub niepieniężne formy wynagrodzenia nie zachęcały osób zaangażowanych do faworyzowania własnych interesów lub interesów Banku i podmiotów Grupy Kapitałowej Banku ze szkodą dla klientów,
- 10) zapewnienie neutralności pod względem płci praktyk w zakresie wynagrodzeń pracowników GK,
- 11) zapewnienie zgodności ze strategią w zakresie ryzyk środowiskowych, społecznych i związanych z zarządzaniem, tzw. ESG (environmental, social responsibility and corporate governance).

Zarząd przyjmuje Politykę, oraz odpowiada za wdrożenie zasad wynikających z Polityki wynagradzania w Banku i spółkach Grupy Kapitałowej Banku – poprzez odpowiednie regulacje wewnętrzne oraz poprzez współpracę z poszczególnymi spółkami Grupy Kapitałowej Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza Politykę.

Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP) zawarty z zakładowymi organizacjami związków zawodowych w dniu 28 marca 1994 roku (z późn. zm.) stanowi podstawę przyznawania pracownikom Banku następujących składników wynagrodzeń:

- wynagrodzenia zasadniczego,
- dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia,
- premii i nagród za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

Wynagrodzenie zmienne może być obniżone, aż do całkowitego pozbawienia prawa do tego wynagrodzenia, w przypadku, gdy do dnia wypłaty (w szczególności w okresie oceny równej co najmniej okresowi trzech ostatnich lat) MRT dopuścił się:

- istotnych naruszeń obowiązków wynikających z umowy,
- nieprawidłowego wykonywania wyznaczonych zadań,
- istotnych uchybień w przestrzeganiu przepisów prawa lub standardów obsługi klientów,
- istotnych zachowań w stosunku do innych pracowników i współpracowników naruszających zasady współzycia społecznego.

Podejmując decyzję o wypłacie dla wszystkich MRT wynagrodzeń zmiennych można zdecydować o:

- 1) ewentualnym ograniczeniu wysokości środków na wynagrodzenia zmienne uwzględniając:
  - wpływ na kapitał regulacyjny, współczynnik wypłacalności i kapitał własny, tak aby wypłata wynagrodzenia zmiennego nie ograniczała możliwości ich wzmocnienia,
  - wpływ na koszt kapitału, by wypłata wynagrodzenia zmiennego nie ograniczała możliwości zachowania odpowiedniej bazy kapitałowej,
  - pożądaną profil ryzyka, w tym koszty z nim związane,
  - wyniki finansowe w odniesieniu do długoterminowych planów rozwoju.
- 2) czasowej zmianie, w wypadku zajścia nadzwyczajnych i nieprzewidywanych okoliczności, wymagających zastosowania konserwatywnego podejścia do wynagrodzenia zmiennego MRT:
  - proporcji wynagrodzeń zmiennych odroczonej i nieodroczonej, na rzecz zwiększenia części wynagrodzenia zmiennego odroczonego,
  - długości okresów odroczeń wypłat wynagrodzeń zmiennych określonych w zasadach wynagradzania MRT, poprzez ich przedłużenie oraz terminów, z których:
    - wartość bazowa wynagrodzenia zmiennego jest przeliczana na wartość instrumentów finansowych,
    - wartość instrumentów finansowych będzie stanowiła podstawę przeliczenia instrumentu finansowego na gotówkę do wypłaty,
  - proporcji między składnikiem gotówkowym i w formie instrumentu finansowego wynagrodzenia zmiennego, na rzecz zwiększenia części wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentu finansowego.

Przed dokonaniem wypłaty wynagrodzenia zmiennego Zarząd ustala, czy i w jakim okresie wystąpiły przesłanki redukcji wynagrodzenia zmiennego (malus) za dany okres oceny - stosując następujący schemat oceny:

- 1) znaczne pogorszenie się wyników z powodu:
  - powstania straty bilansowej lub powstania groźby nastąpienia straty bilansowej,
  - powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności lub utraty płynności (uwzględniając koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyko płynności w perspektywie długoterminowej),
- 2) ustalenie, że nastąpiła znacząca negatywna zmiana w kapitale własnym,
- 3) naruszenie przepisu prawa, regulaminów, procedur lub obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia MRT lub popełnienie przezeń istotnych błędów, np. postępowanie niezgodne z wewnętrznym kodeksem postępowania, wytycznymi dot. zgodności lub podstawowymi wartościami, szczególnie w obszarach zarządzania ryzykiem,
- 4) korekta realizacji wyników/celów i stopnia realizacji wyników/celów MRT,
- 5) pogorszenie wyników struktur nadzorowanych przez MRT,
- 6) przyznanie wynagrodzenia zmiennego na podstawie nieprawidłowych, wprowadzających w błąd informacji lub w wyniku oszustwa danego MRT.

Raport za 2022 r. dotyczący oceny funkcjonowania polityki wynagradzania, Rada Nadzorcza, w oparciu o rekomendację KNiWRN, przyjęła uchwałę. Raport wskazuje, że w 2022 roku kontynuowana była polityka wynagrodzenia w Banku i Grupie Kapitałowej prowadząca do zapewnienia spójnego i przejrzystego systemu wynagradzania, opierającego się na dostosowaniu wysokości wynagrodzeń do poszczególnych grup kategorii zaszerogowania i porównywania ich do wynagrodzeń rynkowych. Bank kontynuuje politykę zgodną z metodą wartościowania stanowisk, odnoszącą się do określenia poszczególnych wag stanowisk według: umiejętności, rozwiązywania problemów i wpływu na wyniki oraz program rekomendacji kandydatów do pracy.

Zatrudnienie na stanowisku, rozwiązanie umowy o pracę oraz zmiana warunków umowy o pracę w zakresie stanowiska, dokonywane zgodnie z decyzją pracodawcy wobec dyrektora komórki audytu wewnętrznego lub dyrektora komórki do spraw zgodności – wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą. Ustalenie wysokości wynagrodzenia zasadniczego oraz jego zmiana dokonywane wobec tych osób, zatwierdzone są odpowiednio - przez Radę Nadzorczą lub właściwy jej komitet.

Rozwiązanie umowy o pracę oraz zmiana warunków umowy o pracę w zakresie stanowiska lub mająca wpływ na obniżenie wynagrodzenia zasadniczego, dokonywane z inicjatywy pracodawcy w odniesieniu do pracownika komórki audytu wewnętrznego lub pracownika komórki do spraw zgodności, wymaga uprzedniej akceptacji Prezesa Zarządu.

Poziom wynagrodzenia osób pełniących niezależne funkcje kontrolne powinien umożliwiać instytucji zatrudnienie do wykonywania tych funkcji wykwalifikowanego i doświadczonego personelu, co jest uwzględniane w procesie wartościowania stanowisk. Wynagrodzenie osób pełniących niezależne funkcje kontrolne powinno być w przeważającej mierze stałe i powinno odzwierciedlać charakter wykonywanych obowiązków, co jest uwzględniane na etapie stawiania celów.

Gwarantowane zmienne składniki wynagrodzenia mają charakter wyjątkowy i mogą występować jedynie w momencie nawiązania stosunku pracy lub zawarcia innej umowy stanowiącej podstawę świadczenia pracy i ograniczają się do pierwszego roku zatrudnienia.

Członkowi Zarządu lub MRT może być przyznana odprawa (niewynikająca z powszechnie obowiązujących przepisów) związana z zakończeniem zatrudnienia, w wysokości nie wyższej niż trzykrotność stałego wynagrodzenia (wynikającego z umowy w ostatnim dniu zatrudnienia), pod warunkiem:

- zatrudnienia przez odpowiedni okres,
- rozwiązania umowy z jakichkolwiek przyczyn innych niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających z umowy.

W przypadku przyznania odprawy, jej wysokość powinna odzwierciedlać ocenę za okres ostatnich trzech lat.

5.1.3 Opis sposobu uwzględniania obecnego i przyszłego ryzyka w procesach kształtowania wynagrodzeń

Bank stosuje mechanizmy korekty ex ante i ex post, opisane w pkt 5.1.2. powyżej.

Podjęcie decyzję o wypłacie, Bank ocenia stosunek wypłaty do: wymogu kapitałowego Banku, kapitałów własnych Banku, łącznego współczynnika kapitałowego.

Uwzględnianie ryzyka w procesie kształtowania wynagrodzeń MRT widoczne jest także w celach premiowych stawianych MRT, które powiązane są z poziomem ryzyka w działalności Banku (więcej punkt 5.1.5).

5.1.4 Stosunek stałych do zmiennych składników wynagrodzenia

Łączna kwota wynagrodzenia zmiennego MRT za dany okres premiowania nie może przekroczyć 100% określonego wynagrodzenia stałego za czas pozostawania na stanowisku. Bank stosuje mechanizmy korekty ex ante i ex post, opisane w pkt 5.1.2.

Wpływ ryzyka na wynagrodzenie zmienne jest zabezpieczony w procesie stawiania celów, zgodnie z pkt 5.1.5. poniżej.

5.1.5 Opis działań instytucji zmierzających do powiązania poziomu wynagrodzenia z wynikami osiągniętymi w okresie pomiaru wyników

MRT objęci są Systemem Zarządzania przez Cele „MbO”. Cele stawiane MRT obejmują zarówno cele na poziomie instytucjonalnym jak również indywidualnym, specyficznym dla danego obszaru działalności biznesowej i nadawane są na okres premiowania. Nadawane cele mają zagwarantować uwzględnienie cyklu koniunkturalnego Banku oraz ryzyka uwzględnionego zarówno poprzez ustalenie odpowiednich, wrażliwych na ryzyko kryteriów oceny efektywności pracy, jak i redukcję lub brak wynagrodzenia zmiennego w przypadku pogorszonych wyników finansowych, straty lub pogorszenia innych wskaźników. Cele premiowe MRT obejmują także kryteria ilościowe jak i jakościowe, i stawiane są w sposób gwarantujący:

- motywowanie do takiej pracy i zachowań, aby Bank i Grupa Kapitałowa osiągały w długim horyzoncie czasowym jak najlepsze, stabilne wyniki finansowe,
- wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i zniechęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez radę nadzorczą skłonność do ryzyka,
- wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.

Wynagrodzenie zmienne odroczone i nieodroczone MRT składa się z następujących składników:

- gotówkowego, który stanowi 50% wynagrodzenia zmiennego,
- w formie instrumentu finansowego (akcje fantomowe), który stanowi 50% wynagrodzenia zmiennego.

Jedynymi stosowanym instrumentem finansowym są akcje fantomowe Banku, stąd w Banku nie zachodzi potrzeba dokonywania oceny równowagi między różnymi rodzajami przyznawanych instrumentów.

Podjęcie decyzję o wypłacie, Bank stosuje kryteria i wskaźniki wyników wskazane w pkt 5.1.3. W przypadku wystąpienia „słabych” wyników, Bank może zastosować środki opisane w pkt 5.1.2.

5.1.6 Opis działań instytucji zmierzających do dostosowania wynagrodzenia w celu uwzględnienia wyników długoterminowych

Łączne wynagrodzenie zmienne za dany okres premiowania jest ustalane w formie wynagrodzenia zmiennego nieodroczonego oraz wynagrodzenia zmiennego odroczonego w stosunku 60% do 40% poniżej szczególnie dużej kwoty oraz 40% do 60% powyżej szczególnie dużej kwoty. Bank w zakresie wynagrodzenia zmiennego za 2023r., stosuje 5-letni okres odroczenia, w skład którego wchodzi roczne okresy rozliczeniowe, następujący po zakończeniu okresu premiowania i obliczeniu łącznej wartości bazowej wszystkich składników wynagrodzenia zmiennego MRT. Bank stosuje również odpowiedni, wymagany przepisami okres zatrzymania instrumentu.

Bank nie stosuje mechanizmu odebrania wcześniej wypłaconej premii (clawback). Przed wypłatą wynagrodzenia zmiennego ustala się, czy i w jakim okresie wystąpiły przesłanki redukcji wynagrodzenia zmiennego (malus) za dany okres oceny, zgodnie z pkt 5.1.2.

5.1.7 Opis głównych parametrów i uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemów składników zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych zgodnie z art. 450 ust. 1 lit. f) CRR

Bank stosuje pomiar efektywności poprzez odpowiednie stawianie celów, które uwzględniają:

- 1) Zysk netto Grupy Kapitałowej Banku,
- 2) Wskaźnik C/I Grupy Kapitałowej Banku w okresie (w %),
- 3) Wskaźnik ROE Grupy Kapitałowej Banku (w %),
- 4) Udział należności z utratą wartości w portfelu kredytowym Grupy Kapitałowej Banku z uwzględnieniem kredytów wycenianych FVPL (w %),
- 5) Cel strategiczny:
  - poprawa wskaźnika polecenia przez klientów mierzona dystansem do średniego poziomu NPS relacyjnego klientów indywidualnych dla 3 najlepszych banków objętych badaniem (z wyłączeniem banków spółdzielczych),
  - poprawa wskaźnika polecenia przez klientów mierzona dystansem do średniego poziomu NPS relacyjnego klientów instytucjonalnych dla 3 najlepszych banków objętych badaniem (z wyłączeniem banków spółdzielczych),
  - wskaźnik polecenia przez pracowników - NPS pracowniczy Banku.

W konstrukcji struktury mierników efektywności zestawione są różne rodzaje KPI, w szczególności wskaźniki ilościowe i efektywnościowe spójne ze specyfiką organizacji. Wszystkie mierniki efektywnościowe są sparametryzowane i mają charakter mierzalny. Z uwagi na charakter danego stanowiska kierowniczego, określana jest różna proporcja udziału poszczególnych celów w łącznej ocenie poprzez nadanie wag dla wyżej wymienionych rodzajów KPI. Zastosowano odpowiedzialność za długoterminowe wyniki finansowe korygowane o ryzyko i koszty z różną konstrukcją celu w zależności od specyfiki realizowanych zadań. Stanowiska odpowiedzialne za funkcje kontrolne rozliczane są z celów niezależnych od wyników kontrolowanych struktur.

Podział wynagrodzenia zmiennego odroczonego i nieodroczonego MRT opisany został w pkt. 5.1.5.

5.1.8 Pozostałe kwestie dotyczące polityki wynagrodzeń

Bank nie korzysta z odstępstwa określonego w art. 94 ust. 3 lit. a) CRD. Postanowienia wynikające z art. 94 ust. 3 lit. b) CRD obowiązywały w Banku w 2023 r.

5.2 Dane ilościowe dotyczące wynagrodzeń

Poniższe tabele prezentują dane ilościowe dotyczące wynagrodzeń za 2023 r.

Wykazana w tabelach REM 1-5 liczba pracowników została zaprezentowana zgodnie z pkt. 35 wytycznych EBA/GL/2022/06 z 30.06.2022 dotyczących analiz porównawczych praktyk w dziedzinie wynagrodzeń, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych na podstawie dyrektywy 2013/36/UE.

Tabela 5.2 Wynagrodzenie przyznane za dany rok obrotowy* [wzór EU REM1]

		31.12.2023				
		a	b	c	d	
		Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	Funkcja zarządcza organu zarządzającego	Pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla	Pozostali określony personel	
1		Liczba pracowników należących do określonego personelu	10	8	59	100
2		Wynagrodzenie stałe ogółem	2,12	10,47	35,04	39,30
3		W tym: w formie środków pieniężnych	2,12	9,96	33,31	36,92
4		(Nie ma zastosowania w UE)	-	-	-	-
EU-4a	Wynagrodzenie stałe	W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-
5		W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	-	-	-	-
EU-5x		W tym: inne instrumenty	-	-	-	-
6		(Nie ma zastosowania w UE)	-	-	-	-
7		W tym: inne formy	-	0,51	1,05	1,97
8		(Nie ma zastosowania w UE)	-	-	-	-
9		Liczba pracowników należących do określonego personelu	10	8	59	100
10		Wynagrodzenie zmienne ogółem	-	2,84	2,18	0,91
11		W tym: w formie środków pieniężnych	-	2,84	2,18	0,91
12		W tym: odroczone	-	-	-	-
EU-13a	Wynagrodzenie zmienne	W tym: akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-
EU-14a		W tym: odroczone	-	-	-	-
EU-13b		W tym: instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	-	-	-	-
EU-14b		W tym: odroczone	-	-	-	-
EU-14x		W tym: inne instrumenty	-	-	-	-
EU-14y		W tym: odroczone	-	-	-	-
15		W tym: inne formy	-	-	-	-
16		W tym: odroczone	-	-	-	-
17		Wynagrodzenie ogółem (2 + 10)	2	13	37	40

*Na dzień publikacji zmienne wynagrodzenie za 2023r. nie zostało jeszcze przyznane.

Dane ilościowe w zakresie wszystkich zmiennych składników wynagrodzeń przyznanych za rok 2023 zostaną opublikowane wraz z informacją o adekwatności kapitałowej Grupy PKO Bank Polski S.A. sporządzonej za I półrocze 2024r.

Tabela 5.3. Płatności specjalne na rzecz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (określony personel) [wzór EU REM2]

		31.12.2023			
		a	b	c	d
		Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	Funkcja zarządcza organu zarządzającego	Pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla	Pozostały określony personel
Gwarantowane wypłaty wynagrodzenia zmiennego					
1	Gwarantowane wypłaty wynagrodzenia zmiennego - liczba pracowników należących do określonego personelu	-	-	-	-
2	Gwarantowane wypłaty wynagrodzenia zmiennego - kwota łączna	-	-	-	-
3	W tym gwarantowane wypłaty wynagrodzenia zmiennego dokonywane w danym roku obrachunkowym, które nie są uwzględniane w górnym pułapie premii	-	-	-	-
Odprawy przyznane w poprzednich okresach i wypłacone w danym roku obrachunkowym					
4	Odprawy przyznane w poprzednich okresach i wypłacone w danym roku obrachunkowym - liczba pracowników należących do określonego personelu	-	2	9	2
5	Odprawy przyznane w poprzednich okresach i wypłacone w danym roku obrachunkowym - kwota łączna	-	0,07	0,55	0,02
Odprawy przyznane w danym roku obrachunkowym					
6	Odprawy przyznane w danym roku obrachunkowym - liczba pracowników należących do określonego personelu	-	3	3	-
7	Odprawy przyznane w danym roku obrachunkowym - kwota łączna	-	0,88	0,39	-
8	W tym odprawy wypłacone w danym roku obrachunkowym	-	0,70	0,22	-
9	W tym odprawy odroczone	-	0,17	-	-
10	W tym odprawy wypłacone w danym roku obrachunkowym, które nie są uwzględniane w górnym pułapie premii	-	-	-	-
11	W tym najwyższa wypłata przyznana jednej osobie	-	0,30	0,17	-

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 5.4 Wynagrodzenie odroczone [wzór EU REM3]

	31.12.2023							
	a	b	c	d	e	f	EU - g	EU - h
Odroczone i zatrzymane wynagrodzenie	Łączna kwota odroczonego wynagrodzenia przyznanego za poprzednie okresy wykonywania obowiązków	W tym kwota wynagrodzenia przysługującego w danym roku obrachunkowym	W tym kwota wynagrodzenia przysługującego w kolejnych latach obrachunkowych	Kwota korekty z tytułu wyników dokonanej w danym roku obrachunkowym w celu uwzględnienia odroczonego wynagrodzenia przysługujących w danym roku obrachunkowym	Kwota korekty z tytułu wyników dokonanej w danym roku obrachunkowym w celu uwzględnienia odroczonego wynagrodzenia przysługujących w przyszłych latach wykonywania obowiązków	Łączna kwota korekty w ciągu danego roku obrachunkowego wynikająca z pośrednich korekt ex post (tj. zmiany wartości odroczonego wynagrodzenia wynikające ze zmian cen instrumentów)	Łączna kwota odroczonego wynagrodzenia przyznanych przed danym rokiem obrachunkowym i faktycznie wypłaconych w danym roku obrachunkowym	Łączna kwota odroczonego wynagrodzenia przyznanego za poprzedni okres wykonywania obowiązków, które przysługuje, ale podlega okresom zatrzymania
1 Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	-	-	-	-	-	-	-	-
2 W formie środków pieniężnych	-	-	-	-	-	-	-	-
3 Akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	-	-	-	-	-	-	-	-
5 Inne instrumenty	-	-	-	-	-	-	-	-
6 Inne formy	-	-	-	-	-	-	-	-
7 Funkcja zarządcza organu zarządzającego	10,58	2,83	7,75	0,19	-	0,59	3,33	1,55
8 W formie środków pieniężnych	5,16	1,29	3,87	0,09	-	0,09	1,28	-
9 Akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	5,42	1,55	3,87	0,09	-	0,50	2,05	1,55
11 Inne instrumenty	-	-	-	-	-	-	-	-
12 Inne formy	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla	20,37	6,55	13,82	0,42	-	1,37	7,44	3,54
14 W formie środków pieniężnych	9,66	2,94	6,72	0,22	-	0,16	2,87	-
15 Akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-	-	-	-	-
16 Instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	9,96	3,45	6,51	0,20	-	1,17	4,35	3,45
17 Inne instrumenty	0,75	0,17	0,59	0,01	-	0,04	0,22	0,09
18 Inne formy	-	-	-	-	-	-	-	-
19 Pozostały określony personel	22,22	6,55	15,67	0,44	-	1,62	8,06	3,58
20 W formie środków pieniężnych	10,80	2,96	7,83	0,22	-	0,14	2,89	-
21 Akcje lub odpowiadające im tytuły własności	-	-	-	-	-	-	-	-
22 Instrumenty związane z akcjami lub równoważne instrumenty niepieniężne	10,20	3,39	6,81	0,22	-	1,44	4,90	3,39
23 Inne instrumenty	1,22	0,19	1,03	-	-	0,04	0,28	0,19
24 Inne formy	-	-	-	-	-	-	-	-
25 Łączna kwota	53,17	15,93	37,24	1,05	-	3,57	18,83	8,67

W 2023 r. w całej Grupie Kapitałowej PKO Banku Polskiego S.A. nie było osób, które otrzymały całkowite wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR, dlatego też tabela EU REM4 nie została wypełniona.

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Tabela 5.5 Informacje na temat wynagrodzenia pracowników w 2023 r., których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji* (określony personel) [wzór EU REM5]

		31.12.2023										
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	
		Wynagrodzenie organu zarządzającego			Obszary działalności							
		Funkcja nadzorcza organu zarządzającego	Funkcja zarządcza organu zarządzającego	Organ zarządzający ogółem	Bankowość inwestycyjna	Bankowość detaliczna	Zarządzanie aktywami	Funkcje korporacyjne	Niezależne funkcje kontroli wewnętrznej	Wszystkie pozostałe	Ogółem	
1	Łączna liczba pracowników należących do określonego personelu										177	
2	W tym: członkowie organu zarządzającego	10	8	18								
3	W tym: pozostali członkowie kadry kierowniczej wyższego szczebla				-	8	1	29	8	13		
4	W tym: pozostali określony personel				4	32	18	20	19	8		
5	Łączne wynagrodzenie określonego personelu	2,12	13,31	15,43	2,42	18,97	6,44	27,40	10,44	11,75		
6	W tym: wynagrodzenie zmienne	-	2,84	2,84	0,06	0,69	-	1,69	-	0,65		
7	W tym: wynagrodzenie stałe	2,12	10,47	12,59	2,36	18,28	6,44	25,71	10,44	11,11		

*Na dzień publikacji zmienne wynagrodzenie za 2023 r. nie zostało jeszcze przyznane.

Dane ilościowe w zakresie wszystkich zmiennych składników wynagrodzeń przyznanych za rok 2023 zostaną opublikowane wraz z informacją o adekwatności kapitałowej Grupy PKO Bank Polski S.A. sporządzonej za I półrocze 2024 r.

6 SŁOWNIK UŻYTYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

AMA (<i>Advanced Measurement Approach</i>)	zaawansowane podejście do pomiaru ryzyka operacyjnego do wyznaczenia wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z Rozporządzeniem CRR
Carbon Majors Database i Thomson Reuters	bazy służące do identyfikacji przedsiębiorstw o największej emisji dwutlenku węgla rekomendowane przez Komisję Europejską
CBI (<i>Climate Bond Initiative</i>)	międzynarodowa organizacja działająca na rzecz mobilizacji globalnego kapitału do działań na rzecz klimatu, zajmuje się opracowaniem standardów obligacji klimatycznych i systemu certyfikacji
CIRS (<i>Currency Interest Rate Swap</i>)	transakcja polegająca na wymianie między kontrahentami płatności odsetkowych naliczanych od kwot nominowanych w różnych walutach i określanych według różnych stóp procentowych
CRD	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE
CSA (<i>Credit Support Annex</i>)	umowa zabezpieczająca – załącznik do umowy ramowej
EaR (<i>Earnings at risk</i>)	określa maksymalne odchylenie przychodów biznesowych netto od wartości oczekiwanej przy założonym poziomie ufności w określonym horyzoncie czasowym
EBA (<i>European Banking Authority</i>)	Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
ECAI (<i>External Credit Assessment Institutions</i>)	zewnętrzna instytucja oceny wiarygodności kredytowej
EMIR (<i>European Market Infrastructure Regulation</i>)	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z 4 lipca 2012 roku w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji, które weszło w życie 16 sierpnia 2012 roku.
ESG (<i>environmental, social responsibility and corporate governance</i>)	środowisko, kwestie społeczne i ładu korporacyjnego
ESRS <i>European Sustainability Reporting Standards</i>	Europejskie Standardy Sprawozdawczości Zrównoważonego Rozwoju
FX Swap	swap walutowy - jest to transakcja w której dwie strony wymieniają między sobą uzgodnione kwoty z uwzględnieniem należnych odsetek w różnych walutach na określony czas
Greenwashing	komunikacja marketingowa przedsiębiorstwa, bazująca na fałszywych lub wprowadzających w błąd deklaracjach, dotyczących zgodności produktu lub jego elementów z zasadami ochrony środowiska
IEA (<i>International Energy Agency</i>)	Międzynarodowa Agencja Energetyczna
IRB (<i>Internal Ratings Based Approach</i>)	metoda wewnętrznych ratingów stosowana do wyznaczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego
ISDA (<i>International Swap and Derivatives Association</i>)	Międzynarodowe Stowarzyszenie Dealerów Swapowych
Kapitał wewnętrzny	wysokość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i Grupy Kapitałowej Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka
KRI - Kluczowy wskaźnik ryzyka (<i>Key Risk Indicator</i>)	miernik ryzyka operacyjnego, określony jako kluczowy dla danego obszaru systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym, aplikacji, produktu, usługi lub procesu w kontekście strat wynikających ze zdarzeń operacyjnych, tzn. monitorujący główne czynniki wpływające na poziom kluczowych dla Banku ryzyk
KOBiZE	Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami - działa w strukturach Instytutu Ochrony Środowiska - Państwowego Instytutu Badawczego, administruje unijnym system handlu uprawnieniami do emisji w Polsce oraz prowadzi krajową bazę danych o emisjach gazów cieplarnianych

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłoszeniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Korekta CVA (Credit Value Adjustment)	korekta wyceny instrumentów pochodnych odzwierciedlająca ryzyko kredytowe kontrahenta
Korekta DVA (Debt Value Adjustment)	korekta wartości godziwej zobowiązań oraz instrumentów pochodnych będących zobowiązaniami, wynikająca z własnego ryzyka kredytowego Banku
LDA (Loss Distribution Approach)	podejście polegające na wykorzystaniu danych historycznych o zdarzeniach operacyjnych wewnętrznych jak i zewnętrznych oraz informacji o kształtowaniu się czynników otoczenia biznesowego do statystycznego pomiaru ryzyka operacyjnego
LGD (Loss Given Default)	poziom straty ponoszony przez Bank w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania przez klienta
Łączny współczynnik kapitałowy TCR (Total Capital Ratio)	główny miernik adekwatności kapitałowej, wyliczany jako iloraz funduszy własnych i sumy wymogów w zakresie funduszy własnych, przemnożonych przez 12,5
MREL (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities)	wymóg w zakresie minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych określony zgodnie z art. 97 Ustawy o BFG
MRT (Material Risk Takers)	członkowie Zarządu i kluczowi menedżerowie o wysokim wpływie na profil ryzyka Banku
MSR	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
MSSF	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
NACE (nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne)	Statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej. NACE jest czterocyfrową klasyfikacją zapewniającą ramy dla gromadzenia i prezentacji szerokiego zakresu danych statystycznych zgodnie z działalnością gospodarczą w dziedzinie statystyki gospodarczej oraz w innych dziedzinach statystycznych opracowanych w ramach Europejskiego systemu statystycznego (ESS).
NBP	Narodowy Bank Polski
Outsourcing	korzystanie z zewnętrznych zasobów, poprzez przekazanie określonych zadań i działań do wykonania przez firmy zewnętrzne na podstawie umów
P2G (Pillar 2 Guidance)	zalecenia kapitałowe w ramach filara II, nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych
Portfel bankowy	portfel obejmujący operacje niezaliczone do portfela handlowego, w szczególności udzielanie kredytów, pożyczek, składanie lokat i przyjmowanie depozytów, wykonywane w ramach podstawowej działalności Banku lub w celu zarządzania płynnością oraz ryzykiem stopy procentowej
Portfel handlowy	portfel obejmujący wszystkie pozycje w instrumentach finansowych i w towarach, które to pozycje Bank przeznacza do obrotu lub do celów zabezpieczenia pozycji przeznaczonych do obrotu
Pozycja indywidualna dla danej waluty obcej (pozycja walutowa)	różnica sumy aktywów w danej walucie, pozabilansowych zobowiązań otrzymanych i aktywów indeksowanych do tej waluty obcej oraz sumy pasywów w tej walucie, pozabilansowych zobowiązań udzielonych i pasywów indeksowanych do tej waluty obcej
Prawdopodobieństwo niewypłacalności (Probability of Default - PD)	statystycznie oszacowane prawdopodobieństwo wystąpienia niewykonania zobowiązania przez kredytobiorcę w skali roku (określa poziom ryzyka kredytowego związanego z portfelem, które zmaterializuje się w przyszłości)
RI – pomocniczy wskaźnik ryzyka (Risk Indicator)	miernik ryzyka operacyjnego, nie określony jako kluczowy, o charakterze operacyjnym, wspierający monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego dla danego obszaru systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym, aplikacji lub procesu
RTS AMA	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/959 z dnia 14 marca 2018 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych określających metodę oceny, w ramach której właściwe organy zezwalają instytucjom na stosowanie metod zaawansowanego pomiaru na potrzeby obliczania ryzyka operacyjnego
Ryzyko biznesowe	ryzyko nieosiągnięcia założonych celów finansowych, w tym poniesienia strat, wynikające z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zachodzące w otoczeniu biznesowym zmiany

Ryzyko kredytowe	ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta ze zobowiązań wobec Banku lub ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzycelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań
Ryzyko modeli	ryzyko poniesienia strat w wyniku podejmowania błędnych decyzji biznesowych na podstawie funkcjonujących modeli
Ryzyko operacyjne	ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka utraty reputacji i ryzyka biznesowego, a uwzględnia ryzyko: <ul style="list-style-type: none"> • prawne - ryzyko poniesienia straty wynikającej z niezajomości, niezrozumienia i niestosowania norm prawnych oraz standardów rachunkowości, niemożności wyegzekwowania postanowień umów, niekorzystnych interpretacji lub rozstrzygnięć sądów albo organów administracji publicznej), • ryzyko cyberbezpieczeństwa - stopień narażenia przez potencjalne, negatywne czynniki ryzyka cyberbezpieczeństwa, związane z technologiami teleinformatycznymi, mogące powodować szkodę finansową dla organizacji poprzez naruszenie dostępności, integralności, poufności lub rozliczalności informacji przetwarzanych w zasobach SIB
Ryzyko płynności	ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków
Ryzyko stopy procentowej	ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku
Ryzyko walutowe	ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w poszczególnych walutach
Ryzyko utraty reputacji	bieżące lub przysze ryzyko pogorszenia reputacji wśród klientów, kontrahentów, inwestorów, zewnętrznych organów nadzoru i kontroli oraz opinii publicznej, na skutek podjętych decyzji biznesowych, występujących zdarzeń operacyjnych, incydentów bezpieczeństwa, przypadków braku zgodności albo innych zdarzeń, których materializacja może skutkować wywarceniem niekorzystnego wpływu na wynik finansowy, fundusze własne lub płynność
Ryzyko zmian makroekonomicznych	ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej Banku w wyniku niekorzystnego wpływu zmiany warunków makroekonomicznych, w ramach ryzyka makroekonomicznego wyróżnia się ryzyko geopolityczne związane z makroekonomicznymi efektami uwzględniającymi negatywne skutki otoczenia geopolitycznego dla gospodarki i rynków finansowych.
Strata oczekiwana (Expected Loss, EL)	statystycznie oszacowana wartość średniej (oczekiwanej) straty z tytułu ryzyka kredytowego, jaką Bank spodziewa się ponieść na portfelu w ciągu jednego roku
Strategiczny limit tolerancji	poziom apetytu na ryzyko ustalony przez Zarząd
Metoda ratingowa	metoda oceny ryzyka kredytowego klienta instytucjonalnego banku stosowana przy udzielaniu lub zmianie istotnych warunków transakcji kredytowej oraz w okresie realizacji transakcji kredytowej, która określa klasę wiarygodności kredytowej klienta
Taksonomia UE	Zbiór regulacji wspierających firmy w zrównoważonych działaniach na rzecz środowiska i klimatu. Podstawowy dokument stanowi Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2020/852 z 18.06.2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088.
TEM (Total Exposure Measure)	miara ekspozycji całkowitej obliczona zgodnie z art. 429 i art. 429a Rozporządzenia CRR
Testy warunków skrajnych	element zarządzania ryzykiem służący do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Banku lub Grupy Kapitałowej Banku określonego niekorzystnego zdarzenia lub zmian parametrów rynkowych
TLAC (Total Loss-Absorbing Capacity)	wymogi w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych dotyczących globalnych instytucji o znaczeniu systemowym i istotnych jednostek zależnych globalnych instytucji o znaczeniu systemowym spoza UE
TREA (Total Risk Exposure Amount)	łącznie kwota ekspozycji na ryzyko określona zgodnie z art. 92 ust. 3 i 4 Ustawy o BFG
Wartość godziwa	Cena, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny
Wartość zagrożona (Value-at-Risk, VaR)	potencjalna wartość straty, wynikająca ze zmiany wartości bieżącej przepływów pieniężnych z instrumentów finansowych lub potencjalna wartość straty na utrzymywanych pozycjach walutowych z tytułu zmian kursu walutowego, przy założeniu określonego poziomu ufności oraz okresu utrzymywania pozycji

Wartość zagrożona ryzykiem kredytowym (<i>Credit Value-at-Risk, CVaR</i>)	potencjalna strata, jaka nie powinna zostać przekroczona z tytułu ryzyka kredytowego na utrzymywanym portfelu kredytowym, przy założeniu określonego (wysokiego) poziomu ufności oraz okresu utrzymywania pozycji
Wskaźnik EP	określa poziom efektywności energetycznej nieruchomości czyli jednostkowe zużycie energii pierwotnej nieodnawialnej w kWh/m ² nieruchomości na rok
Wskaźnik LCR	wskaźnik pokrycia wypływów netto, który określa relację płynnych aktywów wysokiej jakości do wypływów netto (tj. pomniejszonych o wpływy) w horyzoncie 30 dni w warunkach skrajnych – europejska miara nadzorcza
Wskaźnik NSFR	Wskaźnik pokrycia stabilnego finansowania netto, który określa relację pozycji zapewniających stabilne finansowanie do pozycji wymagających stabilnego finansowania – europejska miara nadzorcza
Wskaźnik LtV (<i>Loan to Value</i>)	wskaźnik wysokości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości, stanowiącej jej zabezpieczenie
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	miara adekwatności kapitałowej, wyliczana jako iloraz kapitału Tier I i sumy wymogów w zakresie funduszy własnych, przemnożonych przez 12,5. W Banku oraz Grupie Kapitałowej Banku nie są identyfikowane elementy kapitału dodatkowego Tier I, w konsekwencji wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1) jest równa wartości współczynnika kapitału Tier I (T1)
Wymogi w zakresie funduszy własnych	suma wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w Rozporządzeniu CRR, dyrektywie CRD, dyrektywie BRR lub decyzjach zewnętrznych organów nadzoru i kontroli
ZBP	Związek Banków Polskich
ZWZ	Zwyczajne Walne Zgromadzenie

Bank Polski

Adekwatność kapitałowa i inne informacje podlegające ogłaszaniu

według stanu na 31 grudnia 2023 roku

Oświadczenie Zarządu PKO Banku Polskiego S.A.

Zarząd PKO Banku Polskiego S.A.:

- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, informacje zostały przygotowane w zgodności z wewnętrznymi procesami kontroli;
- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, w PKO Banku Polskim S.A., daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku;
- zatwierdza niniejszy Raport „Adekwatność kapitałowa oraz inne informacje podlegające ogłaszaniu Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej według stanu na 31 grudnia 2023 roku”, w którym umieszczono informacje na temat ryzyka omówiono ogólny profil ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku związany ze strategią działalności oraz zawarto kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez PKO Bank Polski S.A. i Grupę Kapitałową PKO Banku Polskiego S.A., w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko wyrażoną w formie strategicznych limitów tolerancji, określoną przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu PKO Banku Polskiego S.A.

Podpisano przez:

**Szymon
Midera**

2024-03-01

Kwalifikowany podpis elektroniczny

Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania
czynności Wiceprezesa Zarządu i kierujący pracami Zarządu

Szymon Midera

Podpisano przez:

**Maciej
Cieślukowski**

2024-03-06

Kwalifikowany podpis elektroniczny

Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania
czynności Wiceprezesa Zarządu

Maciej Cieślukowski

Podpisano przez:

**Piotr
Mazur**

2024-02-29

Kwalifikowany podpis elektroniczny

Wiceprezes Zarządu

Piotr Mazur

Podpisano przez:

**Marek
Radzikowski**

2024-03-06

Kwalifikowany podpis elektroniczny

Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania
czynności Wiceprezesa Zarządu

Marek Radzikowski